

gemeente
Goeree-Overflakkee

Programmabegroting 2024

Inhoudsopgave

Aanbiedingsbrief	3
BELEIDSBEGROTING	9
Programmaplan.....	9
<u>Programmalijn Aantrekkelijk eiland</u>	
Thema 1. Openbare orde en veiligheid	10
Thema 2. Mobiliteit.....	13
Thema 3. Ruimte en wonen.....	15
Thema 4. Leefomgeving	18
Thema 5. Bedrijvigheid	20
<u>Programmalijn Vitaal eiland</u>	
Thema 6. Blijvend ontwikkelen	24
Thema 7. Gemeenschapszin & sociale veiligheid	27
Thema 8. Gezondheid en welzijn.....	30
Thema 9. De inwoner in regie.....	32
Thema 10. Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode	34
<u>Programmalijn Duurzaam en innovatief eiland</u>	
Thema 11. Duurzame ontwikkeling	37
<u>Programmalijn Betrokken eiland</u>	
Thema 12. Dienstverlening en participatie	40
Thema 13. Bestuurs- en kabinetszaken	43
Recapitulatie van Baten & Lasten per thema 2022 - 2027	45
Overzicht van Algemene dekkingsmiddelen, Onvoorzien en Heffing VPB 2022 - 2027	50
Overzicht overhead	51
Paragrafen	52
Paragraaf Bedrijfsvoering	53
Paragraaf Financiering.....	65
Paragraaf Grondbeleid.....	70
Paragraaf Lokale heffingen.....	74
Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen	84
Paragraaf Verbonden partijen.....	90
Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing	102
Paragraaf Regionale agenda / Regiodeal.....	109

Inhoudsopgave

FINANCIËLE BEGROTING	110
Uitgangspunten begroting 2024.....	111
Overzicht van Baten en Lasten 2022 - 2027	114
Overzicht afwijkingen begroting 2023 - 2024.....	118
Incidentele baten en lasten 2024 – 2027	119
Structurele mutaties reserves 2024 - 2027	122
Investeringsplanning 2024 – 2027 (inclusief toelichting)	124
Reserves 2024 – 2027 (inclusief toelichting)	134
Vorzieningen 2024 – 2027 (inclusief toelichting)	148
Geprognosticeerde balans en EMU-saldo	158
BIJLAGEN	161
Kerngegevens	162
Baten & Lasten per taakveld 2024 - 2027	164

Gemeenteraad van Goeree-Overflakkee
Postbus 1
3240 AA MIDDELHARNIS

Registratienummer : Z -22-149180/21814
Portefeuillehouder : Wethouder Eijkenduijn
Raadsvergadering : 9 november 2023
Behandelaar : P.D. van den Doel
Onderwerp : Aanbiedingsbrief
programmabegroting 2024
Bijlage : Raadsbesluit
Datum : 3 oktober 2023

Geachte raad,

Beslispunten

U wordt gevraagd:

- de begroting 2024 van de gemeente Goeree-Overflakkee vast te stellen;
- de eerste begrotingswijziging 2024, toegelicht in bijgevoegd addendum, vast te stellen;
- de beantwoording van de technische vragen over de begroting 2024 vast te stellen.

Inleiding

Hierbij ontvangt u de begroting 2024.

In deze aanbiedingsbrief worden allereerst per programma/thema de belangrijkste doelen aangegeven. Vervolgens wordt ingegaan op de totstandkoming van de begroting en het begrotingsresultaat. Tenslotte worden nog enkele andere van belang zijnde zaken voor het voetlicht gebracht.

De opzet van het Programmaplan als onderdeel van de begroting 2024

Er zijn vier programma's: vitaal eiland, aantrekkelijk eiland, duurzaam en innovatief eiland en betrokken eiland.

Deze vier programma's zijn nader verdeeld over dertien thema's. Elk thema kent één of meerdere maatschappelijk effecten en één of meerdere doelen (lees: wat wil uw raad bereiken?). De doelen zijn nader uitgewerkt in subdoelen (lees: wat gaat ons college daarvoor doen?). Deze subdoelen worden vervolgens weer langs de lat van de vier programmalijnen gelegd. Op deze manier wordt een integraal beeld van het geheel verkregen.

In deze begroting is, zij het beperkt, bij een aantal thema's een aanpassing doorgevoerd van de te realiseren maatschappelijke effecten en indicatoren.

Wat wil uw raad gaan bereiken?

De over deze raadsperiode 2022-2026 te realiseren doelen per thema zijn in onderstaand schema opgenomen: U treft deze in de begroting ook aan in de opzet per thema met daarin een nadere uitwerking van subdoelen.

Thema	Doelen
Openbare orde en Veiligheid	<ul style="list-style-type: none">• Terugdringen van ingrijpende misdrijven (High Impact Crimes).• Komen tot een integrale aanpak van zorg en veiligheid.• Signaleren, stoppen en negatieve gevolgen verminderen van overlast gevende jeugd.• Afremmen van georganiseerde criminaliteit (ondermijning).
Mobiliteit	<ul style="list-style-type: none">• Toename bereikbaarheid en verbondenheid dorpen.• Komen tot veilige en sociale mobiliteitsoplossingen.
Ruimte en wonen	<ul style="list-style-type: none">• Bouwen van woningen in elke kern met daarbij ruime aandacht voor sociale

	woningbouw.
	<ul style="list-style-type: none"> Behouden eigenheid karakters en aanzichten van de dorpskernen, buurtschappen en landschappen.
Leefomgeving	<ul style="list-style-type: none"> Waarborgen van de vitaliteit, kwaliteit en functionaliteit van de leefomgeving. Komen tot een reductie van afval.
Bedrijvigheid	<ul style="list-style-type: none"> Inzetten op een stimulerend ondernemersklimaat. Recreatie en toerisme is eilandbreed meer in balans. Medewerking verlenen aan een toekomstbestendige landbouw en visserij.
Blijvend ontwikkelen	<ul style="list-style-type: none"> Inwoners ontwikkelen zich een leven lang.
Gemeenschapszin & sociale veiligheid	<ul style="list-style-type: none"> Inwoners zien naar elkaar om doordat zij elkaar kennen en samen dingen doen.
Gezondheid en welzijn	<ul style="list-style-type: none"> Iedereen leidt een zo vitaal mogelijk leven.
De inwoner in regie	<ul style="list-style-type: none"> De inwoner is in staat om, in samenhang met zijn directe omgeving, zo zelfredzaam mogelijk te zijn.
Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode	<ul style="list-style-type: none"> Adequate en toegankelijke ondersteuning en zorg is voor iedereen beschikbaar.
Duurzame ontwikkeling	<ul style="list-style-type: none"> Komen tot innovatieve opwek, besparing en opslag van energie. Voldoen aan eisen klimaatakkoord. Komen tot een circulair eiland. Komen tot het herstel en versterking van het natuurlijk kapitaal.
Dienstverlening en participatie	<ul style="list-style-type: none"> Professionele dienstverlening die aansluit bij de behoefte in de samenleving, ook als die verandert. De communicatiewijze van de gemeente is professioneel.
Bestuurs- en kabinetszaken	<ul style="list-style-type: none"> Zorgen voor optimale verbinding tussen samenleving en gemeentebestuur.

Op hoofdlijn is hiermee de programmabegroting 2024, niet financieel, samengevat.

De financiële uitkomsten van de begroting 2024

Hieronder volgt een korte samenvatting van de baten en lasten per thema.

Bedragen (x € 1.000)	2024 (saldo: -=nadeel/+ = voordeel)			
	Lasten	Baten	Mutaties reserves	Saldo
Openbare orde en veiligheid	6.126	249	-	-5.878
Mobiliteit	789	232	-	-557
Ruimte en wonen	8.058	3.296	-348	-4.414
Leefomgeving	31.881	15.625	-701	-15.556
Bedrijvigheid	5.898	5.780	608	-727
Blijvend ontwikkelen	7.633	1.041	-	-6.593
Gemeenschapszin & sociale veiligheid	7.726	1.448	-	-6.278
Gezondheid en welzijn	10.464	2.557	-	-7.907
De inwoner in regie	7.825	2.295	-	-5.530
Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode	43.817	11.324	-30	-32.463
Duurzame ontwikkeling	2.555	2.053	77	-579
Dienstverlening	2.311	1.121	-	-1.190
Bestuurs- en kabinetszaken	3.075	26	-	-3.049
Algemene dekkingsmiddelen	24.769	114.516	-722	90.469
Totaal	162.927	161.560	-1.116	-251

Het meerjarenperspectief laat voor het jaar 2024 een overschot zien, vanaf 2025 een tekort.

Hierna ziet u de uitkomsten van de diverse stappen in het proces van de totstandkoming van de begroting en het begrotingsresultaat. Geprobeerd is dit proces zo te beschrijven dat dit aansluit bij de informatie zoals uw raad die tot nu toe heeft ontvangen. Daarbij is het startmoment de vastgestelde Kadernota 2024.

Totstandkoming begrotingsresultaat	Financieel effect (x € 1.000)			
	2024	2025	2026	2027
1. Gepresenteerde startpositie aan uw raad op 29 juni 2023	39	-839	-7.512	-7.387
2. Mutaties ná kadernota	-290	-1.047	-2.406	-4.650
3. Begrotingsresultaat 2024 – 2027	-251	-1.886	-9.918	-11.947

1. Startpositie

De aan uw raad gepresenteerde startpositie is opgebouwd uit:

- het meerjarig begrotingsresultaat vanuit de begroting 2023.
- mutaties 1^e tussentijdse rapportage 2023 die structureel doorwerken naar 2024 en verdere jaren. Deze tussentijdse rapportage is in de vergadering van 6 juli jl. door uw raad vastgesteld. De structurele gevolgen zijn in deze begroting verwerkt.
- mutaties Kadernota 2024. De mutaties van de Kadernota 2024 zijn volledig opgenomen in de begroting. Meer gedetailleerde informatie is uiteraard terug te lezen in de kadernota zelf.
- Meicirculaire. De eerste uitkomsten van de Meicirculaire zijn op 29 juni aan uw raad gepresenteerd.
- bijstelling van lonen-prijzen-heffingen. Voor de lonen is voor 2024 rekening gehouden met een loonstijging van 4,7% volgens de Meicirculaire 2023. Voor de indexatie van de prijzen is ook aangesloten bij de Meicirculaire 2023. Daarin is voor 2024 uitgegaan van een herziene basis 2023 (voor dat jaar was rekening gehouden met 2,3% en o.b.v. Meicirculaire 2023 aangepast naar 5,9%) en is toegepast een index van 3,9%. Voor de jaren 2025 tot en met 2027 is rekening gehouden met een indexatie van 1,6% per jaar. De indexering voor gemeenschappelijke regelingen wordt jaarlijks vastgesteld door de financiële werkgroep gemeenschappelijke regelingen van de Kring van Gemeentesecretarissen Rotterdam-Rijnmond en is voor de Begroting 2024 vastgesteld op 8,4 procent. Voor de heffingen is een stijging van 2,4% doorberekend.

2. Mutaties ná kadernota

Tijdens het opstellen van deze begroting zijn diverse **structurele** mutaties doorgevoerd die ten tijde van de Kadernota 2024 nog niet waren verwerkt of waren voorzien. Het betreffen o.a:

- verdere neerwaartse actualisatie berekening algemene uitkering gemeentefonds.
- aanpassing/actualisatie diverse budgetten blijkend uit de jaarrekening 2022. Dit betreffen zowel opwaartse als neerwaartse bijstellingen.
- bijstelling opbrengststraming lokale heffingen-leges.
- verhoging dividendraming (ZEH), bijstelling rentelasten.
- verdere fasering investeringsprogramma met aanpassing raming kapitaallasten.
- verhoging loonkosten.

Het Begrotingsresultaat kort samengevat

Het resultaat van deze begroting in meerjarig financieel perspectief laat zien dat een prioritering noodzakelijk is. In dat verband is eerder dit jaar aan uw raad het College Uitvoeringsprogramma 'verantwoord verder' aangeboden. De reden voor het opstellen van dit programma is dat de komende jaren grote opgaven op ons afkomen. Deze uitgaven passen in de strategische keuzes die geborgd zijn in het coalitieprogramma. Naast de financiële toekomstige positie moet de prioriteringsslag ook gekoppeld worden aan de inzet van de benodigde capaciteit. En niet te vergeten de maatschappelijke en/of bestuurlijk urgentie die per opgave verschillend kan zijn.

De aangeboden begroting is voor 2024-2027 is alleen voor het jaar 2024 sluitend. Vanaf 2026 wordt de financieringssysteem van de algemene uitkering aangepast. Gemeenten krijgen vanaf dat jaar te maken met een korting op de algemene uitkering uit het gemeentefonds. Voor onze gemeente is deze korting berekend op grofweg 3 miljoen euro. Het is nog zeer de vraag of de

korting in stand blijft, zeker nu er sprake is van een demissionair kabinet. De diverse verkiezingsprogramma's van partijen die gaan deelnemen aan de Tweede Kamerverkiezingen beloven wat dat betreft goeds voor de financiële positie van de gemeenten. Dat neemt niet weg dat, ook al zal de korting in het meest gunstige geval volledig komen te vervallen, we als gemeente nog steeds voor een financiële uitdaging staan.

In dat kader heeft de VNG het volgende advies meegegeven aan de gemeenten.

- Presenteer voor 2024 en 2025 een sluitende begroting.
- Breng de lasten in de meerjarenraming 2026 en 2027 in beeld als realistische begroting.
- Baseer dit op huidig takenpakket, noodzakelijke investeringen, inflatie, ambities uit coalitieprogramma, geschatte mee- en tegenvallers.

Voor het komend jaar is onze financiële positie positief te noemen. De begroting 2024 sluit, hetgeen betekent dat de provincie repressief toezicht zal toekennen.

Het jaar 2025 laat een tekort zien van afgerond € 1,9 miljoen. Vanaf 2026 neemt het tekort toe naar € 10 miljoen en meer. Om verantwoord verder te kunnen gaan, zullen we gezamenlijk fundamentele keuzes moeten gaan maken. Een voorzichtige start is gemaakt met het bespreken van het reeds genoemde college uitvoeringsprogramma.

Recent is de septembercirculaire verschenen. Op het moment van dit schrijven wordt nog berekend wat de uitkomsten van de septembercirculaire zijn. Deze zullen worden verwerkt via een begrotingswijziging.

Het uiteindelijk begrotingsresultaat, na verwerking van alle bovengenoemde mutaties, over de jaren 2024 tot en met 2027 ziet er als volgt uit:

Bedragen x € 1.000	2024	2025	2026	2027
Lasten	162.927	166.680	169.482	173.334
Baten	161.560	164.703	159.688	161.432
Geraamd saldo van baten en lasten	-1.367	-1.977	-9.794	-11.902
Bij: mutaties reserves	1.116	91	-124	-45
Uiteindelijk resultaat/begrotingssaldo	-251	-1.886	-9.918	-11.947

De provinciale toezichthouder corrigeert de uiteindelijke uitkomsten van de begroting met het saldo van de incidentele baten en lasten. In de begroting is een apart overzicht opgenomen waarin de incidentele baten en lasten nader zijn gespecificeerd. Het verloop is als volgt:

Presentatie van het structureel begrotingssaldo (bedragen x € 1.000)	2024	2025	2026	2027
Begrotingssaldo na bestemming	-251	-1.886	-9.918	-11.947
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	273	989	797	919
Structureel begrotingssaldo	22	-897	-9.121	-11.029

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat de begroting voor 2024 structureel en reëel in evenwicht is. Voor de jaren daarna is dat niet het geval.

Met welke aandachtspunten (lees PM-posten) moeten we rekening houden?

In de Kadernota 2024 is al dan niet met een bandbreedte inzichtelijk gemaakt met welke PM-posten we de komende jaren rekening kunnen houden. Het betreffen de volgende PM-posten. Daarbij is onderscheid gemaakt in:

- posten, waarvan de lasten zijn verwerkt, voor zover deze binnen de planperiode van deze begroting (2024-2027) vallen.
- posten waarvan de lasten gaan plaatsvinden ná de planperiode van deze begroting.

Per post staat tussen haakjes de bandbreedte van de investeringsbedragen vermeld. Daarachter staan de gemiddelde kapitaallasten voortvloeiend uit de investering. Bedragen zijn x € 1 miljoen.

PM-posten (planperiode 2024-2027)	PM-posten (na planperiode 2024-2027)
Verkeerskundige onderzoeken en adviezen 0,12	Oostelijke Randweg (10-50)
Bijstelling/aanvulling IHP (+39) kapitaallasten 1,5	Kunstwerkenbeheerplan (50), kapitaallasten 1,7
Bewegingsonderwijs/expertisecentrum (1,5-2) kapitaallasten 0,07	Visieontwikkeling centrum Mhs-Sd (10-20)
	Nieuwe zwemvoorziening (15-25), kapitaallasten 0,85
	Harmonisatie overige buitensport (2-3), kapitaallasten 0,25
	Huisvesting gem.organisatie (20-30), kapitaallasten 1,0
Bedrijventerreinen (grondexploitatie)	

Een openstaande actie is dat per PM-post in beeld moet worden gebracht hoe een en ander zich verhoudt met bestaande budgetten (zoals onderhoud, kapitaallasten, etc.) en het te bereiken maatschappelijk rendement. Dit draagt bij aan het voeren van de goede discussie over prioriteiten en de te maken keuzes.

- **Overige aanverwante onderwerpen**

Vermogenspositie

In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing staan enkele financiële kengetallen opgenomen. Hieruit blijkt dat de vermogenspositie van onze gemeente goed is. Onze solvabiliteit blijft voor de komende jaren boven de 40% en is de afgelopen jaren toegenomen. De netto schuldquote is laag te noemen en de schuld per inwoner blijft onder het landelijk gemiddelde.

In het volgende overzicht is het verloop van de reserves en voorzieningen weergegeven (bedragen x € 1.000). Tevens is opgenomen het verloop van de weerstandsratio over die periode.

Jaar	Algemene Reserve	Overige (bestemmings)-reserves	Voorzieningen	Weerstandsratio
Werkelijk 31-12-2022	27.904	75.485	36.296	7,4
Raming 2023	27.670	85.161	34.676	6,0
Raming 2024	26.830	84.886	34.674	5,6

De reserve Eneco-gelden maakt onderdeel uit van dit bedrag en bedraagt € 18,8 miljoen.

U wordt voorgesteld de begroting vast te stellen.

In de u aangeboden begroting is rekening gehouden met de kaders zoals opgenomen in de Kadernota 2024.

U wordt voorgesteld de voorliggende begroting vast te stellen.

Bijlage(n):

- Programmabegroting 2024 (pdf)
- [Raadsbesluit programmabegroting 2024](#)
- [Addendum programmabegroting 2024](#)
- [Eerste begrotingswijziging 2024](#)
- Beantwoording vragen programmabegroting 2024 (volgt nog)
- De begroting is in de digitale P&C-cyclus te raadplegen via de volgende link: [Begroting P&C-app \(https://bmcbegrotingsapp.azurewebsites.net/goeree-overflakkee \)](#)

Het conceptraadbesluit wordt, na het opstarten van een raadsvoorstel, automatisch in de zaak geplaatst.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Goeree-Overflakkee,
secretaris, burgemeester,
W.M. van Esch mr. A. Grootenboer-Dubbelman

BELEIDSBEGROTING

Programmaplan

gemeente
Goeree-Overflakkee

1. Openbare orde en veiligheid

Wat wil de raad bereiken? *(lees:doelen)* / **Wat gaat het college daarvoor doen?** *(lees:subdoelen)*

Maatschappelijk effect	Streven naar een hoog gevoel van veiligheid. (91% van de inwoners voelt zich veilig in zijn/haar buurt, bron: burgerpeiling 2021).
-------------------------------	--

Wat wil de raad bereiken?	Programmaliijnen			
	Aantrekkelijk eiland	Vitaal eiland	Duurzaam en Innovatief eiland	Betrokken eiland
	Wat gaat het college daarvoor doen?			
Terugdringen van ingrijpende misdrijven (High Impact Crimes).	Zorgen dat inrichting en beheer van openbare ruimte positieve invloed heeft op de veiligheid.		Voorlichting ter voorkoming van digitale criminaliteit.	Stimuleren aangifte- en meldingsbereidheid.
				Werken aan een buurtpreventieteam in elke kern.
				Aansturen op voldoende beschikbare politie en BOA's. Ook in de zomerperiode en bij evenementen.
Komen tot een integrale aanpak van zorg en veiligheid <i>(de uitvoering van dit doel heeft nauwe relatie met het thema ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode)</i> .		Sturen op werven en behouden van brandweervrijwilligers.		Signaleren van en interveniëren op polarisatie en radicalisering.
		Zorgen dat hulpverlening minstens op gelijk niveau blijft.		
		Erop aandringen dat aanrijdtijden van de hulpdiensten verbeteren.		

Wat wil de raad bereiken?	Programmalijnen			
	Aantrekkelijk eiland	Vitaal eiland	Duurzaam en Innovatief eiland	Betrokken eiland
	Wat gaat het college daarvoor doen?			
Signaleren, stoppen en negatieve gevolgen verminderen van overlastgevende jeugd.	Bestrijden overlast horecabezoekers in samenwerking met horeca-ondernemers.			
	Het op de goede plekken inzetten op het bestrijden van wapenbezit, alcohol- en drugsgebruik onder jongeren/jong volwassenen.			
Afrempen van georganiseerde criminaliteit.	Verbeteren van informatieposities en het versterken van barrières.			Sturen op goede voorlichting door of samen met andere organisaties.
	Aandacht blijven geven aan ondermijning om de toename van hedendaagse vormen van criminaliteit af remmen.			Trainen van het gemeentebestuur ter bevordering integriteit en tegengaan van ondermijning.

Bij het bereiken van de met dit thema beoogde effecten zijn de volgende verbonden partijen betrokken:

- Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond (VRR)

Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar de paragraaf Verbonden partijen.

Beleidsindicatoren

Openbare orde en Veiligheid					
Doel <i>De doelen in relatie met een (wettelijke) indicator</i>	Indicator <i>W staat voor wettelijke indicator</i>	Bron			Norm <i>Doelstelling</i>
		Periode	Goeree-Overflakkee	Landelijk gemiddelde	
Terugdringen van ingrijpende misdrijven (High Impact Crimes).	W.08 Aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners	WSJG - BBV			< 0,3
		2022	0,4	2,3	
		2021	0,5	1,8	
	W.09 Aantal geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	WSJG - BBV			< 2,5
		2022	3,1	4,6	
		2021	2,6	4,3	
	W.10 Aantal diefstallen uit woning per 1.000 inwoners	WSJG - BBV			< 0,9
		2022	1,3	1,4	
		2021	0,9	1,3	
		2020	1,1	1,8	

Wat mag het kosten?

Openbare orde en veiligheid	Rekening 2022	Begr.na wijz.2023	Begroting 2024	Mjb 2025	Mjb 2026	Mjb 2027
Totaal lasten	4.775.275	5.621.600	6.126.100	6.847.500	7.188.500	7.672.300
Totaal baten	-333.467	-231.500	-248.600	-252.400	-256.200	-260.200
Geraamd saldo van baten en lasten	4.441.808	5.390.100	5.877.500	6.595.100	6.932.300	7.412.100
Storting in reserves	-	-	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	-	-	-	-	-	-
Geraamd resultaat	4.441.808	5.390.100	5.877.500	6.595.100	6.932.300	7.412.100

Overzicht onderliggende producten			
Taakveld	Lasten 2024	Baten 2024	Saldo
Crisisbeheersing en brandweer	4.059.300	-167.000	3.892.300
Openbare orde en veiligheid	2.066.800	-81.600	1.985.200
Totaal	6.126.100	-248.600	5.877.500

2. Mobiliteit

Wat wil de raad bereiken? *(lees:doelen)* / **Wat gaat het college daarvoor doen?** *(lees:subdoelen)*

Maatschappelijk effect	Veilige, gezonde en duurzame bereikbaarheid het eiland.
-------------------------------	---

Wat wil de raad bereiken?	Programmalijnen			
	Aantrekkelijk eiland	Vitaal eiland	Duurzaam en Innovatief eiland	Betrokken eiland
	Wat gaat het college daarvoor doen?			
Toename bereikbaarheid en verbondenheid dorpen, waarbij mobiliteit de basis is voor nieuwe ontwikkelingen.	Inzetten op bereikbaarheid GO tijdens onderhoud/renovatie aan de A29 (Haringvlietburg en Heinenoordtunnel).	Vergroten bereikbaarheid voor behoud scholen en ziekenhuis.		
	Versterken van (snel)fiets- en OV-verbindingen.			
Komen tot veilige en sociale mobiliteitsoplossingen.	Blijvend aandringen op betere veiligheid en doorstroming N59, N57 en N215.		Veranderen van mobiliteitsgedrag.	Vervullen van een voorbeeldfunctie als organisatie in gebruik van duurzame mobiliteit.
	Waar mogelijk vrachtverkeer en recreatieverkeer weren uit de kernen.		Ontwikkelen beleid voor laadinfrastructuur.	
	Realiseren veilige (school-) fietsroutes en oversteekplaatsen.		Uitbreiden aantal fietsoplaadpunten.	
	Opstellen van een kostenverhaal om te zorgen dat ruimtelijke ontwikkelingen bijdragen aan bovenwijkse (mobiliteits)kosten.			
	Hanteren van 30 km/u in bebouwde kom als uitgangspunt.			
	Ontsluiting van bedrijventerreinen goed regelen.			

Beleidsindicatoren

Mobiliteit					
Doel	Indicator	Bron			Norm
<i>De doelen in relatie met een (wettelijke) indicator</i>	<i>W staat voor wettelijke indicator</i>	<i>Periode</i>	<i>Goeree-Overflakkee</i>	<i>Landelijk gemiddelde</i>	<i>Doelstelling</i>
Komen tot veilige en sociale mobiliteitsoplossingen.	Aantal verkeersongevallen per 100.000 inwoners	WSJG - OOV			
		2022	n.n.b. ¹	n.n.b. ¹	< 524,1
		2021	636,5	654,4	
		2020	531,5	595,0	

¹ Deze gegevens zijn nog niet beschikbaar op de website Waar Staat Je Gemeente.

Wat mag het kosten?

Mobiliteit	Rekening 2022	Begr.na wijz.2023	Begroting 2024	Mjb 2025	Mjb 2026	Mjb 2027
Totaal lasten	1.328.613	752.300	788.500	892.600	958.700	982.200
Totaal baten	-117.258	-215.300	-231.500	-235.200	-239.000	-242.800
Geraamd saldo van baten en lasten	1.211.355	537.000	557.000	657.400	719.700	739.400
Storting in reserves	23.000	-	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	-252.269	-42.600	-	-	-	-
Geraamd resultaat	982.086	494.400	557.000	657.400	719.700	739.400

Overzicht onderliggende producten

Taakveld	Lasten 2024	Baten 2024	Saldo
Parkeervergunningen	-	-13.300	-13.300
Verkeer en vervoer	767.500	-218.200	549.300
Parkeren	21.000	-	21.000
Totaal	788.500	-231.500	557.000

3. Ruimte en wonen

Wat wil de raad bereiken? *(lees:doelen)* / **Wat gaat het college daarvoor doen?** *(lees:subdoelen)*

Maatschappelijk effect	1. Realiseren van extra woonruimte waarbij we streven naar voldoende en duurzame woningen voor alle doelgroepen. 2. Een toename van de waardering van de inwoners van de woon- en leefomgeving (laatste burgerpeiling (2021) gaf een cijfer van 6,6).
-------------------------------	--

Wat wil de raad bereiken?	Programmalijnen			
	Aantrekkelijk eiland	Vitaal eiland	Duurzaam en Innovatief eiland	Betrokken eiland
	Wat gaat het college daarvoor doen?			
1. Bouwen van woningen in elke kern met daarbij ruime aandacht voor sociale woningbouw.	Als het wettelijk haalbaar is: opnemen in de prestatieafspraken met stakeholders dat woningen bij voorkeur worden toegewezen aan eigen inwoners en mensen met sociaal-economische binding.	Samen met de partners de Wooncoalitie Goeree-Overflakkee continueren en verder verbreden. Daarbij inzetten op het versnellen van de woonopgave.		Instellen klankbordgroep ruimte en wonen vanuit de raad.
	Opstellen van een planologisch kader, voor een kwalitatieve en kwantitatieve afweging. Dit kader dient voor de realisatie van 2500 woningen tot 2030. Dat gebeurt in 2022-2024 passend binnen de omgevingsvisie/ omgevingsplannen.			
	Waar nodig inzetten op actieve grondpolitiek aan de hand van de toe te passen criteria van de nota grondbeleid.			

Wat wil de raad bereiken?	Programmaliijnen			
	Aantrekkelijk eiland	Vitaal eiland	Duurzaam en Innovatief eiland	Betrokken eiland
	Wat gaat het college daarvoor doen?			
	Gefaseerd aanpakken van permanente bewoning recreatieterreinen. Per park de mogelijkheden in kaart brengen met aandacht voor zaken als 'omzetten naar woonbestemming', 'arbeidsmigranten' en 'voorwaarden provincie'.	Realiseren van voldoende huisvesting voor arbeidsmigranten op basis van het vastgestelde beleidsplan.		
2. Behouden eigenheid karakters en aanzichten van de dorpskernen, buurtschappen en landschappen.	Proactief zoeken naar mogelijkheden om verpaupering tegen te gaan.	Zorgen voor voldoende aanbod en differentiatie in woontypen en woonmilieus. Basis hiervoor vormen de gemaakte prestatieafspraken en uitkomsten onderzoek woonbehoefte.	Zoeken naar mogelijkheden om de uitvoering van plannen te combineren met een kwaliteitsimpuls van de omgeving (meekoppelkansen, o.a. met uitvoering IHP).	Per kern volledig maken van dorpsprofielen.
	Inzetten op een woonomgeving met een schone, groene en fraaie uitstraling. Zowel bij bestaande bouw als bij nieuwbouw.	In woonbuurten en op ontmoetingsplaatsen streven naar mix van leeftijdsgroepen.	Terugkomen van groen, als er groen gekapt of verwijderd wordt. En/of wordt bij het kappen van bomen gezocht naar CO2-compenserende maatregelen.	Toetsen nieuwe plannen aan dorps- en landschapsprofielen.
	Vergroenen van woonwijken inpassen in (bestaande) beleidsnota's.		Uitvoeren van ecologisch bermonderhoud.	Correct verankeren van de landschapsbiografie in de omgevingsvisie.
	Inzetten op kwalitatieve groei voor kwantitatieve groei.			
	Beschermen, waarderen en laten beleven van cultuur historisch erfgoed.			
	Het opstellen van een beleidsnota Erfgoed.			

Bij het bereiken van de met dit thema beoogde effecten zijn de volgende verbonden partijen betrokken:

- DCMR Milieudienst Rijnmond

- Suijssenwaerde BV en CV

Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar de paragraaf Verbonden partijen.

Beleidsindicatoren

Ruimte en wonen					
Doel <i>De doelen in relatie met een (wettelijke) indicator</i>	Indicator <i>W staat voor wettelijke indicator</i>	Bron			Norm <i>Doelstelling</i>
		Periode	Goeree-Overflakkee	Landelijk gemiddelde	
Bouwen van woningen in elke kern met daarbij ruime aandacht voor sociale woningbouw.	W.36 Nieuw gebouwde woningen per 1.000 woningen	WSJG - BBV			Norm bestendigen
		2022	9,6	9,3	
		2021	11,2	8,9	
		2020	11,8	8,9	
	Startersleningen (aantal)	Administratie gemeente			15
		2022	31	n.v.t.	
		2021	30	n.v.t.	
	Blijversleningen (aantal)	Administratie gemeente			5
		2022	0	n.v.t.	
2021		0	n.v.t.		
2020		0	n.v.t.		

Wat mag het kosten?

Ruimte en wonen	Rekening 2022	Begr.na wijz.2023	Begroting 2024	Mjb 2025	Mjb 2026	Mjb 2027
Totaal lasten	9.655.352	10.587.300	8.058.000	8.327.000	8.312.800	8.017.200
Totaal baten	-7.404.533	-5.272.300	-3.295.900	-3.453.700	-3.318.600	-2.681.600
Geraamd saldo van baten en lasten	2.250.819	5.315.000	4.762.100	4.873.300	4.994.200	5.335.600
Storting in reserves	1.653.740	200.000	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	-753.184	-847.800	-347.900	-49.800	-48.900	-47.900
Geraamd resultaat	3.151.375	4.667.200	4.414.200	4.823.500	4.945.300	5.287.700

Overzicht onderliggende producten

Taakveld	Lasten 2024	Baten 2024	Saldo
Voormalig woning havenmeester	10.400	-10.100	300
Cultureel erfgoed	462.300	-1.800	460.500
Fort Prins Frederik	412.800	-19.300	393.500
Gebiedsontwikkeling	55.500	-	55.500
Milieubeheer	1.921.600	-	1.921.600
Ruimtelijke ordening	1.479.600	-207.500	1.272.100
Wonen en bouwen	2.480.700	-2.089.100	391.600
Grondexploitaties	1.235.100	-968.100	267.000
Totaal	8.058.000	-3.295.900	4.762.100

4. Leefomgeving

Wat wil de raad bereiken? *(lees:doelen)* / **Wat gaat het college daarvoor doen?** *(lees:subdoelen)*

Maatschappelijk effect	1. De inwoner waardeert het wonen in de buurt met een 8 of hoger (laatste burgerpeiling (2021) 8,1). 2. 50 kg restafval per inwoner in 2025.
-------------------------------	---

Wat wil de raad bereiken?	Programmalijnen			
	Aantrekkelijk eiland	Vitaal eiland	Duurzaam en Innovatief eiland	Betrokken eiland
	Wat gaat het college daarvoor doen?			
1. Waarborgen van de vitaliteit, kwaliteit en functionaliteit van de leefomgeving.	In overleg met de dorpsraden verbeteren van de uitstraling van de entrees en de stads- en dorpsarten.	Geven van prioriteit in de leefomgeving aan spelen, wandelen en fietsen.	Komen tot evenwichtig groenbeheer, met aandacht voor biodiversiteit.	
	Stimuleren van het nemen van verantwoordelijkheden door alle betrokken partijen met betrekking tot de kwaliteit en kwantiteit van leefomgeving en water.	Samen met overheidsinstanties aandacht geven aan waterveiligheid (zeedijken, civiele kunstwerken, oevers en waterpartijen).		
	Uitvoeren van reconstructieprojecten waarbij aandacht is voor herontwikkeling van de openbare ruimte (incl. civiel-technische kunstwerken).			
	Uitvoeren van regulier onderhoud om te voldoen aan de normen van schoon, heel en veilig en aan de vastgestelde beeld- en omgevingskwaliteit met ruimte voor groen en spelen (IMBK).			
2. Komen tot een reductie van afval.	Implementatie herzien Grondstoffenbeleid.		Streven naar het doel dat de openbare ruimte vrij is van (zwerf)afval door efficiënte en duurzame inzameling bij/door bewoners en eigen dienst.	Helder communiceren en rapporteren rond de uitvoering van de afvalscheiding.

Bij het bereiken van de met dit thema beoogde effecten zijn de volgende verbonden partijen betrokken:

- RAD HW B.V.

Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar de paragraaf Verbonden partijen.

Beleidsindicatoren

Leefomgeving						
Doel	Indicator	Bron			Norm	
<i>De doelen in relatie met een (wettelijke) indicator</i>	<i>W staat voor wettelijke indicator</i>	<i>Periode</i>	<i>Goeree-Overflakkee</i>	<i>Landelijk gemiddelde</i>	<i>Doelstelling</i>	
Het waarborgen van de vitaliteit, kwaliteit en functionaliteit van de leefomgeving.	De wegen voldoen gem. aan het kwaliteitsniveau B (Basis) (%)	Wegenbeheerplan 2018-2022			100%	
	Het openbare groen voldoet gem. aan het kwaliteitsniveau A of A-B (%)	Groenkwaliteitsplan 2016 A - centrum A-B voor woonwijken			100%	
	De kunstwerken voldoen gem. aan de kwaliteitsniveaus A of B of C	Beheerplan Kunstwerken 2018 (een nieuw beheerplan is in ontwikkeling)			100%	
	W.11 Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte) per 1.000 inwoners	WSJG - BBV	2022	5,6	6,0	5,0
Komen tot een reductie van afval.	W.33 Omvang huishoudelijk restafval (kg/inwoner)	WSJG - BBV	2022	n.n.b. ¹	n.n.b. ¹	50 kg / inwoner (2025)
			2021	189	169	
			2020	240	170	

¹ Deze gegevens zijn nog niet beschikbaar op de website Waar Staat Je Gemeente.

Wat mag het kosten?

Leefomgeving	Rekening 2022	Begr.na wijz.2023	Begroting 2024	Mjb 2025	Mjb 2026	Mjb 2027
Totaal lasten	26.648.991	28.727.900	31.881.300	32.869.900	33.869.300	34.324.100
Totaal baten	-14.736.168	-14.826.300	-15.624.500	-15.917.000	-16.244.500	-16.519.700
Geraamd saldo van baten en lasten	11.912.823	13.901.600	16.256.800	16.952.900	17.624.800	17.804.400
Storting in reserves	566.400	107.600	107.600	107.600	107.600	107.600
Onttrekking aan reserves	-151.200	-750.400	-808.200	-544.700	-364.700	-253.200
Geraamd resultaat	12.328.023	13.258.800	15.556.200	16.515.800	17.367.700	17.658.800

Overzicht onderliggende producten

Taakveld	Lasten 2024	Baten 2024	Saldo
Voormalige werkplaatsen	25.400	-	25.400
Verkeer en vervoer	11.991.300	-503.400	11.487.900
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	4.500	-64.800	-60.300
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	6.392.800	-337.300	6.055.500
Riolering	4.761.000	-6.231.800	-1.470.800
Afval	7.357.800	-7.391.200	-33.400
Milieubeheer	53.300	-	53.300
Begraafplaatsen	1.295.200	-1.096.000	199.200
Totaal	31.881.300	-15.624.500	16.256.800

5. Bedrijvigheid

Wat wil de raad bereiken? *(lees:doelen)* / **Wat gaat het college daarvoor doen?** *(lees:subdoelen)*

Maatschappelijk effect	Een gebalanceerde brede welvaart.
-------------------------------	-----------------------------------

Wat wil de raad bereiken?	Programmalijnen			
	Aantrekkelijk eiland	Vitaal eiland	Duurzaam en Innovatief eiland	Betrokken eiland
	Wat gaat het college daarvoor doen?			
Een stimulerend ondernemersklimaat.	Uitbreiden van bedrijventerreinen, bij voorkeur in de buurt van de uitvalswegen op ons eiland.	Zorgen voor een goede aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt (samenwerking 3 O's).	Stimuleren en ondersteunen van innovatieve ontwikkelingen van ondernemers.	Opzetten en uitvoeren van een actieplan per bedrijventerrein.
	Bijdragen aan een kwaliteitsimpuls voor bestaande bedrijventerreinen.	Gemeentelijke inzet plegen voor behoud van het ziekenhuis op G-O.		Ondersteunen van vooral het MKB met goede vestigingsvoorwaarden.
	Instandhouden van gratis parkeren voor inwoners en bezoekers.			Uitvoeren van een jaarlijkse evaluatie van het bedrijvencontactpunt samen met ondernemers.
	Bijdragen aan en ondersteunen van projecten in centra ter stimulering van economische ontwikkeling met o.a. de ondersteuning van de verschillende bedrijven investeringszones.			Werken volgens de integrale ondernemersbenadering.
	Faciliteren en stimuleren van schone en veilige winkelgebieden en (duurzame) bedrijventerreinen o.b.v. KVO-GO.			Uitvoeren en monitoren detailhandelsvisie.
				Blijvend aandacht houden van het belang van lokaal inkopen.

Wat wil de raad bereiken?	Programmalijnen			
	Aantrekkelijk eiland	Vitaal eiland	Duurzaam en Innovatief eiland	Betrokken eiland
	Wat gaat het college daarvoor doen?			
Recreatie en toerisme is eilandbreed meer in balans.	Inzet op kwaliteitsverbetering van bestaand verbijfsrecreatie-aanbod.		Integraal benaderen van toerisme met specifieke aandacht voor duurzaamheid en in optimale interactie met natuur.	Vertalen van de recreatievisie naar concreet beleid en uitvoering.
	Stimuleren dat het toeristisch product beter gespreid wordt/is over het gehele eiland, door het stimuleren van recreatieve ontwikkelingen in het midden en de oostkant van ons eiland.			
	Aantrekkelijk maken en/of houden van strandopgangen en stranden en ontwikkelen van binnenstranden.			
	Onderzoek doen naar mogelijkheden van recreatief medegebruik van de natuur.			
	Ruimte blijven behouden voor recreatief kamperen.			
Medewerking verlenen aan een toekomstbestendige landbouw en visserij.	Opkomen voor het behoud van het maritiem cluster te Stellendam.	Uitvoeren van de op 7 juli 2022 aangenomen raadsnotie 'gebiedsgerichte aanpak 'stikstof' op Goeree-Overflakkee'.	Aandacht voor zoetwatervoorzieningen agrarische bedrijven.	
	Scherp sturen op het nakomen van afspraken om het Slijkgat op de overeengekomen diepte te houden.		Ruimte bieden aan duurzame agrarische ondernemers en innovatieve landbouw.	
			Inzetten op innovatie binnen de landbouw en visserij.	

Bij het bereiken van de met dit thema beoogde effecten zijn de volgende verbonden partijen betrokken:

- Bedrijvenpark Oostflakkee beheer BV en CV (BPO)
- United Fish Auctions N.V. (UFA)

Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar de paragraaf Verbonden partijen.

Beleidsindicatoren

Bedrijvigheid					
Doel	Indicator	Bron			Norm
<i>De doelen in relatie met een (wettelijke) indicator</i>	<i>W staat voor wettelijke indicator</i>	<i>Periode</i>	<i>Goeree-Overflakkee</i>	<i>Landelijk gemiddelde</i>	<i>Doelstelling</i>
Een stimulerend ondernemersklimaat.	W.14 Functiemenging <i>De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.</i>	WSJG - BBV			
		2022	49,0%	53,8%	> 48,9%
		2021	48,7%	53,3%	
		2020	48,8%	53,3%	
	W.16 Vestigingen (van bedrijven) per 1.000 inwoners van 15 t/m 64 jaar	WSJG - BBV			
		2022	171,7	174,1	> 162,8
		2021	162,2	164,9	
		2020	154,4	158,1	
	W.21 Aantal banen per 1.000 inwoners van 15 t/m 64 jaar	WSJG - BBV			
		2022	680,3	825,4	> 673,5
		2021	669,7	805,7	
		2020	670,2	796,4	
	W.24 Netto arbeids-participatie <i>Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële)beroepsbevolking.</i>	WSJG - BBV			
		2022	74,1	72,2	> 73,6
		2021	73,6	70,4	
		2020	71,1	69,6	
Recreatie en toerisme is eilandbreed meer in balans.	Aantal verbeterde parken en voorzieningen	Analyse van ontwikkelingen door contact VEERO			> dan peil 1 januari 2019
		2022	7	n.v.t.	
		2021	4	n.v.t.	
		2020	5	n.v.t.	
	Aantal blauwe vlaggen en strandkeurmerken	Administratie gemeente			> 2
		2022	7	189	
		2021	8	183	
		2020	8	182	
	Aantal verbeterde stranden en strandopgangen	Administratie gemeente			> 3
		2022	0	n.v.t.	
		2021	3	n.v.t.	
	2020	5	n.v.t.		
Schone opgangen en stranden	Keuringen schoonste strand van Nederland			Gemiddeld >8 per opgang in keurings-rapporten	
	2022	9,5	n.v.t.		
	2021	9,1	n.v.t.		
	2020	9,1	n.v.t.		

Programmabegroting 2024

Programma: Aantrekkelijk eiland

Portefeuillehouder: Daan Markwat / Henk van Putten

Wat mag het kosten?

Bedrijvigheid	Rekening 2022	Begr.na wijz.2023	Begroting 2024	Mjb 2025	Mjb 2026	Mjb 2027
Totaal lasten	5.472.041	5.528.800	5.898.300	5.614.400	5.674.400	5.692.200
Totaal baten	-5.188.915	-5.231.700	-5.779.700	-5.781.900	-5.782.600	-5.781.900
Geraamd saldo van baten en lasten	283.126	297.100	118.600	-167.500	-108.200	-89.700
Storting in reserves	1.407.235	1.762.200	1.287.100	1.296.200	1.305.500	1.314.900
Onttrekking aan reserves	-928.053	-421.000	-678.800	-276.800	-251.800	-251.800
Geraamd resultaat	762.308	1.638.300	726.900	851.900	945.500	973.400

Overzicht onderliggende producten

Taakveld	Lasten 2024	Baten 2024	Saldo
Strandbewaking	209.700	-	209.700
Recreatieve havens	1.208.800	-354.400	854.400
Economische ontwikkeling	483.400	-60.100	423.300
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	75.200	-198.600	-123.400
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	341.900	-323.600	18.300
Bewordering toerisme / Gebiedsgerichte aanpak	2.373.500	-4.649.000	-2.275.500
Stranden en (openlucht) recreatie	1.205.800	-194.000	1.011.800
Totaal	5.898.300	-5.779.700	118.600

6. Blijvend ontwikkelen

Wat wil de raad bereiken? *(lees:doelen)* / **Wat gaat het college daarvoor doen?** *(lees:subdoelen)*

Maatschappelijk effect

Inwoners zijn in staat om hun eigen talenten te ontdekken en te ontwikkelen.

Wat wil de raad bereiken?	Programmalijnen			
	Aantrekkelijk eiland	Vitaal eiland	Duurzaam en Innovatief eiland	Betrokken eiland
	Wat gaat het college daarvoor doen?			
Inwoners ontwikkelen zich een leven lang.	Inzetten op duurzame lokale en regionale samenwerking tussen de leerwerkbedrijven, schoolbesturen en ondernemers.			
		Bijdrage aan het inlopen van leerachterstanden opgelopen tijdens de coronaperiode door inzet op welbevinden.		
		Stimuleren van het behalen van een startkwalificatie en het terugdringen van laaggeletterdheid.		
		Inzetten op motorische ontwikkeling en leesbevordering in het onderwijs.		
		Stimuleren van talentontwikkeling tbv weerbaarheid van jongeren in het kader van welbevinden (OKO).		
		Uitvoeren cultuureducatie in het onderwijs.		
		Kinderen en jongeren ondersteunen met extra zorg zodat zij in het onderwijs blijven.		

Bij het bereiken van de met dit thema beoogde effecten zijn de volgende verbonden partijen betrokken:

- Webego BV

Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar de paragraaf Verbonden partijen.

Beleidsindicatoren

Blijvend ontwikkelen					
Doel	Indicator	Bron			Norm
<i>De doelen in relatie met een (wettelijke) indicator</i>	<i>W staat voor wettelijke indicator</i>	<i>Periode</i>	<i>Goeree-Overflakkee</i>	<i>Landelijk gemiddelde</i>	<i>Doelstelling</i>
Inwoners ontwikkelen zich een leven lang.	W.17 Absoluut verzuim per 1.000 leerlingen	WSJG - BBV 2022 2021 2020	0,8 0,0 0,0	4,2 2,7 2,7	≤ 0,4
	W.18 Relatief verzuim per 1.000 leerlingen	WSJG - BBV 2022 2021 2020	19 18 6	24 20 20	≤ 8
	W.19 Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers) (% deelnemers aan het VO en MBO)	WSJG - BBV 2021/2022 2020/2021 2019/2020	n.n.b. ¹ 1,7 1,2	n.n.b. ¹ 1,9 1,7	≤ 1,0
	W.21 Aantal banen per 1.000 inwoners van 15 t/m 64 jaar	WSJG - BBV 2022 2021 2020	680,3 669,7 670,2	825,4 805,7 796,4	> 673,5
	W.24 Netto arbeids-participatie <i>Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële)beroepsbevolking.</i>	WSJG - BBV 2022 2021 2020	74,1 73,6 71,1	72,2 70,4 69,6	> 73,6
	W.26 Werkloze jongeren van 16 t/m 22 jaar	WSJG - BBV 2022 2021 2020	n.n.b. ¹ 1 1	n.n.b. ¹ 2 2	<1
	W.28 Personen met een lopend re-integratietraject per 10.000 inwoners van 15 t/m 64 jaar	WSJG - BBV 2022 2021 2020	215,4 213,5 176,9	197,7 197,7 199,1	< 163,1
	Voldoen aan de zorgplicht	<i>Administratie gemeente</i> 2022 2021 2020	100% 100% 100%	n.v.t. n.v.t. n.v.t.	100%
	Alle kinderen van alle 32 basisscholen op GO hebben bij het verlaten van de basisschool een diploma AMV	<i>Jaarverslag stichting Muziekgebouw GO</i> 2021-2022 2020-2021 2019-2020	32 32 32	n.v.t. n.v.t. n.v.t.	32

¹ Deze gegevens zijn nog niet beschikbaar op de website Waar Staat Je Gemeente.

Programmabegroting 2024

Programma: Vitaal eiland

Portefeuillehouder: Berend Jan Bruggeman

Wat mag het kosten?

Blijvend ontwikkelen	Rekening 2022	Begr.na wijz.2023	Begroting 2024	Mjb 2025	Mjb 2026	Mjb 2027
Totaal lasten	14.727.793	7.739.800	7.633.400	7.720.200	8.147.800	8.957.100
Totaal baten	-2.210.057	-1.118.000	-1.040.900	-1.056.800	-1.073.400	-1.090.300
Geraamd saldo van baten en lasten	12.517.736	6.621.800	6.592.500	6.663.400	7.074.400	7.866.800
Storting in reserves	848.100	-	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	-383.400	-261.400	-	-	-	-
Geraamd resultaat	12.982.436	6.360.400	6.592.500	6.663.400	7.074.400	7.866.800

Overzicht onderliggende producten

Taakveld	Lasten 2024	Baten 2024	Saldo
Openbaar onderwijs	137.300	-	137.300
Onderwijshuisvesting	2.834.000	-56.900	2.777.100
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	3.237.600	-944.600	2.293.000
Cultuur en erfgoed	220.300	-	220.300
Media	993.500	-33.000	960.500
Samenkracht en burgerparticipatie	210.700	-6.400	204.300
Totaal	7.633.400	-1.040.900	6.592.500

7. Gemeenschapszin & sociale veiligheid

Wat wil de raad bereiken? *(lees:doelen)* / **Wat gaat het college daarvoor doen?** *(lees:subdoelen)*

Maatschappelijk effect	Gemeenschapszin is een natuurlijk onderdeel van onze samenleving.
-------------------------------	---

Wat wil de raad bereiken?	Programmalijnen			
	Aantrekkelijk eiland	Vitaal eiland	Duurzaam en Innovatief eiland	Betrokken eiland
	Wat gaat het college daarvoor doen?			
Inwoners zien naar elkaar om doordat zij elkaar kennen en samen dingen doen.		Inzetten op openbaar toegankelijke ontmoetingsplaatsen en een beweegvriendelijke omgeving.		
		Stimuleren initiatieven en versterken van de organisatiekracht in de dorpen.		Stimuleren initiatieven en versterken van de organisatiekracht in de dorpen.
		Inzetten op passende huisvesting in dorpen en wijken vanuit de verbinding met Zorg en Welzijn en Toekomst besteding leven.		
		Inzetten op een samenleving waarin iedereen, ongeacht wie iemand als mens wil zijn, zich thuis voelt, zichzelf kan zijn en mee kan doen.		Inzetten op een samenleving waarin iedereen, ongeacht wie iemand als mens wil zijn, zich thuis voelt, zichzelf kan zijn en mee kan doen.

Beleidsindicatoren

Gemeenschapszin & sociale veiligheid					
Doel <i>De doelen in relatie met een (wettelijke) indicator</i>	Indicator <i>W staat voor wettelijke indicator</i>	Bron			Norm <i>Doelstelling</i>
		Periode	Goeree-Overflakkee	Landelijk gemiddelde	
Inwoners zien naar elkaar om doordat zij elkaar kennen en samen dingen doen.	Aantal verleende vrij-bestedbare budgetten aan de kernen met een platform op basis van ingediende leefbaarheidsplannen	<i>Collegebesluiten / administratie gemeente</i>			14
		2022	14	n.v.t.	
		2021	14	n.v.t.	
		2020	14	n.v.t.	
	Verleende subsidies uit het leefbaarheidsfonds Middelharnis en Sommelsdijk	<i>Collegebesluiten / administratie gemeente</i>			5
		2022	5	n.v.t.	
		2021	3	n.v.t.	
		2020	4	n.v.t.	<i>waarvan 1 gebundelde</i>
Verleende kern-gebonden-projectsubsidies	<i>Collegebesluiten / administratie gemeente</i>			25	
	2022	15	n.v.t.		
	2021	5	n.v.t.		
	2020	17	n.v.t.	<i>en 8 van Corona-budget</i>	
Verleende projectsubsidies maatschappelijke initiatieven	<i>Collegebesluiten / administratie gemeente</i>			30	
	2022	6	n.v.t.		
	2021	4	n.v.t.		
	2020	7	n.v.t.		
Verleende prestatiesubsidies maatschappelijke initiatieven	<i>Collegebesluiten / administratie gemeente</i>			10	
	2022	3	n.v.t.		
	2021	5	n.v.t.		
	2020	8	n.v.t.		
Het aantal georganiseerde inwonersavonden per kern	<i>Administratie gemeente (KBW)</i> Gemiddeld 1-2 per kern. <i>In 2022 zijn er 5 inwonersavonden georganiseerd (Achthuizen, Nieuwe-Tonge, Goedereede, Sommelsdijk en Dirksland).</i> <i>In 2021 1 (Oude-Tonge) deze is door de gemeente zelf georganiseerd.</i>			1-2	
Leden Bibliotheek ZH-Delta	<i>Jaarverslag Bibliotheek ZH-Delta</i>			25.000	
	2022	26.525	n.v.t.		
	2021	25.889	n.v.t.		
	2020	25.882	n.v.t.		
Bezoekersaantallen streekmuseum	<i>Jaarverslag Streekmuseum</i>			5.000	
	2022	3.100	n.v.t.		
	2021	2.828	n.v.t.		
	2020	2.513	n.v.t.		

Programmabegroting 2024

Programma: Vitaal eiland

Portefeuillehouder: Berend Jan Bruggeman / Jaap Willem Eijkenduijn

Wat mag het kosten?

Gemeenschapszin & sociale veiligheid	Rekening 2022	Begr.na wijz.2023	Begroting 2024	Mjb 2025	Mjb 2026	Mjb 2027
Totaal lasten	6.579.582	7.756.600	7.543.800	7.812.300	7.941.500	8.072.900
Totaal baten	-1.057.600	-1.070.500	-1.266.000	-1.279.900	-1.299.600	-1.319.900
Geraamd saldo van baten en lasten	5.521.983	6.686.100	6.277.800	6.532.400	6.641.900	6.753.000
Storting in reserves	-	-	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	-	-4.300	-	-	-	-
Geraamd resultaat	5.521.983	6.681.800	6.277.800	6.532.400	6.641.900	6.753.000

Overzicht onderliggende producten

Taakveld	Lasten 2024	Baten 2024	Saldo
Sportbeleid en activering	141.400	-	141.400
Sportaccommodaties	3.391.500	-138.400	3.253.100
Cultuur en erfgoed	480.100	-54.900	425.200
Musea	349.300	-	349.300
Cultureel erfgoed	33.100	-107.800	-74.700
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	300	-	300
Samenkracht en burgerparticipatie	3.121.800	-964.900	2.156.900
Maatwerkvoorzieningen (WMO)	26.300	-	26.300
Totaal	7.543.800	-1.266.000	6.277.800

8. Gezondheid en welzijn

Wat wil de raad bereiken? (lees:doelen) / Wat gaat het college daarvoor doen? (lees:subdoelen)

Maatschappelijk effect	Inwoners maken gezonde en verstandige keuzes.
-------------------------------	---

Wat wil de raad bereiken?	Programmalijnen			
	Aantrekkelijk eiland	Vitaal eiland	Duurzaam en Innovatief eiland	Betrokken eiland
Iedereen leidt een zo vitaal mogelijk leven.	Wat gaat het college daarvoor doen?			
		Inzetten op het maken van individuele gezonde keuzes.		
		Stimuleren van een gezonde leefstijl en leefomgeving.		
		Inzetten op bestaanszekerheid.		
	Inzetten op vroegsignalering en positieve gezondheid.			

Beleidsindicatoren

Gezondheid en welzijn						
Doel	Indicator	Bron			Norm	
De doelen in relatie met een (wettelijke) indicator	W staat voor wettelijke indicator	Periode	Goeree-Overflakkee	Landelijk gemiddelde	Doelstelling	
Iedereen leidt een zo vitaal mogelijk leven.	W.20 Niet wekelijkse-sporters (%) t.o.v. bevolking van 19 jaar	WSJG - BBV ¹				
			2020	58,6	49,3	≤ 58,6
			2016	59,2	48,7	
	W.23 Kinderen in uitkeringsgezinnen (% kinderen tot 18 jaar)	WSJG - BBV				
			2022	4	6	≤ 4
			2021	4	6	
			2020	4	6	
	W.27 Personen met een bijstandsuitkering per 10.000 inwoners	WSJG - BBV				
			2022	n.n.b. ²	n.n.b. ²	≤ 161,1
			2021	174,3	431,2	
			2020	206,5	459,7	
	W.32 Wmo-cliënten met een maatwerk-arrangement (per 10.000 inwoners)	WSJG - BBV				
			2022	540	700	≤ 570
			2021	580	713	
			2020	570	700	

¹ Dit onderzoek vindt 1x in de 4 jaar plaats.

² Deze gegevens zijn nog niet beschikbaar op de website Waar Staat Je Gemeente.

Programmabegroting 2024

Programma: Vitaal eiland

Portefeuillehouder: Berend Jan Bruggeman

Wat mag het kosten?

Gezondheid en welzijn	Rekening 2022	Begr.na wijz.2023	Begroting 2024	Mjb 2025	Mjb 2026	Mjb 2027
Totaal lasten	9.402.654	9.341.000	10.029.400	10.265.300	10.562.300	10.665.600
Totaal baten	-1.738.231	-1.752.100	-2.122.300	-2.163.200	-2.203.300	-2.242.600
Geraamd saldo van baten en lasten	7.664.423	7.588.900	7.907.100	8.102.100	8.359.000	8.423.000
Storting in reserves	-	2.341.200	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	-	-30.100	-	-	-	-
Geraamd resultaat	7.664.423	9.900.000	7.907.100	8.102.100	8.359.000	8.423.000

Overzicht onderliggende producten

Taakveld	Lasten 2024	Baten 2024	Saldo
Sportbeleid en activering	417.400	-235.600	181.800
Sportaccommodaties	3.570.900	-1.784.500	1.786.400
Samenkracht en burgerparticipatie	846.500	-	846.500
Wijkteams	458.300	-	458.300
Inkomensregelingen	2.387.700	-102.200	2.285.500
Volksgezondheid	2.348.600	-	2.348.600
Totaal	10.029.400	-2.122.300	7.907.100

9. De inwoner in regie

Wat wil de raad bereiken? (lees:doelen) / Wat gaat het college daarvoor doen? (lees:subdoelen)

Maatschappelijk effect	Inwoners houden vanuit zelfregie grip op hun eigen leven.
-------------------------------	---

Wat wil de raad bereiken?	Programmalijnen			
	Aantrekkelijk eiland	Vitaal eiland	Duurzaam en Innovatief eiland	Betrokken eiland
	Wat gaat het college daarvoor doen?			
De inwoner is in staat om, in samenhang met zijn directe omgeving (formeel en informeel), zo zelfredzaam mogelijk te zijn.		Werken aan het dichten van de kloof tussen leef- en systeemwereld.		
		Stimuleren en faciliteren dat inwoners begrijpen dat omzien naar elkaar nodig is.		
		Faciliteren en stimuleren van het versterken van het netwerk van informele en formele ondersteuning.		
		Stimuleren van eigen kracht en het zelf oplossend vermogen van inwoners.		

Beleidsindicatoren

De inwoner in regie					
Doel	Indicator	Bron			Norm
<i>De doelen in relatie met een (wettelijke) indicator</i>	<i>W staat voor wettelijke indicator</i>	<i>Periode</i>	<i>Goeree-Overflakkee</i>	<i>Landelijk gemiddelde</i>	<i>Doelstelling</i>
Het versterken van het netwerk van informele en formele ondersteuning zodat inwoners op een toegankelijke manier hulp kunnen vragen.	Zorg aan een hulpbehoevende naaste (mantelzorg) (laatste 12 maanden)	WSJG - Burgerpeiling ¹			> 47%
		2022	n.b.	46%	
		2021	46%	46%	
	Mantelzorger voelt zich belemmerd in dagelijkse activiteiten door het geven van zorg aan naaste	WSJG - Burgerpeiling ¹			< 29%
		2022	n.b.	32%	
		2021	29%	32%	
		2020	n.v.t.	30%	

¹ In 2021 heeft er een laatste burgerpeiling plaatsgevonden.

Programma: Vitaal eiland

Portefeuillehouder: Berend Jan Bruggeman

Wat mag het kosten?

De inwoner in regie	Rekening 2022	Begr.na wijz.2023	Begroting 2024	Mjb 2025	Mjb 2026	Mjb 2027
Totaal lasten	7.685.495	7.171.900	7.793.800	6.782.600	6.823.900	6.940.100
Totaal baten	-9.610.540	-1.099.700	-2.263.800	-1.089.100	-1.020.000	-1.027.000
Geraamd saldo van baten en lasten	-1.925.045	6.072.200	5.530.000	5.693.500	5.803.900	5.913.100
Storting in reserves	-	5.849.200	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	-	-871.000	-	-	-	-
Geraamd resultaat	-1.925.045	11.050.400	5.530.000	5.693.500	5.803.900	5.913.100

Overzicht onderliggende producten

Taakveld	Lasten 2024	Baten 2024	Saldo
Samenkracht en burgerparticipatie	3.913.600	-2.172.500	1.741.100
Wijkteams	704.700	-	704.700
Maatwerkvoorzieningen WMO	3.175.500	-91.300	3.084.200
Totaal	7.793.800	-2.263.800	5.530.000

10. Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode

Wat wil de raad bereiken? *(lees:doelen)* / **Wat gaat het college daarvoor doen?** *(lees:subdoelen)*

Maatschappelijk effect

Voor inwoners in een kwetsbare periode is de juiste ondersteuning en zorg geregeld.

Wat wil de raad bereiken?	Programmaliijnen			
	Aantrekkelijk eiland	Vitaal eiland	Duurzaam en Innovatief eiland	Betrokken eiland
	Wat gaat het college daarvoor doen?			
Adequate en toegankelijke ondersteuning en zorg is voor iedereen beschikbaar.		Bijdrage leveren aan realisatie huisvesting van diverse aandachtsgroepen.		
		Inzetten op samenwerking tussen sociaal domein en medisch domein (IZA).		
		Werken aan de Hervormingsagenda van het Rijk en de daarvan afgeleide Regioagenda Rijnmond.		
		Organiseren van de noodzakelijke jeugdhulp 'thuis en nabij'.		
		Bieden van financiële ondersteuning aan inwoners die (tijdelijk) niet in staat zijn in hun eigen levensonderhoud te voorzien.		
		Bieden van hulp en ondersteuning bij het (opnieuw) deelnemen aan de arbeidsmarkt en/of integratie in de Nederlandse samenleving.		
		Bieden van hulp om zo lang mogelijk zelfstandig te kunnen blijven wonen en om mee te kunnen doen in de maatschappij.		

Bij het bereiken van de met dit thema beoogde effecten zijn de volgende verbonden partijen betrokken:

- GGD Rotterdam-Rijnmond
- Jeugdhulp Rijnmond

- Gemeentelijke Vervoercentrale Zeeland B.V. (GVC)
- Stichting CJG Rijnmond

Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar de paragraaf Verbonden partijen.

Beleidsindicatoren

Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode					
Doel	Indicator	Bron			Norm
<i>De doelen in relatie met een (wettelijke) indicator</i>	<i>W staat voor wettelijke indicator</i>	<i>Periode</i>	<i>Goeree-Overflakkee</i>	<i>Landelijk gemiddelde</i>	<i>Doelstelling</i>
Adequate en toegankelijke ondersteuning en zorg is voor iedereen beschikbaar.	W.06 Totaal aantal verwijzingen Halt per 1.000 jongeren van 12 tot 18 jaar	WSJG - BBV			
		2022	6	8	≤ 2
		2021	5	8	
		2020	2	11	
	W.22 Jongeren met een delict voor de rechter (% 12 t/m 21 jarigen)	WSJG - BBV			
		2022	n.n.b. ¹	n.n.b. ¹	≤ 0
		2021	0	1	
		2020	0	1	
	W.29 Jongeren (t/m 18 jaar) met jeugdhulp (%)	WSJG - BBV			
		2022	10,2	13,2	≤ 8,9
	2021	9,8	13,2		
	2020	8,9	11,9		
W.30 Jongeren (t/m 18 jaar) met jeugdbescherming (%)	WSJG - BBV				
	2022	0,9	1,2	≤ 1,2	
	2021	1,2	1,2		
	2020	1,2	1,2		
W.31 Jongeren (12 t/m 22 jaar) met jeugdreclassering	WSJG - BBV ²				
	2022	geen data	0,3	≤ 0,1	
	2021	geen data	0,3		
	2020	geen data	0,4		
W.37 Demografische druk (%) <i>Het aantal personen van 0 tot 20 jaar én 65 jaar of ouder per honderd personen van 20 tot 65 jaar</i>	WSJG - BBV				
	2023	79,1	70,3	Norm bestendigen	
	2022	78,9	70,3		
	2021	78,7	70,1		
	2020	78,6	70,0		
Taakstelling statushouders	<i>Taakstelling Ministerie van Veiligheid en Justitie en gemeentelijke administratie</i>				
	2024	40 + nieuwe taakstelling		100%	
	2023	162 + 20 (rest 2022)			
	2022	77 (79% van 98)			
	2021	62 (87% van 71)			
	2020	30 (85,7% van 35)			
Taakstelling Oekrainers	<i>Administratie gemeente</i>				
	2024	opnamestop		100%	
	2023	340 in gemeentelijke			

¹ Deze gegevens zijn nog niet beschikbaar op de website Waar Staat Je Gemeente.

² Er zijn geen cijfers voor onze gemeente bekend, omdat onze gemeente geen Halt vestiging heeft.

Programmabegroting 2024

Programma: Vitaal eiland

Portefeuillehouder: Berend Jan Bruggeman

Wat mag het kosten?

Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode	Rekening 2022	Begr.na wijz.2023	Begroting 2024	Mjb 2025	Mjb 2026	Mjb 2027
Totaal lasten	30.284.130	42.596.000	43.778.100	44.598.800	44.993.700	45.468.500
Totaal baten	-9.963.768	-10.902.300	-11.285.400	-11.284.000	-11.625.300	-11.635.200
Geraamd saldo van baten en lasten	20.320.362	31.693.700	32.492.700	33.314.800	33.368.400	33.833.300
Storting in reserves	100.000	-	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	-	-266.500	-30.000	-	-	-
Geraamd resultaat	20.420.362	31.427.200	32.462.700	33.314.800	33.368.400	33.833.300

Overzicht onderliggende producten

Taakveld	Lasten 2024	Baten 2024	Saldo
Antidiscriminatiebeleid	27.600	-	27.600
Samenkracht en burgerparticipatie	454.900	-122.900	332.000
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	3.456.400	-	3.456.400
Inkomensregelingen	9.520.300	-8.943.800	576.500
WSW en beschut werk	7.782.700	-1.950.000	5.832.700
Arbeidsparticipatie	2.322.800	-	2.322.800
Maatwerkvoorzieningen (WMO)	87.200	-260.500	-173.300
Hulp bij het huishouden (WMO)	3.098.300	-	3.098.300
Begeleiding (WMO)	2.295.600	-	2.295.600
Dagbesteding (WMO)	1.822.800	-	1.822.800
Overige maatwerkarrangementen WMO)	238.900	-	238.900
Jeugdhulp begeleiding	2.083.300	-	2.083.300
Jeugdhulp behandeling	1.056.600	-	1.056.600
Jeugdhulp dagbesteding	1.052.000	-	1.052.000
Jeugdhulp zonder verblijf overig	655.500	-	655.500
Pleegzorg	1.056.900	-	1.056.900
Jeugdhulp met verblijf overig	2.266.200	-	2.266.200
Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	1.926.400	-	1.926.400
Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	808.500	-	808.500
Beschermde wonen (WMO)	43.400	-	43.400
Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	140.300	-	140.300
Jeugdbescherming	1.301.200	-	1.301.200
Volksgezondheid	280.300	-8.200	272.100
Totaal	43.778.100	-11.285.400	32.492.700

11. Duurzame ontwikkeling

Wat wil de raad bereiken? *(lees:doelen)* / **Wat gaat het college daarvoor doen?** *(lees:subdoelen)*

Maatschappelijk effect	1. Een gezondere en mooiere leefomgeving en behoud van flora en fauna. 2. Goed rentmeesterschap. 3. Balans tussen planten en dieren en hun omgeving.
-------------------------------	--

Wat wil de raad bereiken?	Programmalijnen			
	Aantrekkelijk eiland	Vitaal eiland	Duurzaam en Innovatief eiland	Betrokken eiland
	Wat gaat het college daarvoor doen?			
1. Komen tot innovatieve opwek, besparing en opslag van energie. Voldoen aan eisen klimaatakkoord.	Samen met pandeigenaren en bewoners opstellen visie voor verduurzaming van de verschillende kernen en de bebouwing in het buitengebied.	Behouden en/of uitbreiden van de duurzaamheidslening.	Verder verduurzamen van gemeentelijk vastgoed.	Verantwoordelijkheid nemen ten aanzien van duurzaamheid, maar niet voorop lopen.
	Voorkomen dat er extra windturbines komen.	Stimuleren van woningisolatie en energiebesparende maatregelen en bestrijden energiearmoede.	Inzetten op het vergroten van de netwerkcapaciteit, mede door lobby's en faciliteren in vergunningtrajecten.	Samen met pandeigenaren en bewoners opstellen van klimaatplannen van de verschillende kernen en de bebouwing in het buitengebied.
	Geen zonnevelden op landbouwgrond.		Uitvoeren en periodiek actualiseren van de RES en de transitievisie warmte.	
	Zoveel als mogelijk inzetten op dubbel ruimtegebruik.		Stimuleren en faciliteren van duurzame en aardgasvrije gebouwde omgeving. Hieronder valt het uitvoeren van het project Stad aardgasvrij.	
			Stimuleren en faciliteren van initiatieven voor schone mobiliteit, waaronder opstellen regionaal mobiliteitsprogramma.	

Wat wil de raad bereiken?	Programmalijnen			
	Aantrekkelijk eiland	Vitaal eiland	Duurzaam en Innovatief eiland	Betrokken eiland
	Wat gaat het college daarvoor doen?			
2. Komen tot een circulair eiland.			Stimuleren van circulariteit en vooral circulair bouwen.	Inzetten op een circulaire gemeentelijke organisatie.
			Stimuleren en faciliteren van initiatieven voor een circulaire aanpak grote economische sectoren, MKB, kantoren en recreatie.	
3. Komen tot het herstel en versterking van het natuurlijk kapitaal.	Uitvoeren van ecologisch bermonderhoud.		Treffen van klimaatadaptieve maatregelen in het kader van de Regionale Adaptie Strategie (RAS).	
			Stimuleren en faciliteren van initiatieven voor verduurzaming van de agrarische sector.	

Bij het bereiken van de met dit thema beoogde effecten zijn de volgende verbonden partijen betrokken:

- Coöperatie Deltawind U.A.

Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar de paragraaf Verbonden partijen.

Beleidsindicatoren

Duurzame ontwikkeling					
Doel	Indicator	Bron			Norm
<i>De doelen in relatie met een (wettelijke) indicator</i>	<i>W staat voor wettelijke indicator</i>	<i>Periode</i>	<i>Goeree-Overflakkee</i>	<i>Landelijk gemiddelde</i>	<i>Doelstelling</i>
Komen tot innovatieve opwek en opslag van energie. Voldoen aan eisen klimaatakkoord.	Duurzaamheidsleningen (aantal)	<i>Administratie gemeente</i>			Max. is € 25.000,- per lening
		2022	181	n.v.t.	
		2021	76	n.v.t.	
	W.34 Hernieuwbare elektriciteit (%)	<i>WSJG - BBV</i>			Energie-neutraal
		2022	n.n.b. ¹	n.n.b. ¹	
		2021	171,7	33,2	
	Energieverbruik woningen op Goeree-Overflakkee	<i>Klimaatmonitor</i>			≤ jr. 2019
		2022	n.n.b. ²		
		2021	924 TJ aardgas 229 TJ elektra		
	2020	925 TJ aardgas 221 TJ elektra			
	Cijfers in Terajoule (TJ). Aardgasgebruik is temperatuurgecorrigeerd.				

¹ Deze gegevens zijn nog niet beschikbaar op de website Waar Staat Je Gemeente.

² Deze gegevens zijn nog niet beschikbaar bij de Klimaatmonitor.

Wat mag het kosten?

Duurzame ontwikkeling	Rekening 2022	Begr.na wijz.2023	Begroting 2024	Mjb 2025	Mjb 2026	Mjb 2027
Totaal lasten	2.072.454	824.800	2.554.700	2.801.800	1.233.400	1.261.600
Totaal baten	-1.166.583	-290.800	-2.052.700	-1.951.400	-347.800	-279.300
Geraamd saldo van baten en lasten	905.870	534.000	502.000	850.400	885.600	982.300
Storting in reserves	443.800	211.500	261.100	264.400	267.800	271.300
Onttrekking aan reserves	-189.600	-321.600	-184.500	-186.300	-189.100	-192.000
Geraamd resultaat	1.160.070	423.900	578.600	928.500	964.300	1.061.600

Overzicht onderliggende producten

Taakveld	Lasten 2024	Baten 2024	Saldo
Klimaatbeleid	2.554.700	-2.052.700	502.000
Totaal	2.554.700	-2.052.700	502.000

12. Dienstverlening en participatie

Wat wil de raad bereiken? *(lees:doelen)* / **Wat gaat het college daarvoor doen?** *(lees:subdoelen)*

Maatschappelijk effect	Betrokken en toegankelijke dienstverlening. (beoordeling digitale dienstverlening 6,9 en communicatie/ voorlichting 6,5 ruim voldoende beoordeeld. (bron: burgerpeiling 2021).
-------------------------------	--

Wat wil de raad bereiken?	Programmalijnen			
	Aantrekkelijk eiland	Vitaal eiland	Duurzaam en Innovatief eiland	Betrokken eiland
	Wat gaat het college daarvoor doen?			
Professionele dienstverlening die aansluit bij de behoefte in de samenleving, ook als die verandert.	Inzetten op klantgerichte houding/hospitality van de ambtelijke organisatie.			
	Inzetten op nieuwe huisvesting voor de gemeentelijke organisatie in combinatie met andere voorzieningen.			
	Opstellen van een verbeterplan na onderzoeken naar de kwaliteit van de dienstverlening.			
	Aandacht hebben in correspondentie voor laaggeletterden en mensen die minder digitaal vaardig zijn.			
	Zorgen dat online informatie beter vindbaar is.			
	Snelle en leesbare beantwoording aan inwoners. Niet alleen een ontvangstbevestiging.			
				Onderzoeken mogelijkheden van een persoonlijk informatieplan (Mijn GO).
				Mogelijkheden en wensen voor spraakroutering en chatbot worden onderzocht.
De communicatiewijze van de gemeente is professioneel.				Benutten van eenvoudige taal, zodat deze voor iedereen in onze gemeente begrijpelijk is.
				Stimuleren en monitoren van de inzet van digitale communicatiemogelijkheden.

Beleidsindicatoren

Dienstverlening en participatie					
Doel	Indicator	Bron			Norm
<i>De doelen in relatie met een (wettelijke) indicator</i>	<i>W staat voor wettelijke indicator</i>	<i>Periode</i>	<i>Goeree-Overflakkee</i>	<i>Landelijk gemiddelde</i>	<i>Doelstelling</i>
Professionele dienstverlening die aansluit bij de behoefte in de samenleving, ook als die verandert.	Bereikbaarheid telefonie binnen 30 seconden	<i>Administratie gemeente</i>			85%
		2022	77%	n.v.t.	
		2021	72%	n.v.t.	
		2020	66%	n.v.t.	
	Eerstelijns afhandeling	<i>Administratie gemeente</i>			60%
		2022	67%	n.v.t.	
		2021	65%	n.v.t.	
		2020	n.b.	n.v.t.	
	Bereikbaarheid chat (gemiddelde eerste reactietijd)	<i>Administratie gemeente</i>			30 sec.
		2022	6 min, 16 sec	n.v.t.	
	2021	2 min, 53 sec	n.v.t.		
	2020	3 min, 34 sec	n.v.t.		
Reactietermijn social media binnen 2 uur (gedurende openingstijden)	<i>Administratie gemeente</i>			85%	
	2022	83%	n.v.t.		
	2021	76%	n.v.t.		
	2020	71%	n.v.t.		
Kwaliteitswaardering voor levering producten en diensten via contactkanalen		<i>Administratie gemeente</i>			> 8,0
		2022			
		Balie	9,6	n.v.t.	
		Telefoon	6,8	n.v.t.	
		Website	5,1	n.v.t.	
		E-form.	9,3	n.v.t.	
		Chat	7,9	n.v.t.	
		Facebook	9,5	n.v.t.	
		X	10,0	n.v.t.	
		2021			
		Balie	9,6	n.v.t.	
		Telefoon	geen data	n.v.t.	
		Website	4,8	n.v.t.	
		E-form.	9,2	n.v.t.	
Chat	6,9	n.v.t.			
Facebook	7,8	n.v.t.			
X	10,0	n.v.t.			
Waardering digitale dienstverlening	<i>WSJG - Burgerpeiling ¹</i>			> 7,5	
	2022	n.b.	6,90		
	2021	6,90	6,97		
	2020	n.v.t.	6,93		
De communicatiewijze van de gemeente is professioneel.	Mate van waardering communicatie en voorlichting vanuit de gemeente (cijfer).	<i>WSJG - Burgerpeiling ¹</i>			> 6,7
		2022	n.b.	6,62	
		2021	6,50	6,63	
		2020	n.v.t.	6,64	

¹ In 2021 heeft er een laatste burgerpeiling plaatsgevonden.

Programmabegroting 2024

Programma: Betrokken eiland

Portefeuillehouder: Ada Grootenboer – Dubbelman / Henk van Putten

Wat mag het kosten?

Dienstverlening	Rekening 2022	Begr.na wijz.2023	Begroting 2024	Mjb 2025	Mjb 2026	Mjb 2027
Totaal lasten	1.614.091	1.912.600	2.310.700	2.206.900	2.482.800	2.725.200
Totaal baten	-715.737	-551.600	-1.120.900	-1.011.900	-1.162.900	-1.243.900
Geraamd saldo van baten en lasten	898.353	1.361.000	1.189.800	1.195.000	1.319.900	1.481.300
Storting in reserves	-	-	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	-25.000	-	-	-	-	-
Geraamd resultaat	873.353	1.361.000	1.189.800	1.195.000	1.319.900	1.481.300

Overzicht onderliggende producten

Taakveld	Lasten 2024	Baten 2024	Saldo
Burgerzaken	1.606.200	-1.067.100	539.100
Voormalige gemeentehuizen	181.600	-	181.600
Streekarchief	435.500	-37.600	397.900
Voormalig raadhuis Middelharnis	71.300	-	71.300
Gehandicaptenparkeerkaarten	16.100	-16.200	-100
Totaal	2.310.700	-1.120.900	1.189.800

13. Bestuurs- en kabinetszaken

Wat wil de raad bereiken? *(lees:doelen)* / Wat gaat het college daarvoor doen? *(lees:subdoelen)*

Maatschappelijk effect	Een hogere opkomstpercentage bij de gemeenteraadsverkiezingen in 2026 ten opzichte van 2022 (64%).
-------------------------------	--

Wat wil de raad bereiken?	Programmaliijnen			
	Aantrekkelijk eiland	Vitaal eiland	Duurzaam en Innovatief eiland	Betrokken eiland
Wat gaat het college daarvoor doen?				
Zorgen voor optimale verbinding tussen samenleving en gemeentebestuur.	Zorgen dat de raadsbijeenkomsten laagdrempelig toegankelijk zijn.			Verder invoeren en uitwerken van de nota participatie.
	Door goede (raads)communicatie inzetten op het creëren van begrip en draagvlak doelgroepen voor politiek-bestuurlijke keuzes.			Onderzoeken of de raad vaker dan één keer per maand besluiten kan nemen.
				Representatief handelen en communiceren door en namens het gemeentebestuur.
				Mogelijk maken dat de samenleving, waar nodig, input levert voor beleid en uitvoering.

Beleidsindicatoren

Bestuurs- en kabinetszaken					
Doel	Indicator	Bron			Norm
<i>De doelen in relatie met een (wettelijke) indicator</i>	<i>W staat voor wettelijke indicator</i>	<i>Periode</i>	<i>Goeree-Overflakkee</i>	<i>Landelijk gemiddelde</i>	<i>Doelstelling</i>
Zorgen voor optimale verbinding tussen samenleving en gemeentebestuur.	Mate van vertrouwen in de manier waarop de gemeente wordt bestuurd (+) (%).	WSJG - Burgerpeiling ¹			
		2022	n.b.	32%	> 28%
		2021	23%	28%	
		2020	n.v.t	35%	

¹ In 2021 heeft er een laatste burgerpeiling plaatsgevonden.

Wat mag het kosten?

Bestuurs- en kabinetszaken	Rekening 2022	Begr.na wijz.2023	Begroting 2024	Mjb 2025	Mjb 2026	Mjb 2027
Totaal lasten	2.950.714	2.959.200	3.075.400	3.164.300	3.323.900	3.342.500
Totaal baten	-400.005	-25.500	-26.000	-	-	-
Geraamd saldo van baten en lasten	2.550.710	2.933.700	3.049.400	3.164.300	3.323.900	3.342.500
Storting in reserves	-	-	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	-	-	-	-	-	-
Geraamd resultaat	2.550.710	2.933.700	3.049.400	3.164.300	3.323.900	3.342.500

Overzicht onderliggende producten

Taakveld	Lasten 2024	Baten 2024	Saldo
Bestuur	2.788.900	-	2.788.900
Representatie, voorlichting en communicatie	286.500	-26.000	260.500
Totaal	3.075.400	-26.000	3.049.400

Recapitulatie Baten en Lasten per thema 2022 - 2027

Openbare orde en veiligheid	Rekening 2022	Begr.na wijz.2023	Begroting 2024	Mjb 2025	Mjb 2026	Mjb 2027
Totaal lasten	4.775.275	5.621.600	6.126.100	6.847.500	7.188.500	7.672.300
Totaal baten	-333.467	-231.500	-248.600	-252.400	-256.200	-260.200
Geraamd saldo van baten en lasten	4.441.808	5.390.100	5.877.500	6.595.100	6.932.300	7.412.100
Storting in reserves	-	-	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	-	-	-	-	-	-
Geraamd resultaat	4.441.808	5.390.100	5.877.500	6.595.100	6.932.300	7.412.100
Mobiliteit	Rekening 2022	Begr.na wijz.2023	Begroting 2024	Mjb 2025	Mjb 2026	Mjb 2027
Totaal lasten	1.328.613	752.300	788.500	892.600	958.700	982.200
Totaal baten	-117.258	-215.300	-231.500	-235.200	-239.000	-242.800
Geraamd saldo van baten en lasten	1.211.355	537.000	557.000	657.400	719.700	739.400
Storting in reserves	23.000	-	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	-252.269	-42.600	-	-	-	-
Geraamd resultaat	982.086	494.400	557.000	657.400	719.700	739.400
Ruimte en wonen	Rekening 2022	Begr.na wijz.2023	Begroting 2024	Mjb 2025	Mjb 2026	Mjb 2027
Totaal lasten	9.655.352	10.587.300	8.058.000	8.327.000	8.312.800	8.017.200
Totaal baten	-7.404.533	-5.272.300	-3.295.900	-3.453.700	-3.318.600	-2.681.600
Geraamd saldo van baten en lasten	2.250.819	5.315.000	4.762.100	4.873.300	4.994.200	5.335.600
Storting in reserves	1.653.740	200.000	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	-753.184	-847.800	-347.900	-49.800	-48.900	-47.900
Geraamd resultaat	3.151.375	4.667.200	4.414.200	4.823.500	4.945.300	5.287.700

Recapitulatie Baten en Lasten per thema 2022 - 2027

Leefomgeving	Rekening 2022	Begr.na wijz.2023	Begroting 2024	Mjb 2025	Mjb 2026	Mjb 2027
Totaal lasten	26.648.991	28.727.900	31.881.300	32.869.900	33.869.300	34.324.100
Totaal baten	-14.736.168	-14.826.300	-15.624.500	-15.917.000	-16.244.500	-16.519.700
Geraamd saldo van baten en lasten	11.912.823	13.901.600	16.256.800	16.952.900	17.624.800	17.804.400
Storting in reserves	566.400	107.600	107.600	107.600	107.600	107.600
Onttrekking aan reserves	-151.200	-750.400	-808.200	-544.700	-364.700	-253.200
Geraamd resultaat	12.328.023	13.258.800	15.556.200	16.515.800	17.367.700	17.658.800
Bedrijvigheid	Rekening 2022	Begr.na wijz.2023	Begroting 2024	Mjb 2025	Mjb 2026	Mjb 2027
Totaal lasten	5.472.041	5.528.800	5.898.300	5.614.400	5.674.400	5.692.200
Totaal baten	-5.188.915	-5.231.700	-5.779.700	-5.781.900	-5.782.600	-5.781.900
Geraamd saldo van baten en lasten	283.126	297.100	118.600	-167.500	-108.200	-89.700
Storting in reserves	1.407.235	1.762.200	1.287.100	1.296.200	1.305.500	1.314.900
Onttrekking aan reserves	-928.053	-421.000	-678.800	-276.800	-251.800	-251.800
Geraamd resultaat	762.308	1.638.300	726.900	851.900	945.500	973.400
Blijvend ontwikkelen	Rekening 2022	Begr.na wijz.2023	Begroting 2024	Mjb 2025	Mjb 2026	Mjb 2027
Totaal lasten	14.727.793	7.739.800	7.633.400	7.720.200	8.147.800	8.957.100
Totaal baten	-2.210.057	-1.118.000	-1.040.900	-1.056.800	-1.073.400	-1.090.300
Geraamd saldo van baten en lasten	12.517.736	6.621.800	6.592.500	6.663.400	7.074.400	7.866.800
Storting in reserves	848.100	-	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	-383.400	-261.400	-	-	-	-
Geraamd resultaat	12.982.436	6.360.400	6.592.500	6.663.400	7.074.400	7.866.800

Recapitulatie Baten en Lasten per thema 2022 - 2027

Gemeenschapszin & sociale veiligheid	Rekening 2022	Begr.na wijz.2023	Begroting 2024	Mjb 2025	Mjb 2026	Mjb 2027
Totaal lasten	6.579.582	7.756.600	7.543.800	7.812.300	7.941.500	8.072.900
Totaal baten	-1.057.600	-1.070.500	-1.266.000	-1.279.900	-1.299.600	-1.319.900
Geraamd saldo van baten en lasten	5.521.983	6.686.100	6.277.800	6.532.400	6.641.900	6.753.000
Storting in reserves	-	-	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	-	-4.300	-	-	-	-
Geraamd resultaat	5.521.983	6.681.800	6.277.800	6.532.400	6.641.900	6.753.000
Gezondheid en welzijn	Rekening 2022	Begr.na wijz.2023	Begroting 2024	Mjb 2025	Mjb 2026	Mjb 2027
Totaal lasten	9.402.654	9.341.000	10.029.400	10.265.300	10.562.300	10.665.600
Totaal baten	-1.738.231	-1.752.100	-2.122.300	-2.163.200	-2.203.300	-2.242.600
Geraamd saldo van baten en lasten	7.664.423	7.588.900	7.907.100	8.102.100	8.359.000	8.423.000
Storting in reserves	-	2.341.200	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	-	-30.100	-	-	-	-
Geraamd resultaat	7.664.423	9.900.000	7.907.100	8.102.100	8.359.000	8.423.000
De inwoner in regie	Rekening 2022	Begr.na wijz.2023	Begroting 2024	Mjb 2025	Mjb 2026	Mjb 2027
Totaal lasten	7.685.495	7.171.900	7.793.800	6.782.600	6.823.900	6.940.100
Totaal baten	-9.610.540	-1.099.700	-2.263.800	-1.089.100	-1.020.000	-1.027.000
Geraamd saldo van baten en lasten	-1.925.045	6.072.200	5.530.000	5.693.500	5.803.900	5.913.100
Storting in reserves	-	5.849.200	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	-	-871.000	-	-	-	-
Geraamd resultaat	-1.925.045	11.050.400	5.530.000	5.693.500	5.803.900	5.913.100

Recapitulatie Baten en Lasten per thema 2022 - 2027

Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode	Rekening 2022	Begr.na wijz.2023	Begroting 2024	Mjb 2025	Mjb 2026	Mjb 2027
Totaal lasten	30.284.130	42.596.000	43.778.100	44.598.800	44.993.700	45.468.500
Totaal baten	-9.963.768	-10.902.300	-11.285.400	-11.284.000	-11.625.300	-11.635.200
Geraamd saldo van baten en lasten	20.320.362	31.693.700	32.492.700	33.314.800	33.368.400	33.833.300
Storting in reserves	100.000	-	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	-	-266.500	-30.000	-	-	-
Geraamd resultaat	20.420.362	31.427.200	32.462.700	33.314.800	33.368.400	33.833.300
Duurzame ontwikkeling	Rekening 2022	Begr.na wijz.2023	Begroting 2024	Mjb 2025	Mjb 2026	Mjb 2027
Totaal lasten	2.072.454	824.800	2.554.700	2.801.800	1.233.400	1.261.600
Totaal baten	-1.166.583	-290.800	-2.052.700	-1.951.400	-347.800	-279.300
Geraamd saldo van baten en lasten	905.870	534.000	502.000	850.400	885.600	982.300
Storting in reserves	443.800	211.500	261.100	264.400	267.800	271.300
Onttrekking aan reserves	-189.600	-321.600	-184.500	-186.300	-189.100	-192.000
Geraamd resultaat	1.160.070	423.900	578.600	928.500	964.300	1.061.600
Dienstverlening	Rekening 2022	Begr.na wijz.2023	Begroting 2024	Mjb 2025	Mjb 2026	Mjb 2027
Totaal lasten	1.614.091	1.912.600	2.310.700	2.206.900	2.482.800	2.725.200
Totaal baten	-715.737	-551.600	-1.120.900	-1.011.900	-1.162.900	-1.243.900
Geraamd saldo van baten en lasten	898.353	1.361.000	1.189.800	1.195.000	1.319.900	1.481.300
Storting in reserves	-	-	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	-25.000	-	-	-	-	-
Geraamd resultaat	873.353	1.361.000	1.189.800	1.195.000	1.319.900	1.481.300

Recapitulatie Baten en Lasten per thema 2022 - 2027

Bestuurs- en kabinetszaken	Rekening 2022	Begr.na wijz.2023	Begroting 2024	Mjb 2025	Mjb 2026	Mjb 2027
Totaal lasten	2.950.714	2.959.200	3.075.400	3.164.300	3.323.900	3.342.500
Totaal baten	-400.005	-25.500	-26.000	-	-	-
Geraamd saldo van baten en lasten	2.550.710	2.933.700	3.049.400	3.164.300	3.323.900	3.342.500
Storting in reserves	-	-	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	-	-	-	-	-	-
Geraamd resultaat	2.550.710	2.933.700	3.049.400	3.164.300	3.323.900	3.342.500
Algemene dekkingsmiddelen (incl. onvoorzien en overhead)	Rekening 2022	Begr.na wijz.2023	Begroting 2024	Mjb 2025	Mjb 2026	Mjb 2027
Totaal lasten	18.831.389	21.641.000	24.226.100	26.103.000	27.497.000	28.876.400
Totaal baten	-109.246.069	-107.205.100	-114.515.600	-118.552.800	-114.642.800	-116.771.800
Geraamd saldo van baten en lasten	-90.414.680	-85.564.100	-90.289.500	-92.449.800	-87.145.800	-87.895.400
Storting in reserves	7.850.000	6.200.800	18.860.000	-	-	-
Onttrekking aan reserves	-1.158.733	-16.223.900	-19.582.200	-702.200	-702.200	-903.200
Geraamd resultaat	-83.723.413	-95.587.200	-91.011.700	-93.152.000	-87.848.000	-88.798.600
TOTAAL	Rekening 2022	Begr.na wijz.2023	Begroting 2024	Mjb 2025	Mjb 2026	Mjb 2027
Totaal lasten	142.028.574	153.160.800	161.697.600	166.006.600	169.010.000	172.997.900
Totaal baten	-163.888.931	-149.792.700	-160.873.800	-164.029.300	-159.216.000	-161.096.200
Geraamd saldo van baten en lasten	-21.860.356	3.368.100	823.800	1.977.300	9.794.000	11.901.700
Storting in reserves	12.892.275	16.672.500	20.515.800	1.668.200	1.680.900	1.693.800
Onttrekking aan reserves	-3.841.439	-20.040.600	-21.631.600	-1.759.800	-1.556.700	-1.648.100
Geraamd resultaat	-12.809.520	-	-292.000	1.885.700	9.918.200	11.947.400

Overzicht van Algemene dekkingsmiddelen, Onvoorzien en Heffing VPB 2022 - 2027

Onderdeel	Rekening 2022	Begr.na wijz. 2023	Begroting 2024	Mjb 2025	Mjb 2026	Mjb 2027
Algemene Dekkingsmiddelen						
Lasten	1.822.991	3.337.700	3.448.700	3.928.200	4.559.300	5.219.800
<i>Lokale heffingen</i>						
Lasten heffing in invordering	626.969	771.700	864.300	878.100	892.100	906.400
<i>Dividend / Rente belegde gelden</i>						
Nutsvoorzieningen	23.715	34.500	29.100	29.100	29.100	29.100
BNG	1.790	1.800	900	900	900	900
<i>Saldo financieringsfunctie</i>						
Geldleningen < 1 jaar	5.202	8.000	62.500	62.500	62.500	62.500
Geldleningen > 1 jaar	1.366.534	1.501.600	1.313.200	1.715.000	2.269.800	2.879.900
Rente uitstaande gelden	1.053	1.100	1.200	1.200	1.200	1.200
Rente eigen financieringsmiddelen	13.329	12.700	8.600	8.600	8.600	8.600
<i>Overige algem. dekkingsmiddelen</i>	-215.600	1.006.300	1.168.900	1.232.800	1.295.100	1.331.200
Baten	-109.039.070	-106.801.800	-114.378.200	-118.413.300	-114.501.100	-116.627.900
<i>Lokale heffingen</i>						
OZB gebruikers	-970.217	-990.800	-1.067.000	-1.084.100	-1.101.400	-1.119.000
OZB eigenaren	-7.964.584	-7.937.600	-8.591.000	-8.728.500	-8.868.200	-9.010.100
OZB eigenaren - niet woningen	-1.571.857	-1.554.700	-1.674.000	-1.700.800	-1.728.000	-1.755.600
Hondenbelasting	-349.844	-	-	-	-	-
Precariobelasting	-9.589	-41.600	-25.000	-30.200	-35.400	-36.000
Lasten heffing in invordering	-4.154	-	-	-	-	-
<i>Algemene uitkering</i>	-88.271.332	-88.999.000	-93.890.300	-98.443.100	-94.580.000	-96.815.600
<i>Integrale uitkering Sociaal Domein</i>	-6.079.051	-4.980.200	-5.338.500	-5.035.400	-4.746.700	-4.468.700
<i>Dividend / Rente belegde gelden</i>						
Nutsvoorzieningen	-1.986.710	-562.700	-2.282.300	-1.843.300	-1.843.300	-1.843.300
BNG	-165.302	-181.200	-108.800	-108.800	-108.800	-108.800
<i>Saldo financieringsfunctie</i>						
Geldleningen < 1 jaar	-58.303	-107.300	-490.000	-490.000	-490.000	-490.000
Geldleningen > 1 jaar	-1.385.282	-1.443.800	-904.100	-941.900	-992.100	-973.600
Rente uitstaande gelden	-222.843	-2.900	-7.200	-7.200	-7.200	-7.200
Saldo Algemene Dekkingsmiddelen	-107.216.079	-103.464.100	-110.929.500	-114.485.100	-109.941.800	-111.408.100

Aan het onderdeel Algemene dekkingsmiddelen zijn de volgende verbonden partijen betrokken:

- Samenwerkingsverband Vastgoedinformatie Heffing en Waardebepaling (SVHW)
- PZEM N.v.
- GBE Aqua B.V.
- Stedin Holding NV
- N.V. Bank Nederlandse Gemeenten

Onvoorzien						
Onvoorziene uitgaven	-	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000
Saldo Onvoorzien	-	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000
Heffing Vennootschapsbelasting						
Te betalen vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-
Saldo Heffing Vennootschapsbel.	-	-	-	-	-	-
TOTAAL	-107.216.079	-103.414.100	-110.879.500	-114.435.100	-109.891.800	-111.358.100

Overzicht Overhead

In het kader van de vernieuwing van het BBV dient op basis van artikel 8, lid 1C een apart overzicht van de kosten van overhead opgenomen te worden. Onder overhead wordt verstaan: alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Deze definitie houdt in dat ondersteunende taken die niet direct dienstbaar zijn aan de externe klant of het externe product tot de overhead behoren. Dit geldt ook voor sturende taken die vervuld worden door hiërarchisch leidinggevenden. De directe kosten moeten zoveel als mogelijk direct worden toegerekend aan de betreffende taakvelden.

Soort overhead	Lasten	Baten	Saldo
Overhead teams:			
Bestuurssecretariaat	416.300	-	416.300
Buitendienst	427.600	-	427.600
Concern Control	657.600	-	657.600
Directie	644.600	-26.000	618.600
Dienstverlening Extern	1.805.100	-	1.805.100
Dienstverlening Intern	2.137.200	-	2.137.200
Economische Zaken	357.300	-	357.300
Programma- en projectmanagement	3.300	-	3.300
Jeugd & Gezin	140.300	-	140.300
Leefbaarheid & Wijk	139.700	-	139.700
Maatschappelijke Ontwikkeling	383.900	-	383.900
Organisatie & Advies	1.952.500	-	1.952.500
Servicecenter	-	-	-
Veiligheid & Handhaving	353.600	-	353.600
Passend Werk & Inkomen	158.700	-	158.700
Zorg	135.700	-	135.700
Omgeving	198.500	-	198.500
Vastgoed	972.500	-	972.500
I-team	1.785.000	-	1.785.000
Subtotaal	12.669.400	-26.000	12.643.400
Overhead producten:			
Voorlichting en communicatie	167.400	-	167.400
Representatie	57.500	-	57.500
Participatie	61.600	-	61.600
Ambtelijk personeel	1.575.300	-	1.575.300
Organisatieontwikkeling	330.300	-	330.300
Voertuig algemeen gebruik - deelauto	15.500	-	15.500
Huisvesting gemeentehuis	1.069.600	-26.800	1.042.800
Huisvesting Rondeel	415.800	-110.500	305.300
Catering	174.600	-100	174.500
Informatisering en automatisering	3.832.700	-	3.832.700
Facilitaire diensten	469.500	-	469.500
Vastgoed - voertuig	10.600	-	10.600
Administraties	300.400	-	300.400
Advies	623.700	-	623.700
Subtotaal	9.104.500	-137.400	8.967.100
Overig:			
Saldo kostenplaatsen	-21.300	-	-21.300
Subtotaal	-21.300	-	-21.300
TOTAAL OVERHEAD, taakveld 0.4	21.752.600	-163.400	21.589.200
Indicator	Bron		
<i>W staat voor wettelijke indicator</i>	<i>Periode</i>	<i>Goeree-Overflakkee</i>	<i>Landelijk gemiddelde</i>
W.05 Overhead gemeentelijke organisatie (% van totale lasten)	<i>Vensters voor bedrijfsvoering</i>		
	2022	11,10%	geen data
	2021	9,90%	geen data
	2020	7,10%	8,80%

Paragrafen

Paragraaf Bedrijfsvoering

Wat is bedrijfsvoering?

De bedrijfsvoering omvat de beheersing en aansturing van de eigen bedrijfsprocessen van de gemeente die nodig zijn om de beleidsdoelstellingen, zoals die zijn opgenomen in de verschillende programma's, te realiseren. Daarbij gaat het niet alleen om de beleidsmatige (primaire) processen, maar ook om de ondersteunende (secundaire) processen.

De sturing betreft het richting geven aan de organisatie om de beleidsdoelstellingen te realiseren. Bij de beheersing gaat het om de maatregelen en procedures om vast te stellen of de uitvoering overeenstemt met de gemaakte plannen. Als het nodig is, kan dan bijsturing plaatsvinden om de beleidsdoelstellingen te kunnen realiseren.

De sturing en beheersing van de bedrijfsprocessen zijn een bevoegdheid van ons college. Uw raad moet zich echter wel een oordeel kunnen vormen over de inrichting en het functioneren van de bedrijfsvoering. In het kader van de doorontwikkeling van onze organisatie is er voortdurend aandacht voor de bedrijfsvoering. In het komende begrotingsjaar willen wij nog meer aandacht geven aan dit onderwerp, van waaruit nog meer richting kan worden gegeven aan te realiseren doelstellingen. Onderdeel daarvan is dat wij in 2024 nog meer met (meetbare) streefcijfers zullen gaan werken en inzicht geven in de onderliggende gegevens.

De volgende onderwerpen worden in deze paragraaf nader toegelicht:

- A. Organisatieontwikkeling en HRM;
- B. Financiën;
- C. Facilitair;
- D. Inkoop;
- E. Informatievoorziening;
- F. Informatiebeveiliging;
- G. Wet open overheid;
- H. Juridische dienstverlening.

A. Organisatieontwikkeling en HRM

Ontwikkelingen organisatie

Effectieve bedrijfsvoering is essentieel voor het succes en de ontwikkeling van organisaties. Het vormgeven van een robuuste bedrijfsvoering omvat verschillende aspecten, en een van de meest cruciale is het strategisch beheren van ons menselijk kapitaal (HR). Een goed HR-beleid is van onschatbare waarde voor het behalen van organisatorische doelen.

Werving en Selectie

Een van de primaire verantwoordelijkheden van HR binnen bedrijfsvoering is het faciliteren, ontzorgen en adviseren van de organisatie bij het werven en selecteren van gekwalificeerde medewerkers. Door de juiste mensen aan boord te krijgen, kan HR bijdragen aan het opbouwen van een sterke en competente organisatie. Door het implementeren van effectieve wervingsstrategieën, het screenen van kandidaten en het voeren van gestructureerde sollicitatiegesprekken, kan HR talent aantrekken dat past bij de bedrijfscultuur en de vereisten van de functie.

Vergrijzing en kennisoverdracht: Als gevolg van vergrijzing krijgen we te maken met het vertrek van ervaren medewerkers die met pensioen gaan. Dit kan leiden tot het verlies van waardevolle kennis en expertise. Wij moeten strategieën ontwikkelen om kennisoverdracht te bevorderen, zoals

Paragraaf Bedrijfsvoering

mentorprogramma's of het vastleggen van successen als voorbeeld, om ervoor te zorgen dat belangrijke kennis behouden blijft en kan worden doorgegeven aan nieuwe medewerkers.

Samenwerking en partnerschappen: Wij zien meerwaarde in partnerschappen met andere belanghebbenden op de arbeidsmarkt, zoals collega gemeenten, onderwijsinstellingen, bedrijven en non-profitorganisaties. Door nog meer samen te werken, kunnen we beter inspelen op de veranderende behoeften van de arbeidsmarkt, gezamenlijke opleidingsprogramma's ontwikkelen en gezamenlijke inspanningen leveren om werkgelegenheid te bevorderen.

Flexibiliteit en aanpassingsvermogen: Het is belangrijk om proactief te zijn zodat wij ons kunnen aanpassen aan de veranderingen op de arbeidsmarkt om te zorgen voor competente en gemotiveerde medewerkers. Dit betekent dat we bijvoorbeeld onze flexibele werkregelingen moeten continueren om medewerkers aan te trekken en te behouden. Het kan ook vereisen dat we openstaan voor nieuwe arbeidsmodellen, zoals freelancers of tijdelijke contracten, om te voldoen aan de veranderende behoeften van de arbeidsmarkt. In het komende kalenderjaar zullen wij nog meer aandacht besteden aan onze naam als goed werkgever (employer branding). Dit kan de reputatie van onze organisatie in meer opzichten veel opleveren, zowel intern als extern. Een positief beeld over ons als werkgever is helpend voor het imago van de gemeente als geheel. Dit is vervolgens gunstig is voor de verbinding met inwoners, bedrijven en bezoekers van onze gemeente.

Talentontwikkeling en Opleiding

Het ontwikkelen en koesteren van talent is een andere cruciale rol van HR in bedrijfsvoering. Door middel van gerichte training en ontwikkelingsprogramma's kan HR medewerkers helpen hun vaardigheden en kennis te verbeteren, wat resulteert in een hogere productiviteit en betrokkenheid. Door loopbaanontwikkelingsplannen en mogelijkheden voor persoonlijke groei aan te bieden, kan HR werknemers stimuleren om hun volledige potentieel te benutten en langdurig aan de organisatie te binden.

Wervingsuitdagingen: De dynamiek op de arbeidsmarkt maakt het voor gemeentelijke organisaties moeilijker om gekwalificeerd personeel aan te trekken. In bepaalde sectoren (bijvoorbeeld het fysieke domein) is er een grotere vraag naar specifieke competenties. Voor ons is het vaak lastig om concurrerend te zijn waardoor wij talenten of ervaring krachten niet aan ons kunnen binden. Het bedrijfsleven is over zijn algemeenheid slagvaardiger en beter in staat om in te spelen op de individuele wensen van werknemers.

Werknemersgeluk en betrokkenheid: HR speelt ook een essentiële rol bij het bevorderen van een positieve werkomgeving en het vergroten van de werknemersbetrokkenheid. Door het faciliteren van teambuildingactiviteiten, sociale evenementen en interne communicatie-initiatieven kan HR de onderlinge relaties tussen medewerkers versterken en een gevoel van saamhorigheid bevorderen. Bovendien kan HR luisteren naar de behoeften en zorgen van werknemers, wat helpt bij het creëren van een inclusieve cultuur waarin medewerkers zich gewaardeerd en gehoord voelen. Werkgeluk is inmiddels één van de centrale thema's in ons beleid. In 2024 zullen we daarom ook het werkgelukonderzoek herhalen.

Beheer van Verandering

Bedrijfsvoering gaat vaak gepaard met veranderingen, zoals herstructurering, fusies, samenwerking of technologische transformaties. HR speelt een cruciale rol bij het beheren van deze veranderingen

Paragraaf Bedrijfsvoering

door communicatie, training en ondersteuning te bieden aan werknemers. Door veranderingen effectief te beheren, kan HR ervoor zorgen dat werknemers zich betrokken voelen, gemotiveerd blijven en de veranderingen succesvol kunnen doorstaan. Een mooi voorbeeld hiervan is de voorgenomen samenwerking met de gemeenten Voorne aan Zee en Nissewaard voor een gemeenschappelijke archiefdienst.

Conclusie

Een effectieve bedrijfsvoering kan niet worden bereikt zonder de juiste aandacht voor het menselijk kapitaal (human resources). HR speelt een essentiële rol bij het aantrekken, ontwikkelen en behouden van talent, het bevorderen van de prestatiecultuur en werknemersbetrokkenheid, en het succesvol beheren van veranderingen. Door HR strategisch te integreren in de bedrijfsvoering, stellen wij onszelf in staat om te anticiperen op de maatschappelijke veranderingen. Het investeren in HR is daarom een investering in de duurzaamheid van een organisatie.

HR (Human Resources) speelt een essentiële rol in de bedrijfsvoering en kan bijdragen aan meetbare resultaten op verschillende gebieden. Enkele voorbeelden van meetbare resultaten in HR zijn:

1. Werving en selectie:

- Tijd tot invullen van vacatures: Het meten van de tijd die nodig is om een vacature te vervangen, vanaf het moment van publicatie tot het aannemen van een opvolger.
- Kosten per werving: Het meten van de kosten die verbonden zijn aan het aannemen van nieuwe medewerkers, inclusief advertentiekosten, recruiterskosten, selectietesten, etc.

	2023	2024 verwachtingen/streefcijfers
Totaal vacatures	74	50
Aantal vacatures (vervuld %)	70%	80%
Geslaagde invulling	52	40
Kosten W&S	€ 11000	€ 16000

2. Werkgeluk:

- In 2024 zullen we opnieuw een werkgelukonderzoek uitvoeren, waarbij we een vergelijking kunnen maken met de resultaten uit 2020. Een hogere medewerkerstevredenheid heeft invloed op de resultaten, productiviteit en behoud van talent.

	2020 streefgetal	2024
Werkgeluk	7,3	7,5
Deelnamepercentage	86%	90%
Voldoende/onvoldoende	92%/8%	93%/7%

3. Training en ontwikkeling (Vanaf 2024):

- Trainingseffectiviteit: Het meten van de impact van trainingen op de prestaties en competenties van medewerkers, bijvoorbeeld door middel van evaluaties voor en na de training.

Paragraaf Bedrijfsvoering

- Ontwikkelingsplanning: Het meten van het aantal medewerkers dat deelneemt aan ontwikkelingsplannen, het aantal afgeronde ontwikkelingsactiviteiten en het effect ervan op het vergroten van de vaardigheden en capaciteiten van medewerkers.

Uitgaven	2022	2023	2024
Opleidingen/trainingen (% loonsom)	1,4%	1,4%	1,5%
Budget	€ 325.600	€ 495.200	€ 561.000

4. Verzuim- en verloopcijfers:

- Verzuimpercentage: Het meten van het percentage werkdagen dat medewerkers afwezig zijn als gevolg van ziekte, letsel of andere redenen.

Kalenderjaar	2022	2023 (t/m 31-8)	2024 streefgetal
Gem. Ziekteverzuim	5,8%	5,4%	≤ 5,5%
Nulverzuim %	35,6%	53,9%	55%
Meldingsfrequentie	1,3	0,9	≤ 0,9
Kort (maximaal 7 dagen)	0,9%	0,7%	≤0,7%
Middellang (van 8 t/m 42 dagen)	1,3%	0,8%	≤1%
Lang (43 dagen t/m 365 dagen)	3,2%	2,8%	≤3%
Extra lang (langer dan 365 dagen)	0,5%	1,1%	1%
Aantal verzuimmeldingen	617	279	≤550
Verzuimduur gem. (dagen)	24	27	≤24

- Verloopercentage: Het meten van het percentage medewerkers dat de organisatie verlaat binnen een bepaalde periode.

Kalenderjaar	2022	2023 (t/m 31-8)	2024
Uitstroom			
- Pensioen	2,9%	1,7%	1,3%
- Andere baan/en anders	7,5%	3,1%	7,0%
Instroom	9,2%	9,8%	streefgetal 10%
Interne mobiliteit	4,8%	2,9%	streefgetal 5%

Paragraaf Bedrijfsvoering

5. Diversiteit en inclusie (verder te ontwikkelen in 2024):

- Diversiteitssamenstelling: Het meten van de vertegenwoordiging van diverse groepen in de organisatie, zoals geslacht, etniciteit, leeftijd, enz.
- Inclusiecultuur: Het meten van de perceptie van medewerkers ten aanzien van inclusie en gelijkheid binnen de organisatie, bijvoorbeeld door middel van enquêtes of focusgroepen.

Kalenderjaar	2022	2023 (t/m 31-8)	2024
Verhouding man/vrouw (leiding)	10 mannen 6 vrouwen	12 mannen 7 vrouwen	streefgetal (50/50)
Fulltime %	52,5%	51,8%	ntb
Parttime %	47,5%	48,2%	
Vergroening 35-	12,5%	14,4%	streefgetal 15%
Vergrijzing 55+	34,1%	31,5%	streefgetal 34%
Gemiddelde leeftijd	48,3	47,4	streefgetal 48

6. Formatie, bezetting en inhuur

Het is belangrijk om dat meetbare resultaat in HR te begrijpen, afhankelijk van de specifieke doelen en zeker van een organisatie. Organisaties kunnen aanvullende resultaten behalen op basis van hun specifieke HR-strategieën en doelstellingen.

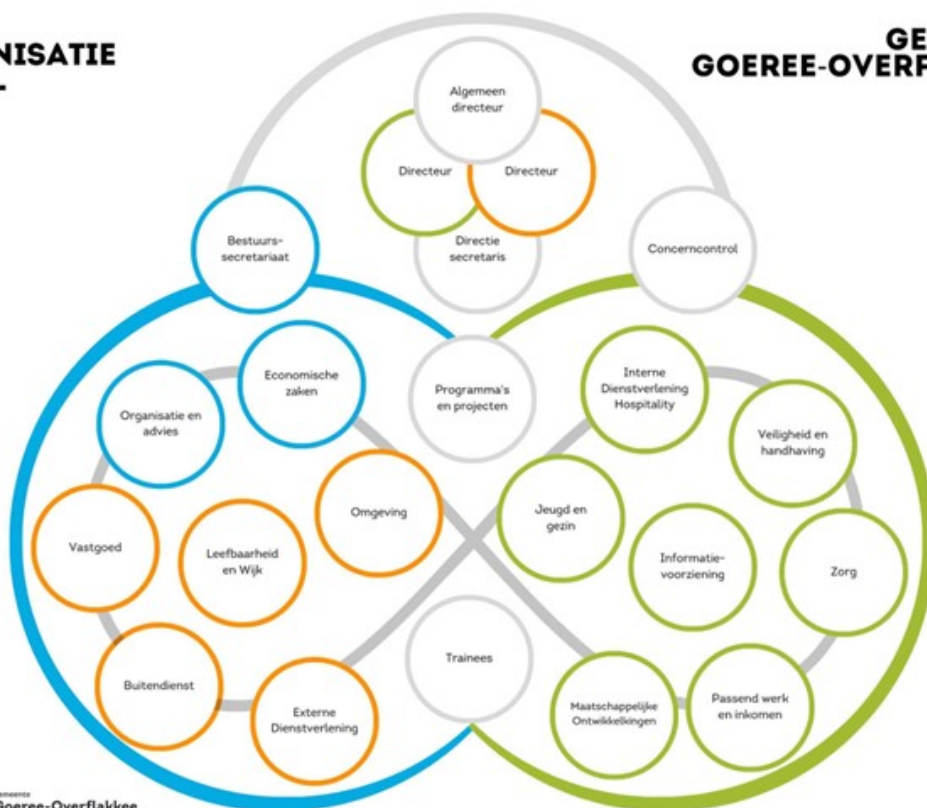
Personeelskosten x € 1.000	Rekening 2021	Begroting 2022	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Loonkosten vast personeel	28.542	30.232	29.843	33.802	38.801
Inhuur derden	6.306	8.068	7.220	2.462	3.622
Totaal	34.848	38.300	37.063	36.264	42.422
Percentage inhuur (Landelijk)	22%	27%	24%	7%	9% streefgetal (17%)
Formatie/bezetting	394 Bezetting op 31.12	420 Geplande formatie	395 Bezetting op 31.12	434 Geplande formatie	450 Geplande formatie

Paragraaf Bedrijfsvoering

Indicator	Bron		
<i>W staat voor wettelijke indicator</i>	<i>Periode</i>	<i>Goeree-Overflakkee</i>	<i>Landelijk gemiddelde</i>
W.01 Aantal FTE (formatie) per 1.000 inwoners	<i>Vensters voor bedrijfsvoering</i>		
	2022	7,5	geen data
	2021	7,6	geen data
	2020	7,3	8,4
W.02 Aantal FTE (bezetting) per 1.000 inwoners	<i>Vensters voor bedrijfsvoering</i>		
	2022	6,9	geen data
	2021	7,3	geen data
	2020	6,9	geen data
W.03 Apparaatskosten per inwoner €	<i>Vensters voor bedrijfsvoering</i>		
	2022	€ 871	geen data
	2021	€ 836	geen data
	2020	€ 789	€ 792
W.04 Externe inhuur (% loon + externe inhuur)	<i>Vensters voor bedrijfsvoering</i>		
	2022	19,50%	geen data
	2021	18,60%	geen data
	2020	18,90%	17,40%

ORGANISATIE MODEL

GEMEENTE GOEREE-OVERFLAKKEE

Paragraaf Bedrijfsvoering

B. Financiën

Planning & Controlcyclus

Door het continu verbeteren/doorontwikkelen van de planning- en controlcyclus wordt uw raad in staat gesteld zijn kaderstellende en controlerende taak uit te voeren. Zo is vanaf 2023 de begroting opgebouwd volgens de volgende 4 programmalijnen:

- Duurzaam en innovatief eiland
- Aantrekkelijk eiland
- Vitaal eiland
- Betrokken eiland

Indicatoren

Voor een goede sturing en beheersing is het ook essentieel dat gebruik gemaakt wordt van indicatoren. Bij de begroting geven deze aan wat de gewenste realisatie is en bij de jaarrekening wordt op basis daarvan vastgesteld of de gewenste realisatie ook daadwerkelijk is gehaald. Sommige indicatoren zijn wettelijk voorschreven, andere indicatoren zijn niet verplicht, maar wel wenselijk. Het is niet zo gemakkelijk het beleid te “vangen” in indicatoren. Tevens zijn niet alle indicatoren tijdig beschikbaar. Onze gemeente maakt ook gebruik van de indicatoren van Vensters voor bedrijfsvoering. Hier wordt iedere 2 jaar aan mee gedaan. Voor de jaarrekening 2023 zal daar weer gebruik van worden gemaakt. Momenteel maken we de ontwikkeling door waarbij steeds meer wordt gewerkt met “outcome” indicatoren. Hiermee ontstaat een steeds beter inzicht in de effecten van beleid.

Rechtmatigheid

Vanaf de jaarrekening 2023 is het niet meer de accountant, maar ons college die een rechtmatigheidsverantwoording opstelt over de jaarrekening. Deze wordt wel gecontroleerd door de externe accountant als onderdeel van de getrouwheid van de jaarrekening. Een afzonderlijk rechtmatigheidsoordeel geeft de accountant niet meer.

De drie rechtmatigheidscriteria hebben betrekking op de financiële handelingen in het kalenderjaar. De drie criteria zijn:

- Begrotingscriterium – Past het totaal binnen het opgestelde en door uw raad geautoriseerde programma?
- Voorwaardencriterium – Wordt voldaan aan de nadere eisen die zijn gesteld aan de uitvoering van de financiële beheershandelingen?;
- Misbruik & Oneigenlijk gebruik – Toets op juistheid en volledigheid van door derden verstrekte gegevens met betrekking tot het gebruik van overheidsregelingen en de toets of derden daarbij geen rechtshandelingen hebben verricht die in strijd zijn met het doel of de strekking van de regeling.

Ons college geeft in de paragraaf bedrijfsvoering bij de jaarrekening aan of zich rechtmatigheidsfouten hebben voorgedaan boven de gestelde verantwoordingsgrens en welke actie wij daarop nemen om dergelijke afwijkingen voor de toekomst te voorkomen.

De verantwoordingsgrens is door uw raad bepaald op 3% van het totaal van de lasten inclusief de toevoegingen aan de reserves.

Paragraaf Bedrijfsvoering

C. Facilitair Gemeentehuis

In de afgelopen periode is er een vervolg gemaakt om de nieuwe toekomstbestendige huisvesting van de gemeente vorm te geven. De gedachten gaan uit naar een duurzaam circulair gemeentehuis, energieneutraal en CO2 negatief gebouwd.

Dit past bij onze ambitie om een duurzame gemeente te zijn. Een gemeentehuis met een werkplekfactor van maximaal 70%, dat is ingericht met gezonde, groene en vooral inspirerende en sfeervolle werk- en ontmoetingsruimtes. Transparant, met een plein, atrium en een geïntegreerde multifunctionele raadszaal en fractie- vergaderkamers. Dé ontmoetingsplek voor inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers. Met een gemeentehuis dat ondersteunend, waarderend en stimulerend is, dragen we er ook aan bij om een gemeente te zijn die een aantrekkelijke en bindende werkgever is.

Woningbouwvereniging Oost West Wonen heeft aangegeven bij dit project gezamenlijk met de gemeente te willen optrekken. De gedachte daarbij is een gemeentehuis gecombineerd met een zone voor woningbouw. Woningbouw die aansluit bij de woningen van de Schildersbuurt en voorzien van parkeerplaatsen. Na instemming van de raad wordt dit project in 2024 verder uitgewerkt.

Werkplekken

Een goede werkplek en werkomgeving zijn van wezenlijk belang voor onze medewerkers. Veel kantoorwerkzaamheden worden namelijk zittend uitgevoerd. Het afwisselen van de werkhouding heeft positieve effecten op de gezondheid. De huidige verouderde staat van ons meubilair biedt de gelegenheid om een keuze te maken voor elektrische zit/sta bureaus en een passende bureaustoel. In 2024 wordt een aanbesteding gedaan om dit te realiseren.

D. Inkoop

Bij inkopen gaat het om het inkopen van goederen, producten, diensten en het aanbesteden van werken tegen de juiste voorwaarden en condities om zo de behoeften binnen en buiten de organisatie te realiseren.

De rol van de inkoopende budgethouder en de invloed van de inkoopadviesfunctie zijn groot. De budgethouder en inkoopadviseur(s) kunnen op veel uiteenlopende terreinen toegevoegde waarde creëren voor de organisatie. Dit loopt uiteen van het toepassen van Social Return On Investment (SROI) en circulariteit tot het uitoefenen van ketenverantwoordelijkheid. Waar komt het product of de dienst vandaan, wat is de maatschappelijke impact. Voordat ingekocht wordt, moeten interne opdrachtgevers goed kijken naar wat nodig is (de vier W's: Wat, Waarom, Wie, Wanneer). Hebben we het wel echt nodig? En in welke vorm? Niet kopen is de beste manier om te verduurzamen.

Tijdens een aanbesteding dient het primaire doel het belangrijkste uitgangspunt te zijn. We hebben een product of dienst nodig en dat is onze focus. Daarnaast ligt de opgave om voortdurend, waar het kan, circulair en duurzaam in te kopen. Dit geldt ook voor het toepassen van Social Return on Investment. In inkooptrajecten worden tenminste de minimumeisen gevolgd zoals die door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland van het ministerie van Economische Zaken worden voorgeschreven. Voor Social Return On Investment is ons doel om in 2024 bij 80% van de aanbestedingen boven de € 50K SROI toe te passen.

Paragraaf Bedrijfsvoering

Toepassing SROI	2021	2022	2023 (tot augustus)
Aantal contracten met SROI	56	66	83
SROI-verplichting	€ 243.066	€ 291.230	€ 337.492
Realisatie €	€ 460.488	€ 302.697	€ 355.157
Realisatie %	189%	104%	105%

We hebben ons als gemeente aangesloten bij een initiatief van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat en ons geconformeerd aan het manifest Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen en hieruit is een actieplan voortgekomen. De ambities die we hebben voor circulair en SROI staan ook in dit actieplan. Deze ambities evalueren we jaarlijks op de behaalde resultaten.

De inkoopjaarplanning voor de gehele organisatie komt tot stand uit de vooraf kenbaar gemaakte inkooptrajecten door de teamleiders; de aflopende contracten en vanuit de zgn. Spend-Analyse. De inkoopadviseurs monitoren de lopende trajecten en houden regie hierop middels het ondersteunende inkoopstelsel Merzell (voorheen Negometrix).

E. Informatievoorziening

In 2023 is het nieuwe team Informatievoorziening van start gegaan. Hierin zijn alle bedrijfsactiviteiten geclusterd die met informatievoorziening te maken hebben (ICT, servicedesk, applicatiebeheer, GEO, Documentair Informatiemanagement e.d.). Dit team heeft de taak om de informatievoorziening van de gemeente in goede banen te leiden.

De ontwikkelingen op het gebied van digitalisering en de digitale overheid gaan snel. Om dit te kunnen sturen is het informatiebeleidsplan voor de periode 2021-2024 opgesteld. Dit plan bevat projecten die opgehaald zijn uit de gemeentelijke organisatie en projecten die vanuit de Rijksoverheid op ons afkomen. Met deze projecten wil onze organisatie haar dienstverlening gebruiksvriendelijk, efficiënt en eigentijds vormgeven, en innovatieve projecten mogelijk maken.

In 2022 zijn er door de i-adviseurs projecten (bijv. nieuwe software) opgehaald in de organisatie. In combinatie met veranderingen op het vlak van wetgeving heeft dit geleid tot meer dan 90 projecten. Projecten van team informatievoorziening en projecten uit het programma dienstverlening worden eenduidig gestuurd, gemonitord en geprioriteerd. Voor 2023 en 2024 hebben projecten met relatie tot wetgeving prioriteit gekregen.

Voorbeelden van wetgeving in relatie tot informatievoorziening

- In 2022 is de Wet Open Overheid (Woo) ingegaan. Er is, met bijdrage vanuit het Rijk, een projectteam ingericht om de werkprocessen en de ondersteunende systemen hierop aan te passen. Een onderdeel van de nieuwe wet is ook ‘informatiehuishouding’ op orde. Dit is echter niet een integraal onderdeel van het wets-invoeringsprogramma zoals de rijksoverheid dat deels financiert.
 - De Woo is een nieuwe wet, waarbinnen de Wob een van de onderdelen vormt. De Woo legt de nadruk op actieve openbaarmaking van elf categorieën met als doel een meer transparante overheid te realiseren met dus noodzakelijk een goede informatiehuishouding.
- De Wet digitale overheid (Wdo) regelt dat Nederlandse burgers en bedrijven veilig en betrouwbaar moeten kunnen inloggen bij de (semi-)overheid. Hiervoor krijgen ze

Paragraaf Bedrijfsvoering

elektronische identificatiemiddelen (eID) die betrouwbaarder zijn dan het huidige DigiD. Dit geeft publieke dienstverleners meer zekerheid over iemands identiteit. De wet stelt daarnaast open standaarden verplicht. En met deze wet implementeert Nederland de EU-richtlijn over toegankelijkheid van overheidswebsites en apps.

- De Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv) regelt dat burgers en bedrijven zaken met de overheid digitaal moeten kunnen afhandelen. Ze krijgen het recht om officiële berichten, zoals vergunningaanvragen en bezwaarschriften, elektronisch aan het bestuursorgaan te sturen. Overigens blijft het recht bestaan om per post met de overheid te communiceren. De Awb geeft burgers en bedrijven de keuze tussen de papieren of de digitale weg.

De ICT-omgeving

De gemeente beschikt over een applicatielandschap met daarin 180 applicaties. Dit bestaat uit applicaties met een testomgeving en een productie-omgeving. Ook zijn er tussen de onderlinge applicaties, leveranciers en ketenpartners koppelingen gerealiseerd om gegevens uit te wisselen. Systeem- en technisch beheer zijn uitbesteed aan een leverancier die door ons wordt aangestuurd. De juiste afstemming van onze applicaties op de bedrijfsprocessen wordt door onze eigen functioneel applicatiebeheerders uitgevoerd.

Servicedesk

De gemeente heeft een eigen servicedesk waar meldingen van medewerkers binnenkomen behandeld. Dit betreft meldingen inzake werkplek, smartphone en applicaties. De servicedesk heeft in 2022 totaal 7948 meldingen verwerkt (dit aantal omvat o.a. meldingen van gebruikers, projectmeldingen, software-wijzigingen en statuswijzigingen tussen leveranciers).

Aantal meldingen	2021	2022	2023
Aantal meldingen	7948	7851	4811*
			*t/m augustus 2023

F. Informatiebeveiliging

Informatiebeveiliging is continue in ontwikkeling doordat de stand van de techniek zich ook continue doorontwikkeld. Tussen nu en 2026 krijgen gemeenten te maken met 13 nieuwe regelgevende initiatieven op het gebied van digitalisering en cybersecurity. De komende periode zal de gemeente aan de slag gaan met het implementeren van wet- en regelgeving op het gebied van kunstmatige intelligentie en algoritmes. Daarnaast zal worden in 2024 de geactualiseerde Europese Netwerk- en Informatiebeveiligingsrichtlijn (NIB2) van kracht. Vanuit NIB2 wordt toezicht belangrijk en komt er een meldplicht op het gebied van informatiebeveiliging welke vergelijk is met de meldplicht datalekken van de AVG. De impact van deze geactualiseerde richtlijn is sterk afhankelijk van de status die aan lokale overheden wordt toegekend door het ministerie van Justitie en Veiligheid. De Baseline Informatiebeveiliging Overheden (BIO) zal hierop aangepast worden.

G. Wet open overheid

Op 1 mei 2022 is de Wet open overheid gedeeltelijk in werking getreden. Het doel van de wet is de overheid transparanter te maken. Inwoners hebben recht op publieke informatie. Daar kan een inwoner om vragen, maar de overheid moet ook steeds meer uit eigen beweging openbaar gaan maken.

Paragraaf Bedrijfsvoering

De wet verplicht overheden om in de begroting aandacht te besteden aan de beleidsvoornemens over de uitvoering van deze wet.

Verplichtingen per 1 mei 2022:

Woo-contactpersonen en e-formulier

De organisatie heeft Woo-contactpersonen aangewezen. Op de gemeentelijke website staan zij vermeld. Mensen die informatie zoeken, kunnen zo'n contactpersoon benaderen om te bespreken wat zij zoeken. De contactpersoon helpt bij het formuleren van de vraag en kan vertellen wat voor soort informatie de gemeente heeft.

Ook is er op de website een e-formulier beschikbaar. Informatiezoekers kunnen via deze weg een Woo-verzoek indienen.

Passieve openbaarmaking

Het openbaar maken van informatie als iemand daarom vraagt, heet passieve openbaarmaking. Deze verzoeken moeten binnen vier weken worden afgehandeld. Uit een steekproef blijkt dat in de eerste helft van 2023 in totaal 44 verzoeken zijn binnengekomen. In 9 gevallen is daarop te laat beslist. 32 verzoeken zijn binnen de termijn afgehandeld. Bij 3 verzoeken loopt de termijn nog.

Actieve openbaarmaking

Bij Koninklijk Besluit wordt steeds bepaald op welke datum welke categorieën van informatie door de gemeente actief openbaar gemaakt moeten worden. Het ambitieniveau van deze gemeente is de wettelijke fasering te volgen. Op dit moment is er nog geen Koninklijk Besluit vastgesteld. Naar verwachting zijn de volgende categorieën als eerste aan de beurt: organisatie- en bereikbaarheidsgegevens, Woo-verzoeken en -besluiten, convenanten en vergaderstukken. BZK is bezig om deze categorieën verder uit te werken.

Duurzame toegankelijkheid informatiehuishouding

Om zowel passief als actief informatie openbaar te kunnen maken, is het belangrijk om de informatiehuishouding op orde te hebben. De gemeente Goeree-Overflakkee heeft duidelijk de basis van het informatiebeleid op orde. Alle randvoorwaarden op het gebied van informatiebeleid zijn aanwezig. Er zijn goede stappen gemaakt om de kwaliteit van de informatie te verbeteren. Met de verbeterstappen wordt het informatiebeheer naar een hoger niveau gebracht. Het is echter steeds complexer om de informatie in goede, geordende en toegankelijke staat te brengen en te houden. Informatie bevindt zijn steeds vaker in meerdere (vak)applicaties. De grootste uitdaging is dat de informatie in de verschillende social media tools zijn opgeslagen.

H. Juridische dienstverlening

De opgaven die de gemeente(raad) zich ten doel heeft gesteld vragen om een wendbare en juridische discipline/ondersteuning die voldoende is toegerust om die ontwikkelingen te vertalen naar deugdelijke concrete besluiten. Besluiten die goed kunnen worden uitgevoerd en goed kunnen worden gehandhaafd. Die besluiten moeten de laatste tijd aan strengere eisen voldoen. Dat geldt vooral voor wat betreft het voldoen aan de algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Het Vertrouwensbeginsel, het Evenredigheidsbeginsel en het Gelijkheidsbeginsel zijn daarvan voorbeelden. De Raad van State heeft een aantal belangrijke uitspraken gedaan die over die beginselen gaan en, kort gezegd, aangegeven dat deze breder moeten worden toegepast.

- Bijdragen aan de invoering van de Omgevingswet
De implementatie van de Omgevingswet, grootste wetgevingsoperatie sinds 1848, zal veel (onvoorziën) werk teweegbrengen. Er vinden veranderingen plaats in taken van zowel de

Paragraaf Bedrijfsvoering

gemeenteraad als het college alsook in procedures. Verder zal de nodige gemeentelijke regelgeving moeten worden aangepast.

- Extra inzet op het naleven van Europese regelgeving
Vanuit de Europese regelgeving komt een toenemende juridische druk. Daarbij gaat het o.a. om de mededinging bij opdrachten, informatieverzoeken, uitgebreidere toegang tot de rechter, subsidierechten en grondtransacties. Het “Didam-arrest” vormt een voorbeeld van het laatstgenoemde onderwerp. Het zogenaamde “Varkens-in-nood-arrest” is een ander voorbeeld. Deze uitspraak leidt tot een toegenomen kring van beroepsgerechtigden in het omgevingsrecht.
- Inzet op verbeteren motivering besluiten
Vooral bij besluiten met een negatief karakter is een goede onderbouwing erg belangrijk. Dat geldt ook voor de manier waarop de informatie wordt opgeschreven of verteld. Een goede motivering leidt tot een betere juridische kwaliteit en voorkomt geschillen of een negatieve afloop daarvan. Een rechtbank vernietigt een besluit regelmatig, omdat de motivering niet goed is. Het is daarom belangrijk dat er het cluster juridische zaken nog meer inzet pleegt op verduidelijken van het belang ervan en op het bieden van advies bij het opstellen van besluiten. Door middel van interne scholing door de GO-Academy zal aandacht worden besteed aan dit onderwerp.
- Voorkomen en tussentijds oplossen van juridische procedures
Contact met burgers, een oplossingsgerichte houding en een integrale benadering van problemen in juridische kwesties is erg belangrijk voor het tussentijds oplossen van geschillen. Deze vorm van actief “meedenken” wordt bij de behandeling van bezwaarschriften en klachten regelmatig succesvol toegepast. Deze manier van werken wordt in het aankomende begrotingsjaar verdere gestroomlijnd. De kennis die nodig is om deze manier van werken toe te passen zal worden verdiept.

Paragraaf Financiering

Inleiding

De financieringsparagraaf, ook wel treasuryparagraaf genoemd, is één van de instrumenten die de gemeente helpt bij de uitvoering van de treasuryfunctie. De kaders van deze paragraaf zijn te vinden in de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido). De Wet Fido bepaalt dat de gemeente haar treasurybeleid dient vast te leggen in een Treasurystatuut. Ook in de Financiële verordening 2017 wordt bepaald dat het college regels opstelt ter uitvoering van de financieringsfunctie (artikel 11) en dat deze regels en de regels voor taken en bevoegdheden, de verantwoordingsrelaties en de bijbehorende informatievoorziening vast worden gelegd in een Treasurystatuut.

Naast het statuut stelt het Besluit begroting en verantwoording gemeenten en provincies (BBV) een financieringsparagraaf bij de begroting en jaarrekening verplicht. Deze paragraaf bij de begroting geeft de beleidsplannen voor de treasuryfunctie voor het komende jaar weer. Met de paragraaf bij de jaarrekening wordt verantwoording afgelegd over het afgelopen jaar met betrekking tot risicobeheer, gemeentefinanciering en het kasstroombeheer.

De financieringsfunctie omvat de volgende onderwerpen te weten:

1. het aantrekken van voldoende financiële middelen en het uitzetten van overtollige gelden om de programma's binnen de door de raad vastgestelde beleids- en budgettaire kaders in de begroting uit te kunnen voeren;
2. het beheersen van de risico's verbonden aan de financieringsfunctie, zoals renterisico's, koersrisico's en kredietrisico's;
3. het beperken van de kosten van leningen en het bereiken van voldoende rendement op uitzettingen;
4. het beperken van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities.

Verstrekken van leningen en garanties en het aangaan van financiële participaties worden uitsluitend gedaan uit hoofde van de publieke taak. Bij het uitzetten van middelen, het verstrekken van garanties en het aangaan van financiële participaties uit hoofde van de publieke taak, bedingt het college indien mogelijk zekerheden. Het college motiveert in zijn besluit het openbaar belang van dergelijke uitzettingen van middelen, verstrekkingen van garanties en financiële participaties.

In deze paragraaf wordt aandacht geschonken aan de volgende punten:

- a. financieringspositie;
- b. kasgeldlimiet;
- c. renterisiconorm;
- d. rentevisie;
- e. rentetoerekening grondexploitatie;
- f. rentetoerekening taakvelden (renteomslag);
- g. leningenportefeuille;
- h. schatkistbankieren.

Paragraaf Financiering

a. Financieringspositie

De financieringspositie geeft inzicht in de ontwikkelingen in de financiering van de gemeente en de daarbij horende financieringsbehoefte, rekening houdend met de (geplande) investeringen en beschikbare interne en externe middelen. De ontwikkeling van de financieringspositie is bepalend voor de leningenportefeuille. Om in de financieringsbehoefte te voorzien bestaat een aantal mogelijkheden. Deze kunnen onderverdeeld worden in interne (reserves en voorzieningen) en externe financieringsmiddelen (leningen).

Financieringspositie	Werkelijk 1-1-2023	begroot 1-1-2024	begroot 1-1-2025	begroot 1-1-2026	begroot 1-1-2027
Totaal kapitaalgoederen incl. prognose investeringen	169.330.482	183.847.777	188.733.626	208.931.929	226.089.922
Vaste geldleningen incl. nieuwe leningen	34.828.206	31.773.534	38.715.991	55.230.445	70.741.759
Te dekken door reserves en voorzieningen	134.502.276	152.074.243	150.017.635	153.701.484	155.348.163
Aanwezige reserves en voorzieningen	152.495.675	147.507.658	146.389.793	146.029.693	145.420.193
tekort(-) / overschot(+) financieringsmiddelen	17.993.399	-4.566.585	-3.627.842	-7.671.791	-9.927.970

b. Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is een instrument om het renterisico op de netto vlottende schuld te beperken. Hiermee wordt voorkomen dat fluctuaties in de korte rente (maximaal één jaar) een relatief grote impact op de rentelasten hebben. De norm wordt toegepast om te bepalen wat het maximum aan kort geld is dat een gemeente mag aantrekken. De limiet is bepaald op 8,5% van het begrotingstotaal bij aanvang van het jaar met een minimum van € 300.000,-. Indien de gemiddelde liquiditeitspositie (saldo van vlottende schuld en vlottende middelen) de kasgeldlimiet bij herhaling overschrijdt, dient er gefinancierd te worden met lang geld in plaats van kort geld.

Kasgeldlimiet	Gemiddelde 1e kwartaal 2023	Gemiddelde 2e kwartaal 2023	Gemiddelde 3e kwartaal 2023	Gemiddelde 4e kwartaal 2023	Gemiddelde 1e kwartaal 2024	Gemiddelde 2e kwartaal 2024	Gemiddelde 3e kwartaal 2024	Gemiddelde 4e kwartaal 2024
Vlottende schuld								
Opgenomen gelden < 1 jaar	-	-	-	-				
Schuld in rekening-courant	-	-	-	-				
Gest. gelden door derden < 1 jaar	-	-	-	-				
Overige geldleningen	-	-	-	-				
Totaal vlottende schuld (a)	-	-	-	-	-	-	-	-
Vlottende middelen								
Uitgeleende gelden < 1 jaar	-	-	-	-				
Contante gelden in kas	-	-	-	-				
Tegoeden in rekening-courant	174.813	731.363	175.847					
Overige uitstaande gelden < 1 jaar	7.000.000	16.000.000	27.833.333					
Totaal vlottende middelen (b)	7.174.813	16.731.363	28.009.180	-	-	-	-	-
Berekening kasgeldlimiet								
Begrotingsomvang per 1 januari	147.662.400	147.662.400	147.662.400	147.662.400	183.442.800	183.442.800	183.442.800	183.442.800
Bij ministeriële regeling vastgesteld %	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%
Toegestane kasgeldlimiet	12.551.304	12.551.304	12.551.304	12.551.304	15.592.638	15.592.638	15.592.638	15.592.638
Toets kasgeldlimiet								
Totaal netto vlottende schuld (a-b)	7.174.813-	16.731.363-	28.009.180-	-	-	-	-	-
Toegestane kasgeldlimiet	12.551.304	12.551.304	12.551.304	12.551.304	15.592.638	15.592.638	15.592.638	15.592.638
Ruimte (+) / Overschrijding (-)	19.726.117	29.282.667	40.560.484	12.551.304	15.592.638	15.592.638	15.592.638	15.592.638

Door het hoge saldo in de schatkist is er een grote ruimte binnen de kasgeldlimiet. De verwachting is dat de toegestane kasgeldlimiet pas tegen het einde van 2024 gebruikt gaat worden voor het eventueel aantrekken van kasgeldleningen. Ook afhankelijk van de rentestanden op dat moment.

Paragraaf Financiering

c. Renterisiconorm

Met behulp van deze norm wordt voorkomen dat bij herfinanciering grote fluctuaties in rentelasten ontstaan. Dit wordt bereikt door een limiet te stellen aan dat deel van de vaste schuld waarover het rentepercentage in een jaar aangepast mag worden. De bedoelde aanpassing doet zich voor bij herfinanciering en renteherziening. De renterisiconorm houdt in, dat de jaarlijkse verplichte aflossingen en de renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal bij aanvang van het jaar, met een minimum van € 2.500.000,-.

Renterisico's vaste schuld		2023	2024	2025	2026	2027
	Renteherziening op vaste schuld o/g	0	0	0	0	0
	Renteherziening op vaste schuld u/g	0	0	0	0	0
1	Renteherziening op vaste schuld (per saldo)	0	0	0	0	0
2	Aflossingen	3.054.673	3.057.543	3.485.546	4.488.686	5.491.972
3	renterisico op vaste schuld (1+2)	3.054.673	3.057.543	3.485.546	4.488.686	5.491.972
4	renterisiconorm	29.532.480	36.688.560	33.669.720	34.232.480	35.005.520
5a	Ruimte onder renterisiconorm (4>3)	26.477.808	33.631.017	30.184.174	29.743.794	29.513.548
5b	Overschrijding renterisiconorm (3>4)	0	0	0	0	0
	Berekening renterisiconorm					
	Begrotingstotaal (lasten + storting in reserves)	147.662.400	183.442.800	168.348.600	171.162.400	175.027.600
4a	Het bij ministeriële regeling vastgestelde %	20%	20%	20%	20%	20%
4b	Renterisiconorm	29.532.480	36.688.560	33.669.720	34.232.480	35.005.520

De reguliere aflossingen (inclusief aflossingen op nieuwe leningen) passen ruim binnen de norm.

d. Rentevisie

Er vindt geen rentetoerekening plaats aan reserves en voorzieningen.

De rentelasten worden geraamd op basis van de werkelijk te betalen rente over de aangetrokken geldleningen. Deze rente wordt verhoogd met de rente over nieuwe leningen o.b.v. de geraamde investeringen in de loop van het jaar en de nog uit te voeren investeringen uit voorgaande jaren. De financieringsrente over deze investeringen wordt berekend op basis van een gemiddeld rentepercentage van 3,5%. Financieringsrente voor investeringen wordt in het jaar van investeren voor de helft meegenomen.

Paragraaf Financiering

e. Rentetoerekening grondexploitatie

Bij de begroting 2024 wordt de rentetoerekening voor de grondexploitatie bepaald op 1,72%.

		2024
(A)	bestaande leningen + kasgeld 1-1-2024	€ 31.773.534
(B)	rentelast bestaande leningen 1-1 + begrote rente kasgeld 2024	€ 1.200.678
(C)	Eigen vermogen 31-12-2023	€ 112.831.364
(D)	Vreemd Vermogen 31-12-2023	€ 94.536.412
(E)	Totaal Vermogen 31-12-2023 (C + D)	€ 207.367.776
(F)	gewogen gemiddelde rentepercentage (B/A)	3,78%
(G)	factor VV/TV (debt ratio) (D/E)	0,456
(H)	factor EV/TV (solvabiliteits ratio) (C/E)	0,544
(I)	netto rentelast VPB (F * 75/100)	2,83%
(J)	rentetoerekening grondexploitatie 2024 BBV (F*G)	1,72%
(K)	Disconteringsvoet grondexploitatie 2024 BBV (F*H + F*G)	3,78%
(L)	rentetoerekening grondexploitatie 2024 VPB (F*G)	1,72%
(M)	disconteringsvoet grondexploitatie 2024 VPB (F*H+I*G)	3,35%

f. Rentetoerekening taakvelden (renteomslag)

Het renteschema geeft inzicht in de rentelasten externe financiering, het renteresultaat en de wijze van rentetoerekening.

Schema rentetoerekening		2024	2025	2026	2027
A	De externe rentelasten over de korte en lange financiering	1.375.678	1.764.949	2.271.891	2.879.900
B	De externe rentebaten	-/- 509.600	-/- 508.900	-/- 508.300	-/- 507.600
	Totaal door te rekenen externe rente	866.078	1.256.049	1.763.591	2.372.300
C1	De rente die aan grondexploitatie moet worden doorberekend(-/-)	-5.459	-15.292	-21.539	-30.726
C2	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend (-/-)	0	0	0	0
C3	De rentebaat van doorverstrekte leningen die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend(+)	0	0	0	0
	Saldo door te rekenen externe rente	-/- 5.459	-/- 15.292	-/- 21.539	-/- 30.726
		871.537	1.271.341	1.785.131	2.403.026
D1	Rente over eigen vermogen	+	+	+	+
D2	Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)	0	0	0	0
	De aan taakvelden (programma's inclusief overzicht overhead) toe te rekenen rente	871.537	1.271.341	1.785.131	2.403.026
E	De werkelijk aan taakvelden (programma's inclusief overzicht overhead) toegerekende rente (renteomslag)	-/- 879.518	-/- 1.300.315	-/- 1.760.121	-/- 2.367.472
F	Renteresultaat op het taakveld treasury	7.981	28.974	-25.010	-35.554
	Afwijking in % t.o.v. werkelijke rente	0,92%	2,28%	-1,40%	-1,48%

In 2024 bedraagt de door te rekenen externe rente € 871.537. De boekwaarde van de activa die aan taakvelden is toe te rekenen bedraagt € 179.493.000. Het rentepercentage van aan taakvelden toe te rekenen rente bedraagt in 2024 hierdoor 0,49% en hanteert dit percentage ten behoeve van de renteomslag 2024. Voor de jaren daarna zal dit percentage oplopen door de toename van de geïnvesteerde activa en de benodigde nieuwe leningen die aangetrokken zullen worden.

Paragraaf Financiering

g. Leningenportefeuille

De tabel hieronder geeft inzicht in het verwachte verloop van de leningenportefeuille:

Mutaties leningenportefeuille	werkelijk 2023	prognose 2024	prognose 2025	prognose 2026	prognose 2027
Stand per 1 januari	34.828.205	31.773.533	38.715.990	55.230.444	70.741.757
Prognose nieuwe leningen	-	10.000.000	20.000.000	20.000.000	25.000.000
reguliere aflossingen	3.054.673	3.057.543	2.985.546	2.988.686	2.991.972
geprognoseerde aflossingen nieuw leningen	-	-	500.000	1.500.000	2.500.000
vervroegde aflossingen	-	-	-	-	-
Stand per 31 december	31.773.533	38.715.990	55.230.444	70.741.757	90.249.786

Door voorgenomen investeringen voor o.a. huisvestingsplan scholen, duurzaamheidsmaatregelen, riolering etc. zijn er in de prognose nieuwe leningen opgenomen.

De nieuwe leningen vanaf 2024 zijn voor de totaal financiering van exploitatie en investeringen.

h. Schatkistbankieren

Het schatkistbankieren verplicht de gemeenten hun overtollige middelen aan te houden bij de Staat. Via een wijziging in de Wet Fido wordt dit opgelegd aan de decentrale overheden. Door deze maatregel beschikt de gemeente niet meer vrijelijk over haar eigen spaargeld. Deelname aan schatkistbankieren draagt bij aan een lagere EMU-schuld van de collectieve sector. Door het aanhouden van overtollige middelen in de schatkist vermindert de externe financieringsbehoefte van het Rijk, wat zich weer vertaalt naar een lagere staatsschuld. Alle bankrekeningen van de gemeente tellen mee. De drempel is vanaf 1 juli 2021 vastgesteld op 2% van het jaarlijkse begrotingstotaal bij aanvang van het jaar. Met een minimum van € 250.000,- en maximaal € 2.500.000,- mag eigen geld aangehouden worden. De liquide middelen boven deze drempel dienen dagelijks via een aparte werkrekening bij de schatkist aangeboden te worden. Een saldo bij de schatkist kan met een bepaalde limiet dagelijks worden teruggehaald via dezelfde werkrekening. De toets of de overtollige middelen die buiten de schatkist gelaten zijn vallen binnen het drempelbedrag, is gebaseerd een gemiddelde per kwartaal.

Schatkistbankieren	2023	2024	2025	2026	2027
Berekening drempelbedrag					
Begrotingsomvang per 1 januari	147.662.400	183.442.800	168.348.600	171.162.400	175.027.600
Bij ministeriële regeling vastgesteld %	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%
maximaal buiten schatkist aanhouden	2.953.248	3.668.856	3.366.972	3.423.248	3.500.552

Gezien de huidige renteontwikkelingen wordt er rente vergoed op overtollige middelen wat minimaal een nacht in de schatkist staat. Hierdoor wordt er zo min mogelijk geld buiten de schatkist aangehouden.

Paragraaf Grondbeleid

Algemeen

In de paragraaf Grondbeleid wordt beschreven hoe de gemeente het grondbeleid inzet om de bestuurlijke doelen te bereiken. Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) verplicht gemeenten om in de begroting en jaarrekening een paragraaf over het grondbeleid op te nemen (artikel 9 lid 2). Artikel 16 van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) stelt de volgende onderdelen verplicht:

- Een visie op het grondbeleid in relatie tot de realisatie van de doelstellingen in de programma's die zijn opgenomen in de begroting;
- Een aanduiding van de wijze waarop de gemeente het grondbeleid uitvoert;
- Een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie;
- Een onderbouwing van de geraamde winstneming;
- De beleidsuitgangspunten omtrent de reserves voor grondzaken in relatie tot de risico's van de grondzaken.

Grondbeleid is voor de gemeenteraad om twee redenen van belang. Enerzijds als instrument voor het realiseren van de doelstellingen van de programma's en anderzijds vanwege de financiële belangen en risico's die met het gekozen grondbeleid gepaard gaan.

Visie op het grondbeleid

Op 3 februari 2022 werd de Nota Grondbeleid 2021 vastgesteld door de gemeenteraad. De Nota Grondbeleid 2021 richt zich op situationeel grondbeleid. Dit wil zeggen dat per casus wordt beoordeeld welke grondstrategie de gemeente het beste voert en welke regierol daarbij hoort, met als doel de ambities voor de betreffende gebiedsontwikkeling te kunnen realiseren.

De gemeente Goeree-Overflakkee werkt aan de hand van een viertal programmalijnen: Duurzaam Innovatief Eiland, Aantrekkelijk Eiland, Vitaal Eiland en sinds de begroting 2023 is daar de programmalijn Betrokken Eiland aan toegevoegd. De eerste drie programmalijnen zijn inhoudelijk uitgewerkt in de Omgevingsvisie en geborgd in de gemeentelijke programmabegroting.

Gebiedsontwikkeling is een van de instrumenten om de doelstellingen uit deze programmalijnen te realiseren. Bij het nemen van besluiten rondom gebiedsontwikkeling speelt grondbeleid een belangrijke rol. Grondbeleid bepaalt in algemene zin mede de kaders waarbinnen de gemeente opereert in een ruimtelijke ontwikkeling. Denk daarbij aan de financiële kaders en de mate van regie die de gemeente wil of moet voeren om haar ambities waar te kunnen maken. Het grondbeleid handelt op basis van (maatschappelijke) doelen die in beleids- en toekomstvisies zijn vastgesteld.

Het grondbeleid richt zich op het vinden van een goede balans tussen maatschappelijk rendement en financieel effect. Het maatschappelijk rendement meten we langs de lat van de Brede Welvaart. In een Integrale Impactanalyse wordt een koppeling gemaakt tussen de eerste 3 maatschappelijke programmalijnen van onze gemeente (de 'eilanden') en de voor gebiedsontwikkeling meest van toepassing zijnde thema's van Brede Welvaart.

In de financiële analyse worden zowel de directe als de indirecte financiële effecten van de betreffende gebiedsontwikkeling gemeten. Het direct financieel effect zijn de geldstromen die optreden tijdens de looptijd van de gebiedsontwikkeling (denk aan grondexploitatie, grondverkoop en/of effecten voor het gemeentelijk vastgoed). Het indirect financieel effect zijn de financiële gevolgen van de gebiedsontwikkeling voor de algemene dienst/gemeentelijke exploitatie. Denk daarbij aan gevolgen voor kapitaallasten, onderhoud en beheer openbare ruimte, inkomsten uit belastingen, het gemeentefonds, etc.

Er is sprake van een wisselwerking tussen de Nota Grondbeleid 2021, de Nota Reserves en Voorzieningen en de Nota Risicomanagement.

Het grondbeleid is dynamisch en kan jaarlijks via deze paragraaf grondbeleid worden geactualiseerd. De Nota Grondbeleid 2021 is in 2022 vastgesteld en is nog actueel.

Paragraaf Grondbeleid

Meerjaren Perspectief Grondbedrijf (MPG)

Jaarlijks wordt een Meerjaren Perspectief Grondbedrijf (MPG) opgesteld. Om inzicht te krijgen in de financiële stand van zaken in de grondexploitaties actualiseren we deze (minimaal) één keer per jaar. In het MPG zijn, op basis van geactualiseerde exploitatieberekeningen, de financiële consequenties van alle projectactiviteiten vertaald in een meerjarige verloop van het grondbedrijf. Het MPG dient als toelichting op de jaarrekening en biedt een vooruitblik ten behoeve van de kadernota en begroting. Het MPG2023 is op 6 juli 2023 door de gemeenteraad vastgesteld.

Tussentijds wordt de voortgang van de grondexploitaties gemonitord. Ieder najaar worden de grondexploitaties met bijbehorende risico's opnieuw beoordeeld en geprognostiseerd per 01-01 van het komende jaar. Mogelijk leidt dit tot bijstelling van de Grondbedrijfsportefeuille. Door middel van de Eindejaarrapportage MPG wordt uw raad hierover (in de maand december) geïnformeerd. Een tussentijdse financiële bijstelling wordt in de 2^e tussentijdse rapportage verwerkt.

In deze paragraaf grondbeleid wordt ingegaan op de verwachtingen voor 2024 en volgende jaren.

Grondexploitaties/PPS-projecten

Op 1 januari 2023 heeft de gemeente vier actieve grondexploitaties. Twee grondexploitaties hebben betrekking op woningbouw: Westplaat Middelharnis en Plan Achthuizen. Twee grondexploitaties hebben betrekking op bedrijventerreinen: Oostplaat III Middelharnis en Zuidelijke Randweg Middelharnis. Daarnaast zijn er twee PPS-projecten: Bedrijvenpark Oostflakkee en Suijssenwaerde, beiden in Oude-Tonge. Hiervoor heeft de gemeente aandelenkapitaal gestort (Eigen Vermogen).

Per 31-12-2023 staan gepland de afsluiting van de grondexploitaties Oostplaat III, Westplaat en Plan Achthuizen. Ook de afsluiting van de PPS Suijssenwaerde staat gepland in het boekjaar 2023. Dit wordt verwerkt in het MPG2024/jaarrekening 2023. Mocht de planning niet haalbaar blijken dan wordt dit in het MPG2024 toegelicht.

In voorbereiding is een grondexploitatie voor de gebiedsontwikkeling Spuiplein. Deze grondexploitatie heeft een verwacht negatief resultaat van € 4,3 miljoen (prijspeil 01-01-2023). De grondexploitatie Spuiplein wordt gelijktijdig met het bestemmingsplan ter vaststelling aangeboden aan de gemeenteraad.

Kerngegevens grondexploitaties	Boekwaarde		Verwacht planeconomisch resultaat		
	per 1-1-2023	V/N	einddatum per 1-1	eindwaarde	V/N
Projecten in realisatie					
<i>Actief grondbeleid</i>					
- BT Oostplaat III	€ -1.362.242	V	2024	€ 1.376.288	V
- Westplaat	€ -2.393.478	V	2024	€ 784.063	V
- Zuidelijke Randweg	€ 858.156	N	2027	€ 523.989	V
- Plan Achthuizen	€ -230.248	V	2024	€ 65.682	V
<i>Overige activiteiten</i>					
- Suijssenwaerde	€ 844.846	N	2024	€ -	-
- Bedrijvenpark Oostflakkee	€ 838.750	N	2029	€ -	-
totaal voorraad grond	€ -1.444.216	V		€ 2.750.022	V

Een positieve boekwaarde in de tabel betekent dat er meer uitgaven zijn geweest dan inkomsten.

Een negatieve boekwaarde in de tabel betekent dat er meer inkomsten zijn geweest dan uitgaven.

De boekwaarde wordt gepresenteerd vóór winstneming JR2022.

De eindwaarde wordt gepresenteerd inclusief in voorgaande jaren genomen winst.

Bron: MPG2023

Paragraaf Grondbeleid

Risico's op grondexploitaties

De gemeente dient, conform de geldende regelgeving, voldoende middelen gereserveerd te hebben om de voorziene negatieve risico's adequaat te dekken. Als het projectrisico als onvermijdelijk wordt aangemerkt is daarvoor een verliesvoorziening getroffen.

In het MPG2023 zijn voor alle grondexploitaties de positieve en negatieve risico's berekend op basis van scenario's, met inachtneming van het conjunctureel risico (het effect van landelijke tendensen). Het totaalbedrag aan projectrisico is afgerond **€ 0,33 mln.** Dit bedrag is ingebracht in het totaalbeeld van de risico's van de gemeente en verwerkt in de weerstandratio van de gemeente. Voor de meerjarige vooruitblik wordt dit risicobedrag geëxtrapoleerd. Ieder half jaar, in het kader van het MPG en de Eindejaarrapportage MPG wordt beoordeeld of bijstelling nodig is. Voor de categorie 'projecten in PPS-constructie' en 'strategische gronden' zijn verliesvoorzieningen beschikbaar.

Tussentijdse winstneming / Winstneming bij afsluiting grondexploitatie

De gemeente volgt ten aanzien van tussentijdse winstneming de landelijke regelgeving uit de notitie "grondbeleid" van juli 2019 van de commissie BBV. Winst dient genomen te worden over gerealiseerde kosten en baten in een boekjaar. Het is niet mogelijk een prognose te geven over te nemen tussentijdse winst in een lopend boekjaar. De winst wordt berekend volgens de voorgeschreven POC-methode, waarmee ook rekening wordt gehouden met het voorzichtigheidsbeginsel. Een tussentijdse winstneming komt ten gunste van de Reserve Grondbeleid.

In het meerjarig overzicht grondbedrijf 2023-2027 zijn de geprognostiseerde winstnemingen als gevolg van het afsluiten van grondexploitaties verwerkt.

Portefeuille Grondbedrijf 2024

De beschikbare dekking voor risico's van de portefeuille Grondbedrijf 2024 is als volgt geprognostiseerd:

Aanwezige dekking (per 01-01-2024)	Dekking in € positief
Reserve Grondbeleid	€ 2.899.043
Omvang verliesvoorzieningen	€ 1.526.242
Totaal dekking	€ 4.425.285

Cijfers op basis van MPG2023

Paragraaf Grondbeleid

Meerjarig verloop Grondbedrijf 2023-2027

Meerjarig verloop Grondbedrijf	2023		2024		2025		2026		2027
	beginstand per 1-1	geraamde mutaties	beginstand per 1-1	geraamde mutaties	beginstand per 1-1	geraamde mutaties	beginstand per 1-1	geraamde mutaties	beginstand per 1-1
1 Reserve grondbeleid (RG)	€ 2.899.043	€ 966.293	€ 3.865.336	€ -	€ 3.865.336	€ -	€ 3.865.336	€ 523.989	€ 4.389.325
2 Tussentijdse winstneming (naar RG)		pm		pm		pm		pm	
3 Afsluiting grondexploitatie (naar RG)		€ 966.293						€ 523.989	
4 Verliesvoorziening negatieve plannen	€ 1.526.242	€ -1.146.846	€ 379.396		€ 379.396		€ 379.396		€ 379.396
5 Beschikbare middelen grondbedrijfsfunctie	€ 4.425.285		€ 4.244.732		€ 4.244.732		€ 4.244.732		€ 4.768.721
6 Projectrisico grondexploitaties	€ -333.158	pm	€ -333.158	pm	€ -333.158	pm	€ -333.158	pm	€ -333.158
7 Verwacht negatief resultaat (t.l.v. voorziening)	€ 1.526.242	€ 1.146.846	€ 379.396		€ 379.396		€ 379.396		€ 379.396

Toelichting

- De Reserve Grondbeleid waarborgt de continuïteit van het grondbedrijf en is bedoeld om actief invulling te geven aan gewenste gebiedsontwikkelingen.
- Tussentijdse winstneming kan niet worden geprognoseerd. Een tussentijdse winstname komt t.g.v. de Reserve Grondbeleid. De winstneming wordt verwerkt in de boekwaarde grex.
- De afsluiting van een grondexploitatie staat op einddatum grondexploitatie maar wordt in voorafgaande jaarrekening verwerkt. Het positief resultaat wordt toegevoegd In JR2023 (MPG2024) staat gepland de afsluiting van de grondexploitaties Oostplaat III, Westplaat en Plan Achthuizen.
In JR2026 (MPG2027) wordt afgesloten de grex Zuidelijke Randweg.
- Dit zijn de getroffen voorzieningen die staan tegenover een negatief resultaat van een grondexploitatie op einddatum plus evt. de projectrisico's die beheersbaar moeten worden gemaakt.
In JR2023 (MPG2024) staan gepland de afwaardering van de gronden Burg.Overdorpstraat en de afwikkeling van de PPS Suijssenwaerde. De mutatie in 2023 is de vrijval van de verliesvoorzieningen waaruit het geprognoseerde tekort wordt gedekt.
- De beschikbare middelen grondbedrijfsfunctie is de som van de Reserve Grondexploitatie plus de getroffen verliesvoorzieningen
- De projectrisico's van de grondexploitaties worden jaarlijks berekend. De projectrisico's worden ingebracht in het totaalbeeld van de risico's gemeente en verwerkt in de weerstandratio gemeente.
- Dit is het verwacht negatief resultaat van de grondexploitaties en PPS-en op einddatum plus het projectrisico waar een verliesvoorziening (4) tegenover staat.
In het boekjaar 2023 zal de boekwaarde van de grond Burgemeester Overdorpstraat 7 Nieuwe-Tonge worden afgewaardeerd naar €0 (te verwerking in JR2023). De verliesvoorziening dekt het verschil tussen boekwaarde en eindwaarde.
In JR2023 (MPG2024) staat gepland de afwikkeling van de PPS Suijssenwaerde. De mutatie in boekjaar 2023 is de afschrijving van het in deze PPS gestort Eigen Vermogen en de afboeking van nog openstaande facturen, waarvan dekking uit de verliesvoorzieningen Suijssenwaerde.

Bron: MPG2023

Paragraaf Lokale heffingen

Inleiding

De paragraaf “Lokale heffingen” is voorgeschreven in artikel 10 van het “Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten” (BBV). De paragraaf moet ten minste bevatten:

- de geraamde inkomsten;
- het beleid ten aanzien van de lokale heffingen;
- een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen, waarbij inzichtelijk wordt gemaakt hoe bij de berekening van tarieven van heffingen, die hoogstens kostendekkend mogen zijn, wordt bewerkstelligd dat de geraamde baten de ter zake geraamde lasten niet overschrijden, wat de beleidsuitgangspunten zijn die ten grondslag liggen aan deze berekeningen en hoe deze uitgangspunten bij de tariefstelling worden gehanteerd;
- een aanduiding van de lokale lastendruk;
- een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid.

Bij de gemeentelijke belastingen zijn drie typen heffingen te onderscheiden, te weten:

- **Algemene belastingen:** deze belastingen komen ten goede aan de algemene middelen van de gemeente. Dit betekent dat de opbrengsten niet gelabeld zijn, maar voor alle gemeentelijke taken en voorzieningen kunnen worden ingezet. Onder de algemene belastingen vallen de onroerendezaakbelastingen, de forensenbelasting, de toeristenbelasting en de precariobelasting vaste standplaatsen.
- **Bestemmingsbelastingen:** dit zijn belastingen waarvan de opbrengsten zijn bestemd voor specifieke taken of voorzieningen met een duidelijk algemeen belang. Onder de bestemmingsbelastingen vallen de rioolheffing, de afvalstoffenheffing en de BIZ-heffingen. Voor bestemmingsbelastingen geldt dat de gemeente niet meer mag heffen dan de kosten die zij voor de betreffende taak of voorziening maakt.
- **Retributies (rechten en leges):** deze worden geheven van personen aan wie de gemeente een specifieke dienst verleent en die voor die persoon een individueel voordeel oplevert. De belangrijkste retributies zijn de leges. Dit zijn vergoedingen voor een bij de gemeente aangevraagde dienst zoals het aanvragen van een paspoort of een vergunning. Net als bij de bestemmingsbelastingen mogen de retributies niet meer dan kostendekkend zijn.

Het BBV bevat een aantal voorschriften die bijdragen aan de interne sturing door de raad en een betere vergelijkbaarheid tussen gemeenten. Eén van de voorschriften betreft een beter inzicht in de overhead. Om op eenvoudige wijze meer inzicht te geven in de totale kosten van de overhead voor de gehele organisatie is in het programmaplan een apart overzicht opgenomen van de kosten van de overhead. In de programma's zijn alleen de kosten opgenomen die betrekking hebben op het primaire proces. Hiermee wordt een eenduidig inzicht gegeven in de kosten die direct zijn toe te rekenen aan bepaalde taakvelden. In de berekening van de kostendekkendheid per heffingssoort is de doorbelasting van de overhead op basis van reëel toe te rekenen uren aan de heffingssoort toegeschreven.

Algemeen

Onze gemeente kent de volgende algemene belastingen:

- Onroerendezaakbelastingen (OZB);
- Toeristenbelasting (land en water);
- Forensenbelasting;
- Precariobelasting vaste standplaatsen/terrassen.

Daarnaast hebben we de volgende bestemmingsbelastingen:

- Afvalstoffenheffing;
- Rioolheffing;
- Bedrijveninvesteringszone (BIZ).

Paragraaf Lokale heffingen

Naast de hierboven genoemde belastingen en heffingen worden ook nog retributies (leges en rechten) geheven. Deze zijn gekoppeld aan de door de gemeente geleverde producten of diensten, zoals de afgifte van een paspoort, rijbewijs of omgevingsvergunning. Dit zijn:

- Leges;
- Lijkbezorgingsrechten;
- Marktgeden;
- Haven- en kadegeld.

Een en ander laat zich vatten in het navolgende schema van heffingen die in de gemeente Goeree-Overflakkee worden geheven:

Heffingen					
Algemene belastingen		Bestemmingsbelastingen		Retributies	
<i>Opbrengst vrij besteedbaar</i>		<i>Opbrengst geormerkt</i>		<i>Opbrengst geormerkt</i> <i>Vergoeding voor een individueel bewezen dienst</i>	
<i>Geen opbrengstlimiet</i>		<i>Opbrengstlimiet</i>		<i>Opbrengstlimiet</i>	
<i>Betreft:</i>		<i>Betreft:</i>		<i>Betreft:</i>	
OZB	Toeristenbelasting	BIZ	Afvalstoffenheffing	Leges met wettelijk maximum Leges EDR *) max. 100% per vergunningstelsel	Leges
	Forensenbelasting		Rioolheffing		
	Precariobelasting standplaatsen				Lijkbezorgingsrechten
	Precariobelasting terrassen*				Marktgeden
					Haven- en kadegelden

Tarievenbeleid

In de Kadernota 2024 zijn de volgende uitgangspunten voor het berekenen van de lokale heffingen opgenomen:

Voorgesteld wordt de lokale heffingen in verband met de inflatie te verhogen als volgt:

- OZB – opbrengst wordt verhoogd met 2,4 procent per jaar plus eventuele areaalstijging;
- Overige algemene belastingen: tariefstijging met 2,4 procent per jaar;
- Kostendekkende heffingen: tariefstijging met 2,4 procent per jaar tot maximaal kostendekkend niveau.

In de kadernota is ook genoemd dat “mocht het percentage in de nog te ontvangen Mei-/Junicirculaire anders zijn, dan wordt dit afwijkende percentage verwerkt in de Begroting 2024”. Voor de indexatie van de opbrengsten en of tarieven is aangesloten bij de Meicirculaire 2023. Dit betekent dat voor 2024 is uitgegaan van een herziene basis 2023 (voor dat jaar was rekening gehouden met 2,3% en o.b.v. Meicirculaire 2023 aangepast naar 5,9%), vervolgens daarop een index van 3,9% om te komen tot de raming 2024.

Paragraaf Lokale heffingen

Toelichting algemene belastingen

➤ *Onroerendezaakbelastingen (OZB)*

De belangrijkste eigen inkomstenbron van de gemeente wordt gevormd door de OZB. Deze belasting wordt geheven van de eigenaren van woningen en van de eigenaren en de gebruikers van niet-woningen. De opbrengst van de OZB dient als algemeen dekkingsmiddel.

De grondslag voor de heffing is de WOZ-waarde. De tarieven van de OZB zijn mede afhankelijk van de op grond van de wet WOZ getaxeerde waarden. De WOZ-waarden voor 2024 hebben de waardepeildatum 1 januari 2023. De prognose van de waarden voor 2024 van het SVHW van september 2023 is de basis hiervoor. Rekening houdend met de opgelegde aanslagen 2023 is een verwachte opbrengst over 2024 bepaald, daarover is 3,9% inflatiecorrectie 2024 toegepast.

De ontwikkeling van de totale WOZ-waarden van woningen leidt tot een daling van 0,67% voor het tarief van de woningen.

➤ *Toeristenbelasting*

Toeristenbelasting wordt geheven voor het houden van verblijf met overnachting binnen de gemeente door personen die niet met een adres in de gemeente zijn ingeschreven. Deze belasting wordt in rekening gebracht bij degene die gelegenheid biedt tot verblijf.

De opbrengst van deze belasting dient als algemeen dekkingsmiddel. Tegenover de belastingopbrengsten staan geen specifieke uitgaven. Wel is er jaarlijks een bedrag in de begroting opgenomen als dotatie aan de 'reserve toeristische voorzieningen'. Dit bedrag komt ten goede aan de recreatiesector, waarbij de gemeente in overleg met de Veero (Vereniging van Eigenaren en Exploitanten van Recreatieondernemingen) de besteding van deze gelden bepaald.

Er is een uitvoeringsprogramma Toeristische-recreatieve visie Goeree-Overflakkee 2025 met bijbehorende projectenlijst vastgesteld. De kosten worden gedekt door per project een bedrag uit de 'reserve toeristische voorzieningen' te halen.

Het tarief voor land- en watertoerisme van € 1,50 ligt vast tot en met 2025.

➤ *Watertoeristenbelasting*

De opbrengst van deze belasting dient als algemeen dekkingsmiddel. Tegenover de belastingopbrengsten staan geen specifieke uitgaven.

Belastingplichtige is die persoon die tegen vergoeding verblijft in de gemeente zonder in het bevolkingsregister van de gemeente Goeree-Overflakkee te zijn opgenomen.

Op grond van de verordening is per persoon per etmaal een bedrag verschuldigd (de zogenoemde passanten). Bij vaste ligplaatshouders is een forfaitaire tariefstelling van toepassing. Deze belasting wordt in hoofdzaak geheven van de exploitanten van (jacht)havens.

➤ *Forensenbelasting*

De opbrengst van deze belasting dient als algemeen dekkingsmiddel. Tegenover de belastingopbrengsten staan geen specifieke uitgaven. De tarieven zijn voor 2024 op basis van de onder 'Tarievenbeleid' beschreven tariefstijging met gemiddeld 7,5% geïndexeerd.

Deze belasting wordt geheven van personen die niet binnen de gemeente Goeree-Overflakkee wonen, maar wel voor 90 dagen of meer een gemeubileerde woning in onze gemeente voor zichzelf of hun gezin ter beschikking houden.

Paragraaf Lokale heffingen

Toelichting bestemmingsheffingen en retributies

De bestemmingsbelastingen en retributies zijn bedoeld om met de inkomsten uit de belastingheffing bepaalde gemeenteactiviteiten te bekostigen. Om te voorkomen dat gemeenten met deze specifieke belastingen ook andere activiteiten financieren, verbieden de wettelijke bepalingen in de Gemeentewet dat de geraamde baten de geraamde lasten mogen overschrijden. Door dit vereiste mogen de opbrengsten hooguit kostendekkend zijn.

De wetsbepalingen die de kostendekkende tarieven voorschrijven, spreken over geraamde bedragen. Dit komt doordat de rechtsbescherming vereist dat de verordening voor aanvang van de belastingheffing moet zijn vastgesteld. Op dat moment zijn alleen de ramingen van de baten en de lasten bekend.

Zeker bij bepaalde rechten en leges waarbij de tarieven voor verschillende activiteiten in één belastingverordening worden geregeld, kan zich de vraag voordoen op welk niveau de kostendekkendheid moet worden getoetst. Het uitgangspunt daarbij is toetsing op verordeningenniveau, waarbij de geraamde lasten van alle benoemde activiteiten worden gedekt door de gezamenlijke baten uit de te heffen belastingen. Hierdoor is de zogenoemde kruissubsidiëring mogelijk. Een verwacht overschot bij de ene activiteit wordt gebruikt voor de dekking van een verwacht tekort bij een andere activiteit. Het is daardoor niet nodig om de kostendekkendheid per activiteit te bepalen. Ook hoeft er geen verband te zijn tussen het tarief dat de gemeente voor een dienst of activiteit in rekening brengt en de werkelijke kosten voor die dienst of activiteit. Dit is in de jurisprudentie bevestigd.

➤ *Afvalstoffenheffing*

De afvalstoffenheffing is een bestemmingsheffing. Dit betekent dat de opbrengsten niet vrij besteedbaar zijn. De heffing vergoedt de kosten voor inzameling van huishoudelijk afval.

Het betalen van afvalstoffenheffing bestaat uit twee delen. Dat is een basistarief en een bedrag voor elke keer dat restafval wordt aangeboden. Dit kan het legen van een restafvalcontainer zijn of het weggooien van een vuilniszak in een ondergrondse restafvalcontainer. Het basistarief wordt in het lopende jaar in rekening gebracht. De afrekening van de ledigingen/stortingen ontvangen de huishoudens (via SVHW) begin van het nieuwe jaar.

In de (kosten-) onderbouwing van de afvalstoffenheffing zijn de volgende componenten meegenomen:

- De reguliere kosten welke betrekking hebben op de inzameling en verwerking van huishoudelijk afval, kapitaallasten investeringen en doorbelaste kosten (waaronder personeelskosten);
- Extracomptabel worden de volgende kosten toegerekend:
 - Compensabele BTW berekend over de reguliere kosten (waarover BTW verschuldigd is) en de oude kapitaallasten (investeringen);
 - En overige toe te rekenen kosten van onder andere strand-, straatreiniging en kosten SVHW.

Paragraaf Lokale heffingen

Kostendekkendheid - Afvalstoffenheffing	2024
Kosten taakveld(en), incl (omslag)rente	7.211.800
Inkomsten taakveld(en), exclusief heffingen	-642.800
<i>Netto kosten taakveld:</i>	6.569.000
<i>Toe te rekenen kosten:</i>	
- Overhead, incl (omslag)rente	-
- Kosten toe te rekenen van overige taakvelden (incl omslagrente)	382.100
- BTW *	1.484.400
Totale kosten	8.435.500
Opbrengst heffingen	-6.748.400
Dekkingspercentage	80,0%
* De BTW zoals opgenomen in de tabel (via BCF compensabele) BTW over gemaakte kosten in het kader van heffingen zoals riool- en afvalstoffenheffing.	

Door de stijging van de algehele kosten is het basistarief verhoogd van € 225,- naar € 243,50. De variabele tarieven worden voor eerst na de start van diftar verhoogd. Het variabele tarief voor het aanbieden van een restcontainer is met € 1,- gestegen van € 8,- naar € 9,-. Het tarief voor het aanbieden via de ondergrondse restcontainer met € 0,25 van € 1,25 naar € 1,50. Hierdoor wordt een kostendekkendheid behouden van 80%.

➤ *Rioolheffing*

In het Programma Stedelijk Water (voorheen vGRP) is aangegeven op welke plekken welke voorzieningen zijn of worden gerealiseerd, op welke wijze de gemeente inhoud geeft aan zijn zorgplichten voor afvalwater, regenwater en grondwater. Ook is aangegeven hoe de afstemming is geregeld tussen de gemeente en het waterschap en wat de gevolgen voor het milieu zijn van de aanwezige voorzieningen en de in het plan aangekondigde activiteiten.

De kosten van de invulling van de zorgtaken voor afvalwater, regenwater en grondwater en de daarmee samenhangende zorg voor het gemeentelijke rioleringsstelsel worden gedekt uit de rioolheffing. De aanleg van nieuwe rioleringsstelsels wordt betaald uit planontwikkeling/grondexploitatie.

De opbrengsten van de rioolheffing dient als dekking van de uitgaven voor het in stand houden van de riolering, het afvoeren van huishoudelijk en bedrijfsafvalwater, het afvoeren van hemelwater en het treffen van maatregelen ter voorkoming of beperking van nadelige gevolgen van de grondwaterstand.

Het belastbaar feit van deze heffing is een perceel dat direct of indirect is aangesloten op de gemeentelijke riolering. Belastingplichtig is de eigenaar van een perceel.

Het Programma Stedelijk Water geldt voor de periode 2021-2025. Op basis van dit programma zijn financiële kaders opgenomen en wordt een tarief berekend met als uitgangspunt het wettelijk toegestane dekkingspercentage van maximaal 100%. Het streven is om de tarieven zodanig vast te stellen dat de geraamde opbrengst gelijk is aan de geraamde lasten. Deze berekeningsmethode resulteert voor 2024 in hogere tarieven ten opzichte van 2023. Voornaamste oorzaak is de algemene indexering van de toe te rekenen kosten.

Paragraaf Lokale heffingen

In de (kosten-) onderbouwing van de rioolheffing zijn de volgende componenten meegenomen:

- De reguliere kosten welke betrekking hebben op het beheer- en onderhoud van het rioolstelsel. Deze kosten bestaan onder andere uit: onderzoekskosten rioolstelsel, klein onderhoud/instandhouding rioolstelsel, dotatie aan de voorziening groot onderhoud en vervangingsinvesteringen, kapitaallasten investeringen en doorbelaste kosten (waaronder personeelskosten).

Extracomptabel worden de volgende kosten toegerekend:

- Compensabele BTW berekend over de reguliere kosten (waarover BTW verschuldigd is), de oude kapitaallasten (investeringen) en de investeringen gedekt uit de voorziening groot onderhoud en vervangingsinvesteringen;
- En overige toe te rekenen kosten van onder andere straatreiniging en kosten SVHW.

Kostendekkendheid - Rioolheffing	2024
Kosten taakveld(en), incl (omslag)rente	4.734.300
Inkomsten taakveld(en), exclusief heffingen	-
<i>Netto kosten taakveld:</i>	4.734.300
<i>Toe te rekenen kosten:</i>	
- Overhead, incl (omslag)rente	355.200
- Kosten toe te rekenen van overige taakvelden (incl omslagrente)	317.100
- BTW *	859.200
Totale kosten	6.265.800
Opbrengst heffingen	-6.205.100
Dekkingspercentage	99,0%
* De BTW zoals opgenomen in de tabel (via BCF compensabele) BTW over gemaakte kosten in het kader van heffingen zoals riool- en afvalstoffenheffing.	

➤ *Bedrijven InvesteringsZone (BIZ)*

Via een bijdrage worden ondernemers in een bepaalde zone binnen de gemeente voor ten hoogste vijf jaren verplicht gesteld een financiële bijdrage te leveren ter bekostiging van investeringen in de leefbaarheid, veiligheid, ruimtelijke kwaliteit of een nader publiek belang in de openbare ruimte. De investeringen zijn een aanvulling op (reguliere) diensten die door de gemeente worden uitgevoerd en ze moeten in het verlengde daarvan liggen. De BIZ-bijdrage is daarom een bestemmingsbelasting. De investeringen worden namens de ondernemers uitgevoerd door een stichting waarbij de gemeente slechts het innen en het uitkeren – als subsidie – van de BIZ-bijdrage uitvoert. Onze gemeente kent 4 BI-zones. Dit is een zone in Stellendam (2 bedrijventerreinen), Oude-Tonge (bedrijfsterrein), Middelharnis (winkelcentrum) en in Ouddorp (winkelcentrum). De 5-jaars termijn voor de zone in Ouddorp loopt eind 2023 af. Een nieuwe draagvlakmeting wordt in november/december 2023 gehouden om (bij een positieve uitslag) dit te continueren.

➤ *Marktgeld*

Onder marktgelden worden rechten geheven voor het ter beschikking stellen van een standplaats op een markt, de verleende diensten of het gebruik van hulpmiddelen die met de standplaats verband houden. Het marktgeld wordt in rekening gebracht aan degene aan wie een standplaats ter beschikking is gesteld.

Paragraaf Lokale heffingen

Marktgeld is een retributie. Er kunnen alleen kosten worden verhaald die verband houden met het gebruik van standplaatsen op de aangewezen markten. De kosten voor met name energie zijn behoorlijk gestegen waardoor de kostendekkendheid is afgenomen ten opzichte van 2023.

Kostendekkendheid - Markten	2024
Kosten taakveld(en), incl (omslag)rente	60.000
Inkomsten taakveld(en), exclusief heffingen	-
<i>Netto kosten taakveld:</i>	60.000
<i>Toe te rekenen kosten:</i>	
- Overhead, incl (omslag)rente	12.500
- BTW *	nvt
Totale kosten	72.500
Opbrengst heffingen	-39.400
Dekkingspercentage	54,3%
* De BTW zoals opgenomen in de tabel (via BCF compensabele) BTW over gemaakte kosten in het kader van heffingen zoals riool- en afvalstoffenheffing.	

➤ *Lijkbezorgingsrechten*

Onder lijkbezorgingsrechten worden rechten geheven voor het gebruik van de begraafplaats en voor het door onze gemeente verlenen van diensten in verband met de begraafplaats. Deze rechten worden in rekening gebracht bij de aanvrager dan wel ten behoeve van wie de dienst wordt verricht.

Bij de lijkbezorgingsrechten kunnen alleen kosten worden verhaald die verband houden met het gebruik van de begraafplaatsen. De kostendekkendheid is van 78% gedaald naar 68%. Dit wordt veroorzaakt door hogere toegerekende lasten, waarbij de geraamde opbrengsten nagenoeg gelijk zijn gebleven.

De tarieven 2024 zullen bij het vaststellen van de verordening Lijkbezorgingsrechten 2024 nader worden toegelicht.

Kostendekkendheid - Begraafrechten	2024
Kosten taakveld(en), incl (omslag)rente	1.229.900
Inkomsten taakveld(en), exclusief heffingen	-
<i>Netto kosten taakveld:</i>	1.229.900
<i>Toe te rekenen kosten:</i>	
- Overhead, incl (omslag)rente	318.000
- BTW *	nvt
Totale kosten	1.547.900
Opbrengst heffingen	-1.046.800
Dekkingspercentage	68%
* De BTW zoals opgenomen in de tabel (via BCF compensabele) BTW over gemaakte kosten in het kader van heffingen zoals riool- en afvalstoffenheffing.	

Paragraaf Lokale heffingen

➤ Leges

Leges is een verzamelbegrip en de aard van leges is divers. Onder leges worden verschillende rechten geheven voor het genot van door de gemeente verstrekte diensten. In de legesverordening zijn 3 titels opgenomen waarbij elke titel meerdere hoofdstukken kent.

In titel 1 gaat het om activiteiten die onder de algemene dienstverlening vallen. Dit zijn o.a. Burgerlijke stand, reisdocumenten, ID-kaarten, rijbewijzen, verkeer en vervoer, kabels en leidingen etc.

In titel 2 gaat het om dienstverlening die behoort bij de fysieke leefomgeving. Dit zijn o.a. alle aanvragen rondom een omgevingsvergunning, bestemmingswijzigingen e.d.

In titel 3 gaat het om dienstverlening die valt onder de Europese dienstenrichtlijn. Dit zijn met name aanvragen voor vergunningen van drank- en horeca, evenementen, exploitatievergunning APV, overige ontheffingen etc.

Binnen de legesverordening zijn activiteiten opgenomen die wettelijk zijn gemaximeerd en waarvoor een afdracht aan het Rijk moet plaatsvinden. Ook bij de legesverordening kunnen alleen kosten verhaald worden die verband houden met die dienstverlening.

Recapitulatie Titel 1, 2 en 3	Taakveld	Overhead	Totale Kosten	Totale Opbrengsten	Kostendekking
Kostendekking Titel 1	948.783	369.206	1.317.989	1.216.626	92,31%
Kostendekking Titel 2*	1.154.100	722.600	1.876.700	1.762.200	93,90%
Kostendekking Titel 3	76.706	49.631	126.337	54.739	43,33%
Kostendekking totale tarieventabel	2.179.589	1.141.437	3.321.026	3.033.565	91,34%

*Ten tijde van het opstellen van de begroting is er als gevolg van de invoering van de Omgevingswet nog geen inzicht in de verwachte aantallen m.b.t. de diverse aanvragen omgevingsvergunningen. Op voorhand is uitgegaan van een zelfde percentage kostendekkendheid als 2023. Bij de vaststelling van de Legesverordening 2024 kan het definitieve percentage worden bepaald.

➤ Haven- en kadegeld

Binnen onze gemeente is een haven- en kadegeldverordening van kracht voor een aantal gemeentelijke havens.

Onder het havengeld wordt een recht geheven voor het kortstondig gebruik van de haven met een vaartuig of voor het genot van door of vanwege de gemeente in verband hiermee verleende diensten. Belastingplichtig voor het havengeld is de schipper van het vaartuig.

Onder het kadegeld wordt een recht geheven voor het gebruik van de haven voor het laden, lossen of opslaan van goederen of voor het genot van door of vanwege de gemeente in verband hiermee verleende diensten. Belastingplichtig is degene die van de haven gebruikt maakt om goederen te laden, te lossen of op te slaan of om er te verblijven in een camper.

Paragraaf Lokale heffingen

Kostendekkendheid - Havengeld	2024
Kosten taakveld(en), incl (omslag)rente	983.000
Inkomsten taakveld(en), exclusief heffingen	-170.600
<i>Netto kosten taakveld:</i>	812.400
<i>Toe te rekenen kosten:</i>	
- Overhead, incl (omslag)rente	117.800
- BTW *	nvt
Totale kosten	930.200
Opbrengst heffingen	-181.700
Dekkingspercentage	20%
* De BTW is niet van toepassing.	

➤ Overzicht geraamde opbrengsten

Belastingsoort	Begroting 2023 (€)	Begroting 2024 (€)
Onroerende-zaakbelastingen	10.483.100	11.332.000
(Water)toeristenbelasting	3.214.500	3.601.000
Forensenbelasting	940.900	1.037.000
Precariobelasting	41.600	25.000
Bedrijfsinvesteringszone (BIZ)	253.500	272.700
Afvalstoffenheffing	6.339.100	6.748.400
Rioolheffing	5.990.600	6.205.100
Leges	2.212.400	3.024.800
Lijkbezorgingsrechten	996.800	1.046.800
Marktgelden	53.300	39.400
Haven- en kadegelden	150.300	181.700
Totaal:	30.676.100	33.513.900

➤ Overzicht tarieven

Belastingsoort	Tarief	Tarief
	2023	2024
OZB – eigen. n-w	0,13554%	0,13593%
OZB – gebr. n-w	0,09762%	0,09600%
OZB – eig. woning	0,09342%	0,09001%
Forensenbelasting	4 klassen	4 klassen
	tot max € 491,-	tot max € 528,-
Land- en watertoeristenbelasting	€ 1,50	€ 1,50
Afvalstoffenheffing	<i>Vast</i> - € 225,- <i>Variabel</i> - € 8,- per container / € 1,25 per zak	<i>Vast</i> - € 243,50 <i>Variabel</i> - € 9,- per container / € 1,50 per zak
Rioolheffing (n-w)	0,0931%	0,0977%
Rioolheffing (w)	€ 192,-	€ 202,-
Rioolheffing (recreatiewoningen)	€ 117,-	€ 123,-

Paragraaf Lokale heffingen

Ontwikkeling woonlastendruk

In onderstaand overzicht is een algemene indruk gegeven van de ontwikkeling van de woonlastendruk binnen de gemeente Goeree-Overflakkee. De vergelijking is gemaakt voor zowel meer- als éénpersoonshuishoudens, waarbij de gemiddelde WOZ-stijging is gebaseerd op de prognoses van het SVHW.

Ontwikkeling gemeentelijke lastendruk	Parameters/tarieven		Belastingdruk		Verschillen	
	2023	2024	2023	2024	€	%
* Waarestijging WOZ (landelijk gemiddelde)		3,5%				
* Gemiddelde WOZ waarde woning**	€ 407.100	€ 421.300				
- OZB	0,09342%	0,09342%	€ 380,31	€ 393,58	€ 13,27	3,49%
- rioolheffing (eigenaren)	€ 192,00	€ 202,00	€ 192,00	€ 202,00	€ 10,00	5,21%
- afvalstoffenheffing*	€ 297,00	€ 315,50	€ 297,00	€ 315,50	€ 18,50	6,23%
>> verschillen (totaalniveau)			€ 869,31	€ 911,08	€ 41,77	4,80%
* Afvalstoffenheffing is als volgt opgebouwd: € 243,50 vast tarief + € 72,- variabel (= gemiddeld 8 ledigingen van € 9,-).						
** De gemiddelde WOZ-waarde van een woning op Goeree-Overflakkee is per 01-01-2022 € 407.100,- (bron: Waarstaatjegemeente.nl / VNG WOZ-datacenter). Wegens het ontbreken van een nieuw gemiddelde per 01-01-2023 is deze verhoogd met de landelijk gemiddelde stijgingspercentage van 3,5% volgens de "Staat van de WOZ 2023" opgesteld door de Waarderingskamer.						

➤ Kwijtscheldingsbeleid gemeente

Op grond van de Invorderingswet 1990 kunnen gemeenten kwijtschelding verlenen voor gemeentelijke heffingen, zij kunnen zelf beslissen voor welke heffingen kwijtschelding mogelijk is.

Onze gemeente heeft een verordening kwijtschelding. Kwijtschelding kan voor de volgende belastingen worden verleend: OZB, afvalstoffenheffing (basistarief voor 100%, variabele tarief gedeeltelijk) en rioolheffing.

De gemeente geeft toepassing aan de maximale mogelijkheden, zijnde 100%. Ook natuurlijke personen met een bedrijf of zelfstandig beroep komen onder bepaalde voorwaarden voor kwijtschelding in aanmerking.

SVHW voert voor ons de toetsing van kwijtscheldingsverzoeken uit. SVHW neemt deel aan de automatische beoordeling van een deel van de kwijtscheldingsaanvragen. Dit gebeurt bij Stichting Inlichtingenbureau, opgericht door het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Uiteraard kunnen belastingplichtigen ook zelf een verzoek om kwijtschelding indienen bij SVHW.

De uitgaven als gevolg van kwijtschelding zijn voor onze gemeente in 2024 en verder jaarlijks begroot op ongeveer € 135.400,-.

➤ Algemene externe ontwikkelingen

Voor meer informatie op het gebied van de gemeentelijke heffingen en WOZ verwijzen wij u naar <http://www.vng.nl/onderwerpenindex/belastingen>

Daar vindt u ook een actueel overzicht van de laatste ontwikkelingen en kabinetsvoornemens

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen

Dit onderdeel gaat met name in op het beheren en de kosten van wegen, riolering, gebouwen, infrastructuur kunstwerken en dergelijke. Het in stand houden van kapitaalgoederen, op het afgesproken kwaliteitsniveau, beslaat een substantieel deel van de begroting. Een goed overzicht is daarom van belang voor een juist inzicht in de financiële positie.

In de openbare ruimte heeft een belangrijke maatschappelijke functie. Daarin vindt een groot aantal activiteiten plaats, zoals wonen, werken en recreëren. Daarvoor zijn veel kapitaalgoederen nodig met betrekking tot wegen, rioleringen, kunstwerken, groen, verlichting en gebouwen. De kwaliteit en het functioneren van de kapitaalgoederen en het onderhoud daarvan is bepalend voor de uitstraling van onze gemeente en uiteraard voor de benodigde vervangingsinvesteringen en structurele (groot) onderhoudslasten.

Onze gemeente beschikt over beleids- en beheerplannen voor de openbare ruimte. In beleidsplannen is het kwaliteitsniveau en het daarbij behorende kostenniveau opgenomen en verwerkt in de begroting. In de in 2020 geactualiseerde Beleidsnota reserves en voorzieningen is nader ingegaan op het vormen van voorzieningen en bestemmingsreserves om onder meer kosten voor (groot) onderhoud en investeringen meerjarig te kunnen dekken. Als alle beleidsplannen met betrekking tot het gewenste kwaliteitsniveau en de beschikbare middelen zijn vastgesteld, ontstaat inzicht in het onderhoudsniveau in relatie tot de benodigde middelen. In 2023 zal in het kader van het Integraal Maatschappelijk Beleidskader een nieuwe herijking plaats vinden van middelen, beeldkwaliteit en het areaal.

Onderhoudsvoorzieningen worden gevormd om de onderhoudslasten van een kapitaalgoed te egaliseren over de gebruiksduur van het kapitaalgoed. In haar 'Notitie verkrijging/vervaardiging en onderhoud van kapitaalgoederen' schrijft de Commissie BBV (Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten) voor dat een onderhoudsvoorziening alleen mag worden gevormd indien een adequaat beheerplan voorhanden is. Zodoende mogen kosten van (groot) onderhoud alleen dan ten laste van een gevormde voorziening worden gebracht, indien een recent beheerplan van het desbetreffende kapitaalgoed aanwezig is. Indien het hieraan ontbreekt, kunnen de kosten van groot onderhoud wel door een daartoe gevormde reserve worden gedekt.

Wegen

Het beleid met betrekking tot het beheer en onderhoud van wegen in 2022 is gebaseerd op het Wegenbeheerplan 2018-2022. Hierin wordt voor de ca. 2.5 miljoen m² verharding voor de komende jaren een beeld geschetst over de financiële impact van het onderhoud en wordt het programma voor de komende jaren omschreven.

Kerncijfers Wegen	
> Elementenverharding (inclusief halfverharding)	1.870.168 m ²
> Asphaltverharding	898.871 m ²

In onderstaande tabel worden de kosten voor het begrotingsjaar 2024 weergegeven:

Onderhoud kapitaalgoederen wegen	Begroot 2024
Onderhoud kapitaalgoederen	1.761.800
Voorzieningen	-
Kapitaallasten	488.100
Totaal	2.249.900

Tevens is in de begroting een investeringsbudget van € 1.100.000,- opgenomen voor reconstructie van de wegen.

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Kunstwerken

Beleidskader

In 2021 is het beheerplan Civiele Kunstwerken vastgesteld. In het beheerplan is het beleidskader gebaseerd op de Richtinggevende startnotitie Omgevingsvisie waarin is opgenomen dat de gemeente Goeree-Overflakkee een aantrekkelijk eiland wil zijn voor haar eigen inwoners en toeristen. Er wordt daarom ingezet op een openbare ruimte met een schone en fraaie uitstraling. Omdat op dit moment een forse achterstand bestaat in het onderhoud en beheer van de civiele kunstwerken, wordt de komende periode een kwaliteitsniveau B (redelijk) nagestreefd. Definitieve vaststelling van de beeldkwaliteit zal plaatsvinden binnen het Integraal Maatschappelijk Beleidskader.

Beheerplan

De gemeente beheert een groot aantal civiele kunstwerken. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in kademuren (5.472 meter), glooiingen (9.356 meter), keerwanden (1.726 meter), 66 bruggen, 2 onderdoorgangen, 9 sluizen, 21 stuwen, 4 uitkijktorens en een groot aantal kleine kunstwerken in de vorm van trappen en hekken. Bij sommige kunstwerken ontbreken parameters die informatie geven over de kwaliteit (bijvoorbeeld het jaar van aanleg of inspectieresultaten). Met name de kleinere kunstwerken zijn nog niet volledig in beeld en nog niet opgenomen in het beheersysteem.

De komende jaren ligt de focus op het op orde krijgen van de gegevens in het beheersysteem, de inspectie van alle civiele kunstwerken en het inhalen van achterstanden in het onderhoud. Hiervoor is in 2023 een MJOP Bruggen opgesteld. Aansluitend volgen in de komende jaren de MJOP's voor als objectgroepen, zoals sluizen, kademuren en stuwen. In bijna alle kernen zijn grote vervangingsinvesteringen nodig aan de kademuren en glooiingen.

Financiële consequenties

In onderstaande tabel worden de kosten voor het begrotingsjaar 2024 weergegeven:

Onderhoud kapitaalgoederen kunstwerken	Begroot 2024
Onderhoud kapitaalgoederen	1.209.200
Storting voorzieningen / reserves	837.900
Kapitaallasten	370.400
Totaal	2.417.500

Opgemerkt wordt dat de exploitatiekosten de komende jaren verder toe nemen door kapitaallasten die voortkomen uit de investeringen ten behoeve van de waterkeringen en glooiingen. Deze zijn in beeld gebracht en financieel vertaald in de begroting.

Openbare Verlichting

Beleidskader

In 2015 is de beleidsnota "Samen op weg naar een duurzame openbare verlichting! Beleidsplan 2015-2024" vastgesteld. Het beleidsplan 2015-2024 is een nadere uitwerking van de "Startnotitie beleidsplan en beheerplan openbare verlichting 2015-2024".

Het beleidsplan heeft betrekking op het onderhoud en de instandhouding van de openbare verlichting in de gemeente. De nota beschrijft het kosteneffectief onderhouden en renoveren van ons areaal lichtmasten, waarbij duurzaamheid een basisgedachte is. Duurzame materialen en energiezuinige armaturen en langere levensduren zorgen voor een investering in de toekomst. Hierbij worden de duurzaamheidsdoelen van de gemeente, maar ook landelijke energiedoelstellingen haalbaar gemaakt.

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Beheerplan

In de startnotitie “Beleidsplan en beheerplan openbare verlichting 2015-2024” is aangegeven welke maatregelen noodzakelijk én mogelijk zijn om de openbare verlichting veilig, verantwoord en duurzaam te beheren en tegen welke kosten. De relevante kaders die onder meer het gevolg zijn van de keuze voor het scenario “Duurzaam” zijn in het beleidsplan beschreven. De operationele invulling die het gevolg is van deze keuze is in dit beheerplan “Openbare Verlichting 2015 - 2024” opgenomen.

Financiële consequenties

In onderstaande tabel worden de kosten voor het begrotingsjaar 2024 weergegeven:

Onderhoud kapitaalgoederen openbare verlichting	Begroot 2024
Onderhoud kapitaalgoederen	188.000
Storting voorzieningen	-
Kapitaallasten	251.900
Totaal	439.900

Naast het reguliere budget voor onderhoud van de openbare verlichting is jaarlijks een investeringsbudget beschikbaar van € 340.000,- voor renovatieprojecten.

Groenvoorziening

In 2014 zijn alle groenelementen opgenomen in het beheerpakket groen. Dit vormt mede de basis voor het opgestelde groenkwaliteitsplan 2016. Dit groenkwaliteitsplan is opgebouwd uit de structuur van het groen, het beheren van het groen en de verbetering- en uitbreidingsvoorstellen op dit gebied. Tevens zijn keuzes gemaakt ten aanzien van de te hanteren kwaliteitsniveaus in relatie tot de kosten.

Het groenkwaliteitsplan, beschrijft de richtlijnen voor het onderhoud van het openbaar groen. Het plan gaat uit van het doelmatig beheren van de voorziening met daarbij het creëren van mogelijkheden voor het accentueren van bepaalde delen van deze voorzieningen. Een en ander dient afgestemd te worden in samenhang met de beschikbare financiële middelen.

Kerncijfers Groen		
> Aantal bomen	18.236	stuks
> Bosplantsoen	6.820	are
> Sierplantsoen	3.293	are
> Grassen	14.940	are
> Hagen	150	are

In onderstaande tabel worden de kosten voor het begrotingsjaar 2024 weergegeven:

Onderhoud kapitaalgoederen groenvoorziening	Begroot 2024
Onderhoud kapitaalgoederen	389.100
Storting voorzieningen	-
Kapitaallasten	67.700
Totaal	456.800

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Begraafplaatsen

Het beheerplan voor de begraafplaatsen is in combinatie met het opstellen van het groenkwaliteitsplan bepaald. Een en ander is nader toegelicht onder de paragraaf 'groenvoorziening'. Bij het opstellen van het beheerplan is kritisch gekeken naar het onderhoudsniveau, waarbij het huidige intensieve beheer als aandachtspunt geldt. Verder is de aanpak, daar waar nodig, geharmoniseerd en plaatsgebonden kenmerken en gebruiken zijn als toetsingskader vastgelegd.

Onderhoud van de begraafplaatsen zal in 2024 planmatig en vooralsnog ongewijzigd worden uitgevoerd.

In onderstaande tabel worden de kosten voor het begrotingsjaar 2024 weergegeven:

Onderhoud kapitaalgoederen begraafplaatsen	Begroot 2024
Onderhoud kapitaalgoederen	145.700
Storting voorzieningen	65.000
Kapitaallasten	134.700
Totaal	345.400

Speelplaatsen

In 2017 is de speelnotitie vastgesteld. Dit plan gaat niet alleen uit van het beheren, maar ook van het doelmatig inzetten van voorzieningen afgestemd op leeftijdsgroepen en wensen. De speeltoestellen zijn periodiek getoetst of ze voldoen aan de wettelijke vereisten van het Warenwetbesluit attractie- en speeltoestellen. De inspecties zijn vastgelegd in een logboek. Bij gebleken gebreken zijn reparaties uitgevoerd of het toestel is vervangen dan wel verwijderd. Thans heeft de gemeente Goeree-Overflakkee 772 speelobjecten in beheer.

In onderstaande tabel worden de kosten voor het begrotingsjaar 2024 weergegeven:

Onderhoud kapitaalgoederen speelvoorzieningen	Begroot 2024
Onderhoud kapitaalgoederen	63.900
Storting voorzieningen	-
Kapitaallasten	63.800
Totaal	127.700

Waterplan

In het waterplan wordt ingegaan op de knelpunten en risico's in het watersysteem. Het eilandelijk waterplan wordt gezien als paraplu waaraan diverse soorten aan water gerelateerd beleid opgehangen kan worden. Voorbeelden van beleidsplannen die gerelateerd zijn aan het 'waterplan', zijn het baggerplan, Programma Stedelijk Water (PSW), eilandelijk Grondwaterplan en basis rioleringsplannen. Met het waterschap wordt samengewerkt om te komen tot een integrale aanpak van alle aspecten die te maken hebben met riolering en water. In 2023 wordt het baggerbeheerplan geactualiseerd. Op basis van dit plan wordt inzichtelijk wat de meerjarige onderhoudskosten zullen zijn.

In onderstaande tabel worden de kosten voor het begrotingsjaar 2024 weergegeven:

Onderhoud kapitaalgoederen waterwerken	Begroot 2024
Onderhoud kapitaalgoederen	184.500
Storting voorzieningen	-
Kapitaallasten	2.700
Totaal	187.200

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Riolering

Beleidskader

In het Programma Stedelijk Water (PSW) geeft de gemeente aan hoe ze denkt invulling te geven aan de zorgplichten, die ze heeft voor:

1. een doelmatige inzameling en transport van afvalwater dat vrijkomt bij de binnen het grondgebied van de gemeente gelegen percelen;
2. de doelmatige inzameling en verwerking van afvloeiend hemelwater;
3. het in openbaar gemeentelijk gebied treffen van doelmatige maatregelen om structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand voor de aan de grond gegeven bestemming te voorkomen of te beperken.

Beheerplan

In het PSW, dat samen met het waterschap is gevormd en opgesteld, wordt aangegeven wat de jaarlijkse kosten zijn van exploitatie en vervanging voor de komende periode. Verder is in het kostendekkingsplan, als onderdeel van het PSW, aangegeven hoe deze kosten worden gedekt. Dit vormt de basis voor de berekening van de rioolheffing.

Het in het PSW aangegeven beleid wordt in de jaarlijks op te stellen operationele programma's (werkplannen) uitgewerkt op detailniveau. De operationele programma's en de projectplannen vormen de basis voor de te ramen onderhoudskosten in de begroting. In het PSW zijn vanuit efficiency oogpunt zoveel mogelijk crosslinks gelegd met het onderhoud van andere kapitaalgoederen. Waar mogelijk is aansluiting gezocht met het onderhoud aan wegen.

Kerncijfers Riolering		
> Riool	555	km
> Rioolkolken	+/- 2.200	stuks
> Rioolgemalen	785	stuks

Financiële consequenties

In onderstaande tabel worden de kosten voor het begrotingsjaar 2024 weergegeven:

Onderhoud kapitaalgoederen riolering	Begroot 2024
Onderhoud kapitaalgoederen	530.400
Storting voorzieningen	1.198.500
Kapitaallasten	1.023.000
Totaal	2.751.900

De lasten van groot onderhoud en van vervangingsinvesteringen worden gedekt uit de daartoe bestemde voorziening. In 2024 is ten laste van deze voorziening een mutatie van € 2.200.000,- geraamd.

Gebouwen

Beleidskader

Het beleidskader voor de uitvoering van het planmatig onderhoud aan de gemeentelijke gebouwen is de rapportage "Planmatig onderhoud 2020 – 2029". Hierin wordt inzichtelijk gemaakt welke structurele onderhoudswerkzaamheden noodzakelijk zijn, gekoppeld aan een toekomstvisie voor het gebruik van de gebouwen. Binnen het beleidskader is het efficiënt uitbesteden van planmatige onderhoudswerkzaamheden een doorlopend aandachtspunt.

Beheerplan

Het meerjarenonderhoudsplan gebouwen wordt 2-jaarlijks door het college vastgesteld. De gemeente Goeree-Overflakkee heeft ongeveer 120 gemeentelijke gebouwen waarop planmatig on-

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

derhoud plaatsvindt. Dit varieert van huisvesting van gemeentelijke diensten tot zwembaden en opstallen bij begraafplaatsen en monumentale kerktorens en van dorps- en verenigingsgebouwen tot brandweerkazernes. Tevens worden de gym- en sportzalen en een deel van de sportcomplexen onderhouden en beheerd.

In het kader van het Integraal Huisvesting Plan Onderwijs en de kansenversneller Maatschappelijk Vastgoed is de dotatie aan de onderhoudsvoorziening van een aantal dorpshuizen en gymzalen stopgezet per 1 januari 2026. Voor deze gebouwen geldt ook dat we in de komende periode terughoudend zijn met het planmatig onderhoud.

Financiële consequenties

In onderstaande tabel worden de kosten voor het begrotingsjaar 2024 weergegeven:

Onderhoud kapitaalgoederen			
Gebouwen en overig vastgoed	Onderhoud kap.goed. B2024	Storting voorziening B2024	Kapitaallasten B2024
Verenigingsgebouwen/dorpshuizen	132.000	641.200	355.200
Gymzalen	22.000	69.200	36.600
Brandweerkazernes	9.700	12.400	15.700
Woningen	8.100	23.500	64.100
Recreatiecentrum de Staver	118.300	226.700	428.400
Zwembad 't Zuiderdiep	69.900	72.000	122.100
Sporthal De Gooye	28.000	44.000	25.800
Sportcomplexen/terreinen	392.300	79.200	737.600
Monumenten, torens en molens	76.600	54.500	20.800
Het Binnenhof (Pascal 40, Middelhamis)	64.500	213.000	183.000
Kinderopvang	5.400	22.000	16.900
Woonwagencentra	8.700	46.500	25.100
Huisvesting gemeentelijke gebouwen	99.000	300.000	578.900
Gemeentelijke werkplaatsen	25.900	131.500	85.000
Overige gebouwen	59.200	126.500	198.700
Totaal	1.119.600	2.062.200	2.893.900

Paragraaf Verbonden partijen

Inleiding

Verbonden partijen zijn rechtspersonen waarin de gemeente én een bestuurlijk én een financieel belang heeft.

Er is sprake van bestuurlijk belang als:

- de gemeente een zetel in het bestuur heeft
- de gemeente stemrecht heeft

Er is sprake van financieel belang als:

- de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld die ze kwijt zijn bij een faillissement van de verbonden partij
- het mogelijk is om financiële problemen bij de verbonden partij te verhalen op de gemeente.

Algemeen

Hieronder staan alle gemeenschappelijke regelingen, stichtingen, verenigingen of vennootschappen waar de gemeente Goeree-Overflakkee in deelneemt. De gemeenschappelijke regelingen voeren beleid en beheer op de betreffende terreinen uit voor de gemeente. Meestal kiest de gemeente voor een gemeenschappelijke regeling als de gemeente dit beleid niet zelf wil of doeltreffend kan uitvoeren. De deelname in het aandelenkapitaal van een aantal vennootschappen vloeit in hoofdzaak voort uit de van oudsher maatschappelijke belangen die door deze vennootschappen worden (of werden) nagestreefd.

Nr.	Gemeenschappelijke regelingen	Begrotingsonderdeel
1.	Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond (VRR)	Thema: Openbare orde en veiligheid
2.	GGD Rotterdam-Rijnmond	Thema: Ondersteuning en zorg voor de inwoners in een kwetsbare periode
3.	DCMR Milieudienst Rijnmond	Thema: Ruimte en wonen
4.	Jeugdhulp Rijnmond	Thema: Ondersteuning en zorg voor de inwoners in een kwetsbare periode
5.	Samenwerkingsverband Vastgoedinformatie Heffing en Waardebepaling (SVHW)	Algemene dekkingsmiddelen
Nr.	Vennootschappen en coöperaties	Begrotingsonderdeel
6.	ZEH	Algemene dekkingsmiddelen
7.	GBE Aqua B.V.	Algemene dekkingsmiddelen
8.	Stedin Holding N	Algemene dekkingsmiddelen
9.	Webego BV	Thema: Blijvend ontwikkelen
10.	Bedrijvenpark Oostflakkee beheer BV en CV (BPO)	Thema: Bedrijvigheid
11.	Suijssenwaerde BV en CV	Thema: Ruimte en wonen
12.	N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	Algemene dekkingsmiddelen
13.	United Fish Auctions N.V. (UFA)	Thema: Bedrijvigheid
14.	Coöperatie Deltawind U.A.	Thema: Duurzame ontwikkeling
15.	Gemeentelijke Vervoercentrale Zeeland B.V. (GVC)	Thema: Ondersteuning en zorg voor de inwoners in een kwetsbare periode
16.	RAD HW B.V.	Thema: Leefomgeving
Nr.	Stichtingen en verenigingen	Begrotingsonderdeel
17.	Stichting CJG Rijnmond	Thema: Ondersteuning en zorg voor de inwoners in een kwetsbare periode

Paragraaf Verbonden partijen

nr.	Gemeenschappelijke regelingen	Geprognosticeerd Eigen vermogen		Geprognosticeerd Vreemd vermogen		Bijdrage door GO		
		31-12-2023	31-12-2024	31-12-2023	31-12-2024	werkelijk 2022	begroot 2023	begroot 2024
1	Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond VRR	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	€ 2.849.067	€ 3.478.200	€ 3.927.800
2	GGD Rotterdam-Rijnmond	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	€ 352.696	€ 318.000	€ 450.000
3	DCMR Milieudienst Rijnmond	2,9 mln.	2,9 mln.	14 mln.	12,4 mln.	€ 1.603.372	€ 1.726.400	€ 1.921.600
4	Jeugdhulp Rijnmond	n.v.t.	n.v.t.	n.n.b.	n.n.b.	€ 6.183.000	€ 6.329.991	€ 6.748.685
5	Samenw.Vastgoedinfo.Heffing en Waardebepaling	€ 765.000	€ 765.000	€ 5.931.000	€ 5.832.000	€ 604.457	€ 726.800	€ 816.000
	Totaal bijdragen					€ 11.592.592	€ 12.579.391	€ 13.864.085

nr.	Vennootschappen en Cooperaties	Eigen vermogen		Vreemd vermogen		dividend / rente		
		31-12-2022	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2023	in 2023 over 2022	in 2022 over 2021	begroot 2024
6	ZEH N.V.	€ 1.407.300	n.n.b.	€ 1.731.694	n.n.b.	€ 1.891.361	€ 1.740.052	€ 1.890.000
7	GBE Aqua B.V.	€ 30.452.671	n.n.b.	€ 263.705.830	n.n.b.	-	-	132.440
8	Stedin Holding N.V.	3342 mln.	n.n.b.	5178 mln.	n.n.b.	€ 230.736	€ 45.551	€ 259.400
9	Webege B.V.	€ -219.650	n.n.b.	€ 1.540.820	n.n.b.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
10	Bedrijvenpark Oostflakkee CV	€ 10.664.000	n.n.b.	€ 177.000	n.n.b.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
10a	Bedrijvenpark Oostflakkee BV	€ 43.000	n.n.b.	€ 29.000	n.n.b.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
11	Suijssenwaerde CV	€ -9.839.000	n.n.b.	€ 10.677.000	n.n.b.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
11a	Suijssenwaerde BV	€ -29.000	n.n.b.	€ 29.000	n.n.b.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
12	N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	4615 mln.	n.n.b.	107.459 mln.	n.n.b.	€ 181.252	€ 165.302	€ 108.800
13	United Fish Auctions N.V.	€ 4.878.173	n.n.b.	€ 5.132.940	n.n.b.	€ 0	€ 0	€ 0
14	Cooperatie Deltawind U.A.	€ 33.362.763	n.n.b.	€ 7.400.933	n.n.b.	€ 245	€ 305	€ 300
15	Gemeentelijke vervoercentrale Zeeland B.V.	€ 533.184	n.n.b.	€ 2.287.645	n.n.b.	€ 0	€ 0	€ 0
16	RAD HW B.V.	€ 5.449.611	n.n.b.	€ 12.782.222	n.n.b.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

nr.	Stichting en verenigingen	Eigen vermogen		Vreemd vermogen		Bijdrage door GO		
		31-12-2022	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2023	werkelijk 2022	begroot 2023	begroot 2024
17	Stichting CJG Rijnmond	€ 2.883.772	n.n.b.	€ 8.377.208	n.n.b.	€ 1.392.837	€ 1.640.100	€ 1.778.600

1. Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond

Beleidsdoelstelling / openbaar belang	De gemeente Goeree-Overflakkee is ingedeeld in de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond (VRR). De VRR heeft als doel: <ul style="list-style-type: none"> - het organiseren en coördineren van werkzaamheden ter voorkoming, beperking en bestrijding van brand, - vervoer van zieken en ongeval-slachtoffers. - organisatie en coördinatie bij ongevallen en rampen.
Vestigingsplaats	Rotterdam
Deelnemers	De gemeenten Albrandswaard, Barendrecht, Capelle aan den IJssel, Goeree-Overflakkee, Krimpen aan den IJssel, Lansingerland, Maassluis, Nissewaard, Ridderkerk, Rotterdam, Schiedam, Vlaarding en Voorne aan Zee.
Bestuurlijk belang	De burgemeester is de vertegenwoordiger van de gemeente in het AB en DB.
Risico's	De personele capaciteit van de brandweervrijwilligers staat onder druk. Het werven van voldoende vrijwilligers die overdag beschikbaar zijn, is moeilijk. Zeker in kleinere dorpskernen is het steeds lastiger om de paraatheid 24 uur per dag, 7 dagen in de week te garanderen. De VRR heeft als prioriteit om de dekking op niveau te krijgen en te houden. Inzet blijft om voldoende vrijwilligers te vinden.
Ontwikkelingen	De aanleiding voor de VRR Ontwikkelagenda was dat het takenpakket van de VRR in het afgelopen decennium aanzienlijk is verbreed. De uitbreiding van taken is o.a. het gevolg van diverse nieuwe ontwikkelingen die gevolgen hebben voor de dienstverlening van de VRR. Om aan de huidige eisen te kunnen voldoen is een aantal scenario's ontwikkeld. In de vergadering van 8 december 2021 heeft het Algemeen Bestuur besloten om uitvoering te geven aan het scenario Basis op orde (scenario 2). In dit scenario zal de basisdienstverlening van de VRR op orde worden gebracht. Dat betekent dat de VRR beter is toegerust voor het bestrijden van incidenten in hoogbouw en de informatievoorziening en informatiebeveiliging wordt verbeterd. Verder kan de organisatie zich aanpassen op de nu al ervaren gevolgen van klimaatverandering en energietransitie. Ook zal de VRR vanuit dit scenario verder investeren en ontwikkelen in de coördinerende en netwerk-rol tijdens crises.

2. GGD Rotterdam-Rijnmond

Beleidsdoelstelling/ openbaar belang	Het beschermen en bevorderen van de gezondheid van de bevolking. En het voorkomen en vroegtijdig opsporen van ziekten onder de bevolking.
Vestigingsplaats	Rotterdam
Deelnemers	Gemeenten Albrandswaard, Barendrecht, Capelle aan den IJssel, Goeree-

Paragraaf Verbonden partijen

	Overflakkee, Krimpen aan den IJssel, Lansingerland, Maassluis, Nissewaard, Ridderkerk, Rotterdam, Schiedam, Vlaardingen en Voorne aan Zee.
Bestuurlijk belang	Het bestuur van de GGD-RR bestaat uit de portefeuillehouders volksgezondheid van de deelnemende gemeenten. Wethouder B.J. Bruggeman is de vertegenwoordiger van de gemeente.
Risico's	<p>Bij het opstellen van een begroting voor de gemeenschappelijke regeling GGD-RR wordt gewerkt met een cyclus van vier jaar. Elke vier jaar wordt de begroting opnieuw opgesteld. Gedurende vier jaar wordt het basistakenpakket niet meer gewijzigd, tenzij onvermijdelijk door onvoorziene ontwikkelingen. Er wordt wel jaarlijks geïndexeerd conform het indexatiepercentage van de Kring van Gemeentesecretarissen.</p> <p>Vanwege een toenemende infectiedruk, aangepaste wet- en regelgeving en bijkomende werklast o.a. op terrein van crisisbeheersing, is de huidige begroting (2019-2022) niet meer toereikend om alle wettelijke basistaken die bij de GGD belegd zijn per 2024 en verder uit voeren. Het leidt tot meerkosten voor specifiek drie basistaken:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ondersteuning en advisering bestuur • GROEP en crisisbeheersing • Infectieziektebestrijding
Ontwikkelingen	<p>De meerkosten 2024-2027 zijn onvermijdbaar als de GGD alle basistaken conform wet- en regelgeving en geldende kwaliteitskaders uit wil kunnen voeren. Met de voorgestelde meerkosten wordt het minimale basistakenpakket in stand gehouden, wat betekent dat de GGD bepaalde toepassingen uit de coronaorganisatie niet kan behouden, maar wel een stap voorwaarts zet t.o.v. de GGD van vóór de coronapandemie.</p> <p>Het leidt tot een stijging van +€2,22 op de vaste inwonerbijdrage van €6,23 in 2023 naar €8,45 in 2024.</p>

3. DCMR Milieudienst Rijnmond

Beleidsdoelstelling / openbaar belang	De DCMR zorgt voor een leefbare en veilige regio, waar inwoners prettig kunnen wonen, werken en recreëren. Dit doen zij in opdracht van lokale en regionale overheden. Dat doet de DCMR onder meer door het maken van vergunningen en het handhaven van milieu- en veiligheidsregels.
Vestigingsplaats	Schiedam
Deelnemers	Gemeenten Albrandswaard, Barendrecht, Capelle aan den IJssel, Goeree-Overflakkee, Krimpen aan den IJssel, Lansingerland, Maassluis, Nissewaard, Ridderkerk, Rotterdam, Schiedam, Vlaardingen en Voorne aan Zee en de provincie Zuid-Holland
Bestuurlijk belang	Wethouder D.A. Markwat is de vertegenwoordiger van de gemeente in het AB.
Risico's	<p>Door het herhaalde uitstel van de invoering van de omgevingswet konden de financiële effecten niet goed in kaart worden gebracht. Dit kan mogelijk leiden tot onverwachte kostenstijgingen, waardoor DCMR mogelijk een deel van haar uitgaven niet goed heeft begroot en terug zal moeten naar haar financiers zonder dat dat extra productie oplevert.</p> <p>Voor een aantal specifieke functies en soms ook algemeen is het moeilijk om vacatures in te vullen. Dit is een landelijk beeld en speelt ook bij gemeentes en provincies. Dit kan leiden tot een verminderde dienstverlening, waardoor mogelijk uitvoeringsplannen niet worden gehaald en financiële effecten kunnen optreden bijvoorbeeld lagere dekking voor overhead.</p>
Ontwikkelingen	In de loop van 2022 bleek dat maatregelen nodig waren om een negatief financieel resultaat te voorkomen. De oorzaken lagen in veelal externe omstandigheden, zoals energiekosten en Cao-afspraken. Voor de zomer is besloten om gericht te gaan sturen op het terugdringen van het potentiële tekort.

Paragraaf Verbonden partijen

	Voor onze gemeente is het jaar en werkplan 2022 geëindigd op een overschrijding van 1.936 uren VHT blijft de kerntaak. Als we kijken naar deze overschrijding is dat met name te herleiden aan het cluster reguleren en de urenbegroting hiervoor. Cluster reguleren ("vergunningverlening") veroorzaakt een plus van + 1.180 uur die gedurende het hele jaar opliep, vanwege wettelijke procedures en termijnen. Verder waren de posten "bodem" en "juridische handhaving" ook twee posten die door de positieve economische ontwikkeling op het eiland en de wettelijke taken die daarbij komen kijken vanuit "toezicht" in ruime marge werden overschreden.
--	--

4. Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulp Rijnmond

Beleidsdoelstelling/ openbaar belang	De Jeugdwet stelt de verplichting dat gemeenten binnen aangewezen regio's samenwerken met betrekking tot: <ul style="list-style-type: none"> - het gezamenlijk organiseren van specifieke jeugdhulptaken (Veilig Thuis, jeugdreclassering en jeugdbescherming) - en voor het gezamenlijk inkopen van specialistische jeugdhulp. Hierdoor kan er voldoende kwalitatief en kwantitatief aanbod geboden worden aan de inwoners van de individuele gemeenten.
Vestigingsplaats	Rotterdam
Deelnemers	Gemeenten Albrandswaard, Barendrecht, Capelle aan den IJssel, Goeree-Overflakkee, Krimpen aan den IJssel, Lansingerland, Maassluis, Nissewaard, Ridderkerk, Rotterdam, Schiedam, Vlaardingen en Voorne aan Zee.
Bestuurlijk belang	Wethouder B.J. Bruggeman is de vertegenwoordiger van de gemeente in het AB.
Risico's	Voor de grootste risico's is in samenspraak met de gemeenten een inschatting gemaakt van de kans dat het zich voordoet en de mogelijke financiële impact als het zich voordoet. Het gaat dan met name om: <ol style="list-style-type: none"> 1. Hogere indicatie/toewijzing van hulp dan nodig. Bij diverse opdrachten zijn stijgingen van het gebruik. De omvang van de inzet is de uitkomst van het arrangeren van de hulp bij de hulpvraag. Zonder inhoudelijk verdiepend onderzoek kan niet worden beoordeeld of indicaties hoger zijn dan nodig. 2. Faillissement zorgaanbieder. Hiervan was in 2022 geen sprake. Wel dienden op advies van de Jeugdautoriteit de aanbieders van gesloten jeugdhulp te worden ondersteund met financieringsregelingen (met voldoende zekerheden voor gemeenten), vergoedingen voor leegstand en het tot stand brengen van continuïteitsplannen. 3. Wet wijziging woonplaatsbeginsel. In 2022 werd de aanpassing van het woonplaatsbeginsel doorgevoerd waardoor de zorg voor meer jeugdigen voor rekening van gemeenten in Rijnmond kwam. De eerste inschatting die gemeenten hiervan gaven bleek veel lager dan de werkelijke impact. Dit is de belangrijkste verklaring voor het overschrijden van de begroting.
Ontwikkelingen	Op 1 januari 2022 is de Wet wijziging woonplaatsbeginsel ingegaan. Dit bracht gelijk een (financieel) risico met zich mee. Zie hiervoor punt 3 van de risico's.

5. Samenwerkingsverband Vastgoedinformatie Heffing en Waardebepaling (SVHW)

Beleidsdoelstelling/ openbaar belang	Samenwerking bij het beheer en de uitvoering van vastgoedinformatie, heffing en invordering van waterschapsomslagen en gemeentelijke belastingen en de uitvoering van de Wet Waardering onroerende zaken. De gemeente heeft de heffing en invordering van de gemeentelijke belastingen en de uitvoering van de WOZ ondergebracht bij SVHW.
Vestigingsplaats	Klaaswaal
Deelnemers	Gemeenten Altena, Alblasterdam, Albrandswaard, Barendrecht, Goeree-Overflakkee, Hoeksche Waard, Hardinxveld-Giessendam, Krimpenerwaard, Lansingerland, Nieuwkoop, Voorne aan Zee en Waterschap Hollandse Delta.
Bestuurlijk belang	Wethouder J.W Eijkenduijn is de vertegenwoordiger van de gemeente in het DB- AB.
Risico's	Het SVHW heeft in de paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing voor totaal € 700.000 aan risico's opgenomen. De belangrijkste risico's zijn: <ol style="list-style-type: none"> 1. Informatiebeveiliging en cybercrime. Het risico dat je getroffen wordt door

Paragraaf Verbonden partijen

	<p>een hackaanval of datalek wordt steeds groter. Het SVHW heeft een plan opgesteld hoe men hackers kan weren. Hoe goed je de beveiliging ook op orde hebt, het garandeert niet dat hacken onmogelijk is. Hackers zijn innovatief en schade is dus niet uit te sluiten. Vooral nog heeft het SVHW het risico nog niet verzekerd.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Door de vele bezwaarschriften die worden ingediend moeten hoge proceskostenvergoedingen worden betaald. Deze zijn verwerkt in de begroting maar de omvang hiervan is lastig in te schatten. 3. Prijsontwikkelingen. SVHW maakt bij het opstellen van de begroting per programma een reële en actuele inschatting van de kosten. Er is geprobeerd om de hoge inflatie in 2022 van de energielasten en marktprijzen zo mogelijk in te schatten. Grote onzekerheid heerst hoe de inflatie zich zal ontwikkelen 4. Uittreden van deelnemers of afstoten van diensten door een deelnemer. Het risico van verlies van baten bij uittreden van deelnemers uit de gemeenschappelijke regeling is afgedekt binnen de gemeenschappelijke regeling waarbij de kosten worden opgevangen door de uittredend deelnemer. Maar als een deelnemer een dienst uit het takenpakket afstoot, moeten deze kosten opgevangen worden door de overige deelnemers.
Ontwikkelingen	Er staan geen noemenswaardige ontwikkelingen gepland.

6. Zeeuwse Energie Houdstermaatschappij (ZEH)

Beleidsdoelstelling/ openbaar belang	<p>ZEH richt zich op:</p> <ul style="list-style-type: none"> - het produceren van energie - handel in energie - het aanbieden van energieproducten en diensten op de zakelijke markt. <p>Kernenergie is een overheidstaak. Het indirecte openbaar belang zijn de aandelen van Kerncentrale Borssele die voor een gedeelte in handen zijn van PZEM. De aandelen ZEH zijn weer in handen van (lokale) overheden.</p>
Vestigingsplaats	Middelburg
Aandeelhouders	Provincies Zeeland, Noord-Brabant, Zuid-Holland, gemeenten, Borsele, Goes, Hulst, Kapelle, Middelburg, Reimerswaal, Schouwen-Duiveland, Sluis, Terneuzen, Tholen, Veere, Vlissingen, Bergen op Zoom, Woensdrecht en Goeree-Overflakkee.
Bestuurlijk belang	De gemeente bezit 1,89% van het geplaatst aandelenkapitaal. Wethouder J.W. Eijkenduijn is de vertegenwoordiger van de gemeente in de AvA.
Risico's	De omstandigheden op de energiemarkt blijven lastig. Ontwikkelingen volgen elkaar snel op. Er wordt o.a. gesproken over verlenging van de openstelling van de kerncentrale.
Ontwikkelingen	<p>In november 2021 is het dividendbeleid PZEM vastgesteld door de aandeelhouders. De verwachting is dat in de komende jaren extra dividend uitgekeerd wordt. Dit wordt voornamelijk niet opgenomen in de begroting maar geraamd bij een tussentijdse rapportage als de aandeelhouders daadwerkelijk besloten hebben om tot uitkering over te gaan. Er wordt voorafgaand aan de dividenduitkering een financiële stresstest uitgevoerd om te bezien of uitkering mogelijk is. In 2022 is voor het eerst een dividend van € 92 miljoen uitgekeerd en in 2023 € 100 miljoen. Na de verkoop van het onderdeel Wholesale eind 2022 (levering aandelen januari 2023). Is er een nieuwe dividend prognose gegeven. De verwachting is een superdividend uit te keren in 2024. Hiermee zou de lening van GBE Aqua volledig kunnen worden afgelost in 2024 en zullen de dividenden in het vervolg vrij ter beschikking staan van de gemeente zie ook hieronder.</p> <p>De naam PZEM is gelijktijdig mee-verkocht, hierdoor zal PZEM in 2023 verder gaan als Zeeuwse Energie Houdstermaatschappij (ZEH)</p> <p>In het voorjaar 2023 zijn de aandeelhouders begonnen met PWC om de aandeelhoudersstrategie te herijken. De verwachting is dat eind oktober 2023 een definitief strategiedocument opgeleverd kan worden.</p>

Paragraaf Verbonden partijen

7. GBE Aqua B.V.

Beleidsdoelstelling/ openbaar belang	Door het drinkwaterbedrijf Evides te scheiden van de commerciële activiteiten van PZEM wordt de wettelijke eis om drinkwaterbedrijven in eigendom te houden van publieke aandeelhouders geborgd. Om deze ontvlechting te bewerkstelligen was het nodig om een nieuwe overheids-BV op te richten die 50% van het aandelenbelang van Evides opneemt. Dit heeft geresulteerd in de oprichting van het Gemeenschappelijk Bezit Evides Aqua BV (GBE Aqua). Het doel van GBEA is het houden en beheren van de aandelen in Evides en het uitoefenen van stemrecht daarop voor eigen rekening en risico, maar ten behoeve van de aandeelhouders van de vennootschap.
Vestigingsplaats	Middelburg
Aandeelhouders	De provincie Zeeland en de gemeenten Terneuzen, Middelburg, Vlissingen, Goes, Schouwen-Duiveland, Hulst, Sluis, Veere, Tholen, Borsele, Reimerswaal, Goeree-Overflakkee, Kapelle, Woensdrecht, Noord-Beveland, Bergen op Zoom.
Bestuurlijk belang	De gemeente bezit 1.892 aandelen elk nominaal € 10,- zijnde 1,892% van het totale aandelenkapitaal bij oprichting. Wethouder J.W. Eijkenduijn vertegenwoordigt de gemeente in de AvA.
Risico's	De risico's zijn minimaal. Evides is een gereguleerd bedrijf die in principe niet failliet kan gaan. De ontvlechting leidt tot voordelen omdat er in deze nieuwe BV dividend uitgekeerd gaat worden. In de vorige constructie verdween het dividend in het resultaat van PZEM, nu komt het direct toe aan de aandeelhouders.
Ontwikkelingen	GBE Aqua heeft 50% van de aandelen Evides N.V. aangekocht. Hier is € 354,55 miljoen voor betaald. Voor de aankoop van deze aandelen heeft GBE Aqua een financiering aangetrokken bij de BNG bank met een looptijd van 6 jaar (juli 2027).. In een aandeelhoudersovereenkomst is o.a. vastgelegd dat de aandeelhouders zich verplichten om jaarlijks de PZEM dividenden (minus de jaarlijkse omvang van het Evides dividend) middels een kapitaalstorting in te brengen in GBE Aqua. Met deze middelen lost GBE Aqua haar lening af, Op basis van de laatste prognose van het superdividend PZEM, zal de lening waarschijnlijk juli 2024 reeds afgelost kunnen worden.

8. Stedin Holding NV

Beleidsdoelstelling/ openbaar belang	De vennootschap heeft als missie: Samen werk maken van een leefwereld vol nieuwe energie. Stedin vindt het haar belangrijkste opdracht om de energietransitie samen mogelijk te maken. Zodat klanten betrouwbare, betaalbare, veilige en duurzame energie hebben om te leven, wonen, werken en ondernemen, vandaag en in de toekomst.
Vestigingsplaats	Rotterdam
Aandeelhouders	De gemeenten, Aalsmeer, Achtkarspelen, Alblasterdam, Albrandswaard, Ameland, Amstelveen, Barendrecht, Bloemendaal, Capelle a/d IJssel, Castricum, Delft, Dordrecht, Goeree-Overflakkee, Gorinchem, Haarlemmermeer, Hardinxveld-Giessendam, Heemstede, Hendrik-Ido-Ambacht, Hoekse Waard, Krimpen a/d IJssel, Krimpenerwaard, Lansingerland, Leidschendam-Voorburg, Molenlanden, Nissewaard, Noardeast-Fryslan, Papendrecht, Pijnacker-Nootdorp, Ridderkerk, Rijswijk, Rotterdam, Schiedam, Schiermonnikoog, Den Haag, Sliedrecht, Uithoorn, Vijfheerenland, Voorne aan Zee, West Betuwe, Zandvoort, Zoetermeer, Zwijndrecht.
Bestuurlijk belang	De gemeente bezit 1,24% van het geplaatst aandelenkapitaal en 1.24% van de cumulatief preferente aandelen 2021. Wethouder J.W. Eijkenduijn is de vertegenwoordiger van de gemeente in de AvA.
Risico's	In 2022 leidde de geopolitieke onrust, met stijgende energieprijzen als gevolg, tot een versnelling van de energietransitie. Deze energietransitie biedt enorme uitdagingen, en voor het financieren hiervan heeft Stedin een enorme kapitaalbehoefte. In 2022 was de lange termijn financiering veelvuldig onderwerp van gesprek. Gelukkig heeft dit geresulteerd in een reservering in de Rijksbegroting voor een investering in Stedin van € 500 miljoen. Toch blijft Stedin op zoek naar een nog bredere basis van bijdragen aan de financiering.

Paragraaf Verbonden partijen

	<p>De schaarste aan materiaal en technisch personeel zorgt voor een knelpunt in de ambities van Stedin. Door spanningen op de materiaalmarkt zijn onderdelen moeilijker verkrijgbaar. Door deze schaarste lopen enkele projecten uit, maar veel projecten zijn goed op tijd. Om het tekort aan technisch personeel aan te pakken heeft Stedin inzichtelijk gemaakt waar de organisatie de komende jaren behoefte aan heeft. Voor die plekken is de opleidingscapaciteit verdubbeld. Ook heeft Stedin met haar bedrijfsscholen veel mogelijkheden om eigen opleidingen aan te bieden. Hierdoor zijn er 170 medewerkers opgeleid tot monteur.</p>
Ontwikkelingen	<p>Door de netbeheerders Alliander, Enexis en Stedin, hun respectievelijke aandeelhouders en de Staat is intensief gesproken over de financiële consequenties van alle benodigde investeringen. Samen met Alliander en Enexis zijn zij met de Staat, in nauwe samenwerking met onze aandeelhouders, een afsprakenkader overeengekomen, waarbinnen de bedrijven verdergaande en gedetailleerde afspraken maken met de Staat. Binnen dit afsprakenkader heeft Stedin een verzoek tot kapitaalstorting gedaan van € 500 miljoen. In de begroting van 2022 van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat is dit bedrag gereserveerd. De exacte voorwaarden voor de financiële ondersteuning worden in 2023 verder uitgewerkt tussen Stedin, de ministeries van Economische Zaken en Klimaat en Financiën en de aandeelhouders van Stedin in een participatieovereenkomst. Met deze financiële ondersteuning kunnen zij hun investeringen financieren tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten.</p> <p>Daarnaast zijn Stedin en de aandeelhouderscommissie in gesprek met de gemeenten en provincies binnen het werkgebied van Stedin om te kijken hoe zij als (nieuwe) aandeelhouders kunnen bijdragen. Het streven is om dit traject tweede helft 2023 af te ronden. Dit is o.a. afhankelijk van de formatievorming van de Provinciale Staten na de verkiezingen.</p>

9. Webego B.V.

Beleidsdoelstelling/ openbaar belang	<p>Webego richt zich op de ontwikkeling van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. In het ontwikkelbedrijf leren en werken mensen die (nog) niet in staat zijn om het wettelijk-minimum loon te verdienen. Bij het ontwikkelbedrijf kunnen zij een leven lang leren. Bijvoorbeeld door te oefenen met werknemersvaardigheden en door verschillende ontwikkellijnen trainingen te volgen. Dit doen wij altijd in samenwerking met ondernemers en onderwijsinstellingen. Voor sommige mensen is de reguliere arbeidsmarkt een stap te ver. Voor hen hebben we beschutte en beschermde werkplekken. Iedereen verdient een plaats op de arbeidsmarkt!</p>
Vestigingsplaats	Middelharnis
Aandeelhouders	De gemeente is 100% eigenaar van Webego B.V.
Bestuurlijk belang	Wethouder B.J. Bruggeman is de vertegenwoordiger van de gemeente.
Risico's	N.v.t.
Ontwikkelingen	<p>Ons college heeft op 4 juli 2023 besloten om de BV Webego met ingang van 1-1-2024 op te heffen. Vanaf die datum zal de BV niet meer als verbonden partij worden opgenomen in deze paragraaf.</p> <p>De belangrijkste argumenten voor het besluit zijn geweest:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Het opheffen van de BV draagt positief bij aan de positionering van het Ontwikkelbedrijf als onderdeel van team PWI en de gemeente Goeree-Overflakkee. 2. Personeel is al in dienst van de gemeente. De BV heeft geen personeel in dienst. 3. Er kunnen procesmatige efficiencylagen worden gemaakt door onderdelen, zoals bijvoorbeeld financieel-administratieve werkzaamheden, over te hevelen naar de centrale processen binnen de P&C-cyclus en financiële administratie. 4. Gelijkzeitig kunnen interne verrekeningen worden teruggebracht. <p>Met name argument 1 is hierbij doorslaggevend geweest. Webego wordt nog te vaak gezien als een aparte organisatie, los van de gemeente en daarbinnen het team</p>

Paragraaf Verbonden partijen

	<p>PWI. Bijvoorbeeld in het uitvoeren van de schoonmaakwerkzaamheden maar ook in integrale thema's zoals de nieuwe Wet Inburgering en Social Return on Investment (SROI). Dit werd nog te veel gezien als: 'het is allemaal van de sociale werkvoorziening'. Het is ook merkbaar richting onze samenwerkingspartners zoals onderwijsinstellingen en ondernemers.</p> <p>Onze partners zien Webego nog te weinig als onderdeel van de gemeente maar te vaak vanuit de oude sociale werkvoorziening met eigen doelstellingen. Zowel in- als extern versterkt elkaar en draagt niet bij aan het zijn en gezien worden als Ontwikkelbedrijf. Het opheffen moet positief bijdragen aan de gewenste verdere positionering. In het verlengde van dit besluit wordt ook bekeken of overgegaan kan/zal worden tot een naamsverandering.</p>
--	--

10. Bedrijvenpark Oostflakkee beheer B.V. en C.V. (BPO)

Beleidsdoelstelling/ openbaar belang	Bedrijvenpark Oostflakkee (BPO) is opgericht voor de realisatie van 39,2 ha uitgeefbaar bedrijventerrein. Hiertoe is een ontwikkelingsmaatschappij opgericht met een BV-CV constructie. Het is een Publiek Private Samenwerking (PPS) met BNG-Gebiedsontwikkeling.
Vestigingsplaats	Den Haag
Aandeelhouders	Het is een Publiek Private Samenwerking (PPS) waarin BNG-Gebiedsontwikkeling voor 79,5% participeert en de gemeente voor 19,5%. 1% van de aandelen is in bezit van de beherende BV. De gemeente heeft indertijd € 838.750,- ingebracht als aandeel (19,5%) in het eigen vermogen van deze ontwikkeling. Bij de beheer-BV is een aandelenkapitaal geplaatst van € 20.000,-, waarin de gemeente met €10.000,- deelneemt. De zeggenschap in de beheer-BV ligt voor 50% bij BNG-Gebiedsontwikkeling en 50% bij de gemeente.
Bestuurlijk belang	De gemeente wordt in de BV vertegenwoordigd door wethouder D. Markwat en in de CV door wethouder J.W. Eijkenduijn.
Risico's	<p>De vastgestelde grondexploitatie geeft een positief resultaat op eindwaarde. Door BPO BV/CV zijn de plan economische risico's in de grondexploitatie benoemd. In deze publiek-private samenwerking is het risicogemeente dat het ingebracht Eigen Vermogen Gemeente bij het einde van de looptijd niet is terug verdiend. Dat risico is nihil.</p> <p>Deze publiek-private samenwerking bevindt zich echter in een liquidatietraject. Risico's verbonden met de grondovername door de gemeente van BPO BV/CV worden in het liquidatietraject meegewogen. Zij zijn medebepalend voor de grondbieding die de gemeente voorbereidt.</p> <p>Er is een verliesvoorziening Bedrijvenpark Oostflakkee (openstaande vorderingen) per 31-12-2022 van afgerond € 3,8 ton. Dit betreft een destijds, in de periode dat de gronduitgifte op BPO stagneerde, niet opgelegde rendementsuitkering. De afwikkeling van deze verliesvoorziening wordt in de eindafrekening van het liquidatietraject meegenomen.</p>
Ontwikkelingen	<p>Per 1 januari 2023 is Fase 1 t/m 3 (op ca 0,1 ha na) geheel verkocht. Echter de grondinkomsten van 1,06 ha uit fase 2a wordt pas in 2023 verwacht. Tevens is voor een kavel van ca 8,25 ha de koop is gesloten met de ontbindende voorwaarde van een onherroepelijk bestemmingsplan. Fase 4, waarvoor een bestemmingsplanwijziging naar Bedrijven in voorbereiding is, komt pas beschikbaar na onherroepelijk bestemmingsplan.</p> <p>BNG Gebiedsontwikkeling heeft in 2020 aan de gemeente voorgesteld alle nog resterende gronden (fase 1 t/m 4) over te nemen waarna BPO BV/CV opgeheven kan worden. Destijds hebben partijen naar elkaar uitgesproken dat de gemeente het aanbod en haar belangen serieus overweegt. In juli 2022 heeft het college van B&W aan aandeelhouder BNG Gebiedsontwikkeling laten weten bereid te zijn de onderhandelingsgesprekken te starten.</p> <p>Mede in verband met een eventuele projectovername hebben BPO BV/CV en de gemeente in 2020 gezamenlijk de uitgangspunten voor de grondexploitatie grondig tegen het licht gehouden. Echter zijn, sinds de gezamenlijke grex van 2020,</p>

Paragraaf Verbonden partijen

	<p>mondiaal de financieel-economische omstandigheden voor gebiedsontwikkeling gewijzigd. Reden waarom de gemeente met kritische blik kijkt naar de grondexploitatieberekening en risicoanalyse van BPO. De gemeente laat zich extern adviseren over de financiële, juridische en fiscale aspecten van overname.</p> <p>In de aandeelhoudersvergadering van 5 april 2023 is het stappenplan vastgesteld om te komen tot een finale grondoverdracht uiterlijk december 2023. Medio 2023 zijn partijen nog in onderhandeling over de prijsvorming van de over te nemen gronden. Daarna volgen contractbesprekingen. Het sluiten van een grondoverdrachtsovereenkomst kan pas nadat de gemeente het bestuurlijk besluitvormingstraject heeft doorlopen. De grondoverdracht en liquidatie van BPO staat vooralsnog gepland voor de raad van november (oordeelsvormend) en december 2023 (besluitvormend). Of deze planning haalbaar is, is nader te bezien.</p>
--	--

11. Project Suijssenwaerde beheer B.V. en C.V.

Beleidsdoelstelling/ openbaar belang	Voor de bouw van 226 permanente recreatiewoningen in de Suijssenpolder, 2.000 m2 commerciële ruimte en 87 luxe appartementen, waarvan 40 voor permanente bewoning en 47 voor recreatiebewoning op de Handelskade, en 54 vrijstaande of geschakelde woningen op het Crispijnterrein te Oude-Tonge, is een PPS ontwikkelingsmaatschappij opgericht met een BV-CV constructie.
Vestigingsplaats	Den Haag
Aandeelhouders	Het is een PPS waarin BNG-Gebiedsontwikkeling voor 79,5% participeert en de gemeente voor 19,5%. De overige 1% is in bezit van de beherende BV. De gemeente heeft op 31-12-2022 € 831.729 ingebracht als aandeel (19,5%) in het eigen vermogen van deze ontwikkeling. Bij de beheer-BV is een aandelenkapitaal geplaatst van € 20.000,- waarin de gemeente met €10.000,- deelneemt. De zeggenschap in de beheer-BV ligt voor 50% bij BNG-Gebiedsontwikkeling en 50% bij de gemeente.
Bestuurlijk belang	De gemeente wordt in de BV vertegenwoordigd door wethouder D. Markwat en in de CV door wethouder J.W. Eijkenduijn.
Risico's	Alle tekorten komen voor rekening van de deelnemende organisaties Er is een verliesvoorziening van € 642.215 gevormd, zijnde het bij aanvang gestort commanditair kapitaal gemeente. Daarnaast is er een verliesvoorziening Suijssenwaerde (dubieuze debiteuren) van € 331.819. Streven is om de PPS Suijssenwaerde in boekjaar 2023 af te sluiten. Op het moment van eindafwikkeling van deze PPS zullen alle door partijen gemaakte kosten (en eventuele baten) in één finale afwikkeling worden betrokken.
Ontwikkelingen	<p>Alleen het deelgebied Handelskade valt nog binnen de invloedssfeer van Suijssenwaerde BV/CV. De BV/CV werkt met uitvoeringsbudgetten, er is geen vastgestelde grondexploitatie. De totale (meer)kosten van het woonrijp maken van Handelskade fase 1 gingen het budget flink te boven. Hierover hebben gemeente en Suijssenwaerde afspraken gemaakt. De gemeente heeft een deel van de meerkosten voor haar rekening genomen. Dit is verwerkt in het boekjaar 2022.</p> <p>Voor de tweede fase, plan 'De Nieuwe Handelskade', zal de BV/CV de gronden overdragen aan een ontwikkelende partij in de actuele status ("as is"). De koppeling van de grondverkoop aan een onherroepelijk bestemmingsplan is hiermee losgelaten. Dit betekent dat de ontwikkelende partij met de gemeente een anterieure overeenkomst zal afsluiten. Tegen het ontwerpbestemmingsplan 'De Nieuwe Handelskade' werden zienswijzen ingediend. De zienswijzen zijn door het college gepareerd. De gemeenteraad besprak het bestemmingsplan op 2 juni 2022. Het bestemmingsplan wordt pas opnieuw geagendeerd als er zicht is op een anterieure overeenkomst.</p> <p>De per 1-1-2023 geplande afsluiting van de PPS Suijssenwaerde is niet haalbaar gebleken. Of de afsluiting in boekjaar 2023 lukt, is afhankelijk of project Suijssenwaerde de nog resterende grond aan de beoogde ontwikkelaar kan verkopen.</p>

Paragraaf Verbonden partijen

12. N.V. Bank Nederlandse Gemeenten

Beleidsdoelstelling / openbaar belang	BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de inwoners.
Vestigingsplaats	Den Haag
Aandeelhouders	De Staat is houder van de helft van de aandelen. De andere helft is in handen van gemeenten, elf provincies en een hoogheemraadschap.
Bestuurlijk belang	De gemeente bezit 0,13% van het geplaatst aandelenkapitaal. Wethouder J.W. Eijkenduijn is de vertegenwoordiger van de gemeente in de AvA.
Risico's	Er zijn geen specifieke risico's
Ontwikkelingen	Er hebben zich geen veranderingen voorgedaan in de belangen van aandeelhouders in BNG Bank.

13. United Fish Auctions N.V. (UFA)

Beleidsdoelstelling / openbaar belang	Het doel van de vennootschap is onder meer: <ul style="list-style-type: none"> - het in stand houden en exploiteren van een visafslag - en het verlenen van diensten ten behoeve van de visserij.
Vestigingsplaats	Statutair gevestigd in Goedereede
Aandeelhouders	De gemeenten Goeree-Overflakkee en Den Haag.
Bestuurlijk belang	De gemeente bezit 63% van het geplaatst aandelenkapitaal. Wethouder H. van Putten is de vertegenwoordiger van de gemeente in de AvA.
Risico's	Steeds meer vissers worden van hun visgronden verdreven, doordat er steeds nieuwe natuurgebieden worden aangewezen op de Noord- en Waddenzee waar niet gevisst mag worden. Ook staat de visserij onder druk door de sterk gestegen energieprijzen. De visserij staat ook bekend om haar innovatiekracht en de optimalisering van bestaande technieken. Maar al met al is de conclusie dat de toekomst(bestendigheid) behoorlijk onder druk staat.
Ontwikkelingen	<p>Visafslagen zien nog steeds de noodzaak tot samenwerking en verminderen op deze manier de overcapaciteit die er in Nederland aanwezig is. De focus ligt op de kwaliteit van dienstverlening, transparantie in de keten en wordt er sterker gekeken naar de klantverwachting. UFA heeft alle mogelijkheden om hierop in te spelen in huis en heeft aangegeven klaar te zijn om in deze ontwikkelingen een rol van betekenis te spelen. Inzake de ontwikkelingen m.b.t. de renovatie en nieuwbouw van het bestaande pand van Visafslag Scheveningen is er vooruitgang geboekt in het onderhandelingsproces met de gemeente Den Haag. Een onderzoek naar evt. staatssteun zou eind december 2022 afgerond worden en afhankelijk daarvan kon de renovatie en nieuwbouw van de visafslag verder opgepakt worden. Uitsluitel is hierover echt nog niet ontvangen. De verwachting is dat dit in de loop van 2023 komt.</p> <p>De gemeente Den Haag heeft een evaluatie laten uitvoeren naar een aantal verbonden partijen waaronder ook de UFA. In deze evaluatie zijn een aantal voor en tegenargumenten aangegeven waarom zij aan de UFA verbonden willen blijven. Besloten is om een verdiepend onderzoek te doen. Dit onderzoek moet nog plaatsvinden.</p>

14. Coöperatie Deltawind U.A.

Beleidsdoelstelling / openbaar belang	Deltawind is een professionele coöperatieve vereniging, die zich richt op verantwoord energiegebruik en opwekking van duurzame energie op Goeree-Overflakkee. Samen met haar directe omgeving stimuleert en realiseert zij CO2-reductie.
Vestigingsplaats	Statutair gevestigd in Oude-Tonge
Aandeelhouders	De gemeente Goeree-Overflakkee, naast diverse particuliere en zakelijke leden / obligatiehouders
Bestuurlijk belang	De gemeente Goeree-Overflakkee is lid van de vereniging. Wethouder J.W. Eijkenduijn is de vertegenwoordiger van de gemeente in de ledenvergadering. In 2019 bedroeg de obligatielening € 5.000.

Paragraaf Verbonden partijen

Risico's	Er zijn geen specifieke risico's, maar de nieuwe projecten zijn wel risicovoller en minder rendabel dan de windprojecten.
Ontwikkelingen	<p>Deltawind heeft diverse projecten in ontwikkeling, zoals:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De nieuwbouw kantoor het "Energiehuis" De vergunning is definitief. Planning van oplevering van het gebouw is februari 2024: • Proefproject met infrarood vloerverwarming: • Deltawind onderzoekt in opdracht van de Gemeente Goeree-Overflakkee of het realistisch is om boven grote parkeerterreinen zonnepanelen te plaatsen. Een van de locaties is het parkeerterrein bij de Jonge Spartaan. • Local4local lokaal opgewekte energie ook lokaal gebruiken. • Subsidie Regeling Reductie Energieverbruik Woningen (RREW) Met energiecoaches in beeld krijgen hoe verduurzaming woningen dient plaats te vinden • Pilot buurtgerichte verduurzaming. Een hele buurt tegelijk verduurzamen met dakisolatie of zonnepanelen • Productie van waterstof. Bij windpark Van Pallandt samen met Eneco

15. Gemeentelijke Vervoercentrale Zeeland B.V. (GVC)

Beleidsdoelstelling / openbaar belang	Het doelgroepenvervoer bundelen en alle regie (ritaanninge, planning en administratie) van het vervoer centraliseren. Door aansluiting bij het regiemodel van de GVC ontstaan er mogelijkheden om het vervoer efficiënter te organiseren. De regie ligt niet meer bij de afzonderlijke vervoerders.
Vestigingsplaats	Statutair gevestigd in Terneuzen
Aandeelhouders	Samenwerkingsverband Oosterschelderegio (7 gemeenten), Samenwerkingsverband Collectief Vervoer Zeeuws-Vlaanderen (3 gemeenten), Provincie Zeeland, gemeente Goeree-Overflakkee.
Bestuurlijk belang	De gemeente bezit 9% van het geplaatst aandelenkapitaal. Wethouder B.J. Bruggeman is de vertegenwoordiger van de gemeente in de AvA.
Risico's	Er zijn geen specifieke risico's.
Ontwikkelingen	De GVZ gaat een doorontwikkeling maken in het kader van de Regionale Mobiliteitsstrategie van de provincie Zeeland. De GVZ gaat hierin al het vervoer in Zeeland coördineren. In de laatste contractbespreking met de GVZ is aangegeven dat de ontwikkelingen in verband met de daarbij komende uitbreiding van taken in Zeeland geen invloed hebben op de continuïteit van het doelgroepenvervoer.

16. RAD HW B.V.

Beleidsdoelstelling / openbaar belang	<p>De BV drijft een onderneming gericht op het uitvoeren van publieke taken in het afval- en grondstoffenbeheer, waaronder in ieder geval verstaan word:</p> <ul style="list-style-type: none"> - het inzamelen, het vervoeren, het (doen) be- of verwerken, het verhandelen van afval en grondstoffen en het adviseren hierover, - de inzameling van bedrijfsafval en -grondstoffen, inclusief het inzamelen, het vervoeren, het (doen) be- of verwerken, het verhandelen, het uitvoeren van taken op het gebied van beheer en onderhoud van de openbare ruimte - en het verzorgen van beleidsadvies, beleidsvoorbereiding en het vervullen van een expertisefunctie richting de gemeente, inwoners en partners op de taakgebieden van de BV.
Vestigingsplaats	Westmaas
Aandeelhouders	Gemeente Hoekse Waard en Goeree-Overflakkee
Bestuurlijk belang	De gemeente bezit 36% (5.626 aandelen) van het geplaatst aandelenkapitaal. Wethouder Markwat is de vertegenwoordiger de gemeente in de AvA.
Risico's	Er zijn geen specifieke risico's.
Ontwikkelingen	n.n.b.

17. Stichting CJG Rijnmond

Beleidsdoelstelling / openbaar belang	CJG Rijnmond biedt preventieve jeugdgezondheidszorg en maakt zich sterk om een integraal zorgaanbod in de wijken te kunnen aanbieden voor alle leeftijden. Daarbij
---------------------------------------	--

Paragraaf Verbonden partijen

	werkt ze samen met professionals in de jeugdketen.
Vestigingsplaats	Rotterdam
Deelnemers	Gemeenten Albrandswaard, Barendrecht, Goeree-Overflakkee, Krimpen aan den IJssel, Lansingerland, Maassluis, Nissewaard, Ridderkerk, Rotterdam, Schiedam, Vlaardingen en Voorne aan Zee.
Bestuurlijk belang.	Wethouder B.J. Bruggeman is de vertegenwoordiger van de gemeente in de stichting.
Risico's	<p>Er zijn een aantal risico's te benoemen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. schaarste van (zorg)professionals. De beschikbaarheid van voldoende (zorg)professionals is cruciaal voor een goede kwaliteit van de dienstverlening. Door krapte op de arbeidsmarkt wordt het steeds lastiger om goed personeel te werven en vast personeel te blijven binden. Naast deze inspanningen, zien ze ook een druk op de salarislasten en het extern voor langere tijd moeten inhuren van personeel tegen hogere kosten. De beheersmaatregel is dat het HRM-beleid van CJG erop gericht is dat ze zowel voor huidige als toekomstige personeelsleden een aantrekkelijke werkgever willen zijn. Dit willen zij bereiken door te streven naar marktconforme arbeidsvoorwaarden. Ook zien zij het belang van programma's die gericht zijn op duurzame inzetbaarheid en persoonlijke ontwikkeling. Ook wordt er gekeken naar mogelijkheden om medewerkers met een ander profiel aan te trekken en naar mogelijkheden meer te differentiëren in taken tussen zorgprofessionals 2. Onvoldoende informatiebeveiliging. Door de toenemende digitalisering van de dienstverlening en bedrijfsvoering van het CJG wordt de beveiliging van persoons- en bedrijfsgegevens steeds belangrijker. Ook wet- en regelgeving stellen steeds hogere eisen aan de wijze waarop zij met informatie omgaan. Een gebrekkige informatiebeveiliging vergroot de kans op een security-incident zoals een data-lek of een verstoring van de dienstverlening als gevolg van cybercriminaliteit. Security-incidenten kunnen een grote impact hebben op het vertrouwen van de klant in de wijze waarop de organisatie met klantgegevens omgaat. De beheersmaatregel: Om te voorkomen dat verschillende onderdelen los van elkaar worden opgepakt en uitgewerkt, is er gekozen een masterplan vorm te geven. Hierin worden alle verbeteringen in onderlinge afhankelijkheid en samenhang bekeken en opgepakt. Ook is al enkele jaren een verzekering afgesloten die de schade als gevolg van een hack opvangt. 3. Door de hoge inflatie zijn de energieprijzen onverwacht flink toegenomen. Het CJG heeft hier geen invloed op maar wordt wel doorberekend door leveranciers. Als gevolg van CAO ontwikkelingen stijgen ook de personeelslasten substantieel.
Ontwikkelingen	Er staan geen noemenswaardige ontwikkelingen gepland.

Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Volgens artikel 11 van het Besluit Begroting en Verantwoording bevat de weerstandsparagraaf ten minste een inventarisatie van de weerstandscapaciteit, een inventarisatie van de risico's, en een beknopte weergave van het weerstandsbeleid.

In de kadernota en de uitvoeringsnota risicomanagement zijn de begrippen, doelstellingen, het proces, de implementatie en borging van risicomanagement uitgewerkt. Daarnaast zijn de uitgangspunten met betrekking het weerstandsvermogen en de weerstandscapaciteit beschreven.

Identificatie risico's

In de kadernota risicomanagement is het beleid omtrent risico's beschreven. In een onderliggende uitvoeringsnota is voor de organisatie richting gegeven aan de uitvoering van het risicobeleid. De risico's worden geïnterpreteerd middels zogenaamde risico-overleggen.

Om een analyse en beoordeling van risico's te kunnen maken is het nodig om risico's in te delen in kansen (de waarschijnlijkheid waarmee een risico zich voor kan doen) en gevolgen (de hoogte van de (financiële) impact van het risico). De beoordeling van risico's wordt verkregen door kansen en gevolgen in te delen in klassen en deze vervolgens met elkaar te vermenigvuldigen. $Risico = kans \times gevolg$.

Top tien risico's

In de zomer van 2023 heeft een risico-actualisatie plaatsgevonden. De al eerder geïnterpreteerde risico's zijn geactualiseerd in overleg met de teams. Daarnaast zijn risico's vervallen en nieuwe risico's toegevoegd. In deze paragraaf wordt de top 10 van de grootste risico's gepresenteerd. De wijzigingen ten opzichte van de top 10 van de vorige actualisatie worden onder de tabel nader toegelicht.

Nieuwe top 10. Risico's (bedragen in blauw zijn gewijzigd):

Risico-oorzaak	Gebeurtenis/ gevolg	Invloed op weerstandsvormogen na huidige actualisatie begroting 2024	Invloed op weerstandsvormogen actualisatie jaarrekening 2022	Invloed op weerstandsvormogen actualisatie begroting 2023
1. Fluctuatie Algemene Uitkering gemeentefonds door wijziging in herverdelingsmaatstaven en/of bezuinigingen	Kans op verlaging algemene uitkering waardoor er een tekort in de begroting kan ontstaan	€ 876.000	€ 852.000	€ 552.000
2. Schadeclaims	Geen tot weinig grip op uitkomsten schadeclaims	€ 533.000	€ 441.000	€ 416.000
3. Open-einderegelingen: - doelgroepenvervoer - minimabeleid - Wmo voorzieningen	Kans op hogere kosten dan van tevoren ingecalculleerd	€ 525.000	€ 525.000	€ 450.000

Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Risico-oorzaak	Gebeurtenis/ gevolg	Invloed op weerstand- vermogen na <u>huidige</u> actualisatie begroting 2024	Invloed op weerstand- vermogen actualisatie jaarrekening 2022	Invloed op weerstand- vermogen actualisatie begroting 2023
- uitkeringen - Jeugdhulp - TONK - kinderopvangtoeslag (KOTA) - kindpakket				
4. Brand in de gemeente waarbij in hoge mate giftige stoffen of asbest vrij komt	De opruimingskosten kunnen niet meer verzekerd worden	€ 500.000	€ 500.000	€ 500.000
5. Achterstallig onderhoud Havens	Kans op onvoorziene incidenten	€ 500.000	€ 250.000	€ 0
6. Tekorten SRGO	Ontoereikende prestatiesubsidie	€ 450.000	€ 168.750	PM
7. Rechtspositionele fricties	Kans op hogere uitgaven	€ 400.000	€ 400.000	€ 200.000
8. Diverse risico's inzake ICT incidenten (hacking systeem, phishing ed.)	Risico op meer incidenten	€ 375.000	€ 375.000	€ 225.000
9. Uitval van systeem	Dit risico is gericht op het herstellen van de dienstverlening	€ 375.000	€ 375.000	€ 225.000
10. Risico's inzake Decentralisaties	Diverse gevolgen op het gebied van jeugdzorg, passend onderwijs, Wmo ed.	€ 368.750	€ 368.750	€ 890.000

Toelichting gewijzigde risico's:

Fluctuatie algemene uitkering:

1 uitkeringspunt is € 73.000, eerder was dit € 71.000. Het risicobedrag is daarom opgehoogd.

Schadeclaims:

De risico's met betrekking tot diverse schadeclaims zijn bijgesteld waardoor het totaalbedrag aan risico's is verhoogd.

Achterstallig onderhoud havens:

Momenteel wordt er hard gewerkt aan het masterplan havens. In dat kader wordt een deel van de havens, waar noodzakelijk geacht, gemonitord. Ondanks deze monitoring en visuele inspecties is een risico, gezien de zorgelijke staat, nooit geheel uit te sluiten.

Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Binnen de begroting is voor 2024 en verder een bedrag van € 100.000 opgenomen als budget om eventuele incidenten adequaat op te kunnen pakken. Bij grote incidenten zal dit ontoereikend zijn. Gezien het risico hierop is dit niet meegenomen in de begroting als budget, maar is ervoor gekozen om op te nemen in de risicoparagraaf. Er zijn wel diverse beheersmaatregelen getroffen zoals:

- Opstellen Masterplan;
- Budget van € 100.000 in de begroting opgenomen voor calamiteiten;
- De komende 5 jaar wordt het Masterplan uitgewerkt en neemt het risico af.

Tekorten SRGO:

De beschikbare prestatiesubsidies voor de komende jaren blijken ontoereikend voor het jaarlijks tekort vanuit de bedrijfsvoering. Dit is onderdeel van gesprek op bestuurlijk niveau. Gemeente en SRGO trekken gezamenlijk op in het ingezette verbeterproces.

Totaalbedrag risico's:

Naast de hiervoor genoemde risico's van de top 10, zijn er nog meer risico's met financiële gevolgen met een kleinere omvang. Door middel van het actualiseren van de risico's is het totale beslag op het weerstandsvermogen ten opzichte van de actualisatie verhoogd. De verhoging wordt voornamelijk veroorzaakt door:

- ❖ Achterstallig onderhoud havens;
- ❖ Tekorten SRGO.

PM risico's:

Op dit moment staan ook risico's als PM opgenomen. Noemenswaardige PM-risico's betreffen onder andere:

- Berekeningssystematiek gemeentefonds: De financieringssystematiek wijzigt (van trap af, trap op naar basis BBP (Bruto Binnenlands Product)). Op dit moment is nog niet duidelijk wat voor effect dit precies gaat hebben. De verwachting is wel dat de aanpassingen van budgetten minder snel zullen verlopen op basis van het BBP dan op basis van de oude systematiek.
- Toename armoede: Volgens het Centraal Planbureau zou zo'n 5,7 procent van de totale bevolking en 7 procent van de kinderen zonder extra beleid in armoede komen, omdat lopende regelingen veelal aflopen vanaf 1 januari 2024 (Bron Binnenlands Bestuur, 17-08-2023).
- Landelijke opgave asielzoekers: Er volgt nog een wet hiervoor. Er is nog veel onduidelijk. Er is ook nog niets bekend over de middelen die we hiervoor zouden krijgen.
- Oorlog in Oekraïne: Vanwege de oorlog in de Oekraïne zijn diverse risico's te benoemen zoals de opvang van vluchtelingen, hacking/digitale veiligheid en economische sancties.

Ratio:

In de Nota Risicomanagement 2021-2024 is een berekeningssystematiek opgenomen en door u vastgesteld. Het weerstandsvermogen bestaat volgens de systematiek uit: De algemene reserve, vrije bestemmingsreserves en de post onvoorzien. In onderstaande berekening zijn de risico's met betrekking tot de grondexploitaties en de bijbehorende grondexploitatie-reserve tevens opgenomen. De ratio wordt namelijk berekend met inbegrip van de grexen zoals ook opgenomen in de meest actuele nota Risicomanagement en de nota Reserves en Voorzieningen. Hieronder volgt de berekening:

Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Bedragen x € 1.000	jaarrekening 2022	primitieve begr. 2023	primitieve begr. 2024
Algemene reserve	27.904	20.600	26.829
Vrije bestemmingsreserves	41.487	35.930	28.736
Post onvoorzien	50	50	50
Totaal weerstandscapaciteit	69.441	56.580	55.615
Totaal Financiële risico's	9.434	9.495	10.026
Weerstandscapaciteit / financiële risico's	7,36	5,96	5,55

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen bestaat uit de beschikbare weerstandscapaciteit gedeeld door de benodigde weerstandscapaciteit. In de wet staat hiervoor geen absolute norm opgenomen. In de toelichting op artikel 11 BBV is aangegeven dat gemeenten hiervoor zelf beleid moeten maken en een norm moeten vaststellen. Met betrekking tot beoordeling van de ratio wordt in de kadernota risicomangement de volgende tabel gehanteerd:

Categorie	Ratio	Betekenis
A	> 2	Uitstekend
B	1,4 - 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 - 1,4	Voldoende
D	0,8 - 1,0	Matig
E	0,6 - 0,8	Onvoldoende
F	< 0,6	Ruim onvoldoende

Zoals uit bovenstaande opstelling blijkt is de gemeente uitstekend in staat voldoende middelen vrij te maken om eventuele risico's op te vangen.

Kengetallen

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) bepaalt dat gemeenten voortaan een basis set van vijf financiële kengetallen moeten opnemen in de begroting en de jaarrekening. De berekeningswijze is vastgelegd in een ministeriële regeling. Naast de vijf verplichte kengetallen zijn ook niet verplichte kengetallen berekend om een indruk te geven van de financiële positie van de gemeente.

Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Verplichte kengetallen	jaarrekening	begr.	begr.	Mjr	Mjr	Mjr	Signaleringswaarden Provincie		
	2022	2023	2024	2025	2026	2027	minst risico	neutraal	meest risico
Netto schuldquote	10,27%	37,23%	26,21%	38,19%	50,52%	60,21%	< 90%	90% - 130%	> 130%
Netto schuldquote (gecorr. voor verstr. Leningen)	1,68%	29,07%	17,70%	29,84%	42,85%	53,14%	< 90%	90% - 130%	> 130%
Solvabiliteitsratio	54,49%	45,62%	54,17%	49,29%	45,87%	43,73%	> 50%	20% - 50%	< 20%
Grondexploitatie	1,17%	1,42%	1,86%	1,65%	1,48%	1,47%	< 20%	20% - 35%	> 35%
Structurele exploitatieruimte	13,91%	0,93%	0,01%	-0,54%	-5,71%	-6,83%	> 0%	= 0%	< 0%
Belastingcapaciteit	100,25%	87,94%	96,45%	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	< 95%	95% - 105%	> 105%
Overige kengetallen	jaarrekening	begr. 2023	begr. 2024	Mjr. 2025	Mjr. 2026	Mjr. 2027	minst risico	neutraal	meest risico
Debratio	45,51%	54,38%	45,83%	50,71%	54,13%	56,27%	< 50%	50% - 80%	> 80%
Investerings versus schulden	20,57%	32,28%	23,46%	29,70%	38,12%	41,62%	< 55%	55% - 75%	> 75%
Brutoschuld per inwoner	€ 1.177	€ 1.465	€ 1.139	€ 1.516	€ 1.835	€ 2.125	< € 2.500	€ 2.500 - € 2.700	> € 2.700
Nettoschuld per inwoner	€ 53	€ 823	€ 544	€ 927	€ 1.279	€ 1.589	< € 1.800	€ 1.800 - € 2.000	> € 2.000
Reserves per inwoner	€ 2.252	€ 1.794	€ 2.126	€ 2.105	€ 2.088	€ 2.071	> € 2.000	€ 1.400 - € 2.000	< € 1.400

Hieronder volgt de uiteenzetting en berekening van bovengenoemde kengetallen:

1a Netto schuldquote:

De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

Analyse: Normaal ligt de netto schuldquote van een gemeente tussen 0% en 90%. Als de netto schuldquote boven de 130% uitkomt, dan bevindt de gemeente zich in de gevarenzone. Zoals uit de berekening te zien is ligt de schuldquote onder de 90%.

1b Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen:

Om inzicht te verkrijgen in hoeverre sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen). Op die manier wordt duidelijk in beeld gebracht wat het aandeel van de verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast. De wijze waarop de netto schuldquote gecorrigeerd voor de doorgeleende gelden wordt berekend, is gelijk aan de netto schuldquote, met dien verstande dat bij de financiële activa ook alle verstrekte leningen worden opgenomen (zie artikel 36 lid b en c, van het BBV).

Analyse: In vergelijking met 1.a. is te zien dat de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen 8,5 % lager is dan de ongecorrigeerde netto schuldquote.

2 Solvabiliteitsratio:

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen van een gemeente bestaat volgens artikel 42 BBV uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten.

Analyse: De ratio zit met betrekking tot de begroting 2024 op afgerond 54%. Een ratio boven de 50% wordt gezien als minst risicovol.

Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

3 Kengetal grondexploitatie:

De afgelopen jaren is gebleken dat grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. De accountant beoordeelt ieder jaar.

of de gronden tegen een actuele waarde op de balans zijn opgenomen.

Voor de berekening van dit kengetal worden de niet in exploitatie genomen gronden en de bouwgrond in exploitatie bij elkaar opgeteld en gedeeld door de totale baten uit de programmabegroting of jaarstukken (ingevolge artikel 17 onderdeel van het BBV = exclusief mutaties reserves) en uitgedrukt in een percentage.

Analyse: Deze berekening laat de verhouding zien van de verwachte baten grondexploitatie ten opzichte van de totale baten van de gemeente. Hoe lager het percentage, hoe minder groot het risico is. Zoals te zien in de tabel valt deze ratio onder de minst risicovolle categorie.

4 Structurele exploitatieruimte:

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Bij incidentele lasten of baten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen.

Voorbeelden van structurele baten zijn de algemene uitkering en eigen belastinginkomsten. Bij structurele lasten zijn dat bijvoorbeeld de personeelslasten, kapitaallasten en bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen. Het onderscheid tussen structureel en incidenteel is ook in een notitie van de commissie BBV vastgelegd en moet conform het BBV ook in de begroting en jaarstukken worden onderbouwd. Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een begroting waarbij structurele baten en lasten in evenwicht zijn.

Analyse: De structurele exploitatieruimte ligt iets boven de 0% voor het jaar 2024. Dit betekent dat de structurele lasten lager zijn dan de structurele baten. Er is flexibele ruimte voor het jaar 2024. Het kengetal vanaf 2025 laat een negatieve trend zien. Ondanks de 1^e begrotingswijziging is er nog geen sluitende begroting voor de jaren na 2024.

5 Belastingcapaciteit woonlasten meerpersoonshuishouden:

De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Het Coelo publiceert deze lasten ieder jaar in de Atlas van de lokale lasten. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB en de rioolheffing en reinigingsheffing voor een woning met een gemiddelde WOZ-waarde in die gemeente. De belastingcapaciteit van gemeenten wordt daarom berekend door de totale woonlasten meerpersoonshuishouden in jaar t te vergelijken met het landelijk gemiddelde in jaar t-1 en uit te drukken in een percentage.

Analyse: De gemeente Goeree-Overflakkee zit in 2024 onder het landelijke gemiddelde. De Provincie classificeert het percentage als neutraal. Voor de jaren na 2025 is op dit moment geen zinvolle raming te maken.

Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Debratio:

De mate waarmee het balansbezit is belast met schuld.

Analyse: De debratio is het omgekeerde van de solvabiliteitsratio. Zoals te zien in de tabel valt deze voor het jaar 2024 onder minst risicovol. Vanaf het jaar 2025 valt dit kengetal onder de categorie neutraal. Deze verschuiving vindt plaats vanwege de toename van de geïnvesteerde activa en de benodigde nieuwe leningen die hiervoor aangetrokken moeten worden.

Investerings versus schulden:

Hoeveel procent van de investeringen is gefinancierd met schulden.

Analyse: De voorgenomen investeringen worden (gedeeltelijk) gefinancierd met vreemd vermogen (leningen) hierdoor stijgt het percentage.

Bruto en netto schuld per inwoner:

Bruto schuld: totaal van alle schulden, uitgedrukt in € per inwoner.

Netto schuld: omvang van de geldelijke bezittingen die niet zijn ingezet voor de publieke taak, in mindering gebracht op de bruto schuld, uitgedrukt in € per inwoner.

Analyse: Volgens de signaleringswaarden van de Provincie is een waarde onder de € 2.500 bruto en/of € 1.800 netto per inwoner het minst risicovol. De gemeente zit hier ruim onder.

Reserves per inwoner:

Eigen vermogen van de gemeente uitgedrukt in € per inwoner.

Analyse: Volgens de signaleringswaarden van de Provincie is een waarde boven de € 2.000 het minst risicovol. De gemeente zit hier inderdaad boven.

Samenvatting en conclusie

De solvabiliteit valt met afgerond 54% onder categorie minst risicovol. Het meerjarig beeld van de kengetallen geeft wel een daling aan. De reden hiervan is dat er meer investeringen plaatsvinden waardoor nieuwe leningen moeten worden aangetrokken.

Het kengetal grondexploitatie zit ruim onder de minst risico volle signaleringwaarde van 20%. De beheersing van risico's uitgedrukt in de weerstandsratio, is uitstekend.

De netto schuldquote loopt meerjarig iets op, maar voor alle jaren blijft deze nog onder de 90%, hetgeen gekwalificeerd kan worden als een laag risico. De schulden per inwoner vallen onder de categorie minst risicovol. Er is structurele exploitatieruimte aanwezig in 2024. De jaren 2025 en volgende laten vooralsnog geen structurele ruimte zien, omdat de begroting niet sluitend is.

In zijn geheel genomen laten de kengetallen een positief beeld zien in 2024. Gezien de grote investeringsopgave en de rijksontwikkeling (gemeentefonds) staan de kengetallen onder druk voor de jaren daarna.

Paragraaf Regionale agenda / Regiodeal

In het kader van de Regio Deal “Zuid – Hollandse Delta” werken de gemeenten Hoeksche Waard, Nissewaard, Goeree – Overflakkee en Voorne aan Zee nu sinds de zomer van 2020 samen aan de thema’s duurzaamheid, agrifood, landschap & toerisme en onderwijs & arbeidsmarkt. Vanuit de regio is er € 7,5 miljoen beschikbaar gesteld wat door het Rijk verdubbeld is zodat er totaal € 15 miljoen beschikbaar is voor projecten om de doelstellingen te behalen.

Het jaar 2023 is het jaar waarin we het beschikbare budget hebben verdeeld over de diverse thema’s en projecten. Het komende jaar is het jaar waarin alle projecten moeten worden afgerond om uiteindelijk begin 2025 tot een verantwoording te komen.

Door de samenwerking binnen de Regiodeal hebben de deelnemende gemeenten gemerkt dat we als regio Zuid-Hollandse Delta in gezamenlijkheid en met onze partners meer hebben kunnen bereiken dan afzonderlijk van elkaar.

Die constatering zien we ook terug in de coalitieakkoorden van de deelnemende gemeenten in de regio. In ons coalitieakkoord wordt dit zo weergegeven: “Samenwerking met buurgemeenten, (boven)regionale samenwerking en deelname in multidisciplinaire gremia kunnen onze gemeente slagvaardiger maken en de positie van Goeree-Overflakkee versterken. Dit om de hedendaagse vraagstukken daadkrachtig te benaderen”.

Dit heeft geleid tot een verdere verkenning van de regionale samenwerking en hoe deze er zou moeten uitzien. Er is een zogenaamd “Ambitiedocument” opgesteld wat is gebaseerd op de coalitieakkoorden en collegeprogramma’s. Dit is ook met de gemeenteraad gedeeld.

Dit ambitiedocument bevat de al bekende thema’s onderwijs & arbeidsmarkt, agrifood, duurzaamheid en landschap & toerisme. Daaraan zijn de thema’s wonen, bereikbaarheid en water & bodem toegevoegd. Deze thema’s raken alle programmalijnen en dragen dan ook bij aan onze doelstellingen

Vanuit dit ambitiedocument zal een strategische agenda worden opgesteld met hieraan gekoppeld een uitvoeringsagenda. Deze documenten zijn ook de basis voor een nieuw voorstel voor een Regio Deal waarover we met de provincie en het Rijk in gesprek zijn.

Regionale samenwerking biedt ons dus kansen om onze ambities waar te maken door deze daar waar gewenst te koppelen aan de agenda van andere overheden. Uiteraard blijft daarbij onze eigen agenda leidend.

Tegelijkertijd zien we door middel van de Rijksprogramma’s zoals het Nationaal Programma landelijk Gebied of de zogenaamde Ruimtelijke Puzzel dat provincie en Rijk er meer en meer in regionaal verband gaan samenwerken. Dit biedt ook kansen om vanuit onze eigen doelstellingen gezamenlijk met de regio in gesprek te gaan om naast subsidies ook te lobbyen voor aanpassing van het beleid of regelgeving.

Een rapport als “Elke regio telt” geeft ook een heldere analyse dat er de laatste jaren te weinig aandacht was voor de regio’s buiten de Randstad en dat dit beleid aangepast zou moeten worden. Bij dit alles is het van belang dat we weten waar we naartoe willen en wat we willen bereiken, dan kunnen we met een breed gedragen eigen agenda goed het gesprek aangaan.

FINANCIËLE BEGROTING

gemeente
Goeree-Overflakkee

Uitgangspunten begroting 2024

Met betrekking tot de programmabegroting 2024 en de meerjarenraming 2025-2027 gelden de onderstaande uitgangspunten. In de kadernota 2024 is het merendeel van deze uitgangspunten als kader meegegeven.

Lonen

Voor de lonen is voor 2024 rekening gehouden met een loonstijging van 4,7% conform de Meicirculaire 2023.

Prijzen

Voor de indexatie van de prijzen is aangesloten bij de Meicirculaire 2023. Dit betekent dat voor 2024 is uitgegaan van een herziene basis 2023 (voor dat jaar was rekening gehouden met 2,3% en o.b.v. Meicirculaire 2023 aangepast naar 5,9%) en is toegepast een index van 3,9%. Voor de jaren 2025 tot en met 2027 is rekening gehouden met een indexatie van 1,6% per jaar.

Indexering begroting 2024 gemeenschappelijke regelingen

De indexering voor gemeenschappelijke regelingen wordt jaarlijks vastgesteld door de financiële werkgroep gemeenschappelijke regelingen van de Kring van Gemeentesecretarissen Rotterdam-Rijnmond en is voor de Begroting 2024 vastgesteld op 8,4 procent.

Tarieven lokale heffingen

Binnen het gemeentelijke belastinggebied onderscheiden we belastingen, retributies en bestemmingsheffingen. Deze begrippen laten zich als volgt omschrijven:

- Belasting: een gedwongen betaling aan de overheid als zodanig, waar geen rechtstreekse individuele contraprestatie van de overheid tegenover staat, en die krachtens algemene regels wordt geheven;
- Retributie: een betaling die door de overheid krachtens algemene regels wordt gevorderd ter zake van een concrete door de overheid in haar functie als zodanig individueel bewezen dienst;
- Bestemmingsheffing: een belasting waarvan de opbrengst is bestemd voor de gehele of gedeeltelijke dekking van overheidsuitgaven waarmee de belasting een wezenlijke relatie vertoont.

Het verzamelbegrip is *heffingen*.

In de Kadernota 2024 zijn de volgende uitgangspunten voor het berekenen van de lokale heffingen opgenomen:

Voorgesteld wordt de lokale heffingen in verband met de inflatie te verhogen als volgt:

- OZB – opbrengst wordt verhoogd met 2,4 procent per jaar plus eventuele areaalstijging;
- Overige algemene belastingen: tariefstijging met 2,4 procent per jaar;
- Kostendekkende heffingen: tariefstijging met 2,4 procent per jaar tot maximaal kostendekkend niveau.

In de kadernota is ook genoemd dat “mocht het percentage in de nog te ontvangen Mei-/Junicirculaire anders zijn, dan wordt dit afwijkende percentage verwerkt in de Begroting 2024”. Voor de indexatie van de opbrengsten en of tarieven is aangesloten bij de Meicirculaire 2023. Dit betekent dat voor 2024 is uitgegaan van een herziene basis 2023 (voor dat jaar was rekening gehouden met 2,3% en o.b.v. Meicirculaire 2023 aangepast naar 5,9%), vervolgens daarop een index van 3,9% om te komen tot de raming 2024.

Uitgangspunten begroting 2024

Heffingen					
Algemene belastingen		Bestemmingsbelastingen		Retributies	
Opbrengst vrij besteedbaar		Opbrengst geormerkt		Opbrengst geormerkt Vergoeding voor een individueel bewezen dienst	
Geen opbrengstlimiet		Opbrengstlimiet		Opbrengstlimiet	
Betreft:		Betreft:		Betreft:	
OZB	Toeristenbelasting	BIZ	Afvalstoffenheffing	Leges met wettelijk maximum Leges EDR *) max. 100% per vergunningstelsel	Leges
	Forensenbelasting		Rioolheffing		
	Precariobelasting standplaatsen				Lijkbezorgingsrechten
	Precariobelasting terrassen*				Marktgeden
					Haven- en kadegelden

Huren en pachten

Huren

De tarieven voor huren worden jaarlijks conform de CPI of eventueel overige maximaal toegestane (huur)verhogingen verhoogd. Op het moment dat de huurverhoging plaats moet vinden en het percentage van de huurverhoging nog niet bekend is voor het betreffende jaar, wordt voor het gehele jaar gebruikgemaakt van het percentage van het jaar ervoor.

Pachten

De tarieven voor de pachten worden jaarlijks conform de brochure Pacht – regels en prijzen van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland gewijzigd. De gewijzigde pachtprizen worden door de Rijksdienst per 1 juli vastgesteld door een wijziging van de Uitvoeringsregeling pacht. Omdat de wijzigingen pas per 1 juli bekend zijn, worden deze door de gemeente per 1 november daaropvolgend toegepast.

Op voorhand wordt voor zowel huren als pachten rekening gehouden met een indexering van 2,4 procent. Dit is conform de jaarschijf 2024 in de huidige meerjarenbegroting 2023-2026 en sluit daarmee aan bij het percentage indexering wat wordt toegepast met betrekking tot de prijsindexatie in dezelfde huidige meerjarenbegroting. Mocht het percentage in de Meicirculaire anders zijn, wordt dit afwijkende percentage verwerkt in de Begroting 2024.

Woningbouwontwikkeling

De ontwikkeling van de woningvoorraad in de gemeente is een belangrijke parameter voor de berekening van de grootste inkomstenbron, de algemene uitkering uit het Gemeentefonds. Op basis van de informatie over de bekende initiatieven is een inschatting gemaakt van de toename van het aantal woningen gedurende de planperiode.

Woningen		Recreatiewoningen	
Jaar per 1-1	aantal	Jaar per 1-1	aantal
2023	22.629	2023	4.672
2024	22.854	2024	4.686
2025	23.232	2025	4.723
2026	23.374	2026	4.748
2027	23.514	2027	4.748

Bovenstaande aantallen zijn gebaseerd op daadwerkelijk te verwachten nieuwe woningen voor alle woningbouwprojecten in de gemeente. Dit zijn de actieve grondexploitaties plus alle woningbouwprojecten die anderszins met projectontwikkelaars en woningbouwcorporaties zijn afgesproken in overeenkomsten.

Uitgangspunten begroting 2024

Ontwikkeling omvang aantal inwoners

Het inwonertal is een belangrijke parameter voor de berekening van de grootste inkomstenbron van de gemeente, de algemene uitkering uit het gemeentefonds. Het geprognosticeerde aantal inwoners is bepalend voor de voorlopige berekening van de omvang van deze uitkering. Onderstaand overzicht is opgesteld op basis van een gemiddelde groei over de afgelopen jaren.

Inwoners	
Jaar per 1-1	aantal
2023	51.592
2024	52.072
2025	52.552
2026	53.032
2027	53.512

Ontwikkeling huishoudens

Het aantal huishoudens was één van de parameters voor de berekening van de grootste inkomstenbron van de gemeente, de algemene uitkering uit het gemeentefonds. Met ingang van 2023 is deze parameter komen te vervallen.

Post onvoorzien

Voor de jaren 2024 tot en met 2027 bedraagt de post onvoorzien € 50.000,-, wat neerkomt op ca. € 1,00 per inwoner (afgerond op hele euro's).

Uitgangspunten investeringsplanning

De vaststelling van de begroting impliceert tevens vaststelling van de investeringsbudgetten vermeld in de jaarschijf 2024. Bij de begrotingsbehandeling kan uw raad expliciet aangeven van welke nieuwe investeringen u op een later tijdstip een apart voorstel voor autorisatie van het investeringsbudget wil ontvangen. De overige nieuwe investeringen worden bij de begrotingsbehandeling met het vaststellen van de financiële positie geautoriseerd.

- Alleen investeringen met een vervaardigings- of verkrijgingsprijs boven de € 25.000,- worden geactiveerd;
- De afschrijvingstermijnen zijn gebaseerd op de financiële verordening ex. Artikel 212 Gemeentewet;
- Voor de berekening van de afschrijvingslasten geldt in beginsel dat de afschrijvingstermijn begint in het jaar volgend op de realisatie van het investeringswerk.

Programmabegroting 2024

Overzicht van Baten en Lasten 2022 - 2027

Programmalijn / Thema	Rekening 2022	Begr.na wijz. 2023	Begroting 2024	Mjb 2025	Mjb 2026	Mjb 2027
Programmalijn Aantrekkelijk eiland						
Openbare orde en veiligheid						
Lasten	4.775.275	5.621.600	6.126.100	6.847.500	7.188.500	7.672.300
Baten	-333.467	-231.500	-248.600	-252.400	-256.200	-260.200
<i>Saldo baten en lasten</i>	<i>4.441.808</i>	<i>5.390.100</i>	<i>5.877.500</i>	<i>6.595.100</i>	<i>6.932.300</i>	<i>7.412.100</i>
Mobiliteit						
Lasten	1.328.613	752.300	788.500	892.600	958.700	982.200
Baten	-117.258	-215.300	-231.500	-235.200	-239.000	-242.800
<i>Saldo baten en lasten</i>	<i>1.211.355</i>	<i>537.000</i>	<i>557.000</i>	<i>657.400</i>	<i>719.700</i>	<i>739.400</i>
Ruimte en wonen						
Lasten	9.655.352	10.587.300	8.058.000	8.327.000	8.312.800	8.017.200
Baten	-7.404.533	-5.272.300	-3.295.900	-3.453.700	-3.318.600	-2.681.600
<i>Saldo baten en lasten</i>	<i>2.250.819</i>	<i>5.315.000</i>	<i>4.762.100</i>	<i>4.873.300</i>	<i>4.994.200</i>	<i>5.335.600</i>
Leefomgeving						
Lasten	26.648.991	28.727.900	31.881.300	32.869.900	33.869.300	34.324.100
Baten	-14.736.168	-14.826.300	-15.624.500	-15.917.000	-16.244.500	-16.519.700
<i>Saldo baten en lasten</i>	<i>11.912.823</i>	<i>13.901.600</i>	<i>16.256.800</i>	<i>16.952.900</i>	<i>17.624.800</i>	<i>17.804.400</i>
Bedrijvigheid						
Lasten	5.472.041	5.528.800	5.898.300	5.614.400	5.674.400	5.692.200
Baten	-5.188.915	-5.231.700	-5.779.700	-5.781.900	-5.782.600	-5.781.900
<i>Saldo baten en lasten</i>	<i>283.126</i>	<i>297.100</i>	<i>118.600</i>	<i>-167.500</i>	<i>-108.200</i>	<i>-89.700</i>
Programmalijn Vitaal eiland						
Blijvend ontwikkelen						
Lasten	14.727.793	7.739.800	7.633.400	7.720.200	8.147.800	8.957.100
Baten	-2.210.057	-1.118.000	-1.040.900	-1.056.800	-1.073.400	-1.090.300
<i>Saldo baten en lasten</i>	<i>12.517.736</i>	<i>6.621.800</i>	<i>6.592.500</i>	<i>6.663.400</i>	<i>7.074.400</i>	<i>7.866.800</i>
Gemeenschapszin & sociale veiligheid						
Lasten	6.579.582	7.756.600	7.725.900	8.000.600	8.098.600	8.104.000
Baten	-1.057.600	-1.070.500	-1.448.100	-1.468.200	-1.456.700	-1.351.000
<i>Saldo baten en lasten</i>	<i>5.521.983</i>	<i>6.686.100</i>	<i>6.277.800</i>	<i>6.532.400</i>	<i>6.641.900</i>	<i>6.753.000</i>

Overzicht van Baten en Lasten 2022 - 2027

Programmalijn / Thema	Rekening 2022	Begr.na wijz. 2023	Begroting 2024	Mjb 2025	Mjb 2026	Mjb 2027
Gezondheid en welzijn						
Lasten	9.402.654	9.341.000	10.463.800	10.680.800	10.848.700	10.942.400
Baten	-1.738.231	-1.752.100	-2.556.700	-2.578.700	-2.489.700	-2.519.400
<i>Saldo baten en lasten</i>	<i>7.664.423</i>	<i>7.588.900</i>	<i>7.907.100</i>	<i>8.102.100</i>	<i>8.359.000</i>	<i>8.423.000</i>
De inwoner in regie						
Lasten	7.685.495	7.171.900	7.824.900	6.813.700	6.851.900	6.968.100
Baten	-9.610.540	-1.099.700	-2.294.900	-1.120.200	-1.048.000	-1.055.000
<i>Saldo baten en lasten</i>	<i>-1.925.045</i>	<i>6.072.200</i>	<i>5.530.000</i>	<i>5.693.500</i>	<i>5.803.900</i>	<i>5.913.100</i>
Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode						
Lasten	30.284.130	42.596.000	43.817.000	44.637.700	44.993.700	45.468.500
Baten	-9.963.768	-10.902.300	-11.324.300	-11.322.900	-11.625.300	-11.635.200
<i>Saldo baten en lasten</i>	<i>20.320.362</i>	<i>31.693.700</i>	<i>32.492.700</i>	<i>33.314.800</i>	<i>33.368.400</i>	<i>33.833.300</i>
Programmalijn Duurzaam en innovatief eiland						
Duurzame ontwikkeling						
Lasten	2.072.454	824.800	2.554.700	2.801.800	1.233.400	1.261.600
Baten	-1.166.583	-290.800	-2.052.700	-1.951.400	-347.800	-279.300
<i>Saldo baten en lasten</i>	<i>905.870</i>	<i>534.000</i>	<i>502.000</i>	<i>850.400</i>	<i>885.600</i>	<i>982.300</i>
Programmalijn Betrokken eiland						
Dienstverlening						
Lasten	1.614.091	1.912.600	2.310.700	2.206.900	2.482.800	2.725.200
Baten	-715.737	-551.600	-1.120.900	-1.011.900	-1.162.900	-1.243.900
<i>Saldo baten en lasten</i>	<i>898.353</i>	<i>1.361.000</i>	<i>1.189.800</i>	<i>1.195.000</i>	<i>1.319.900</i>	<i>1.481.300</i>
Bestuurs- en kabinetszaken						
Lasten	2.559.742	2.484.900	2.593.100	2.695.100	2.845.300	2.891.800
Baten	-374.296	-	-	-	-	-
<i>Saldo baten en lasten</i>	<i>2.185.446</i>	<i>2.484.900</i>	<i>2.593.100</i>	<i>2.695.100</i>	<i>2.845.300</i>	<i>2.891.800</i>

Programmabegroting 2024

Overzicht van Baten en Lasten 2022 - 2027

Programmalijn / Thema	Rekening 2022	Begr.na wijz. 2023	Begroting 2024	Mjb 2025	Mjb 2026	Mjb 2027
Algemene Dekkingsmiddelen, Onvoorzien, Heffing VPB en en Overhead						
Algemene Dekkingsmiddelen	-107.216.079	-103.464.100	-110.929.500	-114.485.100	-109.941.800	-111.408.100
Lasten	1.822.991	3.337.700	3.448.700	3.928.200	4.559.300	5.219.800
Baten	-109.039.070	-106.801.800	-114.378.200	-118.413.300	-114.501.100	-116.627.900
Bedrag onvoorzien	-	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000
Heffing Vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-
Overhead	17.166.663	18.298.800	21.589.200	22.454.500	23.224.600	23.913.400
Lasten	17.399.370	18.727.600	21.752.600	22.594.000	23.366.300	24.057.300
Baten	-232.708	-428.800	-163.400	-139.500	-141.700	-143.900
<i>Saldo baten en lasten</i>	<i>-90.049.417</i>	<i>-85.115.300</i>	<i>-89.290.300</i>	<i>-91.980.600</i>	<i>-86.667.200</i>	<i>-87.444.700</i>
Totaal saldo baten en lasten	-21.860.356	3.368.100	1.366.700	1.977.300	9.794.000	11.901.700
Mutaties reserves						
Stortingen						
<i>Aantrekkelijk eiland</i>						
Openbare orde en veiligheid	-	-	-	-	-	-
Mobiliteit	23.000	-	-	-	-	-
Ruimte en wonen	1.653.740	200.000	-	-	-	-
Leefomgeving	566.400	107.600	107.600	107.600	107.600	107.600
Bedrijvigheid	1.407.235	1.762.200	1.287.100	1.296.200	1.305.500	1.314.900
<i>Vitaal eiland</i>						
Blijvend ontwikkelen	848.100	-	-	-	-	-
Gemeenschapszin & sociale veiligheid	-	-	-	-	-	-
Gezondheid en welzijn	-	2.341.200	-	-	-	-
De inwoner in regie	-	5.849.200	-	-	-	-
Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode	100.000	-	-	-	-	-
<i>Duurzaam en innovatief eiland</i>						
Duurzame ontwikkeling	443.800	211.500	261.100	264.400	267.800	271.300
<i>Betrokken eiland</i>						
Dienstverlening	-	-	-	-	-	-
Bestuurs- en kabinetszaken	-	-	-	-	-	-
Algemene dekkingsmiddelen	7.850.000	6.200.800	18.860.000	-	-	-
<i>Saldo stortingen</i>	<i>12.892.275</i>	<i>16.672.500</i>	<i>20.515.800</i>	<i>1.668.200</i>	<i>1.680.900</i>	<i>1.693.800</i>

Programmabegroting 2024

Overzicht van Baten en Lasten 2022 - 2027

Programmalijn / Thema	Rekening 2022	Begr.na wijz. 2023	Begroting 2024	Mjb 2025	Mjb 2026	Mjb 2027
Onttrekkingen						
<i>Aantrekkelijk eiland</i>						
Openbare orde en veiligheid	-	-	-	-	-	-
Mobiliteit	-252.269	-42.600	-	-	-	-
Ruimte en wonen	-753.184	-847.800	-347.900	-49.800	-48.900	-47.900
Leefomgeving	-151.200	-750.400	-808.200	-544.700	-364.700	-253.200
Bedrijvigheid	-928.053	-421.000	-678.800	-276.800	-251.800	-251.800
<i>Vitaal eiland</i>						
Blijvend ontwikkelen	-383.400	-261.400	-	-	-	-
Gemeenschapszin & sociale veiligheid	-	-4.300	-	-	-	-
Gezondheid en welzijn	-	-30.100	-	-	-	-
De inwoner in regie	-	-871.000	-	-	-	-
Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode	-	-266.500	-30.000	-	-	-
<i>Duurzaam en innovatief eiland</i>						
Duurzame ontwikkeling	-189.600	-321.600	-184.500	-186.300	-189.100	-192.000
<i>Betrokken eiland</i>						
Dienstverlening	-25.000	-	-	-	-	-
Bestuurs- en kabinetszaken	-	-	-	-	-	-
Algemene dekkingsmiddelen	-1.158.733	-16.223.900	-19.582.200	-702.200	-702.200	-903.200
Saldo onttrekkingen	-3.841.439	-20.040.600	-21.631.600	-1.759.800	-1.556.700	-1.648.100
Totaal mutaties reserves	9.050.836	-3.368.100	-1.115.800	-91.600	124.200	45.700
TOTAAL RESULTAAT	-21.860.356	-	250.900	1.885.700	9.918.200	11.947.400
TOTALEN						
Lasten	142.028.574	153.160.800	162.927.000	166.680.400	169.481.500	173.333.800
Baten	-163.888.931	-149.792.700	-161.560.300	-164.703.100	-159.687.500	-161.432.100
Saldo baten en lasten	-21.860.356	3.368.100	1.366.700	1.977.300	9.794.000	11.901.700
Mutaties reserves	9.050.836	-3.368.100	-1.115.800	-91.600	124.200	45.700
TOTAAL RESULTAAT	-12.809.520	-	250.900	1.885.700	9.918.200	11.947.400

Presentatie van het structureel begrotingssaldo (bedragen x € 1.000)					
Saldo baten en lasten		-1.367	-1.977	-9.794	-11.902
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves		1.116	92	-124	-46
Begrotingssaldo na bestemming (negatief = tekort)		-251	-1.886	-9.918	-11.947
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)		273	989	797	919
Structureel begrotingssaldo (negatief = tekort)		22	-897	-9.121	-11.029

Overzicht afwijkingen begroting 2023 - 2024

Thema	Taakveld	2023	2024	Vershil	Toelichting
Openbare orde en veiligheid	Crisisbeheersing en Brandweer	3.478.200	3.927.800	-449.600	Als gevolg van de stijging van het aantal inwoners (>50.000) dient de bijdrage aan de VRR op grond van een hogere tariefklasse voldaan te worden (stapsgewijze verhoging).
		3.478.200	3.927.800	-449.600	
Ruimte en Wonen	Milieubeheer	1.726.400	1.921.600	-195.200	De bijdrage aan de DCMR Milieudienst Rijnmond is verhoogd door indexering.
	Ruimtelijke ordening	3.973.000	3.328.100	644.900	Hogere personele kosten in 2023 door Inhuur externe expertise op vacante functies.
		5.699.400	5.249.700	449.700	
Leefomgeving	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	4.255.600	5.120.500	-864.900	De uitvoering van het waterbeheerplan is toegevoegd aan het budget en zijn de kosten voor onderhoud openbaar groen - mede door areaaluitbreiding en indexering van personele kosten - toegenomen.
	Verkeer en vervoer	6.772.900	7.579.500	-806.600	Het budget wegenonderhoud en de bijdrage WHW zijn toegenomen.
	Openbare verlichting	779.200	1.047.600	-268.400	De ontwikkeling van de energieprijzen leiden tot hogerekosten
	Afval	6.147.100	6.715.000	-567.900	De ontwikkeling van de energieprijzen leiden tot hogere kosten
		17.954.800	20.462.600	-2.507.800	
De inwoner in regie	Opvang Oekraïne	786.700	-181.600	968.300	In 2023 zijn nog niet alle inkomsten begroot, in 2024 is dit wel begroot.
		786.700	-181.600	968.300	
Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode	Huishoudelijke hulp (WMO)	2.949.100	3.098.300	-149.200	Aanpassing van de tarieven bij een nieuwe contractperiode.
	Begeleiding (WMO)	4.261.900	4.555.700	-293.800	Aanpassing van de tarieven bij een nieuwe contractperiode.
	Jeugdhulp	10.332.400	10.931.400	-599.000	Aanpassing van de tarieven bij een nieuwe contractperiode.
		17.543.400	18.585.400	-1.042.000	
Dienstverlening en participatie	Burgerzaken	-275.000	-585.000	310.000	In 2024 is sprake van de zogenaamde reisdocumentenpiek voor de vervanging van reisdocumenten
		-275.000	-585.000	310.000	
Bestuurs- en kabinetszaken	Bestuur	2.484.900	2.593.100	-108.200	Toegenomen kosten ondersteunende commissies en uitbreiding griffie.
		2.484.900	2.593.100	-108.200	

Incidentele baten en lasten 2024 - 2027

Incidentele lasten (> € 10.000)	2024	2025	2026	2027
Thema's				
Ruimte en wonen: planschadeuitkering	30.000	30.500	31.000	31.500
Ruimte en Wonen: Herinrichting Oosthavendijk		231.000		
Bedrijvigheid: Uitbreiden wandel fiets en ruiternetwerken	50.000			
Bedrijvigheid: Beleefbaar maken natuurgebieden	150.000			
Bedrijvigheid: Entree & Landmark Brouwersdam	75.000			
Bedrijvigheid: Oosterduinpad brug	120.000			
Bedrijvigheid: Workout Boulevard	25.000			
Bedrijvigheid: kwaliteitsverbetering bestaande parken		25.000		
Leefomgeving: Soorten management plan	150.000	150.000		
Leefomgeving: Eenmalige hogere bijdrage RAD	146.000			
Subtotaal thema's	746.000	436.500	31.000	31.500
Reserves				
Leefomgeving: onderhoud bruggen	80.200	80.200	80.200	80.200
Leefomgeving: overige kunstwerken	27.400	27.400	27.400	27.400
Duurzame ontwikkeling: opstalovereenkomst windturbines zuiderdieppolder	166.000	168.700	171.400	174.200
Duurzame ontwikkeling: Bijdrage maatschappelijke participatie en inkomsten windpark	95.100	95.700	96.400	97.100
Bedrijvigheid: Liquidatie ZWD - bijdrage is vervallen	38.300	38.900	39.500	40.100
Bedrijvigheid: Meeropbrengst extra tariefsverhoging toeristenbelasting	533.500	542.000	550.700	559.500
Bedrijvigheid: Havens in eigen beheer onderhoud	146.100	146.100	146.100	146.100
Bedrijvigheid: Havens in beheer bij derden onderhoud	187.600	187.600	187.600	187.600
Bedrijvigheid: Cultuur en erfgoed historische havens onderhoud	55.300	55.300	55.300	55.300
Bedrijvigheid: Havens in eigen beheer baggeren	108.800	108.800	108.800	108.800
Bedrijvigheid: Havens in beheer bij derden baggeren	163.100	163.100	163.100	163.100
Bedrijvigheid: Cultuur en erfgoed historische havens baggeren	54.400	54.400	54.400	54.400
Subtotaal reserves	1.655.800	1.668.200	1.680.900	1.693.800
TOTAAL LASTEN	2.401.800	2.104.700	1.711.900	1.725.300

Programmabegroting 2024

gemeente
Goeree-Overflakkee

Incidentele baten en lasten 2024 - 2027

Incidentele baten (> € 10.000)	2024	2025	2026	2027
Thema's				
Vastgoed: Opbrengst grondverkoop	92.500	94.000	95.500	97.000
Subtotaal thema's	92.500	94.000	95.500	97.000
Reserves				
Ruimte en wonen: planschadeuitkering	30.000	30.500	31.000	31.500
Ruimte en wonen: Grondaankoop Groene Zoom	7.200			
Ruimte en wonen: Invoering omgevingswet	302.700	11.300	9.900	8.400
Leefomgeving: Eenmalige hogere bijdrage RAD	146.000			
Leefomgeving: soorten Management plan	150.000	150.000		
Leefomgeving: Projectopgave havens Goeree-Overflakkee	507.500	390.000	360.000	248.500
Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode: procesplan fase 2 integrale aanpak verslavingsproblematiek	30.000			
Duurzame ontwikkeling: Duurzaamheidseducatie G-O	17.900	18.200	18.500	18.800
Duurzame ontwikkeling: Bijdrage energiefonds GO	1.000			
Duurzame ontwikkeling: Energietransitie	165.600	168.100	170.600	173.200
Bedrijvigheid: Inventaris nieuwbouw reddingspost Brouwersdam	29.800			
Bedrijvigheid: bijdrage promotie VVV	25.000	25.000	25.000	25.000
Bedrijvigheid: Bijdrage openbaar toilet	4.000	4.000	4.000	4.000
Bedrijvigheid: Convenant besteding toeristische impuls	200.000	200.000	200.000	200.000
Bedrijvigheid: Toer infrastructuur uitbreiden wandel-, fiets- en ruiternetwerken	50.000			
Bedrijvigheid: Beleefbaar maken natuurgebieden	150.000			
Bedrijvigheid: Hotspot Brouwersdam Entree & Landmark Brouwersdam	75.000			
Bedrijvigheid: Workout Boulevard	25.000			
Bedrijvigheid: Oosterduinpad brug	120.000			
Bedrijvigheid: Kwaliteitsverbetering bestaande parken		25.000		
Subtotaal reserves	2.036.700	1.022.100	819.000	709.400
TOTAAL BATEN	2.129.200	1.116.100	914.500	806.400
Saldo incidentele baten & lasten	272.600	988.600	797.400	918.900

Incidentele baten en lasten 2024 - 2027

Toelichting Incidentele lasten (bedragen > € 100.000,-)		
Omschrijving	2024	Toelichting
Ruimte en wonen: planschadeuitkering	30.000	Deze kosten zijn naar zijn aard incidenteel. Bij wijziging van een bestemmingsplan kan maar 1x planschadevergoeding geclaimd worden.
Bedrijvigheid: Uitbreiden wandel fiets en ruiternetwerken	50.000	Dit betreft een project uit het uitvoeringsprogramma Toeristisch-/ recreatieve visie GO, dat gedekt wordt vanuit de reserve toeristische voorzieningen.
Bedrijvigheid: Beleefbaar maken natuurgebieden	150.000	Dit betreft een project uit het uitvoeringsprogramma Toeristisch-/ recreatieve visie GO, dat gedekt wordt vanuit de reserve toeristische voorzieningen.
Bedrijvigheid: Entree & Landmark Brouwersdam	75.000	Dit betreft een project uit het uitvoeringsprogramma Toeristisch-/ recreatieve visie GO, dat gedekt wordt vanuit de reserve toeristische voorzieningen.
Bedrijvigheid: Oosterduinpad brug	120.000	Dit betreft een project uit het uitvoeringsprogramma Toeristisch-/ recreatieve visie GO, dat gedekt wordt vanuit de reserve toeristische voorzieningen.
Bedrijvigheid: Workout Boulevard	25.000	Openbare sporttributen om sport en suf imago te beleven en beoefenen. Dit om uitvoering te geven aan de ambitie in de toeristische - recreatieve visie Goeree-Overflakkee 2025
Duurzame ontwikkeling: Soorten management plan	150.000	Er moet een plan opgesteld worden voor een ecologisch onderzoek en maatregelen op gebiedsniveau om maatregelen te nemen om diersoorten te beschermen bij de verduurzaming van huizen.
Leefomgeving hogere bijdrage RAD	146.000	Eenmalige bijdrage in frictiekosten bij uitvoering Herziening Grondstoffenbeleidsplan
Omschrijving	2025	Toelichting
Ruimte en wonen: planschadeuitkering	30.000	Deze kosten zijn naar zijn aard incidenteel. Bij wijziging van een bestemmingsplan kan maar 1x planschadevergoeding geclaimd worden.
Ruimte en Wonen: Herinrichting Oosthavendijk	231.000	Het herinrichten van de Oosthavendijk zodat er meer ruimte ontstaat voor langzaam verkeer en een duurzame herinrichting van het gebied.
Bedrijvigheid: kwaliteitsverbetering bestaande parken	25.000	Dit betreft een project uit het uitvoeringsprogramma Toeristisch-/ recreatieve visie GO, dat gedekt wordt vanuit de reserve toeristische voorzieningen.
Duurzame ontwikkeling: Soorten management plan	150.000	Er moet een plan opgesteld worden voor een ecologisch onderzoek en maatregelen op gebiedsniveau om maatregelen te nemen om diersoorten te beschermen bij de verduurzaming van huizen.
Toelichting Incidentele baten (bedragen > € 100.000,-)		
Omschrijving	2024	Toelichting
Vastgoed: Opbrengst grondverkoop	92.500	Een bezit kun je maar één keer verkopen, dus is er altijd sprake van een incidentele opbrengst.

Programmabegroting 2024

Overzicht van structurele mutaties reserves 2024 - 2027

2024						
Omschrijving Programma / Thema	LASTEN (toevoeging reserve)	waarvan structureel	waarvan incidenteel	BATEN (onttrekking reserve)	waarvan structureel	waarvan incidenteel
<i>Programmaliijn Aantrekkelijk eiland</i>						
Openbare orde en veiligheid	-	-	-	-	-	-
Mobiliteit	-	-	-	-	-	-
Ruimte en wonen	-	-	-	-347.900	-8.000	-339.900
Leefomgeving	107.600	-	107.600	-808.200	-4.700	-803.500
Bedrijvigheid	1.287.100	-	1.287.100	-678.800	-	-678.800
<i>Programmaliijn Vitaal eiland</i>						
Blijvend ontwikkelen	-	-	-	-	-	-
Gemeenschapszin & sociale veiligheid	-	-	-	-	-	-
Gezondheid en welzijn	-	-	-	-	-	-
De inwoner in regie	-	-	-	-	-	-
Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode	-	-	-	-30.000	-	-30.000
<i>Programmaliijn Duurzaam en innovatief eiland</i>						
Duurzame ontwikkeling	261.100	-	261.100	-184.500	-	-184.500
<i>Programmaliijn Betrokken eiland</i>						
Dienstverlening en participatie	-	-	-	-	-	-
Bestuurs- en kabinetszaken	-	-	-	-	-	-
<i>Overig</i>						
Algemene dekkingsmiddelen	18.860.000	-	18.860.000	-19.582.200	-722.200	-18.860.000
Totaal	20.515.800	-	20.515.800	-21.631.600	-734.900	-20.896.700

2025						
Omschrijving Programma / Thema	LASTEN (toevoeging reserve)	waarvan structureel	waarvan incidenteel	BATEN (onttrekking reserve)	waarvan structureel	waarvan incidenteel
<i>Programmaliijn Aantrekkelijk eiland</i>						
Openbare orde en veiligheid	-	-	-	-	-	-
Mobiliteit	-	-	-	-	-	-
Ruimte en wonen	-	-	-	-49.800	-8.000	-41.800
Leefomgeving	107.600	-	107.600	-544.700	-4.700	-540.000
Bedrijvigheid	1.296.200	-	1.296.200	-276.800	-22.800	-254.000
<i>Programmaliijn Vitaal eiland</i>						
Blijvend ontwikkelen	-	-	-	-	-	-
Gemeenschapszin & sociale veiligheid	-	-	-	-	-	-
Gezondheid en welzijn	-	-	-	-	-	-
De inwoner in regie	-	-	-	-	-	-
Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode	-	-	-	-	-	-
<i>Programmaliijn Duurzaam en innovatief eiland</i>						
Duurzame ontwikkeling	264.400	-	264.400	-186.300	-	-186.300
<i>Programmaliijn Betrokken eiland</i>						
Dienstverlening en participatie	-	-	-	-	-	-
Bestuurs- en kabinetszaken	-	-	-	-	-	-
<i>Overig</i>						
Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-	-702.200	-702.200	-
Totaal	1.668.200	-	1.668.200	-1.759.800	-737.700	-1.022.100

Programmabegroting 2024

Overzicht van structurele mutaties reserves 2024 - 2027

2026						
Omschrijving Programma / Thema	LASTEN (toevoeging reserve)	waarvan structureel	waarvan incidenteel	BATEN (onttrekking reserve)	waarvan structureel	waarvan incidenteel
<i>Programmaliijn Aantrekkelijk eiland</i>						
Openbare orde en veiligheid	-	-	-	-	-	-
Mobiliteit	-	-	-	-	-	-
Ruimte en wonen	-	-	-	-48.900	-8.000	-40.900
Leefomgeving	107.600	-	107.600	-364.700	-4.700	-360.000
Bedrijvigheid	1.305.500	-	1.305.500	-251.800	-22.800	-229.000
<i>Programmaliijn Vitaal eiland</i>						
Blijvend ontwikkelen	-	-	-	-	-	-
Gemeenschapszin & sociale veiligheid	-	-	-	-	-	-
Gezondheid en welzijn	-	-	-	-	-	-
De inwoner in regie	-	-	-	-	-	-
Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode	-	-	-	-	-	-
<i>Programmaliijn Duurzaam en innovatief eiland</i>						
Duurzame ontwikkeling	267.800	-	267.800	-189.100	-	-189.100
<i>Programmaliijn Betrokken eiland</i>						
Dienstverlening en participatie	-	-	-	-	-	-
Bestuurs- en kabinetszaken	-	-	-	-	-	-
<i>Overig</i>						
Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-	-702.200	-702.200	-
Totaal	1.680.900	-	1.680.900	-1.556.700	-737.700	-819.000

2027						
Omschrijving Programma / Thema	LASTEN (toevoeging reserve)	waarvan structureel	waarvan incidenteel	BATEN (onttrekking reserve)	waarvan structureel	waarvan incidenteel
<i>Programmaliijn Aantrekkelijk eiland</i>						
Openbare orde en veiligheid	-	-	-	-	-	-
Mobiliteit	-	-	-	-	-	-
Ruimte en wonen	-	-	-	-47.900	-8.000	-39.900
Leefomgeving	107.600	-	107.600	-253.200	-4.700	-248.500
Bedrijvigheid	1.314.900	-	1.314.900	-251.800	-22.800	-229.000
<i>Programmaliijn Vitaal eiland</i>						
Blijvend ontwikkelen	-	-	-	-	-	-
Gemeenschapszin & sociale veiligheid	-	-	-	-	-	-
Gezondheid en welzijn	-	-	-	-	-	-
De inwoner in regie	-	-	-	-	-	-
Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode	-	-	-	-	-	-
<i>Programmaliijn Duurzaam en innovatief eiland</i>						
Duurzame ontwikkeling	271.300	-	271.300	-192.000	-	-192.000
<i>Programmaliijn Betrokken eiland</i>						
Dienstverlening en participatie	-	-	-	-	-	-
Bestuurs- en kabinetszaken	-	-	-	-	-	-
<i>Overig</i>						
Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-	-903.200	-903.200	-
Totaal	1.693.800	-	1.693.800	-1.648.100	-938.700	-709.400

Investeringsplanning 2024 – 2027

Algemeen

In dit onderdeel worden de geplande investeringen toegelicht en daarbij wordt een nadere toelichting gegeven op de fasering van de investeringsplanning, ofwel de realisatie van de projecten in financiële zin.

Fasering investeringen

Het overzicht heeft als functie een doorkijk te geven in het totaal van de investeringsbudgetten welke per begrotingsjaar beschikbaar zijn gesteld en de fasering (planning van de realisatie) van de investeringsplanning.

Jaar	Investeringsbudget			planning van de realisatie		
	2023 (restant)	begroting 2024	<i>totaal</i>	2023 (restant)	begroting 2024	<i>totaal</i>
2024	€ 45.789.500	€ 44.169.600	€ 89.959.100	€ 11.270.300	€ 7.719.600	€ 18.989.900
2025		€ 6.705.000	€ 6.705.000	€ 19.470.500	€ 9.325.000	€ 28.795.500
2026		€ 6.402.100	€ 6.402.100	€ 13.285.100	€ 13.402.100	€ 26.687.200
2027		€ 6.275.000	€ 6.275.000	€ 1.763.600	€ 20.575.000	€ 22.338.600
Totaal	€ 45.789.500	€ 63.551.700	€ 109.341.200	€ 45.789.500	€ 51.021.700	€ 96.811.200

Toelichting diverse onderdelen van het overzicht:

- **Investeringsbudget** – Het investeringsbudget betreft het budget hetgeen in de begroting is opgenomen. Daarin zijn, in een afzonderlijke kolom, meegenomen de restant investeringsbudgetten 2023.
- **Planning van de realisatie** – Het investeringsbudget wordt beschikbaar gesteld voor een bepaald begrotingsjaar. Zoals afgelopen jaren is gebleken worden over het algemeen de grotere projecten niet in het desbetreffende jaar afgerond. Dit heeft vaak te maken met de complexiteit en omvang van het project, waardoor bijvoorbeeld de voorbereidingstijd tot en met de aanbesteding al een jaar in beslag nemen.

Een korte analyse laat zien dat het totaal investeringsbudget tot en met 2027 € 109,3 mln. bedraagt. Uit de planning blijkt dat de investeringsuitgaven redelijk gelijkmatig over de begrotingsjaren worden gerealiseerd en totaal € 96,8 mln. zal worden gerealiseerd tot en met 2027. € 12,5 mln. geplande investeringen zal worden gerealiseerd/afgerond in 2028. Dit komt voornamelijk door:

- Uitvoering Integraal Huisvestingplan Schoolgebouwen – In de begroting zijn opgenomen de investeringsbedragen voor scholen die op korte en middellange termijn (respectievelijk nog te besteden € 37,1 mln. en € 31,5 mln.) zijn gepland. Het totaal van de geraamde bedragen is € 68,6 mln. Voor de periode 2024 tot met 2027 staat gepland € 58,5 mln. aan verwachte besteding van de budgetten. De besteding van het restantbudget, ad. € 10,1 mln. en afronding van de diverse projecten is gepland voor 2028;
- Reconstructie wegen (in combinatie met rioleringsprojecten) – jaarlijks investeringsbudget is € 1,25 mln., maar omdat de realisatie van de rioleringsprojecten vaak 2 jaar vergt, wordt gemiddeld de helft doorgeschoven naar 1 jaar later;
- Uitvoering rioleringsprojecten – voor rioleringsprojecten is jaarlijks een investeringsbedrag opgenomen van € 2,2 mln. maar omdat de realisatie van de rioleringsprojecten vaak 2 tot 3 jaar vergt wordt gemiddeld de helft doorgeschoven naar 1 jaar later.

Investeringsplanning 2024 – 2027

Specificatie en toelichting geplande investeringen

Investerings - omschrijving	budget	termijn		afschr. term.	investeringsbudget - planning realisatie			
		start	gereed		2024	2025	2026	2027
AANTREKKELIJK EILAND								
<u>Openbare orde en veiligheid</u>								
Brandweer - 3 waterwagens (15 kuub)	€ 825.000	2024	2024	15	€ 825.000			
ORB - Voertuig 4x4 - vervanging 2 voertuigen	€ 150.000	2024	2024	6	€ 150.000			
BOA-voertuig 4x4 - vervanging	€ 120.000	2024	2024	8	€ 120.000			
<u>Mobiliteit</u>								
VCP Ouddorp II - 3e fase Fietsstraat Koolweg	€ 92.000	2024	2024	25	€ 92.000			
Aanleg turborotonde N215 Middelharnis	€ 132.100	2026	2026	25			€ 132.100	
Transformatie kruising N215 / N498 Oude-Tonge	€ 100.000	2025	2025	25		€ 100.000		
VCP Middelharnis/Sommelsdijk - micromaatregelen - 2024	€ 860.000	2024	2025	25	€ 200.000	€ 660.000		
VCP Middelharnis/Sommelsdijk - micromaatregelen - 2025	€ 100.000	2025	2025	25		€ 100.000		
<u>Leefomgeving</u>								
Reconstructie wegen 2024	€ 1.250.000	2024	2025	25	€ 400.000	€ 850.000		
Reconstructie wegen 2025	€ 1.250.000	2025	2026	25		€ 400.000	€ 850.000	
Reconstructie wegen 2026	€ 1.250.000	2026	2027	25			€ 400.000	€ 850.000
Reconstructie wegen 2027	€ 1.250.000	2027	2028	25				€ 400.000
Kunstwerkenbeheerplan 2021 - 2025 = ** Investeringsruimte - in afwachting implementatie nieuw beheerplan	pm	2024	2024	25				
Herinrichting Kaai-Schelpenpad Dirksland	€ 1.700.000	2024	2025	25	€ 200.000	€ 1.500.000		
Renovatie/vervanging openbare verlichting 2024	€ 350.000	2024	2024	15/30	€ 350.000			
Renovatie/vervanging openbare verlichting 2025	€ 350.000	2025	2025	15/30		€ 350.000		
Renovatie/vervanging openbare verlichting 2026	€ 350.000	2026	2026	15/30			€ 350.000	
Renovatie/vervanging openbare verlichting 2027	€ 350.000	2027	2027	15/30				€ 350.000
Renovatie Klassieke Armaturen	€ 410.000	2024	2024	25	€ 410.000			
Renovatie Gasmasten	€ 90.000	2024	2024	15	€ 90.000			
Groenvoorziening - Cirkelmaaier (vervangingsinvestering)	€ 50.000	2024	2024	8	€ 50.000			
Groenvoorziening - Zitmaaier (vervangingsinvestering)	€ 30.000	2024	2024	8	€ 30.000			
Groenvoorziening - Cirkelmaaier & klepelmaaier (vervangingsinvestering)	€ 85.000	2026	2026	8			€ 85.000	
Groenvoorziening - Bladzuigwagen (vervangingsinvestering)	€ 45.000	2024	2024	8	€ 45.000			
Groenvoorziening - Onkruidwaterkokers (vervangingsinvestering)	€ 90.000	2024	2024	4	€ 90.000			
Begraafplaatsen - Grafliften & bekisting (vervanging)	€ 30.000	2024	2024	10	€ 30.000			
Afvalinzameling - Herziening Grondstoffenbeleidsplan 2020 - 2025	€ 246.000	2024	2024	5	€ 246.000			
Materieel Gladheidsbestrijding (vervangingsbudget)	€ 631.100	2024	2024	15	€ 631.100			
Speelvoorzieningen beleid 2024	€ 75.000	2024	2024	15	€ 75.000			
Speelvoorzieningen beleid 2025	€ 75.000	2025	2025	15		€ 75.000		
Speelvoorzieningen beleid 2026	€ 75.000	2026	2026	15			€ 75.000	
Speelvoorzieningen beleid 2027	€ 75.000	2027	2027	15				€ 75.000
Groot onderhoud- & vervangingsinvesteringen Riolering 2024	€ 2.200.000	2024	2025	vrz	€ 850.000	€ 1.350.000		
Groot onderhoud- & vervangingsinvesteringen Riolering 2025	€ 2.200.000	2025	2026	vrz		€ 850.000	€ 1.350.000	
Groot onderhoud- & vervangingsinvesteringen Riolering 2026	€ 2.200.000	2026	2027	vrz			€ 850.000	€ 1.350.000
Groot onderhoud- & vervangingsinvesteringen Riolering 2027	€ 2.200.000	2027	2028	vrz				€ 850.000
Vervangen rioolservicevoertuig	€ 70.000	2025	2025	8		€ 70.000		
Vervangen 3 rioolservicevoertuigen	€ 210.000	2027	2027	8				€ 210.000
Vervangen rioolreinigungsaanhangers van District Midden en West	€ 60.000	2026	2026	8			€ 60.000	
Werkvoertuig Strandonderhoud	€ 35.000	2024	2024	8	€ 35.000			
<u>Ruimte en wonen</u>								
Gebiedsontwikkeling (structureel investeringsbudget)	€ 300.000	2024	2025	15	€ 50.000	€ 250.000		
Gebiedsontwikkeling (structureel investeringsbudget)	€ 300.000	2025	2026	15		€ 50.000	€ 250.000	
Gebiedsontwikkeling (structureel investeringsbudget)	€ 300.000	2026	2027	15			€ 50.000	€ 250.000
Gebiedsontwikkeling (structureel investeringsbudget)	€ 300.000	2027	2028	15				€ 50.000

Investeringsplanning 2024 – 2027

Investerings - omschrijving	budget	termijn		afschr. term.	investeringsbudget - planning realisatie			
		start	gereed		2024	2025	2026	2027
VITAAL ELAND								
Blijvend ontwikkelen								
Pascal 40 - Webego - renovatie en herinrichting kantoorgedeelte	€ 300.000	2024	2024	25	€ 300.000			
Pascal 40 - Webego - Vervangingsinvesteringen bureaustoelen	€ 35.000	2024	2024	15	€ 35.000			
Uitvoering Integraal Huisvestingplan Schoolgebouwen =								
IHP -Middellange termijn (Voorbereiding v.a. 2023/2024 + start bouw 2026/2027)	€ 24.300.000	2024	2028	40	€ 400.000	€ 400.000	€ 6.000.000	€ 9.500.000
IHP -Middellange termijn (Aanvullende voorzieningen + indexering normbedrag)	€ 7.200.000	2024	2028	25	€ 60.000	€ 60.000	€ 1.000.000	€ 4.000.000
Gemeenschapszin & Sociale Veiligheid								
Duurzaamheidsmaatregelen gemeentelijke gebouwen - fase 5	€ 1.000.000	2024	2025	15	€ 200.000	€ 800.000		
Duurzaamheidsmaatregelen gemeentelijke gebouwen - fase 6	€ 1.000.000	2025	2026	15		€ 200.000	€ 800.000	
Duurzaamheidsmaatregelen gemeentelijke gebouwen - fase 7 (laatste)	€ 1.000.000	2026	2027	15			€ 200.000	€ 800.000
Upgrade gemeentelijke accommodaties - fase 3	€ 75.000	2024	2024	25	€ 75.000			
Upgrade gemeentelijke accommodaties - fase 4	€ 75.000	2025	2025	25		€ 75.000		
Duurzame ontwikkeling								
Uitvoeringsprogramma Grevelingenbekken (bijdrage)	€ 1.000.000	2027	2027	25				€ 1.000.000
Algemene Dekkingsmiddelen / Bedrijfsvoering								
I&A (informatie en automatisering)								
Informatiebeleidsplan - jaarschijf 2024	€ 350.000	2024	2024	5	€ 350.000			
Informatiebeleidsplan - jaarschijf 2025	€ 350.000	2025	2025	5		€ 350.000		
Informatiebeleidsplan - jaarschijf 2026	€ 350.000	2026	2026	5			€ 350.000	
Informatiebeleidsplan - jaarschijf 2027	€ 350.000	2027	2027	5				€ 350.000
Vervanging Laptops - Jaarschijf 2025	€ 475.000	2025	2025	5		€ 475.000		
Tractie (Voertuigen en materieel)								
Vervanging wagenpark - 6 voertuigen	€ 360.000	2025	2025	8		€ 360.000		
Vervanging wagenpark - 10 voertuigen	€ 600.000	2026	2026	8			€ 600.000	
Vervanging wagenpark - 5 voertuigen (diverse doeleinden)	€ 300.000	2027	2027	8				€ 300.000
Vervangen wagenpark - 6 opzichtersvoertuigen	€ 240.000	2027	2027	8				€ 240.000
Minigraver + trailer district Oost	€ 60.000	2024	2024	10	€ 60.000			
Huisvesting gemeentelijke organisatie								
Werkplaats District Oost (Oude Tonge) - renovatie en verduurzaming	€ 830.000	2024	2025	25	€ 830.000			
Vervangingsinvestering bureaus en bureaustoelen	€ 400.500	2024	2024	15	€ 400.500			
Gemeentehuis - inrichting vergaderruimten Havenhoofd	€ 40.000	2024	2024	5	€ 40.000			
Totalen	€ 63.551.700				€ 7.719.600	€ 9.325.000	€ 13.402.100	€ 20.575.000

Toelichting investeringen 2024 e.v.		
Mobiliteit		
Verkeerscirculatieplan Ouddorp		
Het uitvoeren van het vastgestelde VCP Ouddorp II staat vanaf 2017 op de planning. Het laatste project 'fietsstraat Koolweg' stond gepland voor 2022, maar is doorgeschoven naar 2024.	2024	€ 92.000
Aanleg turborotonde N215 Middelharnis		
Voor de gemeentelijke bijdrage in de aanpassingen van de rotonde is eerder in de begroting een bedrag gereserveerd.	2026	€ 132.100
De voorlopige uitwerking van het ontwerp door de provincie en het investeringsvoorstel zijn vooralsnog niet definitief. Daarom is de gemeentelijke bijdrage nog niet bekend.		
De gereserveerde bijdrage is daarom doorgeschoven van 2024 naar 2026 in afwachting van de definitieve plannen.		

Investeringsplanning 2024 – 2027

De oorspronkelijke toegezegde bijdrage was € 850.000,-, waarvan € 717.900,- gedekt zou kunnen worden uit een door de gemeente aan te vragen Brede doeluitkering (BDU). Op basis van de forse kostenstijgingen in de markt is de verwachting dat de uiteindelijke bijdrage hoger uit zal vallen.		
<u>Transformatie kruising N215 / N498 Oude-Tonge</u> Wanneer de Provincie besluit om op de kruising N215 / N498 een rotonde aan te leggen, bestaat de kans dat de gemeente wordt gevraagd een financiële bijdrage te leveren. Op dit moment wordt uitgegaan van een bedrag van € 100.000,-. Getracht wordt voor deze bijdrage subsidie te krijgen.	2025	€ 100.000
<u>VCP Middelharnis/Sommelsdijk – ‘no-regret’ maatregelen</u> Het opstellen van het VCP-macro is nog niet afgerond. Na besluitvorming van het VCP-macro zal het VCP-micro ter hand worden genomen. In dit onderdeel van het VCP zal op buurt- en straatniveau worden onderzocht of maatregelen nodig zijn om de verkeersveiligheid te verbeteren. Vooruitlopend op het VCP-macro is besloten een aantal maatregelen te nemen om reeds bekende knelpunten aan te pakken, de zogenoemde ‘no-regret’ maatregelen. Vanaf 2021 staat een 10-tal projecten op de planning, welke tot 2024/2025 in uitvoering zullen zijn.	2021 t/m 2025	€ 2.710.000 <i>(totaal)</i>
<u>Leefomgeving</u>		
<u>Reconstructie en vervanging wegen</u> In het wegenbeheerplan 2018-2022 is het uitvoeringsplan “reconstructie en vervanging van wegen” opgenomen. Het investeringsbedrag is gebaseerd op een gemiddelde investering per jaar over een periode van tien jaar. Jaarlijks wordt in combinatie met de planning van de rioleringswerkzaamheden, of in combinatie met de verkeerscirculatieplannen (VCP), dan wel aan de hand van inspectiegegevens een planning gemaakt van de uit te voeren werkzaamheden.	2023 t/m 2027	€ 1.250.000 <i>(per jaar)</i>
<u>Kunstwerkenbeheerplan 2021-2025</u> In 2021 is een nieuw kunstwerkenbeheerplan voor de periode 2021 tot een met 2025 vastgesteld. Het beheerplan biedt inzicht in de opgave die de gemeente heeft in het beheer en onderhoud van al haar civieltechnische kunstwerken. Bij het vaststellen van het plan is een voorbehoud gemaakt over de actualisatie van het investeringsplan, omdat nog geen duidelijke prioritering van projecten gemaakt kon worden en inspecties afgerond dienden te worden. Het kunstwerkenbeheerplan is voor € 20 miljoen verwerkt als investering in de huidige meerjarenbegroting. Een verdere uitwerking van de openstaande PM post vertaalt zich financieel in een toename van deze investering met € 50 miljoen. Dit is een inschatting op basis van een globale planning. Nadere uitwerking volgt in het Masterplan waaraan momenteel gewerkt wordt.	2023 t/m 2027	€ PM
<u>Herinrichting Kaai-Schelpenpad Dirksland</u> In de Kadernota 2019 is dit project als PM-post meegenomen. Het in-	2024 t/m	€ 1.700.000

Investeringsplanning 2024 – 2027

<p>vesteringsbedrag is op dit moment nog niet met zekerheid vast te stellen. In de Kadernota 2019 is een bandbreedte van € 2.000.000,- tot € 2.400.000,- genoemd. Voor de uitwerking van het investeringsplan was het midden van deze bandbreedte gekozen, mede ook omdat eventuele dekkingsmogelijkheden, zoals bijdragen uit subsidies, nog niet zijn onderzocht. Bij de het opstellen van het ombuigingsplan begroting 2022 is het gemiddelde investeringsbedrag bijgesteld naar € 1.700.000,- en is het project in de planning verschoven naar 2024.</p> <p>Aanleiding voor het project is het feit dat de openbare ruimte oogt als doorgaande weg. Na de aanleg van de Aarddijkwal heeft de doorgaande route zijn functie behouden voor landbouwverkeer. Echter nu de N215 aangepakt is en een parallelrijbaan is aangelegd voor onder andere landbouwverkeer, is nu het moment om tot herinrichting van de Kaai-Schelpenpad over te gaan en het aan te passen in functie naar verblijfsgebied. Bovendien oogt de openbare ruimte gedateerd. Bij de gemeente en externe partijen leeft de wens om het leefklimaat voor bewoners en het vestigingsklimaat voor ondernemers van het Kaai-Schelpenpad aantrekkelijk en representatief te maken. Daarnaast kan door de herinrichting weer invulling gegeven worden aan de cultuurhistorische waarde van het gebied.</p>	2025	
<p><u>Renovatie/vervanging openbare verlichting</u> Dit betreft een structureel doorlopend investeringsbudget waarbinnen renovatie- en vervangingsinvesteringen ten aanzien van de openbare verlichting worden uitgevoerd. Dit investeringsbudget is gebaseerd op het beheerplan openbare verlichting 2015-2024. Eén van de doelstellingen was, naast het oplossen van het achterstallig onderhoud, het verduurzamen van het areaal om de Europese doelstelling van 20 procent energiebesparing in 2020 te realiseren. Dit laatste is inmiddels behaald.</p>	2024 t/m 2027	€ 350.000 <i>(per jaar)</i>
<p><u>Renovatie Klassieke Armaturen en Gasmasten</u> De huidige klassieke verlichting in historische kernen is ouder dan 25 jaar. Vervangen is kostbaar en in principe zijn de koperen kappen nog in goede staat. Door het schoonmaken van de kappen, en het vervangen van de oude lichttechniek door LED, is het armatuur weer 25 jaar bruikbaar en voldoet het ook weer aan de huidige lichteisen en techniek (circulair gebruik). De investering is € 410.000,-.</p> <p>De straatverlichting werd in het verleden niet door elektriciteit maar door middel van gas brandend gehouden. Bij de overgang naar het elektriciteitsnetwerk zijn deze 26 masten en armaturen omgebouwd naar de toen geldende elektriciteitseisen. In onze gemeente staan er nog een aantal van deze masten. Deze masten hebben de levensduur ruim overschreden en zijn niet voorzien van een zekeringkast. Het armatuur is direct aangesloten op de stroomkabel waardoor dit niet voldoet aan de eisen van de netbeheerder. Hierdoor ontstaat een onveilige situatie. Een recent uitgevoerde inventarisatie heeft dit inzichtelijk gemaakt en vervanging is dan ook noodzakelijk. De investering is € 90.000,-.</p>	2024	€ 500.000
<p><u>Groenvoorziening – diverse vervangingsinvesteringen</u> Betreft het vervangen van divers materieel ten behoeve van de groenvoorziening volgens de reguliere vervangingscyclus.</p>	2024 2026	€ 215.000 € 85.000

Investeringsplanning 2024 – 2027

<p><u>Begraafplaatsen - graflijten</u> Betreft het vervangen van diverse graflijten volgens de reguliere vervangingscyclus.</p>	2024	€ 40.000
<p><u>Afvalinzameling - Herziening Grondstoffenbeleidsplan 2020 – 2025</u> Het voorbereiden en doorvoeren van de verschillende maatregelen zoals beschreven in de beleidsnotitie Herziening Grondstoffenbeleidsplan 2020-2025 brengt een aantal eenmalige projectkosten met zich mee. Het gaat onder andere om kosten voor communicatie en projectleiding.</p>	2024	€ 246.000
<p><u>Materieel Gladheidsbestrijding (vervangingsbudget)</u> Het gladheidsbestrijdingsmaterieel is aan vervanging toe. De vervangingsopgave biedt de mogelijkheid de wijze van gladheidsbestrijding te harmoniseren. Er wordt aangesloten bij de methodiek die ook Rijkswaterstaat, de provincie en het waterschap hanteren. Gemeentelijke wegen kruisen veelal de wegen van deze partijen en daarom is het van belang dezelfde strooimethode te hanteren. De gemeente Goeree-Overflakkee strooit gedeeltelijk preventief en voor een deel curatief. Curatief of achteraf strooien vindt plaats wanneer gladheid daadwerkelijk is geconstateerd. Er wordt dan alleen met zout gestrooid. De wens is om volledig preventief te gaan strooien zoals ook de andere partijen op het eiland doen.</p>	2024	€ 691.100
<p><u>Speelvoorzieningen beleid 2017</u> In 2017 is de Speelnota vastgesteld. Uit deze nota is naar voren gekomen dat jaarlijks een gemiddeld bedrag van € 75.000,- nodig is voor het vervangen van speelvoorzieningen.</p>	2024 t/m 2027	€ 75.000 <i>(per jaar)</i>
<p><u>Verbreed gemeentelijk rioleringsplan 2021 - 2025</u> Dit betreft het planmatig uitvoeren van vervangings- en renovatiewerkzaamheden aan het rioleringsstelsel met persleidingen, randvoorzieningen, drukriolering, pompen en gemalen. De investeringen worden rechtstreeks gedekt vanuit de "Voorziening Groot Onderhoud en Vervangingsinvesteringen riolering". Het jaarlijks benodigde investeringsbudget is aangepast van € 1.730.00,- naar € 2.200.000,-. Deze aanpassing is noodzakelijk als gevolg van de inflatie van de afgelopen jaren. Ook geven uitgevoerde inspecties de noodzaak aan tot grotere investeringsprojecten voor de komende jaren. De gevolgen van de inflatie voor de hoogte van de rioolheffing worden in 2025 opnieuw berekend in het te actualiseren programma Stedelijk Water. Tot 2025 is het niveau van de rioolvoorziening voldoende om de verhoging van het jaarlijks niveau van investeringen te kunnen bekostigen.</p>	2022 t/m 2026	€ 2.200.000 <i>(per jaar)</i>
<p>Ruimte en Wonen</p>		
<p><u>Gebiedsontwikkeling</u> Als gevolg van de proeftuin Omgevingswet Den Bommel is in 2018 vanuit sociaaleconomisch oogpunt en gebiedsontwikkeling € 350.000,- structureel voor vergelijkbare trajecten voor andere woonkernen opgenomen. Hiertoe heeft uw raad januari 2019 besloten. In deze trajecten wordt vanuit het thema Sociale Vitaliteit uiteraard actief geparticipeerd.</p>	2024 e.v.	€ 300.000 <i>(per jaar)</i>

Investeringsplanning 2024 – 2027

Verwacht wordt dat € 300.000,- wordt ingezet als investeringsbudget en € 50.000,- is in de reguliere exploitatie opgenomen voor planvorming en kleine projecten.		
Blijvend ontwikkelen		
<p><u>Pascal 40 - Webego - renovatie en herinrichting kantoorgedeelte</u> Het pand van het Ontwikkelbedrijf aan de Pascal 40 in Middelharnis is gebouwd in 1992 voor de toenmalige functionaliteit en doelgroep en daarmee sterk verouderd. Webego is doorontwikkeld van productiebedrijf naar ontwikkelbedrijf. De dienstverlening naar inwoners is veranderd. Er vinden andere activiteiten in het pand plaats, bijvoorbeeld trainingen en gesprekken met klanten uit de Participatiewet. Om het pand functioneel te laten aansluiten bij de dienstverlening zijn diverse aanpassingen noodzakelijk. Voor het geschikt maken van diverse ruimtes voor trainingen en bijeenkomsten, het voldoen aan Arbowetgeving voor kantoren op de werkvloer, alsook de technisch verouderde en/of defecte keukenvoorzieningen en toiletten op te knappen is een investering nodig die is ingeschat op circa € 300.000,-. Daarbij komt tevens het vervangen van kantoormeubilair waarvoor een bedrag van € 35.000,- benodigd is.</p>	2024	€ 335.000
<p><u>Integraal Huisvestingsplan (IHP) Schoolgebouwen – Middellange termijn</u> De uitvoering van het IHP 2019-2035 is verdeeld in twee termijnen, namelijk de korte termijn 2019-2023 en de middellange termijn projecten lopend 2024-2028. De korte termijn projecten maken al onderdeel uit van de eerder opgestelde investeringsplannen. Dit betreft een negental projecten in de kernen Nieuwe-Tonge, Stad aan 't Haringvliet, Sommeldijk, Den Bommel, Ouddorp en Ooltgensplaat.</p> <p>Nu worden opgevoerd de benodigde investeringsbudgetten voor de middellange termijn. Hierbij gaat het om een zestal projecten in de kernen Herkingen, Stellendam, Middelharnis, Oude-Tonge en Melissant.</p> <p>Voor de middellange termijn is uitgegaan van een benodigd investeringsbudget van € 16,8 mln. Doordat gebleken is dat de normbedragen ontoereikend waren, maar ook sprake is van forse kostenstijgingen wordt op voorhand voor de middellange termijn nu uitgegaan van een benodigd investeringsbudget van € 24,3 mln. Vooralsnog wordt voorzien dat daarmee eind 2023/begin 2024 met de voorbereidingen kan worden gestart.</p> <p>Evenals voor de korte termijn is voor de middellange termijn in het IHP 2019-2023 alleen rekening gehouden met de normvergoedingen voor de vervangende huisvesting. Met de bijkomende kosten is geen rekening gehouden. Gerelateerd aan de verwachte omvang daarvan voor de korte termijn wordt globaal rekening gehouden met een bedrag van € 7,2 mln. ingaande 2026.</p>	2024/2028 2024/2028	€ 24.300.000 € 7.200.000
Gemeenschapszin & Sociale Veiligheid		
<p><u>Duurzaamheidsmaatregelen gemeentelijke gebouwen - fase 5 t/m 7</u> Overheidsvastgoed dient in 2040 energieneutraal te zijn. Om dit te kunnen verwezenlijken is hiervoor vanaf 2019 budget in de begroting opgenomen. Het eerste jaar een bedrag van € 1,5 mln. De volgende jaren een bedrag van € 1 mln. per jaar.</p>	2024 t/m 2026	€ 1.000.000 (per jaar)

Investeringsplanning 2024 – 2027

<p>Reeds diverse gebouwen zijn verduurzaamd, waarbij rekening wordt gehouden met diverse projecten die lopen, zoals bijvoorbeeld de IHP-projecten.</p> <p>Om uitvoering te geven aan ons ambitieniveau is jaarlijks tot en met 2026 een bedrag van € 1,0 miljoen geraamd.</p>		
<p><u>Upgrade gemeentelijke accommodaties - fase 3 & 4</u> In combinatie met het Integraal Huisvestingsplan (IHP) vindt in de komende jaren voor een aantal dorps huizen vervangende nieuwbouw plaats. Daarnaast blijven er ook nog accommodaties in stand. Voor een aantal van deze accommodaties is het gewenst om het gebouw te upgraden. Welke accommodaties dit uiteindelijk worden is afhankelijk van de invulling van het IHP in de betreffende kernen. Er is voor vier jaar een investering nodig van € 75.000,- per jaar.</p>	<p>2024 t/m 2025</p>	<p>€ 75.000</p>
<p>Duurzame ontwikkeling</p>		
<p>Uw raad heeft in mei 2016, samen met de gemeente Schouwen-Duiveland, een regionaal bod uitgebracht in het kader van het uitvoeringsprogramma voor de Zuidwestelijke Delta, ten behoeve van de bekostiging van de maatregelen voor de Grevelingen, het beperkt terugbrengen van getij daarin om de zuurstofloosheid tegen te gaan.</p> <p>Voor Goeree-Overflakkee gaat het daarbij om een bedrag van totaal € 1.600.000,--, waarvan € 1.000.000,-- voor de maatregelen Grevelingen en € 600.000,-- ten behoeve van de voorfinanciering van de verbetering van de verkeersveiligheid van de N59. Voor het laatste is de bijdrage in 2020 uitbetaald.</p> <p>De door de ministeries van I&W en LNV ingestelde Taskforce Getij Grevelingen heeft haar eindrapport opgeleverd van het onderzoek naar varianten om de waterkwaliteit en de boven- en onderwaternatuur structureel te verbeteren in het Grevelingenmeer. Dat onderzoek was noodzakelijk omdat eerder bleek dat de kosten van de oorspronkelijke voorkeursvariant het taakstellend budget ruimschoots zouden overstijgen.</p> <p>De Taskforce Getij Grevelingen concludeert dat het ecologisch systeem van de Grevelingen alleen structureel kan worden verbeterd door de herintroductie van getijdenwerking van bij voorkeur 40 cm. Dat kan alleen worden gerealiseerd door de aanleg van een doorlaatmiddel. Uit het onderzoek blijkt dat de aanlegkosten van een doorlaatmiddel met een getijslag van 40 cm qua aanleg ca. € 838 miljoen zijn. Voor deze variant bedragen de kosten voor beheer en onderhoud € 7,1 miljoen/jaar. De aanlegkosten bedragen daarmee een veelvoud van het beschikbare budget. De regiopartners hebben aan het rijk gevraagd hoe men met deze situatie om wil gaan. Het uitgangspunt voor die vraag is: Begrip voor het feit dat de kosten te hoog zijn om nu zonder meer door te gaan met de planuitwerking, maar anderzijds te belangrijk om niets te doen! Ook is gevraagd aan het rijk om opties voor vervolg weer met de projectpartners te overleggen. De verantwoordelijke ministers willen graag in het najaar de koers voor het vervolg kunnen uitzetten.</p> <p>Op dit moment wordt geen standpunt gevraagd over de gereserveerde</p>	<p>2027</p>	<p>€ 1.000.000</p>

Investeringsplanning 2024 – 2027

<p>financiële middelen. Dat kan aan de orde zijn op basis van besluitvorming door de minister. Afhankelijk van de besluitvorming kunnen beide provincies en beide gemeenten, zijnde de regiopartners in het project, bepalen of en welke bijdrage zij willen (blijven) geven aan het project. Wij merken in dit verband op dat op grond van het resultaat van de Taskforce het project eerder complexer dan eenvoudiger is geworden, het project qua doelstellingen niet meer het oorspronkelijke meervoudige bereik heeft en de financiële impact een omvang heeft die niet bij de provincies en gemeenten te beleggen is. Zodra het standpunt van het Rijk bekend is en er meer inzicht is verkregen in de verhouding tussen rijk en regio in de ontstane situatie zullen wij met u beraadslagen over het vervolg. Daarbij zal ten minste aan de orde zijn te beoordelen of nog steeds, en zo ja in welke mate, wordt voldaan aan de door u gestelde randvoorwaarden voor deelname en financiële bijdrage aan dit traject.</p>		
<p>Algemene dekkingsmiddelen / Bedrijfsvoering</p>		
<p><u>Investerings volgens Informatiebeleidsplan (IBP)</u></p>		
<p>Om adequaat te kunnen inspelen op landelijke ontwikkelingen voor gemeenten, waaronder e-dienstverlening / e-overheid, en om onze eigen ambities (klantoriëntatie, burgerparticipatie, organisatieontwikkeling) te kunnen uitvoeren, beschikt de gemeente over een strategisch en samenhangend informatiebeleid, dat is vastgelegd in een Informatiebeleidsplan. In 2025 staat de vervangingsinvestering van de laptops gepland.</p>	<p>2024 2025 2026 2027</p>	<p>€ 350.000 € 825.000 € 350.000 € 350.000</p>
<p><u>Tractie (voertuigen en materieel)</u></p>		
<p>Betreft het vervangen van divers materieel voor de buitendienst volgens de reguliere vervangingscyclus. Een nadere specificatie is terug te vinden in bovenstaand investeringsoverzicht.</p>	<p>2024 2025 2026 2027</p>	<p>€ 60.000 € 360.000 € 600.000 € 570.000</p>
<p><u>Huisvesting gemeentelijke organisatie</u></p>		
<ul style="list-style-type: none"> • Werkplaats District Oost (Oude-Tonge) - renovatie en verduurzaming De werkplaats district Oost in Oude-Tonge is sterk verouderd en deels aan vervanging toe. De bestaande accommodatie wordt uitgebreid en verbouwd, het bestaande asbest dak wordt vervangen en de gevels krijgen een upgrade. Totaal is € 830.000,- nodig voor de aanpassingen aan het gebouw. Daarnaast is € 120.000,- benodigd voor verduurzaming van het gebouw, dat wordt gedekt uit het beschikbare budget voor verduurzaming van gemeentelijke gebouwen. 	<p>2024/2025</p>	<p>€ 830.000</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Vervangingsinvestering bureaus en bureaustoelen Met de herindeling is de aanbouw van ons gemeentehuis voorzien van gebruikte bureaus. Deze bureaus zijn handmatig verstelbaar met een slinger. Nu blijkt dat deze gebruikte bureaus steeds minder gaan functioneren. Veel bureaus moeten worden vervangen omdat de onderdelen niet meer leverbaar zijn of het bureau defect is. Dit betekent dat deze bureaus niet meer in hoogte instelbaar zijn. Daarnaast zijn er bureaus die 'niet' in hoogte verstelbaar zijn. Ook is een groot deel van de bureaustoelen aan vervanging toe, sommige zijn zelfs nog uit de voormalige gemeentes. Dit blijkt uit een recente controle van het meubilair. Op dit moment is het een allegaartje van sterk verouderd meubilair. Een 	<p>2024</p>	<p>€ 405.000</p>

Investeringsplanning 2024 – 2027

<p>goede werkplek en werkomgeving is van wezenlijk belang voor onze medewerkers. De huidige verouderde staat van ons meubilair biedt de gelegenheid om een keuze te maken voor elektrische zit/sta bureaus en een passende bureaustoel. Veel kantoorwerkzaamheden worden zittend uitgevoerd. Het afwisselen van de werkhouding heeft positieve effecten op de gezondheid.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gemeentehuis - inrichting vergaderruimten Havenhoofd <p>Met de nieuwe verdeling van de werkplekken over de teams is er een nieuwe vergaderruimte 'Havenhoofd' B1.31 vrijgespeeld. Deze ruime vergaderruimte, die ook geschikt is voor grotere groepen, moet nog representatief worden ingericht. Ook audiovisuele apparatuur en meubilair moeten nog worden aangebracht.</p>	<p>2024</p>	<p>€ 40.000</p>
--	-------------	-----------------

Toekomstige investeringen

In de Kadernota 2024 is een overzicht opgenomen van een aantal investeringen, die nog niet financieel vertaald zijn in het financieel meerjarenperspectief. De reden hiervoor is dat deze investeringen buiten de planperiode 2024-2027 vallen, maar dus wel degelijk op ons afkomen in de toekomst.

Toekomstige investering	Inschatting kosten
Oostelijke Randweg Middelharnis	Inschatting investering € 20 mln. - € 50 mln.
Kunstwerkenbeheerplan	Inschatting investering van € 50 mln. Kapitaallasten zijn € 1.700.000,- per jaar
Nieuwe zwemvoorziening centraal op Goeree-Overflakkee	Inschatting investering € 15 mln. - € 25 mln. Kapitaallasten zijn € 850.000,- per jaar
Harmonisatie overige buitensportaccommodaties	Inschatting investering € 2 mln. - € 3 mln. Kapitaallasten zijn € 250.000,- per jaar
Huisvesting gemeentelijke organisatie	Inschatting investering € 20 mln. - € 30 mln. Kapitaallasten zijn € 1.020.000,- per jaar

Programmabegroting 2024

Reserves 2024 - 2027

2024	1-jan-24	toevoeging	onttrekking	31-dec-24
Algemene reserves				
Algemene reserve	27.670.276	-	840.700	26.829.576
Subtotaal	27.670.276	-	840.700	26.829.576
Bestemmingsreserves				
Reserve ORB materieel	29.800	-	29.800	-
Reserve verkeerscirculatieplan	114.068	-	-	114.068
Reserve kunstwerken	3.311.770	822.900	-	4.134.670
Reserve bedrijventerreinen	1.712.700	-	-	1.712.700
Reserve aandelen GBE Aqua	1.638.800	-	-	1.638.800
Reserve recreatieve voorzieningen Haringvliet en Volkerak	311.400	-	-	311.400
Reserve Grevelingenfonds	195.200	38.300	-	233.500
Reserve sociale uitkeringen	498.050	-	-	498.050
Reserve Sociaal Domein	5.357.919	-	30.000	5.327.919
Reserve opvang (Oekraïense) vluchtelingen	4.978.200	-	-	4.978.200
Reserve wind- en zonneparken	423.808	95.100	1.000	517.908
Reserve Duurzaamheid	326.200	-	-	326.200
Reserve gebiedsontwikkeling Noordrand	291.513	166.000	-	457.513
Reserve Omgevingswet	975.608	-	302.700	672.908
Reserve dorpsvernieuwing Herkingen	71.101	-	-	71.101
Reserve kwaliteitsverbetering dorpskernen	47.642	-	-	47.642
Reserve bovenwijkse voorzieningen	268.933	-	-	268.933
Reserve grondexploitatie	2.899.083	-	-	2.899.083
Reserve organisatieontwikkeling	82.481	-	-	82.481
Reserve privacy & gegevensbeheer	62.148	-	-	62.148
Reserve Informatie- en Archiefbeheer	31.000	-	-	31.000
Reserve budgetoverheveling	3.587.338	-	165.600	3.421.738
Reserve Eneco gelden	18.859.970	-	18.860.000	-30
Reserve toeristische voorzieningen	1.044.426	533.500	649.000	928.926
Reserve ex-BWS gelden	86.157	-	17.900	68.257
Reserve bijdrage kapitaallasten	37.955.776	18.860.000	734.900	56.080.876
Subtotaal	85.161.088	20.515.800	20.790.900	84.885.988
Totaal Reserves	112.831.364	20.515.800	21.631.600	111.715.564

Programmabegroting 2024

Reserves 2024 - 2027

2025	1-jan-25	toevoeging	onttrekking	31-dec-25
Algemene reserves				
Algemene reserve	26.829.576	-	570.500	26.259.076
Subtotaal	26.829.576	-	570.500	26.259.076
Bestemmingsreserves				
Reserve ORB materieel	-	-	-	-
Reserve verkeerscirculatieplan	114.068	-	-	114.068
Reserve kunstwerken	4.134.670	822.900	-	4.957.570
Reserve bedrijventerreinen	1.712.700	-	-	1.712.700
Reserve aandelen GBE Aqua	1.638.800	-	-	1.638.800
Reserve recreatieve voorzieningen Haringvliet en Volkerak	311.400	-	-	311.400
Reserve Grevelingenfonds	233.500	38.900	-	272.400
Reserve sociale uitkeringen	498.050	-	-	498.050
Reserve Sociaal Domein	5.327.919	-	-	5.327.919
Reserve opvang (Oekraïense) vluchtelingen	4.978.200	-	-	4.978.200
Reserve wind- en zonneparken	517.908	95.700	-	613.608
Reserve Duurzaamheid	326.200	-	-	326.200
Reserve gebiedsontwikkeling Noordrand	457.513	168.700	-	626.213
Reserve Omgevingswet	672.908	-	11.300	661.608
Reserve dorpsvernieuwing Herkingen	71.101	-	-	71.101
Reserve kwaliteitsverbetering dorpskernen	47.642	-	-	47.642
Reserve bovenwijkse voorzieningen	268.933	-	-	268.933
Reserve grondexploitatie	2.899.083	-	-	2.899.083
Reserve organisatieontwikkeling	82.481	-	-	82.481
Reserve privacy & gegevensbeheer	62.148	-	-	62.148
Reserve Informatie- en Archiefbeheer	31.000	-	-	31.000
Reserve budgetoverheveling	3.421.738	-	168.100	3.253.638
Reserve Eneco gelden	-30	-	-	-30
Reserve toeristische voorzieningen	928.926	542.000	254.000	1.216.926
Reserve ex-BWS gelden	68.257	-	18.200	50.057
Reserve bijdrage kapitaallasten	56.080.876	-	737.700	55.343.176
Subtotaal	84.885.988	1.668.200	1.189.300	85.364.888
Totaal Reserves	111.715.564	1.668.200	1.759.800	111.623.964

Programmabegroting 2024

gemeente
Goeree-Overflakkee

Reserves 2024 - 2027

2026	1-jan-26	toevoeging	onttrekking	31-dec-26
Algemene reserves				
Algemene reserve	26.259.076	-	391.000	25.868.076
Subtotaal	26.259.076	-	391.000	25.868.076
Bestemmingsreserves				
Reserve ORB materieel	-	-	-	-
Reserve verkeerscirculatieplan	114.068	-	-	114.068
Reserve kunstwerken	4.957.570	822.900	-	5.780.470
Reserve bedrijventerreinen	1.712.700	-	-	1.712.700
Reserve aandelen GBE Aqua	1.638.800	-	-	1.638.800
Reserve recreatieve voorzieningen Haringvliet en Volkerak	311.400	-	-	311.400
Reserve Grevelingenfonds	272.400	39.500	-	311.900
Reserve sociale uitkeringen	498.050	-	-	498.050
Reserve Sociaal Domein	5.327.919	-	-	5.327.919
Reserve opvang (Oekraïense) vluchtelingen	4.978.200	-	-	4.978.200
Reserve wind- en zonneparken	613.608	96.400	-	710.008
Reserve Duurzaamheid	326.200	-	-	326.200
Reserve gebiedsontwikkeling Noordrand	626.213	171.400	-	797.613
Reserve Omgevingswet	661.608	-	9.900	651.708
Reserve dorpsvernieuwing Herkingen	71.101	-	-	71.101
Reserve kwaliteitsverbetering dorpskernen	47.642	-	-	47.642
Reserve bovenwijkse voorzieningen	268.933	-	-	268.933
Reserve grondexploitatie	2.899.083	-	-	2.899.083
Reserve organisatieontwikkeling	82.481	-	-	82.481
Reserve privacy & gegevensbeheer	62.148	-	-	62.148
Reserve Informatie- en Archiefbeheer	31.000	-	-	31.000
Reserve budgetoverheveling	3.253.638	-	170.600	3.083.038
Reserve Eneco gelden	-30	-	-	-30
Reserve toeristische voorzieningen	1.216.926	550.700	229.000	1.538.626
Reserve ex-BWS gelden	50.057	-	18.500	31.557
Reserve bijdrage kapitaallasten	55.343.176	-	737.700	54.605.476
Subtotaal	85.364.888	1.680.900	1.165.700	85.880.088
Totaal Reserves	111.623.964	1.680.900	1.556.700	111.748.164

Programmabegroting 2024

Reserves 2024 - 2027

2027	1-jan-27	toevoeging	onttrekking	31-dec-27
Algemene reserves				
Algemene reserve	25.868.076	-	280.000	25.588.076
Subtotaal	25.868.076	-	280.000	25.588.076
Bestemmingsreserves				
Reserve ORB materieel	-	-	-	-
Reserve verkeerscirculatieplan	114.068	-	-	114.068
Reserve kunstwerken	5.780.470	822.900	-	6.603.370
Reserve bedrijventerreinen	1.712.700	-	-	1.712.700
Reserve aandelen GBE Aqua	1.638.800	-	-	1.638.800
Reserve recreatieve voorzieningen	311.400	-	-	311.400
Haringvliet en Volkerak	311.900	40.100	-	352.000
Reserve sociale uitkeringen	498.050	-	-	498.050
Reserve Sociaal Domein	5.327.919	-	-	5.327.919
Reserve opvang (Oekraïense) vluchtelingen	4.978.200	-	-	4.978.200
Reserve wind- en zonneparken	710.008	97.100	-	807.108
Reserve Duurzaamheid	326.200	-	-	326.200
Reserve gebiedsontwikkeling Noordrand	797.613	174.200	-	971.813
Reserve Omgevingswet	651.708	-	8.400	643.308
Reserve dorpsvernieuwing Herkingen	71.101	-	-	71.101
Reserve kwaliteitsverbetering dorpskernen	47.642	-	-	47.642
Reserve bovenwijkse voorzieningen	268.933	-	-	268.933
Reserve grondexploitatie	2.899.083	-	-	2.899.083
Reserve organisatieontwikkeling	82.481	-	-	82.481
Reserve privacy & gegevensbeheer	62.148	-	-	62.148
Reserve Informatie- en Archiefbeheer	31.000	-	-	31.000
Reserve budgetoverheveling	3.083.038	-	173.200	2.909.838
Reserve Eneco gelden	-30	-	-	-30
Reserve toeristische voorzieningen	1.538.626	559.500	229.000	1.869.126
Reserve ex-BWS gelden	31.557	-	18.800	12.757
Reserve bijdrage kapitaallasten	54.605.476	-	938.700	53.666.776
Subtotaal	85.880.088	1.693.800	1.368.100	86.205.788
Totaal Reserves	111.748.164	1.693.800	1.648.100	111.793.864

Toelichting reserves 2024 - 2027

Algemene reserves																																																																						
Algemene reserve	Doel: <i>De Algemene Reserve is de reserve ter opvang van algemene financiële tegenvallers, zoals mogelijke negatieve rekeningssaldi.</i>																																																																					
	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: center;">Toevoeging 2024</th> <th style="text-align: center;">Onttrekking 2024</th> <th></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td></td> <td style="text-align: right;">146.000</td> <td>Enmalige hogere bijdrage RAD</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: right;">150.000</td> <td>Soorten Management Plan</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: right;">507.500</td> <td>Projectplan 'Projectopgave havens Goeree-Overflakkee'</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: right;">7.200</td> <td>Grondaankoop Groene Zoom Sommelsdijk</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: right;">30.000</td> <td>Planschade-uitkering</td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: center;">-</td> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">840.700</td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3"> </td> </tr> <tr> <th style="text-align: center;">Toevoeging 2025</th> <th style="text-align: center;">Onttrekking 2025</th> <th></th> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: right;">150.000</td> <td>Soorten Management Plan</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: right;">390.000</td> <td>Projectplan 'Projectopgave havens Goeree-Overflakkee'</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: right;">30.500</td> <td>Planschade-uitkering</td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: center;">-</td> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">570.500</td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3"> </td> </tr> <tr> <th style="text-align: center;">Toevoeging 2026</th> <th style="text-align: center;">Onttrekking 2026</th> <th></th> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: right;">360.000</td> <td>Projectplan 'Projectopgave havens Goeree-Overflakkee'</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: right;">31.000</td> <td>Planschade-uitkering</td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: center;">-</td> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">391.000</td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3"> </td> </tr> <tr> <th style="text-align: center;">Toevoeging 2027</th> <th style="text-align: center;">Onttrekking 2027</th> <th></th> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: right;">248.500</td> <td>Projectplan 'Projectopgave havens Goeree-Overflakkee'</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: right;">31.500</td> <td>Planschade-uitkering</td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: center;">-</td> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">280.000</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024			146.000	Enmalige hogere bijdrage RAD		150.000	Soorten Management Plan		507.500	Projectplan 'Projectopgave havens Goeree-Overflakkee'		7.200	Grondaankoop Groene Zoom Sommelsdijk		30.000	Planschade-uitkering	-	840.700					Toevoeging 2025	Onttrekking 2025			150.000	Soorten Management Plan		390.000	Projectplan 'Projectopgave havens Goeree-Overflakkee'		30.500	Planschade-uitkering	-	570.500					Toevoeging 2026	Onttrekking 2026			360.000	Projectplan 'Projectopgave havens Goeree-Overflakkee'		31.000	Planschade-uitkering	-	391.000					Toevoeging 2027	Onttrekking 2027			248.500	Projectplan 'Projectopgave havens Goeree-Overflakkee'		31.500	Planschade-uitkering	-	280.000	
Toevoeging 2024	Onttrekking 2024																																																																					
	146.000	Enmalige hogere bijdrage RAD																																																																				
	150.000	Soorten Management Plan																																																																				
	507.500	Projectplan 'Projectopgave havens Goeree-Overflakkee'																																																																				
	7.200	Grondaankoop Groene Zoom Sommelsdijk																																																																				
	30.000	Planschade-uitkering																																																																				
-	840.700																																																																					
Toevoeging 2025	Onttrekking 2025																																																																					
	150.000	Soorten Management Plan																																																																				
	390.000	Projectplan 'Projectopgave havens Goeree-Overflakkee'																																																																				
	30.500	Planschade-uitkering																																																																				
-	570.500																																																																					
Toevoeging 2026	Onttrekking 2026																																																																					
	360.000	Projectplan 'Projectopgave havens Goeree-Overflakkee'																																																																				
	31.000	Planschade-uitkering																																																																				
-	391.000																																																																					
Toevoeging 2027	Onttrekking 2027																																																																					
	248.500	Projectplan 'Projectopgave havens Goeree-Overflakkee'																																																																				
	31.500	Planschade-uitkering																																																																				
-	280.000																																																																					
Onderdeel: Diversen																																																																						
Bestemmingsreserves																																																																						
Reserve ORB materieel	Doel: <i>Deze reserve is ter dekking van lasten m.b.t. ORB materieel.</i>																																																																					
	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: center;">Toevoeging 2024</th> <th style="text-align: center;">Onttrekking 2024</th> <th></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td></td> <td style="text-align: right;">14.800</td> <td>Vrijval reserve</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: right;">15.000</td> <td>Inventaris nieuwbouw reddingspost Brouwersdam</td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: center;">-</td> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">29.800</td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3"> </td> </tr> <tr> <th style="text-align: center;">Toevoeging 2025</th> <th style="text-align: center;">Onttrekking 2025</th> <th></th> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: center;">-</td> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: center;">-</td> <td>Geen</td> </tr> <tr> <td colspan="3"> </td> </tr> <tr> <th style="text-align: center;">Toevoeging 2026</th> <th style="text-align: center;">Onttrekking 2026</th> <th></th> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: center;">-</td> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: center;">-</td> <td>Geen</td> </tr> <tr> <td colspan="3"> </td> </tr> <tr> <th style="text-align: center;">Toevoeging 2027</th> <th style="text-align: center;">Onttrekking 2027</th> <th></th> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: center;">-</td> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: center;">-</td> <td>Geen</td> </tr> </tbody> </table>	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024			14.800	Vrijval reserve		15.000	Inventaris nieuwbouw reddingspost Brouwersdam	-	29.800					Toevoeging 2025	Onttrekking 2025		-	-	Geen				Toevoeging 2026	Onttrekking 2026		-	-	Geen				Toevoeging 2027	Onttrekking 2027		-	-	Geen																														
Toevoeging 2024	Onttrekking 2024																																																																					
	14.800	Vrijval reserve																																																																				
	15.000	Inventaris nieuwbouw reddingspost Brouwersdam																																																																				
-	29.800																																																																					
Toevoeging 2025	Onttrekking 2025																																																																					
-	-	Geen																																																																				
Toevoeging 2026	Onttrekking 2026																																																																					
-	-	Geen																																																																				
Toevoeging 2027	Onttrekking 2027																																																																					
-	-	Geen																																																																				
Onderdeel: Bedrijvigheid																																																																						

Toelichting reserves 2024 - 2027

Reserve verkeerscirculatieplan	Doel:	<i>Planmatige inzet voor verbeteren van verkeerstechnische en verkeersveilige situaties.</i>	
	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Geen
	-	-	
	<hr/>		
	-	-	
	Toevoeging 2025	Onttrekking 2025	Geen
	-	-	
<hr/>			
	-	-	
	Toevoeging 2026	Onttrekking 2026	Geen
	-	-	
<hr/>			
	-	-	
	Toevoeging 2027	Onttrekking 2027	Geen
	-	-	
<hr/>			
	-	-	
<i>Onderdeel: Mobiliteit</i>			
Reserve kunstwerken	Doel:	<i>Reserve ten behoeve van kunstwerken.</i>	
	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Storting t.b.v. onderhoud/baggeren
	822.900	-	
	<hr/>		
	822.900	-	
	Toevoeging 2025	Onttrekking 2025	Storting t.b.v. onderhoud/baggeren
	822.900	-	
<hr/>			
	822.900	-	
	Toevoeging 2026	Onttrekking 2026	Storting t.b.v. onderhoud/baggeren
	822.900	-	
<hr/>			
	822.900	-	
	Toevoeging 2027	Onttrekking 2027	Storting t.b.v. onderhoud/baggeren
	822.900	-	
<hr/>			
	822.900	-	
<i>Onderdeel: Leefomgeving / Bedrijvigheid</i>			
Reserve bedrijventerreinen	Doel:	<i>Reserve is gevormd voor herstructurering van bedrijventerreinen.</i>	
	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Geen
	-	-	
	<hr/>		
	-	-	
	Toevoeging 2025	Onttrekking 2025	Geen
	-	-	
<hr/>			
	-	-	
	Toevoeging 2026	Onttrekking 2026	Geen
	-	-	
<hr/>			
	-	-	
	Toevoeging 2027	Onttrekking 2027	Geen
	-	-	
<hr/>			
	-	-	
<i>Onderdeel: Bedrijvigheid</i>			

Toelichting reserves 2024 - 2027

Reserve aandelen GBE Aqua	Doel:	<i>De dividenduitkering van PZEM wordt ingezet als agio kapitaalstorting aan GBE Aqua.</i>	
	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Geen
	-	-	
	Toevoeging 2025	Onttrekking 2025	Geen
	-	-	
Toevoeging 2026	Onttrekking 2026	Geen	
-	-		
Toevoeging 2027	Onttrekking 2027	Geen	
-	-		
Onderdeel: Algemene dekkingsmiddelen			
Reserve recreatieve voorzieningen Haringvliet en Volkerak	Doel:	<i>Reserve ten behoeve van vrijgekomen middelen Haringvliet en Volkerak naar aanleiding van het opheffen van natuur- en recreatieschap ZWD. Besteding komt ten gunste aan het gebied.</i>	
	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Geen
	-	-	
	Toevoeging 2025	Onttrekking 2025	Geen
	-	-	
Toevoeging 2026	Onttrekking 2026	Geen	
-	-		
Toevoeging 2027	Onttrekking 2027	Geen	
-	-		
Onderdeel: Bedrijvigheid			
Reserve Grevelingenfonds	Doel:	<i>Reserve ten behoeve van vrijgekomen middelen Grevelingen naar aanleiding van opheffen van het natuur- en recreatieschap Zuid Westelijke Delta (ZWD). Besteding komt ten gunste aan het recreatiegebied Grevelingen en heeft een relatie met de Voorziening Grevelingenfonds.</i>	
	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Liquidatie ZWD - vrijgevallen bijdrage
	38.300	-	
	38.300	-	
	Toevoeging 2025	Onttrekking 2025	Liquidatie ZWD - vrijgevallen bijdrage
38.900	-		
38.900	-		
Toevoeging 2026	Onttrekking 2026	Liquidatie ZWD - vrijgevallen bijdrage	
39.500	-		
39.500	-		
Toevoeging 2027	Onttrekking 2027	Liquidatie ZWD - vrijgevallen bijdrage	
40.100	-		
40.100	-		
Onderdeel: Bedrijvigheid			

Toelichting reserves 2024 - 2027

Reserve sociale uitkeringen	Doel:	<i>Egalisatie van kosten voortvloeiend uit gemeentelijke taken op het gebied van sociale uitkeringen.</i>	
	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Geen
	-	-	
	<hr/>		
	-	-	
	Toevoeging 2025	Onttrekking 2025	Geen
	-	-	
<hr/>			
	-	-	
	Toevoeging 2026	Onttrekking 2026	Geen
	-	-	
<hr/>			
	-	-	
	Toevoeging 2027	Onttrekking 2027	Geen
	-	-	
<hr/>			
	-	-	
<i>Onderdeel: Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode</i>			
Reserve Sociaal Domein	Doel:	<i>Ter dekking van lasten voortvloeiend uit de taken participatiewet, minimabeleid, WMO en jeugdwet.</i>	
	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	30.000
	-	30.000	Integrale aanpak verslavingsproblematiek
	<hr/>		
	-	-	
	Toevoeging 2025	Onttrekking 2025	Geen
	-	-	
<hr/>			
	-	-	
	Toevoeging 2026	Onttrekking 2026	Geen
	-	-	
<hr/>			
	-	-	
	Toevoeging 2027	Onttrekking 2027	Geen
	-	-	
<hr/>			
	-	-	
<i>Onderdeel: Blijvend ontwikkelen</i>			
Reserve opvang (Oekraïense) vluchtelingen	Doel:	<i>De reserve is om de opvang van (Oekraïense) vluchtelingen te bekostigen.</i>	
	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Geen
	-	-	
	<hr/>		
	-	-	
	Toevoeging 2025	Onttrekking 2025	Geen
	-	-	
<hr/>			
	-	-	
	Toevoeging 2026	Onttrekking 2026	Geen
	-	-	
<hr/>			
	-	-	
	Toevoeging 2027	Onttrekking 2027	Geen
	-	-	
<hr/>			
	-	-	
<i>Onderdeel: De inwoner in regie</i>			

Toelichting reserves 2024 - 2027

Reserve wind- en zonneparken	Doel:	<i>Vanuit het windpark in de Van Pallandpolder en een tweetal gerealiseerde zonneparken – Melissant en Ooltgensplaat – ontvangt de gemeente een vergoeding.</i>															
		<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left;">Toevoeging 2024</th> <th style="text-align: left;">Onttrekking 2024</th> <th></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: right;">40.100</td> <td></td> <td>Bijdrage maatschappelijke participatie zonneparken</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">55.000</td> <td></td> <td>Inkomsten windpark Van Pallandpolder</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right; border-top: 1px solid black;">95.100</td> <td style="text-align: right; border-top: 1px solid black;">1.000</td> <td>Bijdrage Energiefonds GO</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: right;">1.000</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024		40.100		Bijdrage maatschappelijke participatie zonneparken	55.000		Inkomsten windpark Van Pallandpolder	95.100	1.000	Bijdrage Energiefonds GO		1.000	
	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024															
	40.100		Bijdrage maatschappelijke participatie zonneparken														
	55.000		Inkomsten windpark Van Pallandpolder														
95.100	1.000	Bijdrage Energiefonds GO															
	1.000																
	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left;">Toevoeging 2025</th> <th style="text-align: left;">Onttrekking 2025</th> <th></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: right;">40.700</td> <td></td> <td>Bijdrage maatschappelijke participatie zonneparken</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">55.000</td> <td></td> <td>Inkomsten windpark Van Pallandpolder</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right; border-top: 1px solid black;">95.700</td> <td style="text-align: right; border-top: 1px solid black;">-</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Toevoeging 2025	Onttrekking 2025		40.700		Bijdrage maatschappelijke participatie zonneparken	55.000		Inkomsten windpark Van Pallandpolder	95.700	-					
Toevoeging 2025	Onttrekking 2025																
40.700		Bijdrage maatschappelijke participatie zonneparken															
55.000		Inkomsten windpark Van Pallandpolder															
95.700	-																
	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left;">Toevoeging 2026</th> <th style="text-align: left;">Onttrekking 2026</th> <th></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: right;">41.400</td> <td></td> <td>Bijdrage maatschappelijke participatie zonneparken</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">55.000</td> <td></td> <td>Inkomsten windpark Van Pallandpolder</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right; border-top: 1px solid black;">96.400</td> <td style="text-align: right; border-top: 1px solid black;">-</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Toevoeging 2026	Onttrekking 2026		41.400		Bijdrage maatschappelijke participatie zonneparken	55.000		Inkomsten windpark Van Pallandpolder	96.400	-					
Toevoeging 2026	Onttrekking 2026																
41.400		Bijdrage maatschappelijke participatie zonneparken															
55.000		Inkomsten windpark Van Pallandpolder															
96.400	-																
	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left;">Toevoeging 2027</th> <th style="text-align: left;">Onttrekking 2027</th> <th></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: right;">42.100</td> <td></td> <td>Bijdrage maatschappelijke participatie zonneparken</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">55.000</td> <td></td> <td>Inkomsten windpark Van Pallandpolder</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right; border-top: 1px solid black;">97.100</td> <td style="text-align: right; border-top: 1px solid black;">-</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Toevoeging 2027	Onttrekking 2027		42.100		Bijdrage maatschappelijke participatie zonneparken	55.000		Inkomsten windpark Van Pallandpolder	97.100	-					
Toevoeging 2027	Onttrekking 2027																
42.100		Bijdrage maatschappelijke participatie zonneparken															
55.000		Inkomsten windpark Van Pallandpolder															
97.100	-																
<i>Onderdeel: Duurzame ontwikkeling</i>																	
Reserve Duurzaamheid	Doel:	<i>Deze reserve is ter dekking voor de uitvoering van transitieopgaven duurzaamheid.</i>															
		<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left;">Toevoeging 2024</th> <th style="text-align: left;">Onttrekking 2024</th> <th></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: right; border-top: 1px solid black;">-</td> <td style="text-align: right; border-top: 1px solid black;">-</td> <td>Geen</td> </tr> </tbody> </table>	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024		-	-	Geen									
	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024															
	-	-	Geen														
		<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left;">Toevoeging 2025</th> <th style="text-align: left;">Onttrekking 2025</th> <th></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: right; border-top: 1px solid black;">-</td> <td style="text-align: right; border-top: 1px solid black;">-</td> <td>Geen</td> </tr> </tbody> </table>	Toevoeging 2025	Onttrekking 2025		-	-	Geen									
Toevoeging 2025	Onttrekking 2025																
-	-	Geen															
	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left;">Toevoeging 2026</th> <th style="text-align: left;">Onttrekking 2026</th> <th></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: right; border-top: 1px solid black;">-</td> <td style="text-align: right; border-top: 1px solid black;">-</td> <td>Geen</td> </tr> </tbody> </table>	Toevoeging 2026	Onttrekking 2026		-	-	Geen										
Toevoeging 2026	Onttrekking 2026																
-	-	Geen															
	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left;">Toevoeging 2027</th> <th style="text-align: left;">Onttrekking 2027</th> <th></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: right; border-top: 1px solid black;">-</td> <td style="text-align: right; border-top: 1px solid black;">-</td> <td>Geen</td> </tr> </tbody> </table>	Toevoeging 2027	Onttrekking 2027		-	-	Geen										
Toevoeging 2027	Onttrekking 2027																
-	-	Geen															
<i>Onderdeel: Duurzame ontwikkeling</i>																	
Reserve gebiedsontwikkeling Noordrand	Doel:	<i>Deze reserve is ter dekking van de lasten voortvloeiend uit de gebiedsontwikkeling Noordrand.</i>															
		<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left;">Toevoeging 2024</th> <th style="text-align: left;">Onttrekking 2024</th> <th></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: right;">166.000</td> <td></td> <td>Opstalovereenkomst windturbines Zuiderdieppolder</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right; border-top: 1px solid black;">166.000</td> <td style="text-align: right; border-top: 1px solid black;">-</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024		166.000		Opstalovereenkomst windturbines Zuiderdieppolder	166.000	-							
	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024															
	166.000		Opstalovereenkomst windturbines Zuiderdieppolder														
	166.000	-															
	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left;">Toevoeging 2025</th> <th style="text-align: left;">Onttrekking 2025</th> <th></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: right;">168.700</td> <td></td> <td>Opstalovereenkomst windturbines Zuiderdieppolder</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right; border-top: 1px solid black;">168.700</td> <td style="text-align: right; border-top: 1px solid black;">-</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Toevoeging 2025	Onttrekking 2025		168.700		Opstalovereenkomst windturbines Zuiderdieppolder	168.700	-								
Toevoeging 2025	Onttrekking 2025																
168.700		Opstalovereenkomst windturbines Zuiderdieppolder															
168.700	-																
	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left;">Toevoeging 2026</th> <th style="text-align: left;">Onttrekking 2026</th> <th></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: right;">171.400</td> <td></td> <td>Opstalovereenkomst windturbines Zuiderdieppolder</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right; border-top: 1px solid black;">171.400</td> <td style="text-align: right; border-top: 1px solid black;">-</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Toevoeging 2026	Onttrekking 2026		171.400		Opstalovereenkomst windturbines Zuiderdieppolder	171.400	-								
Toevoeging 2026	Onttrekking 2026																
171.400		Opstalovereenkomst windturbines Zuiderdieppolder															
171.400	-																
	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left;">Toevoeging 2027</th> <th style="text-align: left;">Onttrekking 2027</th> <th></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: right;">174.200</td> <td></td> <td>Opstalovereenkomst windturbines Zuiderdieppolder</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right; border-top: 1px solid black;">174.200</td> <td style="text-align: right; border-top: 1px solid black;">-</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Toevoeging 2027	Onttrekking 2027		174.200		Opstalovereenkomst windturbines Zuiderdieppolder	174.200	-								
Toevoeging 2027	Onttrekking 2027																
174.200		Opstalovereenkomst windturbines Zuiderdieppolder															
174.200	-																
<i>Onderdeel: Duurzame ontwikkeling</i>																	

Toelichting reserves 2024 - 2027

Reserve Omgevingswet	Doel:	<i>Deze reserve is ter dekking van de kosten m.b.t. de Omgevingswet.</i>	
	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	
	-	302.700	Bijdrage kosten invoering omgevingswet
		<u>302.700</u>	
Toevoeging 2025	Onttrekking 2025		
-	11.300	Bijdrage kosten invoering omgevingswet	
	<u>11.300</u>		
Toevoeging 2026	Onttrekking 2026		
-	9.900	Bijdrage kosten invoering omgevingswet	
	<u>9.900</u>		
Toevoeging 2027	Onttrekking 2027		
-	8.400	Bijdrage kosten invoering omgevingswet	
	<u>8.400</u>		
Onderdeel: Ruimte en wonen			
Reserve dorpsvernieuwing Herkingen	Doel:	<i>Deze reserve is ingesteld voor de renovatie in de dorpskern van Herkingen.</i>	
	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	
	-	-	Geen
Toevoeging 2025	Onttrekking 2025		
-	-	Geen	
Toevoeging 2026	Onttrekking 2026		
-	-	Geen	
Toevoeging 2027	Onttrekking 2027		
-	-	Geen	
Onderdeel: Ruimte en wonen			
Reserve kwaliteitsverbetering dorpskernen	Doel:	<i>Deze reserve is gevormd voor kwaliteitsverbetering van de dorpskernen.</i>	
	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	
	-	-	Geen
Toevoeging 2025	Onttrekking 2025		
-	-	Geen	
Toevoeging 2026	Onttrekking 2026		
-	-	Geen	
Toevoeging 2027	Onttrekking 2027		
-	-	Geen	
Onderdeel: Ruimte en wonen			

Toelichting reserves 2024 - 2027

Reserve bovenwijkse voorzieningen	Doel: <i>Dekking bovenplanse voorzieningen met een directe relatie met grondexploitatie.</i>																								
	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="text-align: right;">Toevoeging 2024</td> <td style="text-align: right;">Onttrekking 2024</td> <td style="text-align: right;">Geen</td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">-</td> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">-</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">Toevoeging 2025</td> <td style="text-align: right;">Onttrekking 2025</td> <td style="text-align: right;">Geen</td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">-</td> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">-</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">Toevoeging 2026</td> <td style="text-align: right;">Onttrekking 2026</td> <td style="text-align: right;">Geen</td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">-</td> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">-</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">Toevoeging 2027</td> <td style="text-align: right;">Onttrekking 2027</td> <td style="text-align: right;">Geen</td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">-</td> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">-</td> <td></td> </tr> </table> <p style="text-align: center;"><i>Onderdeel: Ruimte en wonen</i></p>	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Geen	-	-		Toevoeging 2025	Onttrekking 2025	Geen	-	-		Toevoeging 2026	Onttrekking 2026	Geen	-	-		Toevoeging 2027	Onttrekking 2027	Geen	-	-	
Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Geen																							
-	-																								
Toevoeging 2025	Onttrekking 2025	Geen																							
-	-																								
Toevoeging 2026	Onttrekking 2026	Geen																							
-	-																								
Toevoeging 2027	Onttrekking 2027	Geen																							
-	-																								
Reserve grondexploitatie	Doel: <i>Deze reserve is gevormd voor het opvangen van financiële risico's en calamiteiten op het gebied van grondexploitatie teneinde de continuïteit van het grondbedrijf te kunnen waarborgen.</i>																								
	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="text-align: right;">Toevoeging 2024</td> <td style="text-align: right;">Onttrekking 2024</td> <td style="text-align: right;">Geen</td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">-</td> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">-</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">Toevoeging 2025</td> <td style="text-align: right;">Onttrekking 2025</td> <td style="text-align: right;">Geen</td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">-</td> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">-</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">Toevoeging 2026</td> <td style="text-align: right;">Onttrekking 2026</td> <td style="text-align: right;">Geen</td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">-</td> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">-</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">Toevoeging 2027</td> <td style="text-align: right;">Onttrekking 2027</td> <td style="text-align: right;">Geen</td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">-</td> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">-</td> <td></td> </tr> </table> <p style="text-align: center;"><i>Onderdeel: Ruimte en wonen</i></p>	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Geen	-	-		Toevoeging 2025	Onttrekking 2025	Geen	-	-		Toevoeging 2026	Onttrekking 2026	Geen	-	-		Toevoeging 2027	Onttrekking 2027	Geen	-	-	
Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Geen																							
-	-																								
Toevoeging 2025	Onttrekking 2025	Geen																							
-	-																								
Toevoeging 2026	Onttrekking 2026	Geen																							
-	-																								
Toevoeging 2027	Onttrekking 2027	Geen																							
-	-																								
Reserve organisatieontwikkeling	Doel: <i>Beschikbaar voor dekking van (een deel) van de kosten van de organisatieontwikkeling.</i>																								
	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="text-align: right;">Toevoeging 2024</td> <td style="text-align: right;">Onttrekking 2024</td> <td style="text-align: right;">Geen</td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">-</td> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">-</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">Toevoeging 2025</td> <td style="text-align: right;">Onttrekking 2025</td> <td style="text-align: right;">Geen</td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">-</td> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">-</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">Toevoeging 2026</td> <td style="text-align: right;">Onttrekking 2026</td> <td style="text-align: right;">Geen</td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">-</td> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">-</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">Toevoeging 2027</td> <td style="text-align: right;">Onttrekking 2027</td> <td style="text-align: right;">Geen</td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">-</td> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">-</td> <td></td> </tr> </table> <p style="text-align: center;"><i>Onderdeel: Algemene dekkingsmiddelen</i></p>	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Geen	-	-		Toevoeging 2025	Onttrekking 2025	Geen	-	-		Toevoeging 2026	Onttrekking 2026	Geen	-	-		Toevoeging 2027	Onttrekking 2027	Geen	-	-	
Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Geen																							
-	-																								
Toevoeging 2025	Onttrekking 2025	Geen																							
-	-																								
Toevoeging 2026	Onttrekking 2026	Geen																							
-	-																								
Toevoeging 2027	Onttrekking 2027	Geen																							
-	-																								

Toelichting reserves 2024 - 2027

Reserve privacy & gegevensbeheer	Doel:	<i>Reserve voor extra werkzaamheden op het gebied van privacy en gegevensbeheer als gevolg van nieuwe Europese wetgeving.</i>	
		Toevoeging 2024	Onttrekking 2024
		-	-
		Geen	
		<hr/>	
	Toevoeging 2025	Onttrekking 2025	
	-	-	
	Geen		
	<hr/>		
	Toevoeging 2026	Onttrekking 2026	
	-	-	
	Geen		
	<hr/>		
	Toevoeging 2027	Onttrekking 2027	
	-	-	
	Geen		
	<hr/>		
Onderdeel: Algemene dekkingsmiddelen			
Reserve Informatie- en Archiefbeheer	Doel:	<i>Deze reserve is gevormd ter dekking van kosten voor informatie- en archiefbeheer.</i>	
		Toevoeging 2024	Onttrekking 2024
		-	-
		Geen	
		<hr/>	
	Toevoeging 2025	Onttrekking 2025	
	-	-	
	Geen		
	<hr/>		
	Toevoeging 2026	Onttrekking 2026	
	-	-	
	Geen		
	<hr/>		
	Toevoeging 2027	Onttrekking 2027	
	-	-	
	Geen		
	<hr/>		
Onderdeel: Algemene dekkingsmiddelen			
Reserve budgetoverheveling	Doel:	<i>Deze reserve is gevormd voor budgetoverheveling.</i>	
		Toevoeging 2024	Onttrekking 2024
		-	165.600
			Energietransitie
		<hr/>	
	Toevoeging 2025	Onttrekking 2025	
	-	168.100	
		Energietransitie	
	<hr/>		
	Toevoeging 2026	Onttrekking 2026	
	-	170.600	
		Energietransitie	
	<hr/>		
	Toevoeging 2027	Onttrekking 2027	
	-	173.200	
		Energietransitie	
	<hr/>		
Onderdeel: Algemene dekkingsmiddelen			

Toelichting reserves 2024 - 2027

Reserve Eneco gelden	Doel: <i>De opbrengst van de verkochte aandelen Eneco is in deze reserve gestort.</i>																																																																																																			
	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left;">Toevoeging 2024</th> <th style="text-align: left;">Onttrekking 2024</th> <th></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="border-top: 1px solid black;">-</td> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">18.860.000</td> <td>Overheveling naar reserve bijdrage kapitaallasten</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: right;">18.860.000</td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3"> </td> </tr> <tr> <th style="text-align: left;">Toevoeging 2025</th> <th style="text-align: left;">Onttrekking 2025</th> <th></th> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black;">-</td> <td style="border-top: 1px solid black;">-</td> <td>Geen</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3"> </td> </tr> <tr> <th style="text-align: left;">Toevoeging 2026</th> <th style="text-align: left;">Onttrekking 2026</th> <th></th> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black;">-</td> <td style="border-top: 1px solid black;">-</td> <td>Geen</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3"> </td> </tr> <tr> <th style="text-align: left;">Toevoeging 2027</th> <th style="text-align: left;">Onttrekking 2027</th> <th></th> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black;">-</td> <td style="border-top: 1px solid black;">-</td> <td>Geen</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024		-	18.860.000	Overheveling naar reserve bijdrage kapitaallasten		18.860.000					Toevoeging 2025	Onttrekking 2025		-	-	Geen							Toevoeging 2026	Onttrekking 2026		-	-	Geen							Toevoeging 2027	Onttrekking 2027		-	-	Geen																																																									
Toevoeging 2024	Onttrekking 2024																																																																																																			
-	18.860.000	Overheveling naar reserve bijdrage kapitaallasten																																																																																																		
	18.860.000																																																																																																			
Toevoeging 2025	Onttrekking 2025																																																																																																			
-	-	Geen																																																																																																		
Toevoeging 2026	Onttrekking 2026																																																																																																			
-	-	Geen																																																																																																		
Toevoeging 2027	Onttrekking 2027																																																																																																			
-	-	Geen																																																																																																		
Onderdeel: Algemene dekkingsmiddelen																																																																																																				
Reserve toeristische voorzieningen	Doel: <i>In overleg met de sector een bijdrage leveren aan het verbeteren en uitbreiden van de openbare toeristische voorzieningen.</i>																																																																																																			
	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left;">Toevoeging 2024</th> <th style="text-align: left;">Onttrekking 2024</th> <th></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="border-top: 1px solid black;">533.500</td> <td style="border-top: 1px solid black;"></td> <td>Opbrengst recreatieve heffingen</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: right;">50.000</td> <td>Toer infrastructuur: Uitbreiden wandel-, fiets- en ruiternetwerken</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: right;">150.000</td> <td>Beleefbaar maken natuurgebieden</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: right;">75.000</td> <td>Hotspot Brouwersdam: Entree & Landmark Brouwersdam</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: right;">25.000</td> <td>Hotspot Brouwersdam: Workout Boulevard</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: right;">120.000</td> <td>Oosterduinpad brug</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: right;">200.000</td> <td>Convenant besteding toeristische impuls</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: right;">4.000</td> <td>Bijdrage openbaar toilet Ouddorp</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: right;">25.000</td> <td>Bijdrage promotie VVV</td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black;">533.500</td> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">649.000</td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3"> </td> </tr> <tr> <th style="text-align: left;">Toevoeging 2025</th> <th style="text-align: left;">Onttrekking 2025</th> <th></th> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black;">542.000</td> <td style="border-top: 1px solid black;"></td> <td>Opbrengst recreatieve heffingen</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: right;">25.000</td> <td>Kwaliteitsverbetering bestaande parken</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: right;">200.000</td> <td>Convenant besteding toeristische impuls</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: right;">4.000</td> <td>Bijdrage openbaar toilet Ouddorp</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: right;">25.000</td> <td>Bijdrage promotie VVV</td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black;">542.000</td> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">254.000</td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3"> </td> </tr> <tr> <th style="text-align: left;">Toevoeging 2026</th> <th style="text-align: left;">Onttrekking 2026</th> <th></th> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black;">550.700</td> <td style="border-top: 1px solid black;"></td> <td>Opbrengst recreatieve heffingen</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: right;">200.000</td> <td>Convenant besteding toeristische impuls</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: right;">4.000</td> <td>Bijdrage openbaar toilet Ouddorp</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: right;">25.000</td> <td>Bijdrage promotie VVV</td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black;">550.700</td> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">229.000</td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3"> </td> </tr> <tr> <th style="text-align: left;">Toevoeging 2027</th> <th style="text-align: left;">Onttrekking 2027</th> <th></th> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black;">559.500</td> <td style="border-top: 1px solid black;"></td> <td>Opbrengst recreatieve heffingen</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: right;">200.000</td> <td>Convenant besteding toeristische impuls</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: right;">4.000</td> <td>Bijdrage openbaar toilet Ouddorp</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: right;">25.000</td> <td>Bijdrage promotie VVV</td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black;">559.500</td> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">229.000</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024		533.500		Opbrengst recreatieve heffingen		50.000	Toer infrastructuur: Uitbreiden wandel-, fiets- en ruiternetwerken		150.000	Beleefbaar maken natuurgebieden		75.000	Hotspot Brouwersdam: Entree & Landmark Brouwersdam		25.000	Hotspot Brouwersdam: Workout Boulevard		120.000	Oosterduinpad brug		200.000	Convenant besteding toeristische impuls		4.000	Bijdrage openbaar toilet Ouddorp		25.000	Bijdrage promotie VVV	533.500	649.000					Toevoeging 2025	Onttrekking 2025		542.000		Opbrengst recreatieve heffingen		25.000	Kwaliteitsverbetering bestaande parken		200.000	Convenant besteding toeristische impuls		4.000	Bijdrage openbaar toilet Ouddorp		25.000	Bijdrage promotie VVV	542.000	254.000					Toevoeging 2026	Onttrekking 2026		550.700		Opbrengst recreatieve heffingen		200.000	Convenant besteding toeristische impuls		4.000	Bijdrage openbaar toilet Ouddorp		25.000	Bijdrage promotie VVV	550.700	229.000					Toevoeging 2027	Onttrekking 2027		559.500		Opbrengst recreatieve heffingen		200.000	Convenant besteding toeristische impuls		4.000	Bijdrage openbaar toilet Ouddorp		25.000	Bijdrage promotie VVV	559.500	229.000	
Toevoeging 2024	Onttrekking 2024																																																																																																			
533.500		Opbrengst recreatieve heffingen																																																																																																		
	50.000	Toer infrastructuur: Uitbreiden wandel-, fiets- en ruiternetwerken																																																																																																		
	150.000	Beleefbaar maken natuurgebieden																																																																																																		
	75.000	Hotspot Brouwersdam: Entree & Landmark Brouwersdam																																																																																																		
	25.000	Hotspot Brouwersdam: Workout Boulevard																																																																																																		
	120.000	Oosterduinpad brug																																																																																																		
	200.000	Convenant besteding toeristische impuls																																																																																																		
	4.000	Bijdrage openbaar toilet Ouddorp																																																																																																		
	25.000	Bijdrage promotie VVV																																																																																																		
533.500	649.000																																																																																																			
Toevoeging 2025	Onttrekking 2025																																																																																																			
542.000		Opbrengst recreatieve heffingen																																																																																																		
	25.000	Kwaliteitsverbetering bestaande parken																																																																																																		
	200.000	Convenant besteding toeristische impuls																																																																																																		
	4.000	Bijdrage openbaar toilet Ouddorp																																																																																																		
	25.000	Bijdrage promotie VVV																																																																																																		
542.000	254.000																																																																																																			
Toevoeging 2026	Onttrekking 2026																																																																																																			
550.700		Opbrengst recreatieve heffingen																																																																																																		
	200.000	Convenant besteding toeristische impuls																																																																																																		
	4.000	Bijdrage openbaar toilet Ouddorp																																																																																																		
	25.000	Bijdrage promotie VVV																																																																																																		
550.700	229.000																																																																																																			
Toevoeging 2027	Onttrekking 2027																																																																																																			
559.500		Opbrengst recreatieve heffingen																																																																																																		
	200.000	Convenant besteding toeristische impuls																																																																																																		
	4.000	Bijdrage openbaar toilet Ouddorp																																																																																																		
	25.000	Bijdrage promotie VVV																																																																																																		
559.500	229.000																																																																																																			
Onderdeel: Bedrijvigheid																																																																																																				

Toelichting reserves 2024 - 2027

Reserve ex-BWS gelden	Doel:	<i>Reserve is volledig geormerkt om de kosten voor projecten gebiedsgerichte aanpak te dekken.</i>		
<p>Onderdeel: Duurzame ontwikkeling</p>		Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	
		-	17.900	
			17.900	Duurzaamheidseducatie G-O (Eco-schools)
			-	17.900
			Toevoeging 2025	Onttrekking 2025
			-	18.200
			18.200	Duurzaamheidseducatie G-O (Eco-schools)
			-	18.200
			Toevoeging 2026	Onttrekking 2026
			-	18.500
			18.500	Duurzaamheidseducatie G-O (Eco-schools)
			-	18.500
			Toevoeging 2027	Onttrekking 2027
			-	18.800
			18.800	Duurzaamheidseducatie G-O (Eco-schools)
			-	18.800
Reserve bijdrage kapitaallasten	Doel:	<i>Dekking kapitaallasten van investeringen.</i>		
<p>Onderdeel: Diversen</p>		Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	
		18.860.000		Overheveling van reserve Eneco-gelden
			734.900	Bijdrage kapitaallasten diverse investeringen
		18.860.000	734.900	
			Toevoeging 2025	Onttrekking 2025
		-	737.700	Bijdrage kapitaallasten diverse investeringen
		-	737.700	
			Toevoeging 2026	Onttrekking 2026
			737.700	Bijdrage kapitaallasten diverse investeringen
		-	737.700	
			Toevoeging 2027	Onttrekking 2027
			938.700	Bijdrage kapitaallasten diverse investeringen
		-	938.700	

Programmabegroting 2024

Voorzienen 2024 - 2027

2024	1-jan-24	toevoeging	aanwending / vrijval	31-dec-24
Egalisatievoorzienen				
Voorziening onderhoud sport	691.008	61.200	-	752.208
Voorziening onderhoud Fort Prins Frederik	67.854	-	-	67.854
Voorziening Ouddorp Bad	134.802	-	-	134.802
Voorziening riolering ter afdekking (nw) vervangingsinv.	11.132.312	1.196.000	2.200.000	10.128.312
Voorziening onderhoud gebouwen	8.225.553	2.127.200	1.238.800	9.113.953
Subtotaal	20.251.529	3.384.400	3.438.800	20.197.129
Voorzienen voor verplichtingen, verliezen en risico's				
Voorziening wethouderspensionen	4.063.692	200.000	150.000	4.113.692
Voorziening wachtgeld wethouders	135.742	-	72.800	62.942
Voorziening begeleidingskosten DCMR	34.980	-	-	34.980
Voorziening nog uit te voeren werken Welgelegen Ouddorp	80.965	-	80.965	-
Voorziening nog uit te voeren werken vm gemeentewerf Middelharnis	70.901	-	-	70.901
Voorziening nog uit te voeren werken Korteweg Stellendam	14.862	-	-	14.862
Voorziening nog uit te voeren werken Prinsesselaan Sommelsdijk	33.416	-	-	33.416
Subtotaal	4.434.558	200.000	303.765	4.330.793
Van derden verkregen middelen (specifieke besteding)				
Voorziening schenking kleuterschool	20.098	-	-	20.098
Voorziening Grevelingenfonds	9.520.593	156.100	-	9.676.693
Voorziening riolering (van derden verkregen)	449.516	-	-	449.516
Subtotaal	9.990.207	156.100	-	10.146.307
Totaal Voorzienen	34.676.295	3.740.500	3.742.565	34.674.230

Programmabegroting 2024

gemeente
Goeree-Overflakkee

Voorzieningen 2024 - 2027

2025	1-jan-25	toevoeging	aanwending / vrijval	31-dec-25
Egalisatievoorzieningen				
Voorziening onderhoud sport	752.208	61.200	62.500	750.908
Voorziening onderhoud Fort Prins Frederik	67.854	-	-	67.854
Voorziening Ouddorp Bad	134.802	-	-	134.802
Voorziening riolering ter afdekking (nw) vervangingsinv.	10.128.312	1.318.000	2.200.000	9.246.312
Voorziening onderhoud gebouwen	9.113.953	2.163.600	1.663.000	9.614.553
Subtotaal	20.197.129	3.542.800	3.925.500	19.814.429
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's				
Voorziening wethouderspensionen	4.113.692	200.000	150.000	4.163.692
Voorziening wachtgeld wethouders	62.942	-	62.900	42
Voorziening begeleidingskosten DCMR	34.980	-	-	34.980
Voorziening nog uit te voeren werken Welgelegen Ouddorp	-	-	-	-
Voorziening nog uit te voeren werken vm gemeentewerf Middelharnis	70.901	-	-	70.901
Voorziening nog uit te voeren werken Korteweg Stellendam	14.862	-	-	14.862
Voorziening nog uit te voeren werken Prinsesselaan Sommelsdijk	33.416	-	-	33.416
Subtotaal	4.330.793	200.000	212.900	4.317.893
Van derden verkregen middelen (specifieke besteding)				
Voorziening schenking kleuterschool	20.098	-	-	20.098
Voorziening Grevelingenfonds	9.676.693	127.100	-	9.803.793
Voorziening riolering (van derden verkregen)	449.516	-	-	449.516
Subtotaal	10.146.307	127.100	-	10.273.407
Totaal Voorzieningen	34.674.230	3.869.900	4.138.400	34.405.730

Programmabegroting 2024

Voorzieningen 2024 - 2027

2026	1-jan-26	toevoeging	aanwending / vrijval	31-dec-27
Egalisatievoorzieningen				
Voorziening onderhoud sport	750.908	61.200	-	812.108
Voorziening onderhoud Fort Prins Frederik	67.854	-	-	67.854
Voorziening Ouddorp Bad	134.802	-	-	134.802
Voorziening riolering ter afdekking (nw) vervangingsinv.	9.246.312	1.450.000	2.200.000	8.496.312
Voorziening onderhoud gebouwen	9.614.553	2.153.000	2.344.000	9.423.553
Subtotaal	19.814.429	3.664.200	4.544.000	18.934.629
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's				
Voorziening wethouderspansioenen	4.163.692	200.000	150.000	4.213.692
Voorziening wachtgeld wethouders	42	-	-	42
Voorziening begeleidingskosten DCMR	34.980	-	-	34.980
Voorziening nog uit te voeren werken Welgelegen Ouddorp	-	-	-	-
Voorziening nog uit te voeren werken vm gemeentewerf Middelharnis	70.901	-	-	70.901
Voorziening nog uit te voeren werken Korteweg Stellendam	14.862	-	-	14.862
Voorziening nog uit te voeren werken Prinsesselaan Sommelsdijk	33.416	-	-	33.416
Subtotaal	4.317.893	200.000	150.000	4.367.893
Van derden verkregen middelen (specifieke besteding)				
Voorziening schenking kleuterschool	20.098	-	-	20.098
Voorziening Grevelingenfonds	9.803.793	96.100	-	9.899.893
Voorziening riolering (van derden verkregen)	449.516	-	-	449.516
Subtotaal	10.273.407	96.100	-	10.369.507
Totaal Voorzieningen	34.405.730	3.960.300	4.694.000	33.672.030

Programmabegroting 2024

gemeente
Goeree-Overflakkee

Voorzieningen 2024 - 2027

2027	1-jan-27	toevoeging	aanwending / vrijval	31-dec-27
Egalisatievoorzieningen				
Voorziening onderhoud sport	812.108	61.200	-	873.308
Voorziening onderhoud Fort Prins Frederik	67.854	-	-	67.854
Voorziening Ouddorp Bad	134.802	-	-	134.802
Voorziening riolering ter afdekking (nw) vervangingsinv.	8.496.312	1.559.000	2.200.000	7.855.312
Voorziening onderhoud gebouwen	9.423.553	2.314.800	6.364.100	5.374.253
Subtotaal	18.934.629	3.935.000	8.564.100	14.305.529
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's				
Voorziening wethouderspansioenen	4.213.692	200.000	150.000	4.263.692
Voorziening wachtgeld wethouders	42	-	-	42
Voorziening begeleidingskosten DCMR	34.980	-	-	34.980
Voorziening nog uit te voeren werken Welgelegen Ouddorp	-	-	-	-
Voorziening nog uit te voeren werken vm gemeentewerf Middelharnis	70.901	-	-	70.901
Voorziening nog uit te voeren werken Korteweg Stellendam	14.862	-	-	14.862
Voorziening nog uit te voeren werken Prinsesselaan Sommelsdijk	33.416	-	-	33.416
Subtotaal	4.367.893	200.000	150.000	4.417.893
Van derden verkregen middelen (specifieke besteding)				
Voorziening schenking kleuterschool	20.098	-	-	20.098
Voorziening Grevelingenfonds	9.899.893	63.100	-	9.962.993
Voorziening riolering (van derden verkregen)	449.516	-	-	449.516
Subtotaal	10.369.507	63.100	-	10.432.607
Totaal Voorzieningen	33.672.030	4.198.100	8.714.100	29.156.030

Toelichting voorzieningen 2024 - 2027

Egalisatievoorzieningen																																																																									
Voorziening onderhoud sport	Doel: Dekking van het op onderhoudsplan gebaseerd onderhoud van de sportvelden WFB Ouddorp, VV Stellendam en sportpark Oostplaat Middelhamis.																																																																								
	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: center;">Toevoeging 2024</th> <th style="text-align: center;">Aanwending 2024</th> <th></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: right;">3.400</td> <td></td> <td>Storting groot onderhoud sportvelden - WFB Ouddorp</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">2.900</td> <td></td> <td>Storting groot onderhoud sportvelden - VV Stellendam</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">54.900</td> <td></td> <td>Storting onderhoud sportpark Oostplaat</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right; border-top: 1px solid black;">61.200</td> <td style="text-align: right;">-</td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3"> </td> </tr> <tr> <th style="text-align: center;">Toevoeging 2025</th> <th style="text-align: center;">Aanwending 2025</th> <th></th> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">3.400</td> <td></td> <td>Storting groot onderhoud sportvelden - WFB Ouddorp</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">2.900</td> <td></td> <td>Storting groot onderhoud sportvelden - VV Stellendam</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">54.900</td> <td></td> <td>Storting onderhoud sportpark Oostplaat</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right; border-top: 1px solid black;">61.200</td> <td style="text-align: right;">62.500</td> <td>Nieuwe belijning/coating atletiek</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: right; border-top: 1px solid black;">62.500</td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3"> </td> </tr> <tr> <th style="text-align: center;">Toevoeging 2026</th> <th style="text-align: center;">Aanwending 2026</th> <th></th> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">3.400</td> <td></td> <td>Storting groot onderhoud sportvelden - WFB Ouddorp</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">2.900</td> <td></td> <td>Storting groot onderhoud sportvelden - VV Stellendam</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">54.900</td> <td></td> <td>Storting onderhoud sportpark Oostplaat</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right; border-top: 1px solid black;">61.200</td> <td style="text-align: right;">-</td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3"> </td> </tr> <tr> <th style="text-align: center;">Toevoeging 2027</th> <th style="text-align: center;">Aanwending 2027</th> <th></th> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">3.400</td> <td></td> <td>Storting groot onderhoud sportvelden - WFB Ouddorp</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">2.900</td> <td></td> <td>Storting groot onderhoud sportvelden - VV Stellendam</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">54.900</td> <td></td> <td>Storting onderhoud sportpark Oostplaat</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right; border-top: 1px solid black;">61.200</td> <td style="text-align: right;">-</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Toevoeging 2024	Aanwending 2024		3.400		Storting groot onderhoud sportvelden - WFB Ouddorp	2.900		Storting groot onderhoud sportvelden - VV Stellendam	54.900		Storting onderhoud sportpark Oostplaat	61.200	-					Toevoeging 2025	Aanwending 2025		3.400		Storting groot onderhoud sportvelden - WFB Ouddorp	2.900		Storting groot onderhoud sportvelden - VV Stellendam	54.900		Storting onderhoud sportpark Oostplaat	61.200	62.500	Nieuwe belijning/coating atletiek		62.500					Toevoeging 2026	Aanwending 2026		3.400		Storting groot onderhoud sportvelden - WFB Ouddorp	2.900		Storting groot onderhoud sportvelden - VV Stellendam	54.900		Storting onderhoud sportpark Oostplaat	61.200	-					Toevoeging 2027	Aanwending 2027		3.400		Storting groot onderhoud sportvelden - WFB Ouddorp	2.900		Storting groot onderhoud sportvelden - VV Stellendam	54.900		Storting onderhoud sportpark Oostplaat	61.200	-	
Toevoeging 2024	Aanwending 2024																																																																								
3.400		Storting groot onderhoud sportvelden - WFB Ouddorp																																																																							
2.900		Storting groot onderhoud sportvelden - VV Stellendam																																																																							
54.900		Storting onderhoud sportpark Oostplaat																																																																							
61.200	-																																																																								
Toevoeging 2025	Aanwending 2025																																																																								
3.400		Storting groot onderhoud sportvelden - WFB Ouddorp																																																																							
2.900		Storting groot onderhoud sportvelden - VV Stellendam																																																																							
54.900		Storting onderhoud sportpark Oostplaat																																																																							
61.200	62.500	Nieuwe belijning/coating atletiek																																																																							
	62.500																																																																								
Toevoeging 2026	Aanwending 2026																																																																								
3.400		Storting groot onderhoud sportvelden - WFB Ouddorp																																																																							
2.900		Storting groot onderhoud sportvelden - VV Stellendam																																																																							
54.900		Storting onderhoud sportpark Oostplaat																																																																							
61.200	-																																																																								
Toevoeging 2027	Aanwending 2027																																																																								
3.400		Storting groot onderhoud sportvelden - WFB Ouddorp																																																																							
2.900		Storting groot onderhoud sportvelden - VV Stellendam																																																																							
54.900		Storting onderhoud sportpark Oostplaat																																																																							
61.200	-																																																																								
<p style="text-align: center;"><i>Thema:</i> Ruimte en wonen</p>																																																																									
Voorziening onderhoud Fort Prins Frederik	Doel: Dekking van het onderhoud aan Fort Prins Frederik.																																																																								
	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: center;">Toevoeging 2024</th> <th style="text-align: center;">Aanwending 2024</th> <th></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: right; border-top: 1px solid black;">-</td> <td style="text-align: right; border-top: 1px solid black;">-</td> <td>Geen</td> </tr> <tr> <td colspan="3"> </td> </tr> <tr> <th style="text-align: center;">Toevoeging 2025</th> <th style="text-align: center;">Aanwending 2025</th> <th></th> </tr> <tr> <td style="text-align: right; border-top: 1px solid black;">-</td> <td style="text-align: right; border-top: 1px solid black;">-</td> <td>Geen</td> </tr> <tr> <td colspan="3"> </td> </tr> <tr> <th style="text-align: center;">Toevoeging 2026</th> <th style="text-align: center;">Aanwending 2026</th> <th></th> </tr> <tr> <td style="text-align: right; border-top: 1px solid black;">-</td> <td style="text-align: right; border-top: 1px solid black;">-</td> <td>Geen</td> </tr> <tr> <td colspan="3"> </td> </tr> <tr> <th style="text-align: center;">Toevoeging 2027</th> <th style="text-align: center;">Aanwending 2027</th> <th></th> </tr> <tr> <td style="text-align: right; border-top: 1px solid black;">-</td> <td style="text-align: right; border-top: 1px solid black;">-</td> <td>Geen</td> </tr> </tbody> </table>	Toevoeging 2024	Aanwending 2024		-	-	Geen				Toevoeging 2025	Aanwending 2025		-	-	Geen				Toevoeging 2026	Aanwending 2026		-	-	Geen				Toevoeging 2027	Aanwending 2027		-	-	Geen																																							
Toevoeging 2024	Aanwending 2024																																																																								
-	-	Geen																																																																							
Toevoeging 2025	Aanwending 2025																																																																								
-	-	Geen																																																																							
Toevoeging 2026	Aanwending 2026																																																																								
-	-	Geen																																																																							
Toevoeging 2027	Aanwending 2027																																																																								
-	-	Geen																																																																							
<p style="text-align: center;"><i>Thema:</i> Ruimte en wonen</p>																																																																									

Toelichting voorzieningen 2024 - 2027

<p>Voorziening Ouddorp Bad</p> <p style="text-align: center;"><i>Thema:</i> Leefomgeving</p>	Doel:	<i>Deze voorziening is gevormd voor het project Ouddorp Bad, betreft dekking van de Overgangskosten van specifiek naar structureel beheer.</i>							
	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left; padding: 5px;">Toevoeging 2024</th> <th style="text-align: left; padding: 5px;">Aanwending 2024</th> <th style="padding: 5px;"></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="border-top: 1px solid black; border-bottom: 1px solid black; text-align: center; padding: 5px;">-</td> <td style="border-top: 1px solid black; border-bottom: 1px solid black; text-align: center; padding: 5px;">-</td> <td style="text-align: left; padding: 5px;">Geen</td> </tr> </tbody> </table>	Toevoeging 2024	Aanwending 2024		-	-	Geen		
	Toevoeging 2024	Aanwending 2024							
	-	-	Geen						
	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left; padding: 5px;">Toevoeging 2025</th> <th style="text-align: left; padding: 5px;">Aanwending 2025</th> <th style="padding: 5px;"></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="border-top: 1px solid black; border-bottom: 1px solid black; text-align: center; padding: 5px;">-</td> <td style="border-top: 1px solid black; border-bottom: 1px solid black; text-align: center; padding: 5px;">-</td> <td style="text-align: left; padding: 5px;">Geen</td> </tr> </tbody> </table>	Toevoeging 2025	Aanwending 2025		-	-	Geen		
Toevoeging 2025	Aanwending 2025								
-	-	Geen							
<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left; padding: 5px;">Toevoeging 2026</th> <th style="text-align: left; padding: 5px;">Aanwending 2026</th> <th style="padding: 5px;"></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="border-top: 1px solid black; border-bottom: 1px solid black; text-align: center; padding: 5px;">-</td> <td style="border-top: 1px solid black; border-bottom: 1px solid black; text-align: center; padding: 5px;">-</td> <td style="text-align: left; padding: 5px;">Geen</td> </tr> </tbody> </table>	Toevoeging 2026	Aanwending 2026		-	-	Geen			
Toevoeging 2026	Aanwending 2026								
-	-	Geen							
<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left; padding: 5px;">Toevoeging 2027</th> <th style="text-align: left; padding: 5px;">Aanwending 2027</th> <th style="padding: 5px;"></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="border-top: 1px solid black; border-bottom: 1px solid black; text-align: center; padding: 5px;">-</td> <td style="border-top: 1px solid black; border-bottom: 1px solid black; text-align: center; padding: 5px;">-</td> <td style="text-align: left; padding: 5px;">Geen</td> </tr> </tbody> </table>	Toevoeging 2027	Aanwending 2027		-	-	Geen			
Toevoeging 2027	Aanwending 2027								
-	-	Geen							

<p>Voorziening riolering ter afdekking (nw) vervangingsinv.</p> <p style="text-align: center;"><i>Thema:</i> Leefomgeving</p>	Doel:	<i>Dekking van vervangsinvesteringen rioleringen.</i>										
	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left; padding: 5px;">Toevoeging 2024</th> <th style="text-align: left; padding: 5px;">Aanwending 2024</th> <th style="padding: 5px;"></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="padding: 5px;">1.196.000</td> <td style="padding: 5px;">2.200.000</td> <td style="padding: 5px;">Voeding t.l.v. product riolering Investerings o.b.v. vGRP</td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black; border-bottom: 1px solid black; text-align: center; padding: 5px;">1.196.000</td> <td style="border-top: 1px solid black; border-bottom: 1px solid black; text-align: center; padding: 5px;">2.200.000</td> <td style="padding: 5px;"></td> </tr> </tbody> </table>	Toevoeging 2024	Aanwending 2024		1.196.000	2.200.000	Voeding t.l.v. product riolering Investerings o.b.v. vGRP	1.196.000	2.200.000			
	Toevoeging 2024	Aanwending 2024										
	1.196.000	2.200.000	Voeding t.l.v. product riolering Investerings o.b.v. vGRP									
	1.196.000	2.200.000										
<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left; padding: 5px;">Toevoeging 2025</th> <th style="text-align: left; padding: 5px;">Aanwending 2025</th> <th style="padding: 5px;"></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="padding: 5px;">1.318.000</td> <td style="padding: 5px;">2.200.000</td> <td style="padding: 5px;">Voeding t.l.v. product riolering Investerings o.b.v. vGRP</td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black; border-bottom: 1px solid black; text-align: center; padding: 5px;">1.318.000</td> <td style="border-top: 1px solid black; border-bottom: 1px solid black; text-align: center; padding: 5px;">2.200.000</td> <td style="padding: 5px;"></td> </tr> </tbody> </table>	Toevoeging 2025	Aanwending 2025		1.318.000	2.200.000	Voeding t.l.v. product riolering Investerings o.b.v. vGRP	1.318.000	2.200.000				
Toevoeging 2025	Aanwending 2025											
1.318.000	2.200.000	Voeding t.l.v. product riolering Investerings o.b.v. vGRP										
1.318.000	2.200.000											
<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left; padding: 5px;">Toevoeging 2026</th> <th style="text-align: left; padding: 5px;">Aanwending 2026</th> <th style="padding: 5px;"></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="padding: 5px;">1.450.000</td> <td style="padding: 5px;">2.200.000</td> <td style="padding: 5px;">Voeding t.l.v. product riolering Investerings o.b.v. vGRP</td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black; border-bottom: 1px solid black; text-align: center; padding: 5px;">1.450.000</td> <td style="border-top: 1px solid black; border-bottom: 1px solid black; text-align: center; padding: 5px;">2.200.000</td> <td style="padding: 5px;"></td> </tr> </tbody> </table>	Toevoeging 2026	Aanwending 2026		1.450.000	2.200.000	Voeding t.l.v. product riolering Investerings o.b.v. vGRP	1.450.000	2.200.000				
Toevoeging 2026	Aanwending 2026											
1.450.000	2.200.000	Voeding t.l.v. product riolering Investerings o.b.v. vGRP										
1.450.000	2.200.000											
<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left; padding: 5px;">Toevoeging 2027</th> <th style="text-align: left; padding: 5px;">Aanwending 2027</th> <th style="padding: 5px;"></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="padding: 5px;">1.559.000</td> <td style="padding: 5px;">2.200.000</td> <td style="padding: 5px;">Voeding t.l.v. product riolering Investerings o.b.v. vGRP</td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black; border-bottom: 1px solid black; text-align: center; padding: 5px;">1.559.000</td> <td style="border-top: 1px solid black; border-bottom: 1px solid black; text-align: center; padding: 5px;">2.200.000</td> <td style="padding: 5px;"></td> </tr> </tbody> </table>	Toevoeging 2027	Aanwending 2027		1.559.000	2.200.000	Voeding t.l.v. product riolering Investerings o.b.v. vGRP	1.559.000	2.200.000				
Toevoeging 2027	Aanwending 2027											
1.559.000	2.200.000	Voeding t.l.v. product riolering Investerings o.b.v. vGRP										
1.559.000	2.200.000											

Toelichting voorzieningen 2024 - 2027

Voorziening onderhoud gebouwen	Doel: <i>Dekking van het op een onderhoudsplan gebaseerd onderhoud.</i>												
<p style="text-align: center;"><i>Thema:</i> Ruimte en wonen</p>	<table border="0"> <tr> <td style="text-align: center;">Toevoeging 2024</td> <td style="text-align: center;">Aanwending 2024</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">2.127.200</td> <td style="text-align: center;">1.238.800</td> <td style="text-align: left;">Storting o.b.v. onderhoudsplan</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;"><hr/></td> <td style="text-align: center;"><hr/></td> <td style="text-align: left;">Dekking kosten onderhoud o.b.v. onderhoudsplan</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">2.127.200</td> <td style="text-align: center;">1.238.800</td> <td></td> </tr> </table>	Toevoeging 2024	Aanwending 2024		2.127.200	1.238.800	Storting o.b.v. onderhoudsplan	<hr/>	<hr/>	Dekking kosten onderhoud o.b.v. onderhoudsplan	2.127.200	1.238.800	
	Toevoeging 2024	Aanwending 2024											
	2.127.200	1.238.800	Storting o.b.v. onderhoudsplan										
	<hr/>	<hr/>	Dekking kosten onderhoud o.b.v. onderhoudsplan										
	2.127.200	1.238.800											
	<table border="0"> <tr> <td style="text-align: center;">Toevoeging 2025</td> <td style="text-align: center;">Aanwending 2025</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">2.163.600</td> <td style="text-align: center;">1.663.000</td> <td style="text-align: left;">Storting o.b.v. onderhoudsplan</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;"><hr/></td> <td style="text-align: center;"><hr/></td> <td style="text-align: left;">Dekking kosten onderhoud o.b.v. onderhoudsplan</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">2.163.600</td> <td style="text-align: center;">1.663.000</td> <td></td> </tr> </table>	Toevoeging 2025	Aanwending 2025		2.163.600	1.663.000	Storting o.b.v. onderhoudsplan	<hr/>	<hr/>	Dekking kosten onderhoud o.b.v. onderhoudsplan	2.163.600	1.663.000	
	Toevoeging 2025	Aanwending 2025											
	2.163.600	1.663.000	Storting o.b.v. onderhoudsplan										
	<hr/>	<hr/>	Dekking kosten onderhoud o.b.v. onderhoudsplan										
	2.163.600	1.663.000											
	<table border="0"> <tr> <td style="text-align: center;">Toevoeging 2026</td> <td style="text-align: center;">Aanwending 2026</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">2.153.000</td> <td style="text-align: center;">2.344.000</td> <td style="text-align: left;">Storting o.b.v. onderhoudsplan</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;"><hr/></td> <td style="text-align: center;"><hr/></td> <td style="text-align: left;">Dekking kosten onderhoud o.b.v. onderhoudsplan</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">2.153.000</td> <td style="text-align: center;">2.344.000</td> <td></td> </tr> </table>	Toevoeging 2026	Aanwending 2026		2.153.000	2.344.000	Storting o.b.v. onderhoudsplan	<hr/>	<hr/>	Dekking kosten onderhoud o.b.v. onderhoudsplan	2.153.000	2.344.000	
	Toevoeging 2026	Aanwending 2026											
	2.153.000	2.344.000	Storting o.b.v. onderhoudsplan										
	<hr/>	<hr/>	Dekking kosten onderhoud o.b.v. onderhoudsplan										
	2.153.000	2.344.000											
	<table border="0"> <tr> <td style="text-align: center;">Toevoeging 2027</td> <td style="text-align: center;">Aanwending 2027</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">2.314.800</td> <td style="text-align: center;">6.364.100</td> <td style="text-align: left;">Storting o.b.v. onderhoudsplan</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;"><hr/></td> <td style="text-align: center;"><hr/></td> <td style="text-align: left;">Dekking kosten onderhoud o.b.v. onderhoudsplan</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">2.314.800</td> <td style="text-align: center;">6.364.100</td> <td></td> </tr> </table>	Toevoeging 2027	Aanwending 2027		2.314.800	6.364.100	Storting o.b.v. onderhoudsplan	<hr/>	<hr/>	Dekking kosten onderhoud o.b.v. onderhoudsplan	2.314.800	6.364.100	
Toevoeging 2027	Aanwending 2027												
2.314.800	6.364.100	Storting o.b.v. onderhoudsplan											
<hr/>	<hr/>	Dekking kosten onderhoud o.b.v. onderhoudsplan											
2.314.800	6.364.100												
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's													
Voorziening wethouderspensioenen	Doel: <i>Toekomstige wethouders pensioenen bekostigen.</i>												
<p style="text-align: center;"><i>Thema:</i> Bestuurs- en kabinetszaken</p>	<table border="0"> <tr> <td style="text-align: center;">Toevoeging 2024</td> <td style="text-align: center;">Aanwending 2024</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">200.000</td> <td style="text-align: center;">150.000</td> <td style="text-align: left;">Toev.o.b.v. actualisatie noodzakelijke hoogte vrz.</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;"><hr/></td> <td style="text-align: center;"><hr/></td> <td style="text-align: left;">Uitkering vm wethouders</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">200.000</td> <td style="text-align: center;">150.000</td> <td></td> </tr> </table>	Toevoeging 2024	Aanwending 2024		200.000	150.000	Toev.o.b.v. actualisatie noodzakelijke hoogte vrz.	<hr/>	<hr/>	Uitkering vm wethouders	200.000	150.000	
	Toevoeging 2024	Aanwending 2024											
	200.000	150.000	Toev.o.b.v. actualisatie noodzakelijke hoogte vrz.										
	<hr/>	<hr/>	Uitkering vm wethouders										
	200.000	150.000											
	<table border="0"> <tr> <td style="text-align: center;">Toevoeging 2025</td> <td style="text-align: center;">Aanwending 2025</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">200.000</td> <td style="text-align: center;">150.000</td> <td style="text-align: left;">Toev.o.b.v. actualisatie noodzakelijke hoogte vrz.</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;"><hr/></td> <td style="text-align: center;"><hr/></td> <td style="text-align: left;">Uitkering vm wethouders</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">200.000</td> <td style="text-align: center;">150.000</td> <td></td> </tr> </table>	Toevoeging 2025	Aanwending 2025		200.000	150.000	Toev.o.b.v. actualisatie noodzakelijke hoogte vrz.	<hr/>	<hr/>	Uitkering vm wethouders	200.000	150.000	
	Toevoeging 2025	Aanwending 2025											
	200.000	150.000	Toev.o.b.v. actualisatie noodzakelijke hoogte vrz.										
	<hr/>	<hr/>	Uitkering vm wethouders										
	200.000	150.000											
	<table border="0"> <tr> <td style="text-align: center;">Toevoeging 2026</td> <td style="text-align: center;">Aanwending 2026</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">200.000</td> <td style="text-align: center;">150.000</td> <td style="text-align: left;">Toev.o.b.v. actualisatie noodzakelijke hoogte vrz.</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;"><hr/></td> <td style="text-align: center;"><hr/></td> <td style="text-align: left;">Uitkering vm wethouders</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">200.000</td> <td style="text-align: center;">150.000</td> <td></td> </tr> </table>	Toevoeging 2026	Aanwending 2026		200.000	150.000	Toev.o.b.v. actualisatie noodzakelijke hoogte vrz.	<hr/>	<hr/>	Uitkering vm wethouders	200.000	150.000	
	Toevoeging 2026	Aanwending 2026											
	200.000	150.000	Toev.o.b.v. actualisatie noodzakelijke hoogte vrz.										
	<hr/>	<hr/>	Uitkering vm wethouders										
	200.000	150.000											
	<table border="0"> <tr> <td style="text-align: center;">Toevoeging 2027</td> <td style="text-align: center;">Aanwending 2027</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">200.000</td> <td style="text-align: center;">150.000</td> <td style="text-align: left;">Toev.o.b.v. actualisatie noodzakelijke hoogte vrz.</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;"><hr/></td> <td style="text-align: center;"><hr/></td> <td style="text-align: left;">Uitkering vm wethouders</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">200.000</td> <td style="text-align: center;">150.000</td> <td></td> </tr> </table>	Toevoeging 2027	Aanwending 2027		200.000	150.000	Toev.o.b.v. actualisatie noodzakelijke hoogte vrz.	<hr/>	<hr/>	Uitkering vm wethouders	200.000	150.000	
Toevoeging 2027	Aanwending 2027												
200.000	150.000	Toev.o.b.v. actualisatie noodzakelijke hoogte vrz.											
<hr/>	<hr/>	Uitkering vm wethouders											
200.000	150.000												

Toelichting voorzieningen 2024 - 2027

Voorziening wachtgeld wethouders <i>Thema:</i> Bestuurs- en kabinetszaken	Doel: <i>Wachtgeld wethouders bekostigen.</i>																																													
	<table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="text-align: right;">Toevoeging 2024</td> <td style="text-align: right;">Aanwending 2024</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">-</td> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">72.800</td> <td style="text-align: left;">Uitkering vm wethouders</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">-</td> <td style="text-align: right;">72.800</td> <td></td> </tr> <tr><td colspan="3"> </td></tr> <tr> <td style="text-align: right;">Toevoeging 2025</td> <td style="text-align: right;">Aanwending 2025</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">-</td> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">62.900</td> <td style="text-align: left;">Uitkering vm wethouders</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">-</td> <td style="text-align: right;">62.900</td> <td></td> </tr> <tr><td colspan="3"> </td></tr> <tr> <td style="text-align: right;">Toevoeging 2026</td> <td style="text-align: right;">Aanwending 2026</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">-</td> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">-</td> <td style="text-align: left;">Uitkering vm wethouders</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">-</td> <td style="text-align: right;">-</td> <td></td> </tr> <tr><td colspan="3"> </td></tr> <tr> <td style="text-align: right;">Toevoeging 2027</td> <td style="text-align: right;">Aanwending 2027</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">-</td> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">-</td> <td style="text-align: left;">Geen</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">-</td> <td style="text-align: right;">-</td> <td></td> </tr> </table>	Toevoeging 2024	Aanwending 2024		-	72.800	Uitkering vm wethouders	-	72.800					Toevoeging 2025	Aanwending 2025		-	62.900	Uitkering vm wethouders	-	62.900					Toevoeging 2026	Aanwending 2026		-	-	Uitkering vm wethouders	-	-					Toevoeging 2027	Aanwending 2027		-	-	Geen	-	-	
Toevoeging 2024	Aanwending 2024																																													
-	72.800	Uitkering vm wethouders																																												
-	72.800																																													
Toevoeging 2025	Aanwending 2025																																													
-	62.900	Uitkering vm wethouders																																												
-	62.900																																													
Toevoeging 2026	Aanwending 2026																																													
-	-	Uitkering vm wethouders																																												
-	-																																													
Toevoeging 2027	Aanwending 2027																																													
-	-	Geen																																												
-	-																																													
Voorziening begeleidingskosten DCMR MER-procedures Wind <i>Thema:</i> Ruimte en wonen	Doel: <i>Voorziening inzake begeleidingskosten van de DCMR met betrekking tot MER-procedures Wind.</i>																																													
	<table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="text-align: right;">Toevoeging 2024</td> <td style="text-align: right;">Aanwending 2024</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">-</td> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">-</td> <td style="text-align: left;">Geen</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">-</td> <td style="text-align: right;">-</td> <td></td> </tr> <tr><td colspan="3"> </td></tr> <tr> <td style="text-align: right;">Toevoeging 2025</td> <td style="text-align: right;">Aanwending 2025</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">-</td> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">-</td> <td style="text-align: left;">Geen</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">-</td> <td style="text-align: right;">-</td> <td></td> </tr> <tr><td colspan="3"> </td></tr> <tr> <td style="text-align: right;">Toevoeging 2026</td> <td style="text-align: right;">Aanwending 2026</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">-</td> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">-</td> <td style="text-align: left;">Geen</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">-</td> <td style="text-align: right;">-</td> <td></td> </tr> <tr><td colspan="3"> </td></tr> <tr> <td style="text-align: right;">Toevoeging 2027</td> <td style="text-align: right;">Aanwending 2027</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">-</td> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">-</td> <td style="text-align: left;">Geen</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">-</td> <td style="text-align: right;">-</td> <td></td> </tr> </table>	Toevoeging 2024	Aanwending 2024		-	-	Geen	-	-					Toevoeging 2025	Aanwending 2025		-	-	Geen	-	-					Toevoeging 2026	Aanwending 2026		-	-	Geen	-	-					Toevoeging 2027	Aanwending 2027		-	-	Geen	-	-	
Toevoeging 2024	Aanwending 2024																																													
-	-	Geen																																												
-	-																																													
Toevoeging 2025	Aanwending 2025																																													
-	-	Geen																																												
-	-																																													
Toevoeging 2026	Aanwending 2026																																													
-	-	Geen																																												
-	-																																													
Toevoeging 2027	Aanwending 2027																																													
-	-	Geen																																												
-	-																																													
Voorziening nog uit te voeren werken Welgelegen Ouddorp <i>Thema:</i> Ruimte en wonen	Doel: <i>Deze voorziening is gevormd ter dekking van de nog te maken kosten met betrekking tot de reeds afgesloten grondexploitatie Welgelegen Ouddorp.</i>																																													
	<table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="text-align: right;">Toevoeging 2024</td> <td style="text-align: right;">Aanwending 2024</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">-</td> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">80.965</td> <td style="text-align: left;">Nog uit te voeren werken</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">-</td> <td style="text-align: right;">80.965</td> <td></td> </tr> <tr><td colspan="3"> </td></tr> <tr> <td style="text-align: right;">Toevoeging 2025</td> <td style="text-align: right;">Aanwending 2025</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">-</td> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">-</td> <td style="text-align: left;">Geen</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">-</td> <td style="text-align: right;">-</td> <td></td> </tr> <tr><td colspan="3"> </td></tr> <tr> <td style="text-align: right;">Toevoeging 2026</td> <td style="text-align: right;">Aanwending 2026</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">-</td> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">-</td> <td style="text-align: left;">Geen</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">-</td> <td style="text-align: right;">-</td> <td></td> </tr> <tr><td colspan="3"> </td></tr> <tr> <td style="text-align: right;">Toevoeging 2027</td> <td style="text-align: right;">Aanwending 2027</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">-</td> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">-</td> <td style="text-align: left;">Geen</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">-</td> <td style="text-align: right;">-</td> <td></td> </tr> </table>	Toevoeging 2024	Aanwending 2024		-	80.965	Nog uit te voeren werken	-	80.965					Toevoeging 2025	Aanwending 2025		-	-	Geen	-	-					Toevoeging 2026	Aanwending 2026		-	-	Geen	-	-					Toevoeging 2027	Aanwending 2027		-	-	Geen	-	-	
Toevoeging 2024	Aanwending 2024																																													
-	80.965	Nog uit te voeren werken																																												
-	80.965																																													
Toevoeging 2025	Aanwending 2025																																													
-	-	Geen																																												
-	-																																													
Toevoeging 2026	Aanwending 2026																																													
-	-	Geen																																												
-	-																																													
Toevoeging 2027	Aanwending 2027																																													
-	-	Geen																																												
-	-																																													

Toelichting voorzieningen 2024 - 2027

<p>Voorziening nog uit te voeren werken vm gemeentewerf Middelharnis</p> <p><i>Thema:</i> Ruimte en wonen</p>	<p>Doel: Deze voorziening is gevormd ter dekking van de nog te maken kosten met betrekking tot de reeds afgesloten grondexploitatie vm. gemeentewerf Middelharnis.</p>																																				
	<table border="0"> <tr> <td style="text-align: right;">Toevoeging 2024</td> <td style="text-align: right;">Aanwending 2024</td> <td style="text-align: right;">Geen</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">-</td> <td style="text-align: right;">-</td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3"><hr/></td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">Toevoeging 2025</td> <td style="text-align: right;">Aanwending 2025</td> <td style="text-align: right;">Geen</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">-</td> <td style="text-align: right;">-</td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3"><hr/></td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">Toevoeging 2026</td> <td style="text-align: right;">Aanwending 2026</td> <td style="text-align: right;">Geen</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">-</td> <td style="text-align: right;">-</td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3"><hr/></td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">Toevoeging 2027</td> <td style="text-align: right;">Aanwending 2027</td> <td style="text-align: right;">Geen</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">-</td> <td style="text-align: right;">-</td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3"><hr/></td> </tr> </table>	Toevoeging 2024	Aanwending 2024	Geen	-	-		<hr/>			Toevoeging 2025	Aanwending 2025	Geen	-	-		<hr/>			Toevoeging 2026	Aanwending 2026	Geen	-	-		<hr/>			Toevoeging 2027	Aanwending 2027	Geen	-	-		<hr/>		
Toevoeging 2024	Aanwending 2024	Geen																																			
-	-																																				
<hr/>																																					
Toevoeging 2025	Aanwending 2025	Geen																																			
-	-																																				
<hr/>																																					
Toevoeging 2026	Aanwending 2026	Geen																																			
-	-																																				
<hr/>																																					
Toevoeging 2027	Aanwending 2027	Geen																																			
-	-																																				
<hr/>																																					
<p>Voorziening nog uit te voeren werken Korteweg Stellendam</p> <p><i>Thema:</i> Ruimte en wonen</p>	<p>Doel: Deze voorziening is gevormd ter dekking van de nog te maken kosten met betrekking tot de reeds afgesloten grondexploitatie Korteweg Stellendam.</p>																																				
	<table border="0"> <tr> <td style="text-align: right;">Toevoeging 2024</td> <td style="text-align: right;">Aanwending 2024</td> <td style="text-align: right;">Geen</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">-</td> <td style="text-align: right;">-</td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3"><hr/></td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">Toevoeging 2025</td> <td style="text-align: right;">Aanwending 2025</td> <td style="text-align: right;">Geen</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">-</td> <td style="text-align: right;">-</td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3"><hr/></td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">Toevoeging 2026</td> <td style="text-align: right;">Aanwending 2026</td> <td style="text-align: right;">Geen</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">-</td> <td style="text-align: right;">-</td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3"><hr/></td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">Toevoeging 2027</td> <td style="text-align: right;">Aanwending 2027</td> <td style="text-align: right;">Geen</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">-</td> <td style="text-align: right;">-</td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3"><hr/></td> </tr> </table>	Toevoeging 2024	Aanwending 2024	Geen	-	-		<hr/>			Toevoeging 2025	Aanwending 2025	Geen	-	-		<hr/>			Toevoeging 2026	Aanwending 2026	Geen	-	-		<hr/>			Toevoeging 2027	Aanwending 2027	Geen	-	-		<hr/>		
Toevoeging 2024	Aanwending 2024	Geen																																			
-	-																																				
<hr/>																																					
Toevoeging 2025	Aanwending 2025	Geen																																			
-	-																																				
<hr/>																																					
Toevoeging 2026	Aanwending 2026	Geen																																			
-	-																																				
<hr/>																																					
Toevoeging 2027	Aanwending 2027	Geen																																			
-	-																																				
<hr/>																																					
<p>Voorziening nog uit te voeren werken Prinsesselaan Sommelsdijk</p> <p><i>Thema:</i> Ruimte en wonen</p>	<p>Doel: Deze voorziening is gevormd ter dekking van de nog te maken kosten met betrekking tot de reeds afgesloten grondexploitatie Prinsesselaan Sommelsdijk.</p>																																				
	<table border="0"> <tr> <td style="text-align: right;">Toevoeging 2024</td> <td style="text-align: right;">Aanwending 2024</td> <td style="text-align: right;">Geen</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">-</td> <td style="text-align: right;">-</td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3"><hr/></td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">Toevoeging 2025</td> <td style="text-align: right;">Aanwending 2025</td> <td style="text-align: right;">Geen</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">-</td> <td style="text-align: right;">-</td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3"><hr/></td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">Toevoeging 2026</td> <td style="text-align: right;">Aanwending 2026</td> <td style="text-align: right;">Geen</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">-</td> <td style="text-align: right;">-</td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3"><hr/></td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">Toevoeging 2027</td> <td style="text-align: right;">Aanwending 2027</td> <td style="text-align: right;">Geen</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">-</td> <td style="text-align: right;">-</td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3"><hr/></td> </tr> </table>	Toevoeging 2024	Aanwending 2024	Geen	-	-		<hr/>			Toevoeging 2025	Aanwending 2025	Geen	-	-		<hr/>			Toevoeging 2026	Aanwending 2026	Geen	-	-		<hr/>			Toevoeging 2027	Aanwending 2027	Geen	-	-		<hr/>		
Toevoeging 2024	Aanwending 2024	Geen																																			
-	-																																				
<hr/>																																					
Toevoeging 2025	Aanwending 2025	Geen																																			
-	-																																				
<hr/>																																					
Toevoeging 2026	Aanwending 2026	Geen																																			
-	-																																				
<hr/>																																					
Toevoeging 2027	Aanwending 2027	Geen																																			
-	-																																				
<hr/>																																					

Toelichting voorzieningen 2024 - 2027

Van derden verkregen middelen (specifieke besteding)

<p>Voorziening schenking kleuterschool OBS OPL</p> <p><i>Thema:</i> Ruimte en wonen</p>	<p>Doel: <i>Rentebaten van legaat P. van Weel komen ten bate van kleuterschool.</i></p>																																																
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Toevoeging 2024</th> <th>Aanwending 2024</th> <th></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>-</td> <td>-</td> <td>Geen</td> </tr> <tr> <th>Toevoeging 2025</th> <th>Aanwending 2025</th> <th></th> </tr> <tr> <td>-</td> <td>-</td> <td>Geen</td> </tr> <tr> <th>Toevoeging 2026</th> <th>Aanwending 2026</th> <th></th> </tr> <tr> <td>-</td> <td>-</td> <td>Geen</td> </tr> <tr> <th>Toevoeging 2027</th> <th>Aanwending 2027</th> <th></th> </tr> <tr> <td>-</td> <td>-</td> <td>Geen</td> </tr> </tbody> </table>	Toevoeging 2024	Aanwending 2024		-	-	Geen	Toevoeging 2025	Aanwending 2025		-	-	Geen	Toevoeging 2026	Aanwending 2026		-	-	Geen	Toevoeging 2027	Aanwending 2027		-	-	Geen																								
Toevoeging 2024	Aanwending 2024																																																
-	-	Geen																																															
Toevoeging 2025	Aanwending 2025																																																
-	-	Geen																																															
Toevoeging 2026	Aanwending 2026																																																
-	-	Geen																																															
Toevoeging 2027	Aanwending 2027																																																
-	-	Geen																																															
<p>Voorziening Grevelingenfonds</p> <p><i>Thema:</i> Bedrijvigheid</p>	<p>Doel: <i>Voorziening is gevormd ten behoeve van vrijgekomen middelen Grevelingen naar aanleiding van opheffen van natuur- en recreatieschap Zuid Westelijk Delta.</i></p>																																																
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Toevoeging 2024</th> <th>Aanwending 2024</th> <th></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>23.700</td> <td></td> <td>Storting deelnemersbijdrage gemeente SD</td> </tr> <tr> <td>132.400</td> <td></td> <td>Storting rente lening grevelingenfonds</td> </tr> <tr> <td><u>156.100</u></td> <td>-</td> <td></td> </tr> <tr> <th>Toevoeging 2025</th> <th>Aanwending 2025</th> <th></th> </tr> <tr> <td>24.100</td> <td></td> <td>Storting deelnemersbijdrage gemeente SD</td> </tr> <tr> <td>103.000</td> <td></td> <td>Storting rente lening grevelingenfonds</td> </tr> <tr> <td><u>127.100</u></td> <td>-</td> <td></td> </tr> <tr> <th>Toevoeging 2026</th> <th>Aanwending 2026</th> <th></th> </tr> <tr> <td>24.500</td> <td></td> <td>Storting deelnemersbijdrage gemeente SD</td> </tr> <tr> <td>71.600</td> <td></td> <td>Storting rente lening grevelingenfonds</td> </tr> <tr> <td><u>96.100</u></td> <td>-</td> <td></td> </tr> <tr> <th>Toevoeging 2027</th> <th>Aanwending 2027</th> <th></th> </tr> <tr> <td>24.900</td> <td></td> <td>Storting deelnemersbijdrage gemeente SD</td> </tr> <tr> <td>38.200</td> <td></td> <td>Storting rente lening grevelingenfonds</td> </tr> <tr> <td><u>63.100</u></td> <td>-</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Toevoeging 2024	Aanwending 2024		23.700		Storting deelnemersbijdrage gemeente SD	132.400		Storting rente lening grevelingenfonds	<u>156.100</u>	-		Toevoeging 2025	Aanwending 2025		24.100		Storting deelnemersbijdrage gemeente SD	103.000		Storting rente lening grevelingenfonds	<u>127.100</u>	-		Toevoeging 2026	Aanwending 2026		24.500		Storting deelnemersbijdrage gemeente SD	71.600		Storting rente lening grevelingenfonds	<u>96.100</u>	-		Toevoeging 2027	Aanwending 2027		24.900		Storting deelnemersbijdrage gemeente SD	38.200		Storting rente lening grevelingenfonds	<u>63.100</u>	-	
Toevoeging 2024	Aanwending 2024																																																
23.700		Storting deelnemersbijdrage gemeente SD																																															
132.400		Storting rente lening grevelingenfonds																																															
<u>156.100</u>	-																																																
Toevoeging 2025	Aanwending 2025																																																
24.100		Storting deelnemersbijdrage gemeente SD																																															
103.000		Storting rente lening grevelingenfonds																																															
<u>127.100</u>	-																																																
Toevoeging 2026	Aanwending 2026																																																
24.500		Storting deelnemersbijdrage gemeente SD																																															
71.600		Storting rente lening grevelingenfonds																																															
<u>96.100</u>	-																																																
Toevoeging 2027	Aanwending 2027																																																
24.900		Storting deelnemersbijdrage gemeente SD																																															
38.200		Storting rente lening grevelingenfonds																																															
<u>63.100</u>	-																																																
<p>Voorziening riolering (van derden verkregen)</p> <p><i>Thema:</i> Leefomgeving</p>	<p>Doel: <i>Voorziening is gevormd uit derden verkregen middelen m.b.t. riolering.</i></p>																																																
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Toevoeging 2024</th> <th>Aanwending 2024</th> <th></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>-</td> <td>-</td> <td>Geen</td> </tr> <tr> <th>Toevoeging 2025</th> <th>Aanwending 2025</th> <th></th> </tr> <tr> <td>-</td> <td>-</td> <td>Geen</td> </tr> <tr> <th>Toevoeging 2026</th> <th>Aanwending 2026</th> <th></th> </tr> <tr> <td>-</td> <td>-</td> <td>Geen</td> </tr> <tr> <th>Toevoeging 2027</th> <th>Aanwending 2027</th> <th></th> </tr> <tr> <td>-</td> <td>-</td> <td>Geen</td> </tr> </tbody> </table>	Toevoeging 2024	Aanwending 2024		-	-	Geen	Toevoeging 2025	Aanwending 2025		-	-	Geen	Toevoeging 2026	Aanwending 2026		-	-	Geen	Toevoeging 2027	Aanwending 2027		-	-	Geen																								
Toevoeging 2024	Aanwending 2024																																																
-	-	Geen																																															
Toevoeging 2025	Aanwending 2025																																																
-	-	Geen																																															
Toevoeging 2026	Aanwending 2026																																																
-	-	Geen																																															
Toevoeging 2027	Aanwending 2027																																																
-	-	Geen																																															

Geprognosticeerde balans en EMU-saldo

Geprognosticeerde balans

Het is voor de raad en de gemeentelijke organisatie van belang om niet alleen te sturen op het huidige en komende jaar, maar ook op de daaropvolgende jaren. Om de ontwikkeling van de belangrijkste activa (bezittingen) en passiva (eigen vermogen en schulden) inzichtelijk te maken, wordt in de begroting een meerjarige geprognosticeerde balans voorgeschreven. Deze meerjarige geprognosticeerde balans geeft inzicht om een oordeel te vormen over de gezondheid van de financiële positie van de gemeente en de ontwikkelingsrichting ervan.

ACTIVA	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027
Vaste activa						
Immateriële vaste activa	1.230.940	2.298.377	2.276.617	2.254.856	2.233.096	2.211.336
materiële vaste activa	148.869.988	159.726.839	165.910.672	187.142.396	205.460.819	218.374.538
financiële vaste activa	20.490.348	22.139.454	21.451.231	20.718.171	19.938.001	19.108.341
Totaal vaste activa	170.591.276	184.164.670	189.638.520	210.115.423	227.631.916	239.694.215
Vlottende activa						
-Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	-1.868.294	-316.894	-904.894	-1.183.494	-1.541.994	-1.541.994
-Gereed product en handelsgoederen	607.500	-	-	-	-	-
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar	27.969.146	15.814.000	9.814.000	9.814.000	9.814.000	9.814.000
Liquide middelen	299.864	756.000	750.000	750.000	750.000	750.000
Overlopende activa	15.642.270	6.950.000	6.950.000	6.950.000	6.950.000	6.950.000
Totaal vlottende activa	42.650.486	23.203.106	16.609.106	16.330.506	15.972.006	15.972.006
Totaal activa	213.241.762	207.367.776	206.247.626	226.445.929	243.603.922	255.666.221
PASSIVA						
Vaste passiva						
Eigen vermogen	116.199.481	112.831.364	111.715.564	111.623.964	111.748.164	111.793.864
Voorzieningen	36.296.194	34.676.295	34.674.230	34.405.730	33.672.030	29.156.030
Vaste schulden met rentetypische looptijd > 1 jr	34.828.854	31.774.407	38.716.864	55.231.318	70.742.632	90.250.660
Totaal vaste passiva	187.324.529	179.282.066	185.106.658	201.261.012	216.162.826	231.200.554
Vlottende passiva						
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jr	5.430.978	7.900.000	7.900.000	7.900.000	7.900.000	7.900.000
Overlopende passiva	20.486.254	20.185.711	13.240.968	17.284.917	19.541.096	16.565.666
Totaal vlottende passiva	25.917.232	28.085.711	21.140.968	25.184.917	27.441.096	24.465.666
Totaal passiva	213.241.762	207.367.776	206.247.626	226.445.929	243.603.922	255.666.221

Toelichting op de balans

De overtollige middelen worden gestort in Rijksschatkist en verantwoord onder uitzetting < 1 jaar. De verwachting is dat deze middelen in de loop van 2024 ingezet zijn en langzaam vervangen worden door kasgeldleningen verantwoord onder vlottende schuld of afhankelijk van de rentestand op dat moment vervangen worden door langlopende leningen.

Het geprognosticeerde balanstotaal gaat oplopen. De grootste mutatie meerjarig in de geprognosticeerde balans ontwikkelt zich bij de materiële vaste activa.

De materiële vaste activa nemen in de periode 2024-2027 toe door onder andere majeure investeringen in de, Integraal Huisvestingsplan schoolgebouwen, wegen en duurzaamheidsmaatregelen gemeentelijke gebouwen.

Zie voor een volledig overzicht de investeringsplanning 2024-2027. De voorgenomen investeringen worden naar verwachting in 2023 en gedeeltelijk in 2024 nog gefinancierd door de overtollige middelen in Rijksschatkist en eventuele kasgeldleningen. De investeringen brengen vanaf 2024 een financieringsbehoefte mee. Dit komt tot uitdrukking in de toename van de vaste schulden. Deze nemen toe van € 32 miljoen eind 2023 naar € 90 miljoen eind 2027 bij volledige uitvoering investeringsplanning. Overlopende passiva is gebruikt als stelpost om de balans in evenwicht te brengen.

Geprognosticeerde balans en EMU-saldo

EMU-saldo

Naast de signaleringsfunctie kan de geprognosticeerde balans ook gebruikt worden voor het berekenen van het EMU-saldo.

De macro-budgettaire doelstelling van de Wet Financiering Decentrale Overheden komt tot uitdrukking in het beheersen van de grenswaarde van het EMU-saldo. Het EMU-saldo is de referentiewaarde voor het vorderingensaldo van de overheid, binnen de Europese Unie. Het maximale vorderingstekort van Nederland is bepaald op 3% van het Bruto Binnenlands Product. De decentrale overheden hebben een aandeel van -0,4% in dit tekort.

Het EMU-saldo is het saldo van inkomsten en uitgaven met derden van de overheid op transactiebasis in een bepaalde periode. Eenvoudig gezegd geeft het EMU-saldo aan of er in een bepaald jaar met reële transacties meer geld uitgegeven is dan er in dat jaar is binnengekomen, of dat er netto geld overgehouden is. Het EMU-saldo is daarmee een indicatie voor de ontwikkeling van de liquiditeits- en financiële positie van gemeenten.

				T-1	T	T+1	T+2	T+3
				2023	2024	2025	2026	2027
EMU-SALDO				-17.856.205	-6.691.937	-21.291.463	-18.547.663	-17.362.258
EMU-SALDO referentiewaarde				-5.586.000	-5.586.000	-5.586.000	-5.586.000	-5.586.000
Vershil EMU-saldo & referentiewaarde				-12.270.205	-1.105.937	-15.705.463	-12.961.663	-11.776.258
Mutaties (1 januari tot 31 december)	Activa	Financiële vaste activa	Kapitaalverstrekkingen en leningen	1.297.164	0	0	0	0
			Uitzettingen	351.942	-688.222	-733.061	-780.170	-829.660
		Vlottende activa	Uitzettingen	-12.155.146	-6.000.000	0	0	0
			Liquide middelen	456.136	-6.000	0	0	0
		Overlopende activa	-8.692.270	0	0	0	0	
	Passiva	Vaste Passiva	Vaste schuld	-3.054.447	6.942.457	16.514.454	15.511.314	19.508.028
		Vlottende passiva	Vlottende schuld	2.469.022	0	0	0	0
			Overlopende passiva	-300.544	-6.944.742	4.043.948	2.256.179	-2.975.430
Eventuele boekwinst bij verkoop effecten en (im)materiële vaste activa								

Het EMU-saldo is het bedrag waarmee de EMU-schuld veranderd. Bij een positief saldo neemt de EMU-schuld af, bij een negatief saldo stijgt de EMU-schuld.

Bij uitzettingen is te zien dat de overtollige middelen in de schatkist ingezet zijn. Hiervoor in de plaats komen vaste schulden voor het financieren van investeringen.

EMU-Saldo binnen het kader van de Wet HOF

De wet Houdbare Overheidsfinanciën (wet HOF) zorgt ervoor dat de schulden van de totale Nederlandse Overheid niet te hoog worden. Ook de gemeenten tellen hierin mee. Er is een macronorm voor het totale EMU-tekort van de gezamenlijke gemeenten. Het financieringstekort van alle gemeenten tezamen moet onder een plafond blijven. Het is een begrenzing aan het bedrag waarmee de totale schuld van alle gemeenten in een jaar mag groeien. Elke gemeente heeft daarnaast een individuele EMU-referentiewaarde. In de septembercirculaire 2023 gemeentefonds is deze niet bekend gemaakt. Hierdoor is de laatst bekende referentiewaarde van 2023 aangehouden. Een individuele EMU-referentiewaarde betreft geen norm, maar een indicatie van het aandeel dat een provincie of gemeente in de gezamenlijke tekortnorm heeft.

Tabel 4.4.1: macronorm per bestuurslaag

	Gemeenten	Provincies	Waterschappen	Totaal
Verdeling macronorm 2023 (in % BBP)	0,27	0,08	0,05	0,40
Verdeling macronorm 2023 (x € 1000)	2.683.341	795.064	496.915	3.975.320

Geraamde BBP 2023 (x € 1000) = 993.830.000

Bron: septembercirculaire 2022 gemeentefonds

Geprognosticeerde balans en EMU-saldo

Het maximaal tekort wat voor rekening van de gemeenten mag komen is ruim € 2,6 miljard. Als dit omgeslagen wordt over de totale gemeentebegrotingen op basis van 2023 is het voor onze gemeente € -5.586.000.

Advies van de VNG is om bij het opstellen van de begroting niet te kijken naar deze referentiewaarde.

Het EMU-saldo laat vaak jaarlijks grote schommelingen zien. Deze komen vooral door de hoogte van de investeringen en het saldo op de aan- en verkopen van grondexploitatie. Normaal gesproken blijft het totale EMU-saldo (EMU-overschotten en EMU-tekorten) van alle individuele gemeenten onder het plafond voor het EMU-tekort. Vandaar dat gemeenten niet moeten begroten op de individuele EMU-referentiewaarde. Als ze dit wel doen blijft er nationaal ruimte onder het plafond voor het EMU-saldo van gemeenten over, terwijl in gemeenten noodzakelijke investeringen zijn uitgesteld of afgesteld.

BIJLAGEN

gemeente
Goeree-Overflakkee

Kerngegevens

	2023	2024	2025	2026	2027
Inwoners					
Inwoners totaal	51.592	52.072	52.552	53.032	53.512
Aantal inwoners < 18 jaar	9.896	9.846	9.796	9.746	9.696
Aantal inwoners 75+	5.467	5.608	5.749	5.890	6.031
Aantal inwoners met laagopleidingsniveau	12.660	12.785	12.832	12.854	12.882
Aantal inwoners met een migratieachtergrond	1.614	1.662	1.706	1.750	1.793
Eenpersoonshuishoudens					
Eenpersoonshuishoudens	6.785	6.865	6.945	7.025	7.105
Huishoudens met laag inkomen					
Huishoudens met laag inkomen	6.046	6.084	6.120	6.155	6.155
Huishoudens met laag inkomen boven drempel	3.646	3.683	3.714	3.743	3.770
Bijstandontvangers					
IOAW	25	25	25	25	25
IOAZ	4	4	4	4	4
WWB/Participatiewet	467	467	467	467	467
Aantal bijstand aan elders verzorgden	22	22	22	22	22
Aantal huishoudens met uitkering Bbz	7	7	7	7	7
Loonkostensubsidie	21	29	33	35	37
Doelgroepenregister gemeentelijke doelgroep	253	272	292	311	331
Leerlingen					
Aantal leerlingen VO	3.398	3.327	3.252	3.255	3.239
Aantal leerlingen VO van jaar T-10	2.905	2.966	2.875	3.049	3.094
Leerlingen so goedkoop	142	138	135	130	138
Leerlingen so duur	46	46	46	46	46
Onderwijsachterstand	1.094	1.089	1.087	1.085	1.082
Oppervlakte land in hectaren					
Oppervlakte land in hectaren	26.182	26.182	26.182	26.182	26.182
Oppervlakte water in hectaren					
Oppervlakte binnenwater in hectaren	11.731	11.731	11.731	11.731	11.731
Oppervlakte buitenwater in hectaren	4.321	4.321	4.321	4.321	4.321
Oppervlakte bebouwing					
Oppervlakte bebouwing binnen woonkernen in ha.	333	336	340	343	346
Oppervlakte bebouwing buitengebied in ha.	117	117	118	118	118

Kerngegevens

	2023	2024	2025	2026	2027
Woonruimten					
Woningen / verblijfsobject met woonfunctie	22.629	22.854	23.232	23.374	23.514
Recreatiewoningen / verblijfsobject met logiesfunctie	4.672	4.686	4.723	4.748	4.748
Omgevingsadressendichtheid	634	634	634	634	634
Uitwonende studenten	58	58	58	58	58
Oeverlengte					
Oeverlengte in hectometers	9.495	9.495	9.495	9.495	9.495
Oeverlengte in hectometers, vv. veen/kleiveen	1.068	1.068	1.068	1.068	1.068
Centrumfunctie					
Lokale centrumfunctie (max 20 km)	50.380	50.894	51.265	51.577	51.831
Regionale centrumfunctie (max 60 km)	10.810	10.920	11.000	11.067	11.121
Landelijke centrumfunctie	8.210	8.294	8.354	8.405	8.446
Aantal bedrijfsvestigingen					
	6.095	6.195	6.295	6.395	6.495
Kernen					
Meerkernigheid	28	28	28	28	28
Kernen met 500 of meer adressen	13	13	13	13	13

N.v.t. = door het nieuwe verdeelstelsel, herverdeling gemeentefonds zijn diverse maatstaven vanaf 2023 vervallen.

Baten & lasten per taakveld 2024 - 2027

Taakveld	2024			Thema
	Baten	Lasten	Saldo	
0. Bestuur en ondersteuning				
0.1 Bestuur	-	2.614.700	2.614.700	Bestuurs- en kabinetzaken
0.2 Burgerzaken	-1.067.100	1.606.200	539.100	Dienstverlening
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-10.100	217.400	207.300	Ruimte en wonen / Leefomgeving /
0.4 Overhead	-163.400	22.711.200	22.547.800	Alle thema's
0.5 Treasury	-3.792.400	1.431.400	-2.361.000	Algemene dekkingsmiddelen
0.61 OZB woningen	-8.591.000	343.000	-8.248.000	Algemene dekkingsmiddelen
0.62 OZB niet-woningen	-2.741.000	62.200	-2.678.800	Algemene dekkingsmiddelen
0.63 Parkeerbelasting	-13.300	-	-13.300	Mobiliteit
0.64 Belastingen overig	-25.000	205.500	180.500	Algemene dekkingsmiddelen
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-99.228.800	-	-99.228.800	Algemene dekkingsmiddelen
0.8 Overige baten en lasten	-	1.218.900	1.218.900	Algemene dekkingsmiddelen
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	-	-	-	Algemene dekkingsmiddelen
0.10 Mutaties reserves	-21.631.600	20.515.800	-1.115.800	Alle thema's
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	-	-	-	Alle thema's
<i>Subtotaal</i>	<i>-137.263.700</i>	<i>50.926.300</i>	<i>-86.337.400</i>	
1. Veiligheid				
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-167.000	3.077.400	2.910.400	Openbare orde en veiligheid
1.2 Openbare orde en veiligheid	-81.600	2.304.100	2.222.500	Openbare orde en veiligheid / Bedrijvigheid
<i>Subtotaal</i>	<i>-248.600</i>	<i>5.381.500</i>	<i>5.132.900</i>	
2. Verkeer, vervoer en waterstaat				
2.1 Verkeer en vervoer	-721.600	12.794.800	12.073.200	Leefomgeving / Mobiliteit
2.2 Parkeren	-	21.000	21.000	Mobiliteit
2.3 Recreatieve havens	-354.400	1.208.800	854.400	Bedrijvigheid
2.4 Economische havens en waterwegen	-	-	-	Bedrijvigheid
2.5 Openbaar vervoer	-	-	-	Mobiliteit
<i>Subtotaal</i>	<i>-1.076.000</i>	<i>14.024.600</i>	<i>12.948.600</i>	
3. Economie				
3.1 Economische ontwikkeling	-60.100	483.400	423.300	Bedrijvigheid
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-1.035.900	930.000	-105.900	Ruimte en wonen / Bedrijvigheid / Algemene dekkingsmiddelen
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-388.400	346.400	-42.000	Bedrijvigheid / Leefomgeving
3.4 Economische promotie	-4.649.000	2.429.000	-2.220.000	Ruimte en wonen / Bedrijvigheid
<i>Subtotaal</i>	<i>-6.133.400</i>	<i>4.188.800</i>	<i>-1.944.600</i>	
4. Onderwijs				
4.1 Openbaar basisonderwijs	-	137.300	137.300	Blijvend ontwikkelen
4.2 Onderwijshuisvesting	-56.900	2.834.000	2.777.100	Blijvend ontwikkelen
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-944.600	3.237.600	2.293.000	Blijvend ontwikkelen
<i>Subtotaal</i>	<i>-1.001.500</i>	<i>6.208.900</i>	<i>5.207.400</i>	
5. Sport, cultuur en recreatie				
5.1 Sportbeleid en activering	-319.000	642.200	323.200	Gemeenschapszin & sociale veiligheid / Gezondheid en welzijn
5.2 Sportaccommodaties	-1.922.900	6.962.400	5.039.500	Gemeenschapszin & sociale veiligheid / Gezondheid en welzijn
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-54.900	700.400	645.500	Blijvend ontwikkelen / Gemeenschapszin & sociale veiligheid
5.4 Musea	-37.600	784.800	747.200	Gemeenschapszin & sociale veiligheid / Dienstverlening
5.5 Cultureel erfgoed	-109.600	566.700	457.100	Ruimte en wonen / Gemeenschapszin & sociale veiligheid / Dienstverlening

Baten & lasten per taakveld 2024 - 2027

Taakveld	2024			Thema
	Baten	Lasten	Saldo	
5.6 Media	-33.000	993.500	960.500	Blijvend ontwikkelen
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-550.600	8.011.700	7.461.100	Ruimte en wonen / Leefomgeving / Bedrijvigheid / Gemeenschapszin en sociale veiligheid
<i>Subtotaal</i>	<i>-3.027.600</i>	<i>18.661.700</i>	<i>15.634.100</i>	
6. Sociaal domein				
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-3.470.500	8.751.300	5.280.800	Blijvend ontwikkelen / Gemeenschapszin & sociale veiligheid / Gezondheid en welzijn / De inwoner in regie / Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	-170.500	4.789.900	4.619.400	Gezondheid en welzijn / Inwoner in regie / Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode
6.3 Inkomensregelingen	-9.046.000	11.908.000	2.862.000	Gezondheid en welzijn / Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode
6.4 WSW en beschut werk	-1.950.000	7.782.700	5.832.700	Blijvend ontwikkelen
6.5 Arbeidsparticipatie	-	2.322.800	2.322.800	Blijvend ontwikkelen
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-368.000	3.305.100	2.937.100	De inwoner in regie / Dienstverlening
6.71a Hulp bij het huishouden (WMO)	-	3.098.300	3.098.300	Gemeenschapszin & sociale veiligheid / Gezondheid en welzijn / De inwoner in regie / Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode
6.71b Begeleiding (WMO)	-	2.295.600	2.295.600	
6.71c Dagbesteding (WMO)	-	1.822.800	1.822.800	
6.71d Overige maatwerkarrangementen WMO)	-	238.900	238.900	
6.72a Jeugdhulp begeleiding	-	2.083.300	2.083.300	Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode
6.72b Jeughulp behandeling	-	1.056.600	1.056.600	
6.72c Jeugdhulp dagbesteding	-	1.052.000	1.052.000	
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig	-	655.500	655.500	
6.73a Pleegzorg	-	1.056.900	1.056.900	
6.73b Gezinsgericht	-	-	-	
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	-	2.266.200	2.266.200	
6.74a Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	-	1.926.400	1.926.400	
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	-	808.500	808.500	Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode
6.74c Gesloten plaatsing	-	-	-	
6.81a Beschermd wonen (WMO)	-	43.400	43.400	Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode
6.81b Maatschappelijke - en vrouwenopvang (WMO)	-	140.300	140.300	
6.82a Jeugdbescherming	-	1.119.400	1.119.400	Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode
6.82b Jeugdreclassering	-	181.800	181.800	
<i>Subtotaal</i>	<i>-15.005.000</i>	<i>58.705.700</i>	<i>43.700.700</i>	
7. Volksgezondheid en milieu				
7.1 Volksgezondheid	-237.000	2.857.700	2.620.700	Gezondheid en welzijn / Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode
7.2 Riolering	-6.231.800	4.794.400	-1.437.400	Leefomgeving
7.3 Afval	-7.391.200	7.388.900	-2.300	Leefomgeving
7.4 Milieubeheer	-2.052.700	4.529.600	2.476.900	Ruimte en wonen / Leefomgeving / Duurzame ontwikkeling
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-1.096.000	1.295.200	199.200	Leefomgeving
<i>Subtotaal</i>	<i>-17.008.700</i>	<i>20.865.800</i>	<i>3.857.100</i>	
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing				
8.1 Ruimtelijke Ordening	-207.500	1.479.600	1.272.100	Ruimte en wonen
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijven terreinen)	-130.800	388.900	258.100	Ruimte en wonen
8.3 Wonen en bouwen	-2.089.100	2.611.000	521.900	Ruimte en wonen
<i>Subtotaal</i>	<i>-2.427.400</i>	<i>4.479.500</i>	<i>2.052.100</i>	
TOTAAL	-183.191.900	183.442.800	250.900	

Baten & lasten per taakveld 2024 - 2027

Taakveld	2025			Thema
	Baten	Lasten	Saldo	
0. Bestuur en ondersteuning				
0.1 Bestuur	-	2.719.400	2.719.400	Bestuurs- en kabinetzaken
0.2 Burgerzaken	-957.200	1.483.500	526.300	Dienstverlening
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-10.300	219.700	209.400	Ruimte en wonen / Leefomgeving /
0.4 Overhead	-139.500	23.650.400	23.510.900	Alle thema's
0.5 Treasury	-3.391.200	1.836.300	-1.554.900	Algemene dekkingsmiddelen
0.61 OZB woningen	-8.728.500	348.600	-8.379.900	Algemene dekkingsmiddelen
0.62 OZB niet-woningen	-2.784.900	63.200	-2.721.700	Algemene dekkingsmiddelen
0.63 Parkeerbelasting	-13.500	-	-13.500	Mobiliteit
0.64 Belastingen overig	-30.200	208.800	178.600	Algemene dekkingsmiddelen
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-103.478.500	-	-103.478.500	Algemene dekkingsmiddelen
0.8 Overige baten en lasten	-	1.282.800	1.282.800	Algemene dekkingsmiddelen
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	-	-	-	Algemene dekkingsmiddelen
0.10 Mutaties reserves	-1.759.800	1.668.200	-91.600	Alle thema's
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	-	-	-	Alle thema's
<i>Subtotaal</i>	<i>-121.293.600</i>	<i>33.480.900</i>	<i>-87.812.700</i>	
1. Veiligheid				
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-169.600	3.576.700	3.407.100	Openbare orde en veiligheid
1.2 Openbare orde en veiligheid	-82.800	2.429.200	2.346.400	Openbare orde en veiligheid / Bedrijvigheid
<i>Subtotaal</i>	<i>-252.400</i>	<i>6.005.900</i>	<i>5.753.500</i>	
2. Verkeer, vervoer en waterstaat				
2.1 Verkeer en vervoer	-733.200	13.541.700	12.808.500	Leefomgeving / Mobiliteit
2.2 Parkeren	-	21.000	21.000	Mobiliteit
2.3 Recreatieve havens	-360.000	1.227.400	867.400	Bedrijvigheid
2.4 Economische havens en waterwegen	-	-	-	Bedrijvigheid
2.5 Openbaar vervoer	-	-	-	Mobiliteit
<i>Subtotaal</i>	<i>-1.093.200</i>	<i>14.790.100</i>	<i>13.696.900</i>	
3. Economie				
3.1 Economische ontwikkeling	-60.100	497.500	437.400	Bedrijvigheid
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-1.221.300	1.111.900	-109.400	Ruimte en wonen / Bedrijvigheid / Algemene dekkingsmiddelen
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-394.400	346.200	-48.200	Bedrijvigheid / Leefomgeving
3.4 Economische promotie	-4.665.700	2.165.000	-2.500.700	Ruimte en wonen / Bedrijvigheid
<i>Subtotaal</i>	<i>-6.341.500</i>	<i>4.120.600</i>	<i>-2.220.900</i>	
4. Onderwijs				
4.1 Openbaar basisonderwijs	-	139.400	139.400	Blijvend ontwikkelen
4.2 Onderwijshuisvesting	-57.100	2.781.300	2.724.200	Blijvend ontwikkelen
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-959.700	3.364.200	2.404.500	Blijvend ontwikkelen
<i>Subtotaal</i>	<i>-1.016.800</i>	<i>6.284.900</i>	<i>5.268.100</i>	
5. Sport, cultuur en recreatie				
5.1 Sportbeleid en activering	-319.000	654.600	335.600	Gemeenschapszin & sociale veiligheid / Gezondheid en welzijn
5.2 Sportaccommodaties	-1.947.100	6.963.600	5.016.500	Gemeenschapszin & sociale veiligheid / Gezondheid en welzijn
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-55.800	712.000	656.200	Blijvend ontwikkelen / Gemeenschapszin & sociale veiligheid
5.4 Musea	-38.200	826.700	788.500	Gemeenschapszin & sociale veiligheid / Dienstverlening
5.5 Cultureel erfgoed	-111.300	578.100	466.800	Ruimte en wonen / Gemeenschapszin & sociale veiligheid / Dienstverlening

Baten & lasten per taakveld 2024 - 2027

Taakveld	2025			Thema
	Baten	Lasten	Saldo	
5.6 Media	-33.500	994.700	961.200	Blijvend ontwikkelen
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-528.000	8.296.600	7.768.600	Ruimte en wonen / Leefomgeving / Bedrijvigheid / Gemeenschapszin en sociale veiligheid
<i>Subtotaal</i>	<i>-3.032.900</i>	<i>19.026.300</i>	<i>15.993.400</i>	
6. Sociaal domein				
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-2.311.700	7.711.900	5.400.200	Blijvend ontwikkelen / Gemeenschapszin & sociale veiligheid / Gezondheid en welzijn / De inwoner in regie / Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	-170.500	5.033.000	4.862.500	Gezondheid en welzijn / Inwoner in regie / Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode
6.3 Inkomensregelingen	-9.046.600	11.995.800	2.949.200	Gezondheid en welzijn / Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode
6.4 WSW en beschut werk	-1.950.000	7.803.400	5.853.400	Blijvend ontwikkelen
6.5 Arbeidsparticipatie	-	2.413.800	2.413.800	Blijvend ontwikkelen
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-374.000	3.429.900	3.055.900	De inwoner in regie / Dienstverlening
6.71a Hulp bij het huishouden (WMO)	-	3.436.600	3.436.600	
6.71b Begeleiding (WMO)	-	2.339.200	2.339.200	Gemeenschapszin & sociale veiligheid / Gezondheid en welzijn / De inwoner in regie /
6.71c Dagbesteding (WMO)	-	1.851.900	1.851.900	Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode
6.71d Overige maatwerkarrangementen WMO)	-	246.300	246.300	
6.72a Jeugdhulp begeleiding	-	2.047.700	2.047.700	
6.72b Jeughulp behandeling	-	1.078.200	1.078.200	
6.72c Jeugdhulp dagbesteding	-	1.068.800	1.068.800	
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig	-	666.000	666.000	
6.73a Pleegzorg	-	1.076.900	1.076.900	
6.73b Gezinsgericht	-	-	-	
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	-	2.302.400	2.302.400	Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode
6.74a Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	-	1.966.600	1.966.600	
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	-	821.400	821.400	
6.74c Gesloten plaatsing	-	-	-	
6.81a Beschermd wonen (WMO)	-	44.100	44.100	
6.81b Maatschappelijke - en vrouwenopvang (WMO)	-	142.500	142.500	Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode
6.82a Jeugdbescherming	-	1.137.300	1.137.300	Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode
6.82b Jeugdreclassering	-	184.700	184.700	
<i>Subtotaal</i>	<i>-13.852.800</i>	<i>58.798.400</i>	<i>44.945.600</i>	
7. Volksgezondheid en milieu				
7.1 Volksgezondheid	-228.800	3.024.500	2.795.700	Gezondheid en welzijn / Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode
7.2 Riolering	-6.395.600	4.934.000	-1.461.600	Leefomgeving
7.3 Afval	-7.504.700	7.298.800	-205.900	Leefomgeving
7.4 Milieubeheer	-1.951.400	4.939.000	2.987.600	Ruimte en wonen / Leefomgeving / Duurzame ontwikkeling
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-1.096.700	1.332.900	236.200	Leefomgeving
<i>Subtotaal</i>	<i>-17.177.200</i>	<i>21.529.200</i>	<i>4.352.000</i>	
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing				
8.1 Ruimtelijke Ordening	-210.800	1.185.600	974.800	Ruimte en wonen
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijven terreinen)	-137.700	403.900	266.200	Ruimte en wonen
8.3 Wonen en bouwen	-2.054.000	2.722.800	668.800	Ruimte en wonen
<i>Subtotaal</i>	<i>-2.402.500</i>	<i>4.312.300</i>	<i>1.909.800</i>	
TOTAAL	-166.462.900	168.348.600	1.885.700	

Baten & lasten per taakveld 2024 - 2027

Taakveld	2026			Thema
	Baten	Lasten	Saldo	
0. Bestuur en ondersteuning				
0.1 Bestuur	-	2.871.100	2.871.100	Bestuurs- en kabinetzaken
0.2 Burgerzaken	-1.107.300	1.742.200	634.900	Dienstverlening
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-10.500	222.000	211.500	Ruimte en wonen / Leefomgeving /
0.4 Overhead	-141.700	24.477.600	24.335.900	Alle thema's
0.5 Treasury	-3.441.400	2.392.700	-1.048.700	Algemene dekkingsmiddelen
0.61 OZB woningen	-8.868.200	354.200	-8.514.000	Algemene dekkingsmiddelen
0.62 OZB niet-woningen	-2.829.400	64.200	-2.765.200	Algemene dekkingsmiddelen
0.63 Parkeerbelasting	-13.700	-	-13.700	Mobiliteit
0.64 Belastingen overig	-35.400	212.200	176.800	Algemene dekkingsmiddelen
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-99.326.700	-	-99.326.700	Algemene dekkingsmiddelen
0.8 Overige baten en lasten	-	1.345.100	1.345.100	Algemene dekkingsmiddelen
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	-	-	-	Algemene dekkingsmiddelen
0.10 Mutaties reserves	-1.556.700	1.680.900	124.200	Alle thema's
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	-	-	-	Alle thema's
<i>Subtotaal</i>	<i>-117.331.000</i>	<i>35.362.200</i>	<i>-81.968.800</i>	
1. Veiligheid				
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-172.200	3.777.600	3.605.400	Openbare orde en veiligheid
1.2 Openbare orde en veiligheid	-84.000	2.502.400	2.418.400	Openbare orde en veiligheid / Bedrijvigheid
<i>Subtotaal</i>	<i>-256.200</i>	<i>6.280.000</i>	<i>6.023.800</i>	
2. Verkeer, vervoer en waterstaat				
2.1 Verkeer en vervoer	-745.000	14.225.600	13.480.600	Leefomgeving / Mobiliteit
2.2 Parkeren	-	21.000	21.000	Mobiliteit
2.3 Recreatieve havens	-365.700	1.246.900	881.200	Bedrijvigheid
2.4 Economische havens en waterwegen	-	-	-	Bedrijvigheid
2.5 Openbaar vervoer	-	-	-	Mobiliteit
<i>Subtotaal</i>	<i>-1.110.700</i>	<i>15.493.500</i>	<i>14.382.800</i>	
3. Economie				
3.1 Economische ontwikkeling	-60.100	510.700	450.600	Bedrijvigheid
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-856.600	743.700	-112.900	Ruimte en wonen / Bedrijvigheid / Algemene dekkingsmiddelen
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-400.500	352.000	-48.500	Bedrijvigheid / Leefomgeving
3.4 Economische promotie	-4.682.700	2.204.800	-2.477.900	Ruimte en wonen / Bedrijvigheid
<i>Subtotaal</i>	<i>-5.999.900</i>	<i>3.811.200</i>	<i>-2.188.700</i>	
4. Onderwijs				
4.1 Openbaar basisonderwijs	-	141.600	141.600	Blijvend ontwikkelen
4.2 Onderwijshuisvesting	-57.800	3.121.700	3.063.900	Blijvend ontwikkelen
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-975.000	3.424.100	2.449.100	Blijvend ontwikkelen
<i>Subtotaal</i>	<i>-1.032.800</i>	<i>6.687.400</i>	<i>5.654.600</i>	
5. Sport, cultuur en recreatie				
5.1 Sportbeleid en activering	-300.200	647.100	346.900	Gemeenschapszin & sociale veiligheid / Gezondheid en welzijn
5.2 Sportaccommodaties	-1.977.400	7.019.000	5.041.600	Gemeenschapszin & sociale veiligheid / Gezondheid en welzijn
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-56.700	725.300	668.600	Blijvend ontwikkelen / Gemeenschapszin & sociale veiligheid
5.4 Musea	-38.800	848.000	809.200	Gemeenschapszin & sociale veiligheid / Dienstverlening
5.5 Cultureel erfgoed	-113.000	589.100	476.100	Ruimte en wonen / Gemeenschapszin & sociale veiligheid / Dienstverlening

Baten & lasten per taakveld 2024 - 2027

Taakveld	2026			Thema
	Baten	Lasten	Saldo	
5.6 Media	-34.000	1.010.900	976.900	Blijvend ontwikkelen
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-503.100	8.388.600	7.885.500	Ruimte en wonen / Leefomgeving / Bedrijvigheid / Gemeenschapszin en sociale veiligheid
<i>Subtotaal</i>	<i>-3.023.200</i>	<i>19.228.000</i>	<i>16.204.800</i>	
6. Sociaal domein				
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-2.209.100	7.703.000	5.493.900	Blijvend ontwikkelen / Gemeenschapszin & sociale veiligheid / Gezondheid en welzijn / De inwoner in regie / Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	-152.400	5.216.200	5.063.800	Gezondheid en welzijn / Inwoner in regie / Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode
6.3 Inkomensregelingen	-9.047.200	12.113.600	3.066.400	Gezondheid en welzijn / Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode
6.4 WSW en beschut werk	-1.950.000	7.744.600	5.794.600	Blijvend ontwikkelen
6.5 Arbeidsparticipatie	-	2.501.400	2.501.400	Blijvend ontwikkelen
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-714.500	3.501.400	2.786.900	De inwoner in regie / Dienstverlening
6.71a Hulp bij het huishouden (WMO)	-	3.490.600	3.490.600	
6.71b Begeleiding (WMO)	-	2.382.900	2.382.900	Gemeenschapszin & sociale veiligheid / Gezondheid en welzijn / De inwoner in regie /
6.71c Dagbesteding (WMO)	-	1.881.600	1.881.600	Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode
6.71d Overige maatwerkarrangementen WMO)	-	253.200	253.200	
6.72a Jeugdhulp begeleiding	-	1.980.300	1.980.300	
6.72b Jeughulp behandeling	-	1.092.000	1.092.000	
6.72c Jeugdhulp dagbesteding	-	1.085.900	1.085.900	
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig	-	676.600	676.600	
6.73a Pleegzorg	-	968.100	968.100	
6.73b Gezinsgericht	-	-	-	Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	-	2.339.200	2.339.200	
6.74a Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	-	2.001.600	2.001.600	
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	-	834.600	834.600	
6.74c Gesloten plaatsing	-	-	-	
6.81a Beschermd wonen (WMO)	-	44.800	44.800	
6.81b Maatschappelijke - en vrouwenopvang (WMO)	-	144.800	144.800	Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode
6.82a Jeugdbescherming	-	1.155.500	1.155.500	Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode
6.82b Jeugdreclassering	-	187.700	187.700	
<i>Subtotaal</i>	<i>-14.073.200</i>	<i>59.299.600</i>	<i>45.226.400</i>	
7. Volksgezondheid en milieu				
7.1 Volksgezondheid	-124.400	3.123.800	2.999.400	Gezondheid en welzijn / Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode
7.2 Riolering	-6.626.700	5.129.000	-1.497.700	Leefomgeving
7.3 Afval	-7.585.800	7.365.600	-220.200	Leefomgeving
7.4 Milieubeheer	-347.800	3.546.500	3.198.700	Ruimte en wonen / Leefomgeving / Duurzame ontwikkeling
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-1.097.600	1.373.300	275.700	Leefomgeving
<i>Subtotaal</i>	<i>-15.782.300</i>	<i>20.538.200</i>	<i>4.755.900</i>	
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing				
8.1 Ruimtelijke Ordening	-214.200	1.226.800	1.012.600	Ruimte en wonen
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijven terreinen)	-143.700	417.400	273.700	Ruimte en wonen
8.3 Wonen en bouwen	-2.277.000	2.818.100	541.100	Ruimte en wonen
<i>Subtotaal</i>	<i>-2.634.900</i>	<i>4.462.300</i>	<i>1.827.400</i>	
TOTAAL	-161.244.200	171.162.400	9.918.200	

Baten & lasten per taakveld 2024 - 2027

Taakveld	2027			Thema
	Baten	Lasten	Saldo	
0. Bestuur en ondersteuning				
0.1 Bestuur	-	2.920.000	2.920.000	Bestuurs- en kabinetzaken
0.2 Burgerzaken	-1.187.400	1.969.400	782.000	Dienstverlening
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-10.700	224.300	213.600	Ruimte en wonen / Leefomgeving /
0.4 Overhead	-143.900	25.254.400	25.110.500	Alle thema's
0.5 Treasury	-3.422.900	3.005.500	-417.400	Algemene dekkingsmiddelen
0.61 OZB woningen	-9.010.100	360.000	-8.650.100	Algemene dekkingsmiddelen
0.62 OZB niet-woningen	-2.874.600	65.200	-2.809.400	Algemene dekkingsmiddelen
0.63 Parkeerbelasting	-13.900	-	-13.900	Mobiliteit
0.64 Belastingen overig	-36.000	215.600	179.600	Algemene dekkingsmiddelen
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-101.284.300	-	-101.284.300	Algemene dekkingsmiddelen
0.8 Overige baten en lasten	-	1.381.200	1.381.200	Algemene dekkingsmiddelen
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	-	-	-	Algemene dekkingsmiddelen
0.10 Mutaties reserves	-1.648.100	1.693.800	45.700	Alle thema's
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	-	-	-	Alle thema's
<i>Subtotaal</i>	<i>-119.631.900</i>	<i>37.089.400</i>	<i>-82.542.500</i>	
1. Veiligheid				
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-174.900	4.086.800	3.911.900	Openbare orde en veiligheid
1.2 Openbare orde en veiligheid	-85.300	2.570.000	2.484.700	Openbare orde en veiligheid / Bedrijvigheid
<i>Subtotaal</i>	<i>-260.200</i>	<i>6.656.800</i>	<i>6.396.600</i>	
2. Verkeer, vervoer en waterstaat				
2.1 Verkeer en vervoer	-756.900	14.345.300	13.588.400	Leefomgeving / Mobiliteit
2.2 Parkeren	-	21.100	21.100	Mobiliteit
2.3 Recreatieve havens	-371.500	1.265.700	894.200	Bedrijvigheid
2.4 Economische havens en waterwegen	-	-	-	Bedrijvigheid
2.5 Openbaar vervoer	-	-	-	Mobiliteit
<i>Subtotaal</i>	<i>-1.128.400</i>	<i>15.632.100</i>	<i>14.503.700</i>	
3. Economie				
3.1 Economische ontwikkeling	-60.100	522.900	462.800	Bedrijvigheid
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-208.400	92.000	-116.400	Ruimte en wonen / Bedrijvigheid / Algemene dekkingsmiddelen
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-406.800	357.900	-48.900	Bedrijvigheid / Leefomgeving
3.4 Economische promotie	-4.699.900	2.223.400	-2.476.500	Ruimte en wonen / Bedrijvigheid
<i>Subtotaal</i>	<i>-5.375.200</i>	<i>3.196.200</i>	<i>-2.179.000</i>	
4. Onderwijs				
4.1 Openbaar basisonderwijs	-	143.800	143.800	Blijvend ontwikkelen
4.2 Onderwijshuisvesting	-58.500	3.838.700	3.780.200	Blijvend ontwikkelen
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-990.600	3.489.000	2.498.400	Blijvend ontwikkelen
<i>Subtotaal</i>	<i>-1.049.100</i>	<i>7.471.500</i>	<i>6.422.400</i>	
5. Sport, cultuur en recreatie				
5.1 Sportbeleid en activering	-300.700	657.800	357.100	Gemeenschapszin & sociale veiligheid / Gezondheid en welzijn
5.2 Sportaccommodaties	-2.008.200	6.871.000	4.862.800	Gemeenschapszin & sociale veiligheid / Gezondheid en welzijn
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-57.600	740.000	682.400	Blijvend ontwikkelen / Gemeenschapszin & sociale veiligheid
5.4 Musea	-39.400	868.200	828.800	Gemeenschapszin & sociale veiligheid / Dienstverlening
5.5 Cultureel erfgoed	-114.800	597.200	482.400	Ruimte en wonen / Gemeenschapszin & sociale veiligheid / Dienstverlening

Baten & lasten per taakveld 2024 - 2027

Taakveld	2027			Thema
	Baten	Lasten	Saldo	
5.6 Media	-34.500	1.027.300	992.800	Blijvend ontwikkelen
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-476.300	8.534.200	8.057.900	Ruimte en wonen / Leefomgeving / Bedrijvigheid / Gemeenschapszin en sociale veiligheid
<i>Subtotaal</i>	<i>-3.031.500</i>	<i>19.295.700</i>	<i>16.264.200</i>	
6. Sociaal domein				
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-2.106.700	7.694.400	5.587.700	Blijvend ontwikkelen / Gemeenschapszin & sociale veiligheid / Gezondheid en welzijn / De inwoner in regie / Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	-152.400	5.351.600	5.199.200	Gezondheid en welzijn / Inwoner in regie / Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode
6.3 Inkomensregelingen	-9.047.800	12.224.000	3.176.200	Gezondheid en welzijn / Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode
6.4 WSW en beschut werk	-1.950.000	7.631.200	5.681.200	Blijvend ontwikkelen
6.5 Arbeidsparticipatie	-	2.582.000	2.582.000	Blijvend ontwikkelen
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-723.600	3.571.400	2.847.800	De inwoner in regie / Dienstverlening
6.71a Hulp bij het huishouden (WMO)	-	3.527.400	3.527.400	
6.71b Begeleiding (WMO)	-	2.426.500	2.426.500	Gemeenschapszin & sociale veiligheid / Gezondheid en welzijn / De inwoner in regie /
6.71c Dagbesteding (WMO)	-	1.911.700	1.911.700	Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode
6.71d Overige maatwerkarrangementen WMO)	-	259.600	259.600	
6.72a Jeugdhulp begeleiding	-	2.016.800	2.016.800	
6.72b Jeughulp behandeling	-	1.109.400	1.109.400	
6.72c Jeugdhulp dagbesteding	-	1.103.300	1.103.300	
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig	-	687.400	687.400	
6.73a Pleegzorg	-	983.600	983.600	
6.73b Gezinsgericht	-	-	-	Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	-	2.376.700	2.376.700	
6.74a Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	-	2.032.600	2.032.600	
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	-	848.000	848.000	
6.74c Gesloten plaatsing	-	-	-	
6.81a Beschermd wonen (WMO)	-	45.500	45.500	Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode
6.81b Maatschappelijke - en vrouwenopvang (WMO)	-	147.100	147.100	
6.82a Jeugdbescherming	-	1.174.000	1.174.000	Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode
6.82b Jeugdreclassering	-	190.700	190.700	
<i>Subtotaal</i>	<i>-13.980.500</i>	<i>59.894.900</i>	<i>45.914.400</i>	
7. Volksgezondheid en milieu				
7.1 Volksgezondheid	-124.400	3.342.900	3.218.500	Gezondheid en welzijn / Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode
7.2 Riolering	-6.826.400	5.265.500	-1.560.900	Leefomgeving
7.3 Afval	-7.646.400	7.412.600	-233.800	Leefomgeving
7.4 Milieubeheer	-279.300	3.765.300	3.486.000	Ruimte en wonen / Leefomgeving / Duurzame ontwikkeling
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-1.098.000	1.398.200	300.200	Leefomgeving
<i>Subtotaal</i>	<i>-15.974.500</i>	<i>21.184.500</i>	<i>5.210.000</i>	
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing				
8.1 Ruimtelijke Ordening	-217.600	1.264.500	1.046.900	Ruimte en wonen
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijven terreinen)	-149.300	430.000	280.700	Ruimte en wonen
8.3 Wonen en bouwen	-2.282.000	2.912.000	630.000	Ruimte en wonen
<i>Subtotaal</i>	<i>-2.648.900</i>	<i>4.606.500</i>	<i>1.957.600</i>	
TOTAAL	-163.080.200	175.027.600	11.947.400	

Gemeente Goeree-Overflakkee
Koningin Julianaweg 45
3241 XB Middelharnis
Postbus 1
3240 AA Middelharnis
T. 14 0187
info@goeree-overflakkee.nl
www.goeree-overflakkee.nl